ศรีธาปวัฒติ

วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๙
ตามประเพณี เนื่องใน มหาสมาคมศิษย์หลวงพ่อ
อดิศักดิ์ ฐ.ฐ.ก. มีอายุครบ ๙๐ ปี
เต็มรอบ ๙๐
๑. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระหนักในตนตาม
๒. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระหนักในกิจ
๓. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระกตัญญูกตเวที
๔. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระรักใคร่ปรองดอง
๕. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระรักใคร่เมื่อม
๖. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระรู้ถูกมีคุณ
๗. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระรู้ถูกต้องผู้ดี
๘. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระมีฟังอาจา
๙. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระอาจองตนเป็นผู้ใหญ่ใจดีมีเมตตา
๑๐. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระเคารพ
๑๑. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระอดทน
๑๒. เพื่อนผู้เป็นศิษย์ตลอดตระพอเพียงตลอดไป

ตรีธาปวัตติ

ประวัติอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ค้นคว้าและเล่าเรื่องโดย

พระมหา ดร.วรัญญู วรญฺญู (สอนชุน)

(ป.ธ.๗, พธ.บ., M.A., Ph.D.)

ในนามคณะสงฆ์วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

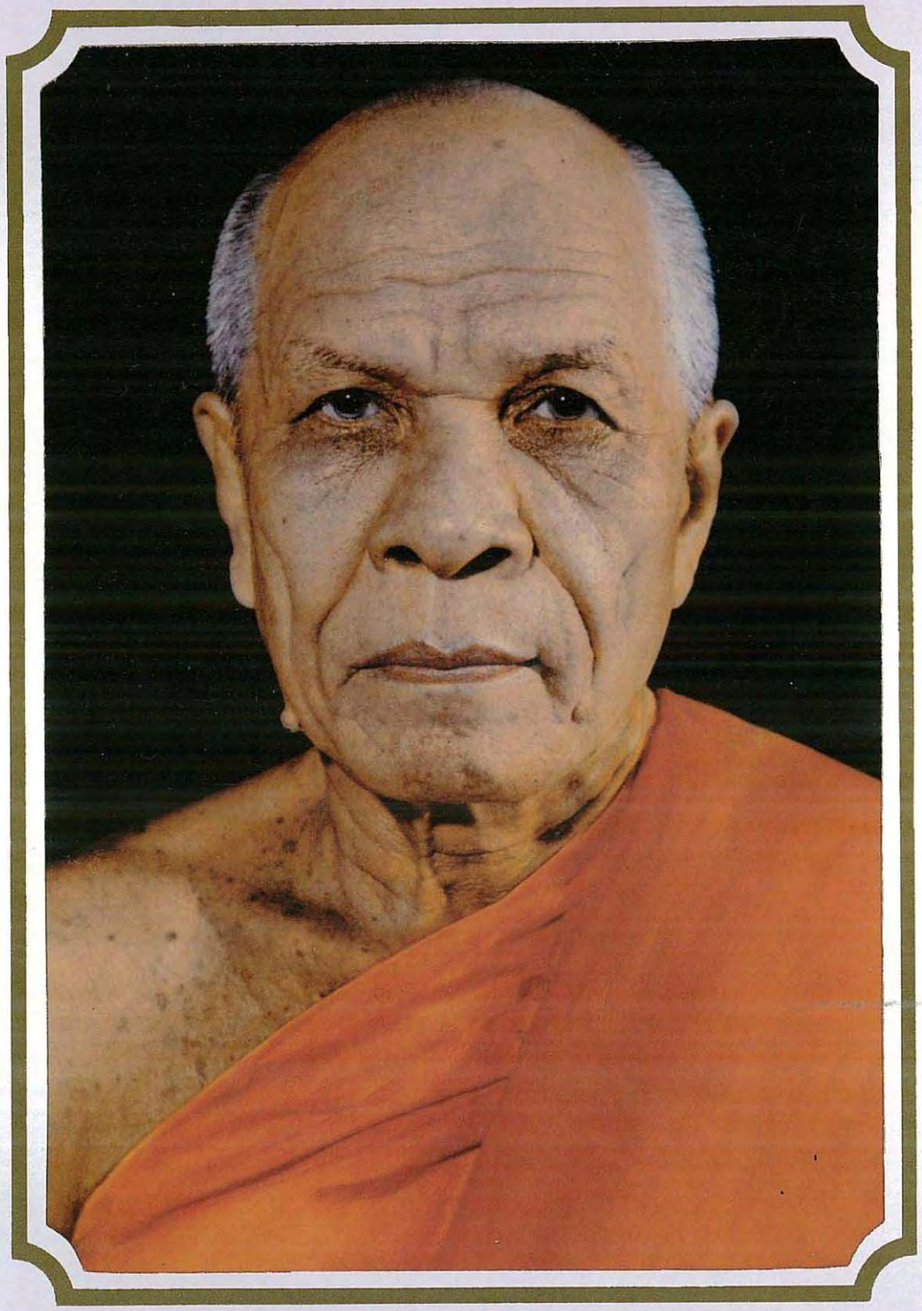

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

บาตรมุก ตาลปัตรด้ามมุก ย่าม และผ้าไตร
สำหรับถวายพระมหาเถระที่อาราธนามาเจริญพระพุทธมนต์

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ
เข้ารับพระราชทานของที่ระลึกจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รูปหล่อลอยองค์ หลวงพ่อวัดปากน้ำ จัดทำเป็นที่ระลึกแก่สาธุชนผู้มาร่วมงาน ๘๐ ปี
อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๙

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

และคณะสงฆ์วัดปากน้ำ

เป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์เป็นมุทิตานุสรณ์
เนื่องในพิธีฉลองอสีตยายุตรีธามงคล (๘๐ ปี)

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

๑๒ เมษายน ๒๕๔๙

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

มุทิตากถา

ธรรมเนียมโบราณ ถือว่า การมีอายุบรรจบครบรอบปี นับเป็นโชคลาภอย่างหนึ่ง ควรแก่การยินดี เมื่อรู้สึกเช่นนี้ ควรจะรำลึกถึงบุพพการีบิดามารดา ผู้เป็นประดุจเทพที่คุ้มครองให้เราร่มเย็นเป็นสุขได้ถึงทุกวันนี้ จัดหาสักการะไปบูชาท่าน จากนั้นจึงบำเพ็ญกุศลที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนและผู้อื่น หรือทำบุญวันเกิด อันมีจุดมุ่งหมายให้ชีวิตมีความสุข โดยอาศัยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยคุ้มครอง ทำใจให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท บำเพ็ญทานการกุศล หันหาสุจริตธรรมที่สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ในมงคลวโรกาสที่อาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. จะมีอายุครบ ๘๐ ปี ในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๙ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ คณะศิษยานุศิษย์ในอาจารย์ตรีธา ต่างพากันพร้อมใจจัดงานอสีตยายุตรีธามงคล หรืองานทำบุญอายุ ๘๐ ปี ของอาจารย์ตรีธา เป็นการพิเศษ

อาจารย์ตรีธา เป็นมหาอุบาสิกาที่เป็นกำลังสำคัญของวัดปากน้ำ เพราะได้ศึกษาธรรมปฏิบัติจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำโดยตรง และยังคงสืบทอดสั่งสอนธรรมปฏิบัติมาถึงทุกวันนี้ อาจารย์ตรีธามาอยู่วัดปากน้ำตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี นับถึงวันนี้เป็นเวลาเกือบ ๗๐ ปีแล้ว ได้เป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์วัดปากน้ำให้เจริญรุ่งเรืองดังที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้ ได้อุทิศชีวิตแรงกายแรงใจเพื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำโดยมิได้หวังผลตอบแทนใด ๆ การทำงานของอาจารย์เหมือนกับการปิดทองใต้องค์พระ ที่ไม่มีคนมองเห็น หวังแต่ทำงานจริง

คณะสงฆ์วัดปากน้ำ ได้มอบหมายให้พระมหา ดร.วรัญญู วรญฺญู เป็นผู้ค้นคว้า สัมภาษณ์ รวบรวมจัดพิมพ์ชีวประวัติของอาจารย์ตรีธา เนียมขำ เพื่อเป็นการแสดงมุทิตาจิตต่ออาจารย์ตรีธา และเป็นการเผยแผ่กิตติคุณและเรื่องราวชีวิตของอาจารย์ที่อนุชนควรศึกษาเป็นทิฏฐานุคติคือเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี และข้าพเจ้าได้ตั้งชื่อหนังสือนี้ว่า ตรีธาปวัตติ แปลว่า ประวัติอาจารย์ตรีธา ขออนุโมทนาขอบใจพระมหาวรัญญู และท่านผู้มีส่วนในการจัดพิมพ์หนังสือนี้ทุกท่าน มา ณ ที่นี้

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และบารมีธรรมของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้มาอภิบาลคุ้มครองรักษาอาจารย์ตรีธา เนียมขำ และผู้มีส่วนในงานบุญมงคลนี้ทุกท่าน จงเป็นผู้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ตราบถึงที่สุดแห่งธรรมทุกท่านเทอญฯ

(สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์)
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ
เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ
คณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
๒๐ มีนาคม ๒๕๔๙

คำนำ

หลวงพ่อเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ได้เมตตาให้ผู้เขียนเข้าพบเป็นการส่วนตัว ปรารภถึงคุณยายอาจารย์ตรีธา เนียมขำ จะมีอายุครบ ๘๐ ปี และปรารภว่า คุณยายเป็นผู้มีอุปการคุณแก่วัดปากน้ำมาก ทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อหลวงพ่อวัดปากน้ำ และเพื่อวัดปากน้ำจริง ๆ สมควรที่วัดจักได้แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีแก่คุณยายอาจารย์

หลวงพ่อเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้มอบปัจจัยให้ผู้เขียน ๑ หมื่นบาท และกำชับว่า ให้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค้นคว้า เดินทาง รวบรวมเอกสาร ติดต่อประสานงาน เพื่อพิมพ์หนังสือชีวประวัติของคุณยายอาจารย์ตรีธา ส่วนค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ หลวงพ่อฯ จะเป็นเจ้าภาพเองทั้งหมด จากนั้นประมาณ ๑ สัปดาห์ คณะศิษยานุศิษย์ได้เข้าไปกราบขออนุญาตจัดงานทำบุญอายุ ๘๐ ปีของคุณยายอาจารย์ ซึ่งเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้อนุญาตตามที่ประสงค์ ขณะเดียวกันได้เรียกให้ผู้เขียนเข้าพบ มอบกระดาษขาวหนึ่งใบพร้อมกับพูดว่า "ให้ใช้ชื่อหนังสือว่า "ตรีธาปวัตติ" ตามที่เขียนให้นี้นะ" นับเป็นเกียรติแก่ผู้เขียนอย่างสูงสุด ที่ได้รับความไว้วางใจในงานสำคัญนี้

นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา การเดินทางไปสถานที่จริงที่เกี่ยวกับคุณยายอาจารย์ได้เริ่มขึ้น พร้อมกับการรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ การพบปะสัมภาษณ์คุณยายอาจารย์และผู้เกี่ยวข้องก็ดำเนินมาโดยลำดับ ได้รับความเอื้อเฟื้อจากหลายท่านทั้งพระและคฤหัสถ์ จึงทำให้หนังสือสำเร็จเป็นรูปเล่มดังที่ปรากฏอยู่ในมือของท่านนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณพระราชรัตนวิมล เลขานุการสำนักเรียนวัดปากน้ำ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ค้นหลักฐานเก่า พระครูนิเทศธรรมกิจ จักรพล ฉฏฺฐภาคี ที่ได้เมตตาจัดหาหนังสือเพื่อใช้ในการอ้างอิง ขอเจริญพรขอบคุณโยมวันทนา บุญมาก และคุณวลี คุณารัตน์พานิช ที่ได้กรุณาจัดหาภาพเก่าและเอกสารสำคัญเพื่อใช้ประกอบในหนังสือตลอดทั้งเล่ม คุณศิริรัตน์ วัฒนากร ที่ได้เป็นเจ้าภาพอุปกรณ์ในการบันทึกภาพและพิมพ์ต้นฉบับ น.ส.พรรัชดา สดใส และ น.ส.ชุณหภักดิ ร้อยพิลา ที่ได้ถอดเทปและพิมพ์ต้นฉบับเสียงบรรยายธรรมของคุณยายอาจารย์ พันเอกพิเศษหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ ที่ได้ประสานงานด้านการพิมพ์ เจ้าหน้าที่และพนักงาน หจก. อรุณการพิมพ์ทุกท่าน

หากมีความผิดพลาดประการใด ในการจัดทำหนังสือนี้ ผู้เขียนขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอน้อมรับไว้เพื่อแก้ไขในโอกาสต่อไป

คุณความดีใดอันจะเกิดจากการรวบรวมเรียบเรียงหนังสือ "ตรีธาปวัตติ" นี้ ผู้เขียนขอน้อมถวายผลานิสงส์บูชาพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ และเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ได้อำนวยพรให้คณะศิษยานุศิษย์ในพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำและผู้อ่านที่มีจิตใจงดงามทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ รวยบุญ รวยกุศล มั่งมี ศรีสุข ตราบเข้าสู่พระนิพพานเทอญฯ

พระมหา ดร.วรัญญู วรญฺญู
๒๖ มีนาคม ๒๕๔๙

สารบัญ

มุทิตากถา สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
อาจารย์ตรีธา เนียมขำ อิติ
ตรีธาปวัตติ ประวัติอาจารย์ตรีธา เนียมขำ ๑๗
อาจารย์ตรีธา เนียมขำ
สายน้ำแห่งชีวิต ๑๘
รุ่งอรุณไขแสง ๑๙
จุดเปลี่ยนแห่งวิถีชีวิต ๒๐
สมาคมนายิกา ผู้นำสมาคม ๒๗
ธัมมกายานุสิฐ ผู้สืบทอดวิชาธรรมกาย ๓๖
วิจิตรปัญญาภรณ์ ผู้มีปัญญาอันละเมียดละไมเป็นอาภรณ์ ๔๕
สุนทรศีลศรัทธาคุณ เป็นผู้มีคุณคือศีลและศรัทธาอันงาม ๕๐
อดุลจาคาภิรัต ยินดีในการบริจาคอย่างไม่เคยท้อถอย ๕๕
สมานัตตัตถจริยสัมปันนา ถึงพร้อมด้วยความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ๗๗
สัณหวาจาภาสิต ผู้เจรจาด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน ๘๓
กตัญญูกตเวทิตาสถิต เป็นผู้ตั้งมั่นอยู่ในความกตัญญูกตเวที ๘๘
วิสิฐขันติธาดา ผู้ทรงความอดทนอย่างดีเลิศ ๙๙
พรหมจาริณี เป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ๑๐๕
ภาคผนวก
บันทึกเสียงธรรม ของ อาจารย์ตรีธา เนียมขำ บรรยาย ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๓๕
การปฏิบัติธรรม ๑๑๒
แนะแนวปฏิบัติ ๑๑๕
สอนภาคปฏิบัติ ๑๑๗
เรื่อง พระราชโมลี ๑๒๐
เทวธรรม ๑๒๔
วันวิสาขบูชา ๑๒๘
บุญเข้าพรรษา ๑๓๒
กาย วาจา ใจ เวลาปฏิบัติธรรม ๑๓๙
หลวงพ่อและอานุภาพธรรมกาย ๑๔๓
เดินทางไปศรีลังกา ๑๔๘
อาสนะเพื่อหลวงพ่อ ๑๕๕
เบื้องต้นแห่งการปฏิบัติ ๑๖๒
บุญกถา ๑๖๘
พี่ตรีธา เนียมขำ โดย ลุงหว่าง ๑๗๓
ตำรายาวิเศษ ๑๘๔
กราบขอบพระคุณ ๑๘๗
บรรณานุกรม ๑๘๘

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ อิติ

เอวํ ทยฺยภาสาย ลทฺธนามาย มหาอุปาสิกายาภิถุติกถา

วังสัฏฐะ

ชิโน หิ โย โลกวิทู อนุตฺตโร
อนนฺตญาโณ กรุณามหณฺณโว
ปชานุกมฺปี สุคโต ตถาคโต
คุณํส เสฏฺฐํ สิรสา นมามิหํ
วโร จ ธมฺโม กถิโต ชิเนน โย
อกาลิโก วิญฺญูหิ เวทิตพฺพโก
สุขูปเนตา สุขสนฺติมคฺคิโก
คุณํส เสฏฺฐํ สิรสา นมามิหํ
วโร จ สงฺโฆ วรพุทฺธสาวโก
สุสํวุโต โย วรเขตฺตสญฺญิโต
สุจิณฺณธมฺโม หิตกมฺมการโก
คุณํส เสฏฺฐํ สิรสา นมามิหํ
ชโน หิ พุทฺธาทิคุเณ สรํ สทา
นิวิฏฺฐสทฺโธ สติมา สคารโว
ชินสฺส ธมฺมํ อนุปชฺชมานโก
อิเธว ปปฺโปติ หิตํ อเนกกํฯ

ปัฐยาวัตร

ยา หิ อิตฺถี มหาปุญฺญา ปุพฺเพ กตาธิการกา
อาจารย์ตรีธา เนียมขำ อิติ ทยฺยภาสาย วิสฺสุตา
อิทานาหํ ปวตฺตึสา กเถสฺสามิ สมาสโตฯ
สมุทรปราการ อิติ สพฺเพหิ ชเนหิ กถิเต ปุเร
บางบ่อ อิจฺเจว นาเมน ทยฺยภาสาย ปากเฏ
เทวมหานครสฺส อาสนฺเน นิคเม ฐิเต
กสิกมฺมกุเล ชาตา เอสา สมฺพุทฺธมามเก
สอุสฺสาหา วยปฺปตฺตา มาตาปิตูน สนฺติเก
นานาสิปฺเปสุ ทกฺขาหุ ญาตา ญาติสมาคเม
นายดวง นางพุ่ม อิติ ทยฺยาย ภาสาย ลทฺธนามกา
มาตา ปิตา จิเม ตสฺสา ภวนฺติ พุทฺธมามกา
ตโต สทฺธาทิยุตฺตา สา สมฺปุณฺณเตรสายุกา
จนฺทสเรน เถเรน อชฺเฌสิตา ปโมทิตา
วรสฺส สนฺติเก ตสฺส ธมฺมกายํ สุสิกฺขิตุํ
วิหริตฺถ วิหารมฺหิ คงฺคาภิมุขนามเก
สา จุทฺทสายุกา พฺยตฺตา ตถาคตปฺปเวทิเต
ธมฺเม เจว วินเย จ วิสิฏฺฐธมฺมมุคฺคหิ
เนกฺขมฺมนินฺนจิตฺตา สา ติวตฺถุติพฺพคารวา
อฏฺฐ สมาทยิตฺวาน สีลานิ ชินสาสเน
จนฺทสรสฺส อาราเม ภาเวตฺวา จิตฺตมตฺตโน
หิริโอตปฺปสมฺปนฺนา ธมฺมกายสฺส โกวิทา
สีลทิฏฺฐิสมาปนฺนา อโหสิ ธมฺมจารินี
ตโต จายํ มหาปุญฺญา สา ฉพฺพีสติวสฺสิกา
สกฺกจฺจํ อฏฺฐ สีลานิ ปจฺจกฺขาย สมาหิตา
เมตฺตาทิคุณสมฺปนฺนา ปฏิสนฺถารโกวิทา
ธุรคฺคาหา สมตฺถา จ ธมฺมกายสฺส วาจเน
จนฺทสรสฺส สิสฺสานํ ครุฏฺฐาเน ฐิตา สทา
คิหีนํ สิสฺสภูตานํ เจสา มหาอุปาสิกา
จนฺทสรสฺส เถรสฺส ปวรสฺส สมาคเม
ฐิตา นายกฐานสฺมึ สมฺมาสมฺพุทฺธสาสเน
สา จตุปฺปจฺจยาทีหิ ธมฺเมหิ จ ชเน อโถ
ภิกฺขู จ สามเณเร จ สงฺคณฺหาติ สทาตฺตนา
นครปฐมนาเม นคเร พุทฺธมณฺฑเล
พุทฺธสาสนิกาทีนํ หิตตฺถาย สุการิตํ
อเนกสิปฺปปณฺณานํ อคารํ จ วิจิตฺตกํ
มหาเจติยมคฺคญฺจ ปาสาทิกํ มโนรมํ
วรพุทฺธสฺส ปกฺขิตฺตุํ กตํ สรีรธาตุโย
เตปิฏกํ อโถ มฏฺฐ- ปาสาเณหิ กตํ อิติ
เอวมาทีนิ กาเรสิ วตฺถูนิ สา วิสารทา
อิมินา กตปุญฺเญน ตสฺสา สมฺพุทฺธสาสเน
อพฺภุคฺคจฺฉติ กลฺยาโณ กิตฺติสทฺโท ตหึ ตหึฯ

อินทรวิเชียร

เสฏฺฐา ปเนสา กุสลาภิรามา
สีลาทิยุตฺตา สขิลา สุจิณฺณา
สิกฺขาภิกามา กุสลา สมตฺถา
สฺวากฺขาตธมฺเม สุนิวิฏฺฐจิตฺตา
สทฺธา สุสนฺตา สุมนา สุทนฺตา
วตฺถุตฺตยสฺมึ สุปสนฺนจิตฺตา
สมฺพุทฺธธมฺมฏฺฐิติมิจฺฉมานา
ปญฺญตฺตนามา ชินสาสนสฺมึฯ

อินทรวงศ์

เอสา หิ ทานาภิรตา ทยาลุกา
เมตฺตาทิปตฺตา สุขทา วิสารทา
สพฺเพส สิสฺสาน ปวุฑฺฒิกามกา
กลฺยาณธมฺมา ชนโกว โอรเส
เอเต นิพทฺธํ ปิยายมานกา
เสฏฺฐา วิสาขาว มหาอุปาสิกา
มจฺจานมตฺถาย มุนินฺทสาสเน
กมฺมํ กโรนฺตี สหิตํ พหุํ สทา
เย เย ทลิทฺทา กปณา จ ปุคฺคลา
เตสํ ตหึ สุฏฺฐุ กโรติ สงฺคหํ
ยสฺมา หิ เอสา สุคตสฺส สาสเน
สพฺพานิ กมฺมานิ กโรติ สพฺพทา
ตสฺมา วรา สา สุมนา สุจารินี
นิจฺจํหุ สิสฺสาทิชเนหิ ปูชิตาฯ

ปัฐยาวัตร

อิทานิ จ วรา เอสา กตปุญฺญาธิการกา
เอวํ อสีติวสฺสานิ อายุนา วฑฺฒิ โสตฺถินา
ตโต สมฺโมทมานา ว วาเร อีทิสมงฺคเล
เอกจฺฉนฺทา มยํ เอตฺถ สมาคนฺตฺวาน เอกโต
ทสฺเสตุํ โมทนํ ตสฺสา ททาม วรมงฺคลํ
รตนตฺตยานุภาเวน รตนตฺตยเตชสา
ทีฆายุกา มหาปญฺญา สา อนุธมฺมจารินี
อโรคา โหตุ นิทฺทุกฺขา สุขิตา นิรุปทฺทวา
วุฑฺฒึ ปปฺโปตุ เวปุลฺลํ วิรุฬฺหึ จุตฺตรึ สทาฯ
มหาปุญฺญาย นิจฺจํสา สมฺมาสมฺพุทฺธสาสเน
จตฺตาโร ธมฺมา วฑฺฒนฺตุ อายุ วณฺโณ สุขํ พลนฺติฯ

คงฺคาภิมุขวิหาเร วิหรตา ปญฺญาวชิเรน มยา กตายํฯ

คำแปล

กถาว่าด้วยการสดุดีมหาอุบาสิกา ผู้ได้ชื่อตามภาษาไทยอย่างนี้ว่า "อาจารย์ตรีธา เนียมขำ"

ก็ พระชินเจ้าพระองค์ใด ทรงรู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ผู้ยอดเยี่ยม ผู้มีพระญาณอันหาที่สุดมิได้ ผู้มีพระกรุณาดังห้วงน้ำใหญ่ ผู้ทรงอนุเคราะห์หมู่สัตว์ ผู้เสด็จไปดีแล้ว ผู้เสด็จไปแล้วอย่างนั้น ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระคุณอันประเสริฐของพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้าฯ และพระธรรมใด อันประเสริฐ อันพระชินเจ้าทรงตรัสไว้แล้ว อันให้ผลได้ไม่จำกัดกาล อันเหล่าวิญญูชนพึงรู้ อันนำความสุขมาให้ อันเป็นหนทางแห่งสันติสุข ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระคุณอันประเสริฐของพระธรรมนั้น ด้วยเศียรเกล้าฯ และพระสงฆ์ใด ผู้ประเสริฐ ผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ ผู้สำรวมดีแล้ว อันพุทธบริษัทเข้าใจกันว่าเป็นบุญเขตอย่างยอดเยี่ยม ผู้มีธรรมอันตนประพฤติดีแล้ว ผู้กระทำกรรมอันเป็นประโยชน์เกื้อกูล ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระคุณอันประเสริฐของพระสงฆ์นั้น ด้วยเศียรเกล้าฯ แท้จริง ชนระลึกถึงพระคุณของพระรัตนตรัยมีพระพุทธเจ้าเป็นต้นอยู่ในกาลทุกเมื่อ มีศรัทธาตั้งมั่น มีสติ มีความเคารพปฏิบัติตามธรรมของพระชินเจ้าอยู่ ก็ย่อมประสบสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูล ในพระศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ทีเดียวฯ

จริงอยู่ หญิงใด มีบุญมาก มีอธิการได้ทำไว้แล้วในกาลก่อน ปรากฏตามภาษาไทยว่า อาจารย์ตรีธา เนียมขำ บัดนี้ ข้าพเจ้าจักกล่าวประวัติของอาจารย์ตรีธานั้นโดยสังเขป อาจารย์ตรีธานั้น เกิดในตระกูลเกษตรกรรม อันเป็นตระกูลที่เป็นพุทธมามกะ ในนิคมที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ซึ่งปรากฏชื่อตามภาษาไทยว่า บางบ่อ ในจังหวัดที่ชนทั้งหลายทั้งปวงเรียกกันว่า สมุทรปราการ มีความอุตสาหะ เจริญวัยอยู่ในสำนักบิดามารดา เป็นคนขยันในศิลปะต่าง ๆ ปรากฏอยู่ในสมาคมของญาติฯ ชนทั้ง ๒ นี้ ซึ่งได้ชื่อตามภาษาไทยว่า นายดวง นางพุ่ม เนียมขำ เป็นบิดามารดาของท่าน เป็นพุทธมามกะ แต่นั้นท่านมีอายุ ๑๓ ปี ประกอบด้วยคุณมีศรัทธาเป็นต้น จึงถูกหลวงพ่อสด จันทรมหาเถระเชื้อเชิญ จึงดีใจ แล้วได้พักอยู่ เพื่อศึกษาวิชาธรรมกาย ในสำนักของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ผู้ประเสริฐฯ ท่านมีอายุได้ ๑๔ ปี เป็นคนฉลาด จึงเล่าเรียนเอาพระธรรมอันประเสริฐ ในพระธรรมวินัย ที่พระตถาคตเจ้าทรงประกาศแล้วฯ ท่านมีใจน้อมไปในการออกบวช มีความเคารพในพระรัตนตรัยอย่างแรงกล้า จึงสมาทานศีล ๘ ในศาสนาของพระชินเจ้า อบรมจิตของตนอยู่ในวัดของหลวงพ่อวัดปากน้ำ แล้วได้เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยหิริและโอตัปปะ รู้แจ้งวิชาธรรมกาย ถึงพร้อมด้วยศีลและทิฏฐิ เป็นผู้มีปกติประพฤติธรรมฯ ก็ต่อจากนั้น อาจารย์ตรีธานี้นั้น มีอายุ ๒๖ ปี ได้บอกลาศีล ๘ โดยความเคารพ ตั้งมั่นแล้ว ถึงพร้อมด้วยคุณมีเมตตาเป็นต้น ฉลาดในการปฏิสันถาร เอาการเอางาน และมีความสามารถในการสั่งสอนวิชาธรรมกาย ดำรงอยู่ในฐานะเพียงดังครูของศิษย์ทั้งหลาย ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในกาลทุกเมื่อฯ ก็บรรดาเหล่าคฤหัสถ์ ผู้เป็นศิษย์ ท่านอาจารย์ตรีธานี้ เป็นมหาอุบาสิกา ดำรงอยู่ในตำแหน่งนายก ในสมาคมของหลวงพ่อวัดปากน้ำผู้ประเสริฐ ในศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฯ ท่านสงเคราะห์ชนทั้งหลาย พระภิกษุ และสามเณรทั้งหลาย ด้วยวัตถุทั้งหลายมีปัจจัย ๔ เป็นต้น และด้วยธรรมทั้งหลาย ด้วยตนในกาลทุกเมื่อฯ ท่านเป็นผู้แกล้วกล้า ได้ให้สร้างวัตถุทั้งหลายอย่างนี้ คือ หอสมุด ที่สมาคม

หลวงพ่อวัดปากน้ำ ให้สร้างไว้ดีแล้ว เพื่อประโยชน์เกื้อกูล แก่ชนทั้งหลายมีพุทธศาสนิกชนเป็นต้น พระมหาเจดีย์ อันวิจิตร อันน่าเลื่อมใส รื่นรมย์ใจ ที่เขาสร้างไว้เพื่อบรรจุพระสรีรธาตุทั้งหลายของพระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ และพระไตรปิฎกซึ่งสร้างด้วยหินอ่อนทั้งหลายไว้ที่พุทธมณฑล ในจังหวัดที่มีชื่อว่านครปฐม เป็นต้นฯ ด้วยบุญที่ท่านได้สร้างไว้แล้วนี้ ชื่อเสียงอันดีงามของท่าน จึงฟุ้งขจรไป ในที่นั้น ๆ ในศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฯ

ก็ท่านอาจารย์ตรีธานี้ ยินดีอย่างยิ่งในเรื่องการกุศล ประกอบด้วยธรรมมีศีลเป็นต้น ผู้อ่อนโยนประพฤติดีแล้ว ผู้ใคร่ต่อการศึกษา ฉลาด สามารถ มีใจตั้งมั่นอยู่ดีแล้ว ในธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ดีแล้ว มีศรัทธา ผู้สงบดีแล้ว มีใจดี ผู้ฝึกดีแล้ว มีใจเลื่อมใสดีแล้ว ในพระรัตนตรัย หวังอยู่ซึ่งการตั้งมั่นแห่งพระธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีชื่อเสียงปรากฏในศาสนาของพระชินเจ้าฯ

จริงอยู่ ท่านอาจารย์ตรีธานั่น ผู้ยินดีอย่างยิ่งในทาน ผู้มีความเอ็นดู ถึงพร้อมด้วยคุณมีเมตตาเป็นต้น ผู้ให้ความสุข ผู้แกล้วกล้า หวังความเจริญอย่างยิ่งแก่ศิษย์ทั้งปวง มีธรรมงาม รักศิษย์เหล่านั้น เหมือนบิดารักบุตรทั้งหลาย ในศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ เป็นนิตย์ เป็นผู้ประเสริฐ เหมือนนางวิสาขามหาอุบาสิกา ฉะนั้นกระทำกรรมที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลเป็นอันมาก ในพระศาสนาของพระมุนินทเจ้า เพื่อประโยชน์แก่เหล่าสัตว์ในกาลทุกเมื่อฯ บุคคลเหล่าใด ๆ เป็นคนขัดสน เป็นคนกำพร้า ก็ได้ทำการสงเคราะห์แก่บุคคลเหล่านั้น ในที่นั้นด้วยดีฯ ก็เพราะเหตุที่ ท่านได้ทำกรรมทั้งหลายทั้งปวงไว้ในศาสนาของพระสุคตเจ้าในกาลทั้งปวง ฉะนั้น ท่านอาจารย์ตรีธานั้น ผู้ประเสริฐ มีใจดี มีความประพฤติดี จึงเป็นผู้อันเหล่าชนมีศิษย์เป็นต้นบูชาแล้วเป็นนิตย์ฯ

ก็บัดนี้ ท่านอาจารย์ตรีธานั่น ผู้ประเสริฐ ซึ่งได้บำเพ็ญอธิการมาแล้ว เจริญด้วยอายุมา โดยสวัสดีตลอด ๘๐ ปี ด้วยประการฉะนี้ฯ แต่นั้น พวกเรา ต่างก็มีความยินดี ในวาระที่เป็นมงคลเช่นนี้ ต่างก็มีฉันทะเป็นอันเดียวกัน มาประชุมพร้อมกัน ในสถานที่แห่งนี้แล้ว จะให้พรอันเป็นมงคล เพื่อแสดงความชื่นชมแก่ท่านด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัย ขอให้ท่านอาจารย์ตรีธา ผู้มีปัญญามาก ผู้มีปกติประพฤติตามธรรม จงเป็นผู้มีอายุยั่งยืนนาน ไร้โรค ไม่มีทุกข์ มีสุข สิ้นอุปัทวะ ขอจงถึงความเจริญ ไพบูลย์และงอกงามยิ่งขึ้น ในกาลทุกเมื่อ ขอให้ธรรม ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ จงเจริญแก่ท่านอาจารย์ตรีธานั่นผู้มีบุญมาก ในศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นนิตย์เทอญฯ

พระมหาทองดี ปญฺญาวชิโร ป.ธ.๙
ประพันธ์ในนามคณะสงฆ์วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ภาพถ่ายเมื่ออายุ ๑๒ ปี

ตรีธาปวัตติ

ประวัติอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ใน กิตฺติปกาสนํ หรือ ประกาศเกียรติคุณ ที่จารึกในแผ่นทองเหลือง ได้จารึกชื่อของอาจารย์ตรีธา เนียมขำ และสร้อยนามอันเป็นมงคลว่า

ตรีธา เนียมขำ สมาคมนายิกา ธัมมกายานุสิฐ
วิจิตรปัญญาภรณ์ สุนทรศีลศรัทธาคุณ อดุลจาคาภิรัต
สมานัตตัตถจริยสัมปันนา สัณหวาจาภาสิต
กตัญญูกตเวทิตาสถิต
วิสิฐขันติธาดา พรหมจารินี

จากสร้อยนามในจารึกนี้ นักปราชญ์ผู้รู้ความเป็นไปแห่งชีวิตของอาจารย์ ได้พากันประดิษฐ์ถ้อยคำแต่ละตัวออกมาเป็นสร้อยนามที่ล้วนมาจากความเป็นจริง สะท้อนให้เห็นภาพแห่งชีวิตและคุณธรรมอันประเสริฐของอาจารย์ตรีธา ได้อย่างชัดเจน

ในวโรกาสที่อาจารย์ตรีธา เนียมขำ จะมีอายุครบ ๘๐ ปี ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ศกนี้ ซึ่งตรงกับวันพุธที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นที่น่ายินดี เป็นโอกาสมงคลที่สาธุชนจักได้ทราบประวัติชีวิตที่อุทิศเพื่อพระพุทธศาสนามาตลอดระยะเวลา ๘๐ ปีของอาจารย์ตรีธา ที่ได้รวบรวมตามลำดับแห่งมงคลนามในจารึกนั้น

คุณพ่อดวง เนียมขำ

คุณแม่พุ่ม เนียมขำ

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

สายน้ำแห่งชีวิต

ณ บ้านริมคลองสำโรง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างวัดบางบ่อ และวัดบ้านระกาศ

พ่อดวง และแม่พุ่ม เนียมขำ เป็นเจ้าของบ้านเรือนปั้นหยาไม้สักทองหลังงาม เป็นตระกูลผู้ใจบุญ ชอบบริจาคทานการกุศลให้กับวัดทั้งสองและวัดอื่น ๆ เป็นประจำ

เดิมทีเดียวพ่อดวงได้สมรสกับแม่ทองอยู่ ตั้งถิ่นฐานอยู่อำเภอพระประแดง และมีบุตรธิดา ด้วยกัน ๘ คน ซึ่งมีนามปรากฏในปัจจุบัน ดังนี้ คือ

๑. นางปลีก	รอดสวาสดิ์	๒. นางเปลื้อง	บุญเพ็ง
๓. นายฟุ้ง	เนียมขำ	๔. นายฟ้อน	เนียมขำ
๕. นายฟื้น	เนียมขำ	๖. นางปลูก	พูลสิน
๗. นางบุญเรือน	แฟงงาม	๘. นายแฟ้ม	เนียมขำ

ต่อมาพ่อดวง ได้แยกทางกับแม่ทองอยู่ ออกเดินทางไปประกอบอาชีพตามถิ่นต่าง ๆ ด้วยความขยันหมั่นเพียร กระทั่งมาถึงอำเภอบางบ่อ ขณะที่ลูกทั้ง ๘ อยู่ในความดูแลของภรรยาและญาติพี่น้อง

ส่วนแม่พุ่ม เป็นชาวบางบ่อโดยกำเนิด เดิมได้สมรสกับพ่อเทียน กรอิ่ม และมีบุตรฝาแฝด คือ

๑. นายเพ็ชร กรอิ่ม ๒. นายพลอย กรอิ่ม

หลังจากมีบุตรด้วยกัน ๔ ปี พ่อเทียน ผู้เป็นสามีของแม่พุ่มได้ถึงแก่กรรม แม่พุ่มจึงอยู่ในฐานะแม่หม้ายที่ต้องคอยดูแลลูกชายฝาแฝดโดยลำพัง

บุญกุศลได้นำพาพ่อดวงและแม่พุ่มมาพบกัน และเกิดความประทับใจกัน ซึ่งค่อย ๆ ก่อตัวเป็นความรัก ดังคำพระที่ว่า

ปุพฺเพว สนฺนิวาเสน ปจฺจุปฺปนฺนหิเตน วา
เอวนฺตํ ชายเต เปมํ อุปฺปลํว ยโถทเก.

ความรักนั้น ย่อมเกิดเพราะสาเหตุ ๒ อย่างนี้ คือ ๑. บุพเพสันนิวาส เคยอยู่ร่วมกันมาแต่ชาติปางก่อน ๒. ปัจจุบันหิต ด้วยการได้สงเคราะห์ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในปัจจุบัน เหมือนดอกบัวอาศัยสิ่ง ๒ อย่าง คือ น้ำและโคลนตม เกิดในน้ำฉะนั้น

พ่อดวงและแม่พุ่มได้อยู่กินเป็นสามีภรรยา ณ บ้านเลขที่ ๑๐ ริมคลองสำโรง หมู่ ๓ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยความสุขตามภาษาชีวิตครอบครัวสังคมเกษตรกรรม และด้วยความฉลาดในการค้าข้าวของแม่พุ่ม ทำให้ฐานะของครอบครัวเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งสองได้ให้กำเนิดพยานแห่งความรัก ๓ คน ตามลำดับ คือ

๑. นายดาว เนียมขำ พ.ศ. ๒๔๖๕
๒. น.ส.ปิ่น เนียมขำ พ.ศ. ๒๔๖๙
๓. นายเที่ยง เนียมขำ พ.ศ. ๒๔๗๑

ใครจะรู้ว่า ๑ ในลูก ๓ คนของพ่อดวงและแม่พุ่ม เนียมขำ จะกลายเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาบนแผ่นดินไทย ในเวลาต่อมา

รุ่งอรุณไขแสง

ด.ญ.ปิ่น เนียมขำ เป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อดวง แม่พุ่ม ถือกำเนิดเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๔๖๙ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีขาล น้าเขยซึ่งเป็นหมอทำขวัญได้เห็นนิมิตแห่งความสุขในครอบครัวนับตั้งแต่แรกเกิด จึงขอตั้งชื่อให้กับหลานว่า ปิ่น หมายถึง เครื่องประดับชั้นสูงที่ใช้ประดับศีรษะ ซึ่งบิดามารดาก็เห็นดีด้วยและได้ตั้งชื่อบุตรสาวตามนั้น

ในบ้านริมคลองสำโรง ด.ญ.ปิ่น เป็นคนเลี้ยงง่าย มีแววแห่งความฉลาดตั้งแต่เด็ก ได้รับการอบรมมารยาทลูกผู้หญิงอย่างดีจากแม่พุ่ม เมื่ออายุได้ ๘ ขวบ ผู้ปกครองจึงส่งให้เข้าเรียน ณ โรงเรียนประชาบาลวัดบางบ่อหนึ่ง อยู่ในบริเวณวัดบางบ่อ และได้เรียนจนจบชั้นประถมสี่ ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดของโรงเรียนในสมัยนั้น

สภาพวัดปากน้ำก่อนปี พ.ศ. ๒๔๙๙

จุดเปลี่ยนแห่งวิถีชีวิต

ในครอบครัวที่อบอุ่น มีสิ่งหนึ่งที่เป็นความทุกข์ใจของพ่อดวงมานานก็คือ การป่วยไข้ของภรรยา หลังจากให้กำเนิดลูกชายคนสุดท้อง แม่พุ่มก็มีอาการเจ็บกระเสาะกระแสะมาตลอด นับวันอาการก็ทวีความทุกข์ให้กับแม่พุ่มอย่างน่าเป็นห่วง พ่อดวงได้พาแม่พุ่มตระเวนไปรักษากับหมอต่าง ๆ ทั้งแผนโบราณและแผนปัจจุบัน แต่อาการได้แต่ทรงกับทรุด จนเวลาล่วงเลยไปเป็นสิบปี อาจารย์ตรีธาเล่าว่า

"มารดาของข้าพเจ้านั้น ป่วยด้วยโรคซึ่งหมอไม่ทราบสาเหตุ มีอาการผอมแห้ง รับประทานอาหารไม่ได้ พยายามหาหมอรักษามานานนับ ๑๐ ปี อาการก็ไม่ดีขึ้น มีแต่ทรงกับทรุด ไม่ว่าใครจะแนะนำหมอดีที่ไหน บิดาของข้าพเจ้าเป็นต้องพามารดาข้าพเจ้าไปรักษาทุกหนทุกแห่ง"[๑]

---

[๑] ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, พิมพ์ครั้งที่ ๔, ๒๕๓๕, หน้า ๖๖

พระมงคลเทพมุนี (สด จันทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่ พระครูสมณธรรมสมาทาน

ภาพถ่ายเมื่ออายุ ๒๐ ปี

พ.ศ. ๒๔๘๒ ป้าชื่น เพื่อนของแม่บ้านอยู่ที่ตลาดบางบ่อ ได้เดินทางไปซื้อของที่บางช้างเพื่อนำมาขายที่บางบ่อ ได้ล่องเรือมาออกที่ประตูน้ำภาษีเจริญซึ่งติดด้านหลังของวัดปากน้ำ ได้เห็นเรือจอดอยู่เป็นจำนวนมาก จึงถามหาสาเหตุ ได้ทราบว่าเป็นเรือของคนป่วยที่มาขอให้หลวงพ่อวัดปากน้ำรักษาโรคให้ หลวงพ่อรักษาโรคโดยไม่ใช้ยา มีผู้หายเป็นจำนวนมาก ป้าชื่นนึกถึงแม่พุ่มขึ้นมาทันที เมื่อกลับถึงบางบ่อจึงได้นำข่าวเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำรักษาโรคได้ไปบอกเพื่อนรัก

พ่อดวงเมื่อได้ทราบข่าวก็ได้ขอยืมเรือของป้าชื่นพาแม่พุ่มและลูก ๆ มาวัดปากน้ำเป็นครั้งแรก วันนั้นมีคนไข้เป็นจำนวนมาก พ่อดวงพาแม่พุ่มเข้าคิวรอพบพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ซึ่งในขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน หลวงพ่อได้เมตตารับแม่พุ่มไว้รักษา ต่อมาพ่อดวงได้จ้างต่อเรือเป็นของตนเอง เพื่อสะดวกในการเดินทาง และจะจอดที่หน้าวัดปากน้ำ

เมื่อแม่เข้ารับการรักษาอยู่วัดปากน้ำ พ่อดวงก็ต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ได้ให้ลูกชายทั้ง ๔ คน อยู่ดูแลบ้านริมคลองสำโรง และให้ลูกสาวอยู่กับมารดา ณ วัดปากน้ำ

ด.ญ.ปิ่น คอยช่วยเหลือปรนนิบัติมารดาในเรื่องต่าง ๆ แต่หน้าที่หลักของ ด.ญ.ปิ่น ก็คือ เขียนใบส่งอาการโรคให้หลวงพ่อและผู้ได้ธรรมกายช่วยแก้โรค อาจารย์ตรีธาเล่าว่า

"หลวงพ่อท่านให้ตั้งตู้รับใบอาการโรคไว้ที่หน้ากุฏิของท่าน การเขียนใบอาการโรคต้องแจ้งชื่อ สกุล ที่อยู่ วัน เดือน ปีเกิด และอาการโรคที่ปรากฏอย่างละเอียดลออ การส่งใบอาการโรค มี ๔ เวลา คือ เช้า กลางวัน บ่าย เย็น หลวงพ่อท่านจะสั่งให้คนมาไขตู้ตามเวลานั้น แล้วนำใบอาการโรคแจกจ่ายแก่พวกที่ได้วิชาธรรมกายเพื่อแก้โรค ถ้าผู้เป็นลูกมาส่งใบอาการโรคของพ่อแม่ หลวงพ่อท่านมักจะถามว่าอยากให้พ่อแม่หายป่วยหรือไม่ ถ้าอยากให้พ่อแม่หายป่วยก็ทำสมาธิเข้า ถ้าได้สมาธิก็จะได้ช่วยแก้โรคภัยไข้เจ็บของพ่อแม่ได้"[๒]

อาจารย์ได้เล่าว่า ตอนเช้าจะส่งใบอาการโรคของแม่ที่ศาลาการเปรียญ (หลังเก่า) เพราะหลวงพ่อจะลงไปฉันเช้าที่ศาลา ตอนกลางวันก็จะส่งที่ศาลาหลังจากหลวงพ่อฉันเพลแล้ว ตอนบ่ายจะไปส่งที่วัดขุนจันทร์ ซึ่งขณะนั้นหลวงพ่อเป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสอยู่ และหลวงพ่อได้ส่งพระวัฒน์และสามเณรเสริมไปแก้โรคที่นั่น ตอนเย็นส่งกับหลวงพ่อหลังจากท่านลงพระอุโบสถทำวัตรเย็นเสร็จแล้ว

---

[๒] ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, หน้า ๖๖.

อาจารย์เล่าว่า *"แล้วในที่สุดมารดาของข้าพเจ้าซึ่งป่วยหนักมานานถึง ๑๒ ปี ไม่มีแพทย์คนใดสามารถรักษาให้หายได้ แต่มารักษากับหลวงพ่อเพียง ๑๓ เดือนก็หายป่วย มีร่างกายแข็งแรงเป็นปกติโดยมิต้องรับประทานยาใด ๆ เลย สามารถประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้เหมือนสมัยที่ยังมิได้ป่วย มีอายุยืนยาวนานอีก ๒๔ ปี จึงถึงแก่กรรม"*[๓]

"พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้ขอให้อยู่วัดปากน้ำ เพื่อทำวิชาธรรมกายต่อไป บิดามารดาได้อนุญาตให้เป็นไปตามความประสงค์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อเพื่อศึกษาวิชาธรรมกาย"[๔]

หลวงพ่อวัดปากน้ำได้อุปการะเลี้ยงดูและเอาใจใส่อย่างดี และสอนให้สนใจการเจ็บป่วยของแม่ เพราะ *"หลวงพ่อได้ขอข้าพเจ้าจากพ่อแม่ให้บวชเป็นชี ศึกษาธรรมะและวิชาธรรมกายในระดับสูงอยู่ที่วัดปากน้ำ พ่อมีความเต็มใจอย่างยิ่งที่ข้าพเจ้าจะได้ไปอยู่กับหลวงพ่อ เพราะพ่อรู้ดีว่า อย่างไรเสียพ่อก็เลี้ยงลูกให้มีวิชาความรู้อย่างหลวงพ่อเลี้ยงไม่ได้แน่นอน ส่วนแม่นั้นในขั้นแรกไม่เต็มใจ เพราะแม่มีลูกสาวเพียงคนเดียว กับทั้งฐานะก็ไม่ได้ยากจนถึงขั้นจะเลี้ยงลูกไม่ได้ ตรงกันข้ามกลับมีฐานะอยู่ในขั้นดี มีที่นาเป็นของตนเอง มีลูกจ้างหลายคนแต่เนื่องจากพ่อกับแม่เป็นผู้มีความกตัญญูรู้คุณอย่างสูงหลวงพ่อเป็นผู้ให้ชีวิตใหม่แก่แม่ถ้าไม่มีหลวงพ่อ แม่ก็คงไม่มีชีวิตอยู่อีกต่อไป และถ้าไม่มีแม่ พ่อก็คงอยู่อย่างลำบากเพราะต้องเลี้ยงลูกคนเดียว และถ้าปราศจากทั้งพ่อกับแม่ ข้าพเจ้าซึ่งเป็นเด็กอายุเพียง ๑๓ ปีเท่านั้นหรือจะมีชีวิตอยู่ต่อไปได้อย่างมีความสุข เราสามคนพ่อแม่ลูกจึงเป็นหนี้ชีวิตหลวงพ่อ การยกลูกสาวคนเดียวให้เป็นลูกหลวงพ่อนั้น พ่อกับแม่หรือจะกล้าขัด อีกทั้งการได้ไปอยู่ใต้บารมีธรรมของหลวงพ่อก็จะทำให้พ่อแม่หายห่วงแน่ใจว่าชีวิตของข้าพเจ้าจะเจริญรุ่งเรืองไปในทางอมตธรรมยิ่งขึ้น จึงเป็นทั้งความพอใจและความภาคภูมิใจอีกอย่างหนึ่งของพ่อกับแม่*

ข้าพเจ้าจึงต้องจากบ้านไปอยู่ที่วัดปากน้ำหลังจากที่จบจากโรงเรียนวัดบางบ่อแล้วไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ เพราะได้ตั้งใจว่าจะเรียนหมอเพื่อไปรักษาแม่ แต่แล้วก็ไม่ได้ศึกษาต่อ เพราะต้องเปลี่ยนแนวไปศึกษาธรรมะตามคำสั่งของหลวงพ่อ บวชเป็นชีเมื่ออายุ ๑๔ ปี"[๕] ด.ญ.ปิ่นจึงกลายเป็นแม่ชีปิ่น ได้ศึกษาทั้งทางปริยัติและทางปฏิบัติ ตั้งแต่นั้นมา (จนจบธรรมศึกษาเอก)

สืบเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ ที่มีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๑ เรื่องการใช้ชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติ ในสมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้มีผู้มาขอความเมตตาให้พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำช่วยเปลี่ยนชื่อให้เป็นอันมาก เพื่อเป็นการปฏิบัติตามนโยบายของบ้านเมือง ในขณะนั้น

พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นพระมหาเถระที่ทันสมัย ได้ปฏิบัติตามระเบียบอันดีงามของบ้านเมือง ขณะเดียวกันหลวงพ่อมีความสามารถพิเศษในหลายภาษา คือ ภาษาบาลี ภาษาขอม และภาษาไทย ประกอบกับวิชาโหราศาสตร์และวิชาธรรมกาย เป็นเหตุให้ชื่อที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อตั้งให้จะมีความหมายพิเศษ และเป็นมงคลแก่เจ้าของชื่อ ส่งผลให้มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างน่าอัศจรรย์

เมื่อกล่าวถึงการตั้งชื่อนั้น ในพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงประเภทของชื่อที่ตั้งกันมี ๔ อย่างคือ

---

[๓] ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, หน้า ๖๙

[๔] วัดปากน้ำ, พระมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน, กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๑, หน้า ๓๑๒

[๕] ที่ระลึกพิธีเปิดอาคารกตัญญูเนียมขำ, หน้า ๒๕ - ๒๖.

ภาพถ่ายเมื่ออายุ ๒๖ ปี ก่อนลาศีลจากแม่ชี (แม่ชีตรีธา แถวหลังคนแรกจากซ้าย)

๑. อาวัตถิกนาม

๒. ลิงคิกนาม

๓. เนมิตตกนาม

๔. อธิจจสมุปปันนนาม[๖]

อาวัตถิกนาม หมายถึง ชื่อที่ตั้งเพราะอาศัยความกำหนด เช่น ลูกโค โคหนุ่ม โคกำลัง

ลิงคิกนาม หมายถึง ชื่อที่ตั้งตามเหตุหรือตามลักษณะ เช่น มีไม้เท้า มีหงอน มีงวง

เนมิตตกนาม หมายถึง ชื่อที่เกิดขึ้นโดยคุณนิมิต เช่น มีวิชชา ๓ มีอภิญญา ๖

อธิจจสมุปปันนนาม หมายถึง ชื่อที่ตั้งตามความชอบใจ เช่น เจริญศรี เจริญทรัพย์

หลวงพ่อวัดปากน้ำจึงตั้งชื่อให้กับแม่ชีปิ่น เนียมขำ ว่า "ตรีธา"

เดิมทีเดียวอาจารย์ก็ไม่ค่อยชอบชื่อนี้ เพราะฟังแล้วคล้ายชื่อผู้ชาย แต่แรกก็รับจากหลวงพ่อไว้ก่อน พอมีโอกาสก็โอดครวญว่า ไม่ชอบชื่อนี้ ไม่อยากได้ชื่อนี้ โดยพยายามอ้างเหตุผลต่าง ๆ กับหลวงพ่อ ซึ่งท่านก็นิ่งเสีย แต่ครั้นพอถูกรบเร้าบ่อยหลวงพ่อได้พูดเด็ดขาดว่า "ในโลกนี้เขาเรียกกันว่า แม่ทัพ หรือ พ่อทัพ ถ้าเขาเรียกว่า พ่อทัพ ตรีธา ก็หมายถึง ผู้ชาย แต่ถ้าเขาเรียกกันว่า แม่ทัพ ตรีธา ก็เป็นผู้หญิง"

แม่ชีปิ่น จึงยินยอมน้อมรับชื่อ "ตรีธา" มาจนถึงบัดนี้ และก็ได้ทำหน้าที่เป็นแม่ทัพในการบำรุงพระพุทธศาสนาจริง

มีคำถามว่า **ตรีธา** แปลว่า อะไร

---

๖ ปฐมสมันตปาสาทิต แปลภาค ๙, หน้า ๒๑๒.

ภาพถ่ายครูสอนธรรมกายที่หลวงพ่อวัดปากน้ำแต่งตั้ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ (ครูตรีธา แถวหลังคนที่ ๗ จากซ้าย)

อาจารย์สว่าง รัตนรัตติ เปรียญธรรม ๙ ประโยค รูปแรกของสำนักเรียนวัดปากน้ำ ได้ให้ความหมายของชื่อนี้ น่าสนใจ ดังนี้

"ตรีธา" ค้นในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ก็ไม่มีคำนี้ มีแต่คำว่า ตรีเนตร แปลว่า สามตา, ตรีรัตน์ แก้วสามดวง เป็นต้น เลยแปลเอาตามความรู้ ความเข้าใจของตนเอง จะผิดหรือถูกอย่างไร โปรดอภัยด้วย จึงขอแปลว่า "ผู้ทรงไว้ซึ่งรัตนะสาม" (พระรัตนตรัย) ผู้ได้แก้วสามดวง โดยตั้งวิเคราะห์ตามหลักไวยากรณ์ว่า **"ตีณิ รตนานิ ธาเรตีติ ติธา (ตรีธา)** อุบาสิกาใด ทรงไว้ซึ่งรัตนะทั้งสาม อุบาสิกานั้นชื่อว่า ติธา (ตรีธา)"[๗]

ดังนั้น ชื่อ **"ตรีธา"** จึงอาจเป็นนามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้ทราบถึงอนาคตว่า บุคคลผู้นี้จะเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งรัตนะทั้งสาม ที่สำคัญ และจะทำนุบำรุงรักษาพระรัตนตรัยตลอดชีวิต

อาจารย์จึงมีชื่อว่า **"ตรีธา"** ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา มิเคยเปลี่ยน มีแต่คำนำหน้าชื่อที่เปลี่ยนไปคือ "แม่ชีตรีธา" "ครูตรีธา" "น.ส.ตรีธา" "อาจารย์ตรีธา" ซึ่งมีเหตุผลและความเป็นมาที่น่าศึกษา

"แม่ชีตรีธา" เป็นคำเรียกขาน หลังจากที่หลวงพ่อตั้งชื่อให้ใหม่ ในราวปี พ.ศ. ๒๔๘๖

"ครูตรีธา" เป็นคำเรียกขาน หลังจากหลวงพ่อได้มอบหมายให้ไปสอนภาวนาและอบรมแม่ชีคณะหน้าวัด (ปากน้ำ) ขณะที่มีอายุ ๒๑ ปี ตรงกับปี พ.ศ. ๒๔๙๐ และเรียกกันมาโดยตลอด

---

๗ ดูบันทึกภาคผนวก เรื่องพี่ตรีธา ท้ายเล่ม

"น.ส.ตรีธา" เป็นคำเรียกตามกฎหมาย เนื่องจากอาจารย์มิได้ครองเรือน ดำรงสถานะเป็นโสดประพฤติธรรมโดยตลอดชีวิต ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ - ๒๔๙๗ อาจารย์ได้ป่วยเป็นโรคขาดอาหาร และอาการก็ทวีขึ้น กระทั่งน้าทองสุก เพื่อนของแม่ซึ่งมาจากสำโรงได้มาวัดกับแม่ ได้อ้อนวอนว่า *"แดง[๘]เอย ลาศีลก่อนเถอะ หากเรามีชีวิตอยู่ เรายังมีโอกาสสร้างบุญบารมี ถ้ามิฉะนั้นก็จบลงแค่นี้"* อาจารย์รู้สึกอาลัยอาวรณ์ความเป็นแม่ชีมาก สุดท้ายได้ตัดสินใจไปกราบลาพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ด้วยคิดว่าหลวงพ่อท่านคงจะทัดทาน เหมือนกับที่เคยทัดทานคนอื่น ๆ ครั้นพออาจารย์ไปกราบขออนุญาตจริง ๆ หลวงพ่อมิได้ทัดทานใด ๆ ได้อนุญาตให้ตามประสงค์ เมื่อลาเพศจากแม่ชีเมื่ออายุ ๒๖ ปี อาจารย์จึงใช้คำนำหน้านามว่า "น.ส.ตรีธา" จวบถึงปัจจุบัน

คำว่า "อาจารย์ตรีธา" ที่คณะศิษย์และบุคคลทั่วไป พากันเรียกขานอาจารย์นั้น มีความเป็นมาพระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้เคยปรารภให้คณะศิษยานุศิษย์ฟังถึงสาเหตุที่มีการเรียกขานว่า "อาจารย์" นั้น สืบเนื่องมาจากคราวหนึ่ง ประมาณ ๑๐ กว่าปีที่แล้ว เจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ได้รับอาราธนามาในงานทำบุญวันคล้ายวันเกิดของอาจารย์ที่วัดปากน้ำ ในระหว่างนั้นเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้ยินเสียงการประชาสัมพันธ์ในวัดปากน้ำเรียกขานเจ้าของวันเกิดว่า "น.ส.ตรีธา" บ้าง "คุณครูตรีธา" บ้าง เจ้าพระคุณสมเด็จฯ จึงปรารภกับพระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหามุนีว่า ควรใช้คำนำหน้านามว่า "อาจารย์ตรีธา" เพราะเป็นอาจารย์ผู้สอนสมาธิ เป็นวิปัสสนาจารย์ มีคุณธรรมสูง สมควรยกย่อง ให้เรียกว่า "อาจารย์ตรีธา" ตลอดไป ดังนั้น คำเรียกขานว่า "อาจารย์ตรีธา" จึงเป็นเนมิตตกนามตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

[๘] อาจารย์ตรีธามีชื่อเล่นว่า "แดง"

สมาคมนายิกา

ผู้นำสมาคม

งานและหน้าที่สำคัญของอาจารย์ตรีธา ในฐานะศิษย์ในพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ คือ การสมานความสามัคคีในหมู่ศิษยานุศิษย์ และการเผยแผ่และสืบทอดโครงการต่าง ๆ ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้ริเริ่มและดำเนินการไว้

เมื่อพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพใหม่ ๆ ได้มีสมาคมต่าง ๆ มารับเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลถวายหลวงพ่อ เป็นการประกาศเกียรติคุณของสมาคมนั้น ๆ เป็นอย่างดี เป็นเหตุให้เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ในขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่ พระศรีวิสุทธิโมลี) พระเดชพระคุณพระภาวนาโกศลเถร หรือหลวงพ่อเล็ก (ในขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่ พระครูสมณธรรมสมาทาน) และพระเดชพระคุณพระราชโมลี (ในขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่ พระครูปลัดณรงค์) ได้ดำริที่จะจัดตั้งสมาคมเช่นนั้นบ้าง เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณของหลวงพ่อ และอีกประการหนึ่งสภาพการณ์ของวัดปากน้ำในขณะนั้นกำลังลำบาก เนื่องจากวัดมีเงินเหลือเพียง ๔๐,๐๐๐ บาทเศษเท่านั้น จะต้องจ่ายเป็นค่าภัตตาหารในโรงครัวทุกวัน วันละ ๖๐๐ บาท "ทำให้พระภิกษุสามเณรบางรูปขยับขยายย้ายวัดกันหลายรูป เพราะเกรงว่าโรงครัวจะล้ม และพระเถระในขณะนั้นก็คิดกันว่า การเลี้ยงพระภิกษุสามเณรและการเจริญวิปัสสนาเป็นสมบัติล้ำค่าของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ จึงได้คิดที่จะจัดตั้งสมาคมขึ้นมาเพื่อเป็นแกนกลางในการที่จะรักษาสมบัติของหลวงพ่อไว้[๑]

[๑] ถนอม ทรงสาระ, ปูมหลังของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ในหนังสือสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ปีที่ ๑๓.

แต่ภายหลังได้มีการติดต่อขอสาธุชนมารับเป็นเจ้าภาพคนละวัน และหมุนเวียนไปตลอดทั้งปี ความคิดในการก่อตั้งสมาคมจึงระงับไป

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ พระเดชพระคุณหลวงพ่อเล็ก จึงมอบหมายให้ นายถนอม ทรงสาระ อดีตพระมหาเปรียญที่เคยอุปสมบทอยู่ ณ วัดปากน้ำ ดำเนินการจัดตั้งสมาคม แต่การจัดตั้งก็ยังไม่สำเร็จ จนถึงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ การรวมตัวกันอย่างหลวม ๆ ได้เกิดขึ้น ต่อจากนั้นได้มีการประชุมกำหนดแนวทางของสมาคมกันหลายครั้ง ในที่สุดสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ได้รับการจดทะเบียนเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๕ โดยมีนายสุธรรม จันทร์กลัด เป็นนายกสมาคมฯ คนแรก และเป็นนายกสมาคมฯ ๒ สมัยติดต่อกัน

ต่อมาคุณสุธรรม จันทร์กลัด ได้ขอโอกาสปลีกตัวออกเพื่อพักผ่อน เนื่องจากสังขารที่มีอายุมากและเริ่มอ่อนแอลง

เมื่อแรกตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ก็เป็นผู้หนึ่งในคณะกรรมการบริหารชุดแรก เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิคม และในคณะกรรมการชุดที่สอง อาจารย์ก็ได้รับหน้าที่เดิม ครั้นนายสุธรรม จันทร์กลัด ได้ขอโอกาสปลีกตัว จึงได้มีการคัดสรรบุคคลผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ คนใหม่ เพื่อเป็นหัวหน้านำพานาวาของคณะศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำไปสู่จุดหมายปลายทาง

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ได้รับการคัดสรรและรับรองให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ในคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ชุดที่ ๓ และเป็นนายกสมาคมฯ คนที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ขณะมีอายุ ๕๐ ปี และยังคงได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรตินี้มาถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๙) เป็นปีที่ ๓๐ แล้ว

สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. (ส.ศ.ป.) มีวัตถุประสงค์หลักที่ปรากฏในใบอนุญาตจัดตั้งสมาคม ๔ ประการ คือ

๑. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ทั้งในและนอกประเทศ
๒. ศึกษา เผยแผ่ ส่งเสริมวิชาธรรมกายให้เจริญยิ่งขึ้น
๓. ส่งเสริมสามัคคีธรรม
๔. จัดประโยชน์เพื่อบำรุงวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี และบำเพ็ญสาธารณกุศล

ในปัจจุบันมีคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ๑๙ ท่าน ดังนี้

๑. น.ส.ตรีธา	เนียมขำ	นายกสมาคมฯ
๒. นางสนอง	จันทรแสง	อุปนายก
๓. พ.อ.พิเศษหญิง ทัศนศรี	ไตรยคุณ	เลขาธิการ
๔. นายพิณ	ช่วยราม	นายทะเบียน
๕. น.ส.วลี	คุณารัตน์พานิช	เหรัญญิก
๖. นางพูลศรี	ทองประวัติ	ธรรมนิเทศก์
๗. นางบวรศรี	ปุณณภุม	บรรณารักษ์
๘. นายสำลี	วรบุญโอฬาร	พิธีกร
๙. นายดำเกิง	จินดาหรา	ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๑๐. น.ส.พัฒนา	จุฬจัมบก	ปฏิคม
๑๑. น.ส.กรองทอง	เศวตมาลย์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๒. นางเชิญศรี	ทองสมบัติ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๑๓. น.ส.พาณี	สิมากร	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๑๔. น.อ.เฉลิมไชย	เกิดผล	ผู้ช่วยพิธีกร
๑๕. น.ส.วันทนา	บุญมาก	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๑๖. นายวิรัช	สุวรรณนภาศรี	ที่ปรึกษา
๑๗. นางกาญจนา	สุวรรณนภาศรี	ที่ปรึกษา
๑๘. นายประยูร	พณิชยานนท์	ที่ปรึกษา
๑๙. พ.อ.พิเศษ จำลอง	มีสุข	ที่ปรึกษา

ขณะนี้ สมาคมฯ มีสมาชิก ๒,๗๒๕ คน สมาคมฯ จะจัดให้มีการประชุมใหญ่ ปีละ ๑ ครั้ง ในวันอาทิตย์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ เพื่อให้สมาชิกได้ทราบผลงานในรอบปี และแลกเปลี่ยนความคิดกัน

อาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจจริง เป็นที่ปรากฏแก่ผู้ร่วมงาน อาจารย์ได้ทำบัญชีรายชื่อสมาชิกสมาคมด้วยตนเอง จัดทำบัญชีรับจ่ายทุกวัน ครั้นภายหลังจากปี พ.ศ. ๒๕๒๗ น.ส.วันทนา บุญมาก และ น.ส.วลี คุณารัตน์พานิช ได้เข้ามาแบ่งเบาภาระส่วนนี้ แต่อาจารย์ก็ยังคงช่วยให้คำปรึกษาโดยตลอด การจัดทำสิ่งใดก็ให้ประหยัด และมีประโยชน์สูงสุด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดปากน้ำ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒

งานหลักของสมาคมฯ ในแต่ละปี มี ๒๐ ประเภท คือ

งานที่ ๑ การจัดงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานประจำปีของวัดปากน้ำ

อาจารย์ตรีธา ได้ขอพระราชทานผ้าพระกฐินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาทอดถวายพระสงฆ์ซึ่งจำพรรษา ณ วัดปากน้ำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ติดต่อกันมาทุกปี ก่อนที่จะได้จดทะเบียนตั้งสมาคมฯ ๑๒ ปี ภายหลังเมื่อตั้งสมาคมฯ แล้ว งานนี้จึงได้เป็นงานของสมาคมฯ เต็มตัว

มียอดรับบริจาคจากการจัดงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน เพื่อนำไปใช้ในการก่อสร้างและบูรณะวัดปากน้ำ และก่อสร้างถาวรวัตถุของแผ่นดิน ณ พุทธมณฑล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๔๗ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๕๗,๔๐๕,๑๕๔.๗๑ บาท (สองร้อยห้าสิบเจ็ดล้านสี่แสนห้าพันหนึ่งร้อยห้าสิบสี่บาทเจ็ดสิบเอ็ดสตางค์)

งานที่ ๒ วันมรณภาพหลวงพ่อ วันอดีตเจ้าอาวาสและทอดผ้าป่าประจำปี

เดิมทีเดียวได้จัดบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันคล้ายวันมรณภาพของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นงานประจำปีอย่างเดียว และจัดงานทอดผ้าป่าในวันมาฆบูชา ภายหลังเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ได้รวมงานทอดผ้าป่ามาเป็นวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ เนื่องจากไม่ประสงค์จะทำงานกระชั้นชิดกัน ๒ งาน และไม่ประสงค์จะรบกวนศรัทธาสาธุชนผู้มาร่วมทำบุญ มียอดรับบริจาคตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๔๙ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๔๕,๙๐๙,๙๙๕.๔๕ บาท (สองร้อยสี่สิบห้าล้านเก้าแสนเก้าพันเก้าร้อยเก้าสิบห้าบาทสี่สิบห้าสตางค์)

อาจารย์ตรีธา น้อมถวายทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ในการเสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดปากน้ำ พ.ศ. ๒๕๑๓

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ พร้อมด้วยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จมาบรรจุพระผงธรรมขันธ์ ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ พ.ศ. ๒๕๒๗

งานที่ ๓ ถวายผ้าบังสุกุลวันสงกรานต์

อาจารย์ได้จัดพิธีบังสุกุล เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ของไทย คือ วันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี โดยให้มีการทำบุญเลี้ยงเพลพระ จากนั้นเวลา ๑๖.๐๐ น. ถวายผ้าบังสุกุล เครื่องใช้จำเป็น จตุปัจจัย และน้ำปานะ แก่พระภิกษุสามเณรทั้งวัด

งานที่ ๔ ถวายผ้าอาบน้ำฝนวันอาสาฬหบูชา

ในวันอาสาหบูชาก่อนวันเข้าพรรษาของทุกปี อาจารย์ได้จัดพิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน และเทียนจำพรรษา โดยจัดถวายผ้าอาบน้ำฝนอย่างดี จาน ชาม ร่ม และของใช้จำเป็น

งานที่ ๕ วันมรณภาพอดีตพระภาวนาโกศล (หลวงพ่อเล็ก)

เนื่องจากพระเดชพระคุณพระภาวนาโกศล (ธีระ คล้อสุวรรณ) หรือหลวงพ่อเล็ก เป็นผู้ปฏิบัติภาวนาอยู่ใกล้ชิดกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นผู้สนับสนุนและให้กำลังใจในการก่อตั้งสมาคมฯ ตลอดชีวิตของท่าน อาจารย์ได้จัดให้มีการทำบุญถวายหลวงพ่อเล็กในวันเข้าพรรษา ซึ่งเป็นวันมรณภาพของท่าน เป็นประจำทุกปี

งานที่ ๖ เจ้าภาพเทศน์มหาชาติ กัณฑ์คาถาพัน

การเทศน์มหาชาติ เป็นประเพณีอันดีงามแต่โบราณ ที่วัดปากน้ำได้รักษากันสืบมา เนื่องจากว่ามีเจ้าภาพกัณฑ์เทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์ ทางอาจารย์จึงขอรับเป็นเจ้าภาพกัณฑ์คาถาพัน เป็นประจำทุกปี

งานที่ ๗ ตักบาตรเทโว ออกพรรษา

เพื่อความสะดวกในการทำบุญตักบาตรเทโว อาจารย์ได้มอบหมายให้คุณวันทนา บุญมาก เป็นผู้จัดของใส่บาตรให้กับผู้มีจิตศรัทธาในราคาทุนทุกปี

งานที่ ๘ วันคล้ายวันเกิดพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี ไม่ว่าจะตรงกับวันที่เท่าไร อาจารย์ตรีธาจะทำบุญถวายหลวงพ่อเนื่องในวันคล้ายวันเกิดของท่าน ดุจว่าหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่

งานที่ ๙ วันคล้ายวันเกิดเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

๒๖ สิงหาคม ของทุกปี จะมีพิธีทำบุญคล้ายวันเกิดเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ในช่วงเช้าและเพล ส่วนบ่ายก็จะมีพิธีหล่อพระพุทธรูปทุกครั้งไป อาจารย์ตรีธาก็เป็นแม่งานหลักในการถวายภัตตาหารและไทยธรรม

งานที่ ๑๐ หล่อและฉลองพระพุทธรูป

อาจารย์ตรีธาได้ดำเนินการหล่อพระพุทธรูปถวายวัดต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งสร้างเองและเชิญชวนคณะศิษย์เป็นเจ้าภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ถึง ปัจจุบัน (มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙) เป็นพระประธานสำหรับประดิษฐานให้สาธุชนเคารพกราบไหว้ จำแนกเป็นประเภท ดังนี้

๑. พระพุทธรูป	๗๘๑	องค์
๒. หล่อพระอัครสาวก	๓๔	คู่
๓. พระอรหันต์สาวก	๗	องค์
๔. พระโพธิสัตว์	๑	องค์

สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ช่วยหาทุนสร้างพระมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน ณ พุทธมณฑล

งานที่ ๑๑ หล่อรูปเหมือนพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

อาจารย์ได้จัดพิธีเททองหล่อรูปเหมือนพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ขนาดเท่าองค์จริง เพื่อถวายไปประดิษฐานในวัดต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยอาจารย์รับเป็นเจ้าภาพเองและได้ชักชวนคณะศิษย์เป็นเจ้าภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ถึงปัจจุบัน สร้างถวายไปแล้วจำนวน ๑๘๐ องค์ ซึ่งรูปหล่อแต่ละองค์ทางอาจารย์จะจัดให้มีการเจริญพระพุทธมนต์ฉลองก่อนส่งไปทุกครั้ง

งานที่ ๑๒ ไถ่ชีวิตโค กระบือ

ได้ไถ่ชีวิตโคกระบือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ถึงครั้งหลังสุด เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นปีที่ ๒๘ รวม ๙๐ ครั้ง จำนวน ๒๔,๗๓๔ ตัว เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๔๕,๔๑๖,๒๔๔ บาท (สองร้อยสี่สิบห้าล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นหกพันสองร้อยสี่สิบสี่บาท) และจะทำพิธีปล่อยครั้งที่ ๙๑ ในวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๙ นี้ จำนวน ๒๘๙ ตัว

งานที่ ๑๓ แจกทุนการศึกษา

อาจารย์ได้ริเริ่มให้มีการแจกทุนการศึกษา เพื่อเป็นการสนับสนุนกุลบุตรกุลธิดา ให้มีวิชาความรู้ที่ดีทุกปี โดยจะแจกทุน ๓ ประเภท คือ

- แจกทุนการศึกษาแก่บุตรธิดาที่เรียนดีของสมาชิกสมาคมฯ
- แจกทุนการศึกษาแก่นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และนักเรียนเตรียมทหาร
- ทุนการศึกษาแก่นักเรียน ในงานบำเพ็ญกุศลถวายสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถระ) วัดพระเชตุพนฯ

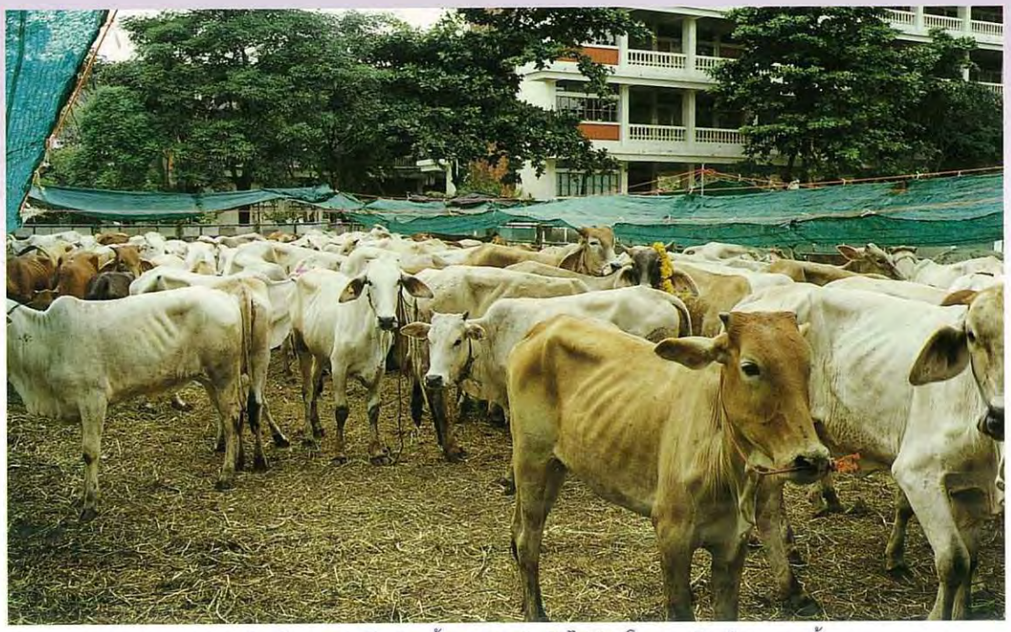

สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. จัดพิธีไถ่ชีวิตโค-กระบือ ปีละ ๔ ครั้ง

งานที่ ๑๔ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลและร่วมงานบำเพ็ญกุศลศพ

อาจารย์จะนำคณะศิษย์และสมาชิกสมาคมฯ ทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถระ) พระองค์ผู้มีอุปการคุณแก่วัดปากน้ำ เคยเป็นรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในสมัยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพใหม่ ๆ เป็นเวลา ๖ ปี งานทำบุญจะมีขึ้น ณ วัดพระเชตุพนฯ เป็นประจำทุกปี

นอกจากนี้ หากมีพระมหาเถรานุเถระ พระภิกษุมรณภาพ แม่ชีหรือผู้มีอุปการคุณต่อวัดปากน้ำถึงแก่กรรม อาจารย์ก็จะไปร่วมเป็นเจ้าภาพในงานศพนั้น และพาคณะศิษย์ไปร่วมงานเสมอ

งานที่ ๑๕ แสดงมุทิตาจิต

ในการแสดงมุทิตาจิตแก่พระเถรานุเถระวัดปากน้ำ อาจารย์จัดเครื่องสักการะและปัจจัยถวายเป็นประจำทุกปี คือ

๑. จัดถวายเครื่องสักการะและจตุปัจจัย แก่พระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำที่สอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค และ ๖ ประโยค

๒. จัดถวายเครื่องสักการะ จตุปัจจัย และเป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก แก่พระเถระวัดปากน้ำที่ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์

งานที่ ๑๖ ถวายจตุปัจจัย ไทยธรรม โรงทาน

ได้จัดถวายจตุปัจจัย ไทยธรรม น้ำปานะ ในงานอบรมพระสงฆ์ หลายงานในแต่ละปี เช่น

๑. งานอบรมพระธรรมทูต ณ วัดปากน้ำ

๒. งานอบรมอาจารย์สอนบาลี ณ วัดปากน้ำ

๓. งานบริจาคโลหิต ณ วัดปากน้ำ

๔. ในการออกปฏิบัติธรรมของพระนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. งานวัดไร่ขิง

๖. งานวัดพระเชตุพนฯ

๗. งานวันอดีตเจ้าอาวาสวัดปทุมคงคา

๘. งานวันอดีตเจ้าอาวาสวัดสามพระยา

๙. งานวันอดีตเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

นอกจากนี้ ได้ตั้งโรงทาน จัดอาหารเครื่องดื่ม ในงานสำคัญต่าง ๆ ของวัดปากน้ำและคณะสงฆ์ ซึ่งมีผู้นำอาหารมาออกเปิดร้านให้รับประทานฟรีเป็นจำนวนมากทุกครั้ง

งานที่ ๑๗ วันอดีตธรรมกาย

ได้จัดงานอุทิศส่วนกุศล บูชาพระคุณ พระภิกษุและแม่ชีผู้ปฏิบัติธรรมชั้นสูง ที่เรียกกันว่า "ได้ธรรมกาย" ผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นประจำทุกปี

งานที่ ๑๘ ถวายปัจจัยและภัตตาหารสามเณรวัดปากน้ำ และวัดราชโอรสาราม

อาจารย์ตรีธา ได้จัดให้มีการถวายปัจจัยแก่สามเณรที่ลงฟังพระธรรมเทศนาวันธรรมสวนะในพระอุโบสถวัดปากน้ำ รูปละ ๑๐๐ บาท ทุกวันพระ และได้ถวายปัจจัยเป็นค่าภัตตาหารสามเณรวัดราชโอรสารามตลอดทั้งปี

งานที่ ๑๙ ถวายหนังสือเรียนนักธรรม-บาลี

ในทุกปีจะมีสำนักเรียนต่าง ๆ ที่มีความขาดแคลนตำราเรียน ได้ขอความอุปถัมภ์ด้านหนังสือเรียนมา อาจารย์ได้เป็นเจ้าภาพและชักชวนคณะศิษย์ร่วมเป็นเจ้าภาพทุกครั้ง ปีละหลายแสนบาท

งานที่ ๒๐ งานการกุศลอื่น ๆ

ทำบุญทอดกฐิน ผ้าป่า ตามวัดต่าง ๆ และการเป็นเจ้าภาพพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมทานในนามสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

เหล่านี้เป็นส่วนของงานบุญหลัก ๆ ของสมาคมฯ ที่อาจารย์ตรีธาเป็นหัวเรือหลักนำพาคณะได้สั่งสมบุญโดยทั่วหน้ากัน

ธัมมกายานุสิฐ

ผู้สืบทอดวิชาธรรมกาย

อาจารย์ตรีธาเคยเล่าให้คุณวลี คุณารัตน์พานิช ฟังถึงความฝันเมื่ออายุได้ ๑๒ ปี คุณวลีได้บันทึกไว้ดังนี้

"คุณครูเล่าว่า เมื่อตอนอายุประมาณ ๑๒ ขวบ มีอยู่คืนหนึ่งคุณครูฝันว่า มีพายุพัดมาแรงมาก หอบตัวคุณครูไป คุณครูเกาะลูกกรงบ้านไว้แน่น แต่ต้านแรงลมไม่ไหว เลยปล่อยตัวไปตามแรงลมที่หอบไป ทำตัวเป็นเหาะได้ ลมหอบมาลงที่ลานประดู่ และประดู่ต้นหนึ่งใหญ่มาก ใช้คนโอบ ๒ คนยังไม่รอบ มองเห็นโบสถ์หลังหนึ่ง ทาสีขาวงามมาก มีเจดีย์หลายเจดีย์อยู่บริเวณข้างโบสถ์

ครั้งแรกที่ตามคุณพ่อ คุณแม่มาวัดปากน้ำ พอเห็นโบสถ์และต้นประดู่ ร้องไห้เพราะเหมือนที่ฝันเห็น เพราะหน้าโบสถ์วัดปากน้ำมีต้นประดู่ปลูก ๒ แถว คือ แถวหน้าโบสถ์ และอีกแถวปลูกไว้ริมคลอง พอระยะผ่านมาหลวงพ่อท่านสั่งตัดประดู่เพื่อเอามาทำฟืนหุงข้าว ทำอาหารถวายพระเณร ญาติโยม"

นั่นเป็นบุพนิมิตแรกของอาจารย์ตรีธาที่จะได้มาศึกษาและปฏิบัติธรรมตามแนววิชาธรรมกายของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ และเมื่ออาจารย์ได้มาถึงวัดปากน้ำแล้ว หลวงพ่อได้แนะนำให้อาจารย์ได้ปฏิบัติธรรมทันที เพื่อที่จะได้ช่วยให้มารดาที่ป่วยที่มารักษาโรคหายไว ๆ และอีกเหตุผลหนึ่งซึ่งอาจารย์ก็คาดไม่ถึง คือ เพื่อให้ทำหน้าที่ทายาทผู้สืบทอดวิชาในอนาคต อาจารย์เล่าถึงเหตุการณ์การปฏิบัติไว้ว่า

"วันแรกที่ข้าพเจ้ามาฝึกนั่งภาวนา ข้าพเจ้ารีบไปซื้อดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวตอกจากแม่ชีมา ๑ ถาด เนื่องจากมีนิสัยชอบทำสิ่งใด ๆ ก่อนผู้อื่น ข้าพเจ้าจึงรีบลงมาหาที่นั่งตั้งแต่ยังไม่มีใครมา ข้าพเจ้ากะนั่งให้ได้กึ่งกลางศาลาพอดี โดยกะศูนย์กลางจากธรรมาสน์ไปยังประตูด้านทิศตะวันออก แล้วกะด้วยสายตาจากอาสนสงฆ์ไปยังศาลาด้านใต้(ธรรมาสน์นี้ยังคงอยู่ชั้นบนของศาลาการเปรียญสด) แล้วคอยจ้องว่าเมื่อไรหลวงพ่อจะมา วันนั้นหลวงพ่อท่านเดินขึ้นทางด้านหลังของศาลาทางทิศตะวันตก ข้าพเจ้าเห็นร่างหลวงพ่อที่กำลังเดินขึ้นมานั้นสว่างไสวสวยงามไปหมดทั้งร่าง สีจีวรก็เหลืองอร่ามสุกใส ตามปกติข้าพเจ้าเห็นหลวงพ่อท่านห่มจีวรเหลืองธรรมดา ส่วนผิวพรรณของท่านนั้นขาวผ่องมีราศีสวยงามจับตาอยู่แล้ว แต่วันนั้นข้าพเจ้าเห็นท่านมีรัศมีสว่างไสวจับตามากเป็นพิเศษกว่าที่เคยเห็น ข้าพเจ้าจับตามองท่านตลอดเวลาไม่คลาดสายตาเลย จนท่านขึ้นมานั่งบนอาสนสงฆ์ กราบพระพุทธรูป แล้วท่านก็กล่าวทักทายปราศรัยถามไถ่เรื่องการปฏิบัติธรรมของบรรดาลูกศิษย์ที่มาศึกษากับท่านเป็นประจำต่อจากนั้นท่านจึงนำกราบพระสวดมนต์แล้วอธิบายวิธีการนั่งภาวนา

ท่านสอนให้นั่งขัดสมาธิ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย หัวแม่มือซ้ายจรดปลายนิ้วชี้ขวา แล้วตั้งกายให้ตรง หลับตาพอประตูตาติดกัน ให้ตั้งสติไม่ให้เผลอ แล้วให้กำหนดเครื่องหมายให้เป็นดวงกลมใสเหมือนดังเพชรลูกที่เจียระไนแล้ว ไม่มีขนแมวดวงโตเท่าแก้วตา เรียกว่า บริกรรมนิมิต ผู้หญิงให้กำหนดเข้าปากช่องจมูกซ้าย ผู้ชายกำหนดเข้าปากช่องจมูกขวาเรียกว่า ฐานที่ ๑ แล้วให้บริกรรมภาวนาประคองใจกับเครื่องหมายที่ใสนั้นว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง หลวงพ่อท่านอธิบายว่า ใจของคนเรานั้นคือ เห็น จำ คิด รู้ ๔ อย่างนี้เอาเข้ามารวมเป็นจุดเดียวกันเรียกว่าใจ ใจนี้เป็นของลึกซึ้งสามารถส่งไปถึงไหน ๆ ก็ได้ ถ้ารู้แคบก็ส่งไปได้แคบ ถ้ารู้กว้างก็ส่งไปได้กว้าง ถ้ารู้ละเอียดก็ส่งไปได้ละเอียด ถ้ารู้หยาบก็ส่งไปได้หยาบ แล้วแต่ความรู้ของมัน ความเห็นของมัน ทีนี้ใจของเราที่ยืดไปยืดมาแวบไปแวบมานั้น ให้เอาเข้าไปอยู่เสียในบริกรรมนิมิต ขณะที่บริกรรมภาวนาก็ให้ตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใสนิ่งอยู่ที่นั่นแล้วจึงเลื่อนไปฐานที่ ๒ ต่อไปคือที่เพลาตา ตรงหัวตา หญิงอยู่ข้างซ้าย ชายอยู่ข้างขวาแล้วให้บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนเครื่องหมายไปยังฐานที่ ๓ คือกลางกั๊กศีรษะข้างใน ไม่ให้ค่อนซ้ายขวาหน้าหลังล่างบน ให้กึ่งกลางพอดี แล้วบริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง ฐานที่ ๓ นี้หลวงพ่อท่านบอกว่ามีกลเม็ดคือต้องเหลือกตาไปข้างหลังให้ตาค้างเสมือนคนชักจะตาย ค้างลงไป ๆ จนกระทั่งหยุด ความเห็นกลับเข้าข้างใน แล้วเลื่อนเครื่องหมายไปยังฐานที่ ๔ คือปากช่องเพดานที่รับประทานอาหารสำลัก อย่าให้ล้ำให้เหลื่อมให้พอดีแล้วบริกรรมว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนไปยังฐานที่ ๕ คือที่ปากช่องคอเหนือลูกกระเดือก บริกรรมภาวนา สัมมาอะระหังอีก ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนเครื่องหมายต่อไปยังฐาน ๖ กลางตัวสุดลมหายใจเข้าออก สะดือทะลุหลังขวาทะลุซ้ายกลางกั๊กข้างใน ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ให้เอาใจหยุดไว้ที่ตรงนี้

บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วถอยหลังจากฐานที่ ๖ มาที่เหนือกลางตัวขึ้นมาอีก ๒ นิ้ว ที่ตรงนี้เรียกว่า ฐานที่ ๗ ๆ นั้น มีศูนย์ ๕ ศูนย์ข้างหน้าธาตุน้ำ ศูนย์ข้างขวาธาตุดิน ศูนย์ข้างซ้ายธาตุลม ศูนย์ข้างหลังธาตุไฟ ศูนย์กลางคืออากาศธาตุ ท่านให้เอาบริกรรมนิมิตซึ่งเป็นเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดอยู่ตรงกลางอากาศธาตุ ท่านอธิบายว่า ที่เรียกว่าศูนย์ เพราะเวลาสัตว์ไปเกิดมาเกิดใหม่อยู่ในกลางดวงนั้น กายละเอียดอยู่ที่กลางดวงนั้น เมื่อพ่อแม่ประกอบธาตุธรรมถูกส่วนเข้าแล้วก็ตกศูนย์ทีเดียว พอตกศูนย์แล้วก็ลอยขึ้นมาเหนือกลางลำตัว ๒ นิ้ว โตเท่าฟองไข่แดงของไก่ ใสเป็นกระจกส่องเงาหน้า นี่คือการเกิดล่ะ หลวงพ่อท่านเน้นว่า ศูนย์นี้สำคัญนัก จะเกิดมาในมนุษย์โลกก็ต้องเกิดด้วยศูนย์นี้ จะไปนิพพานก็ต้องเข้าศูนย์นี้เหมือนกัน จะไปสู่มรรคผลนิพพานก็ต้องเข้าศูนย์แบบเดียวกันนี้ จะตายหรือจะเกิดเดินตรงกันข้าม คือ ถ้าจะเกิดก็ต้องเดินนอกออกไป ถ้าจะไม่เกิดก็ต้องเดินในเข้าไป กลางเข้าไว้ หยุดเข้าไว้ ไม่ให้คลาดเคลื่อน

ในวันที่ข้าพเจ้ามาฝึกนั่งภาวนากับหลวงพ่อนั้น ทันทีที่สิ้นเสียงสอนของหลวงพ่อ ข้าพเจ้าก็เห็นดวงกลมใสปรากฏขึ้นที่ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางอากาศธาตุ เพราะทำจิตตามที่หลวงพ่อสอน ตั้งแต่ฐานที่ ๑ ทุกประการ ดวงกลมใสที่ข้าพเจ้าเห็นนั้นโตขนาดเท่าดวงจันทร์ ดวงนี้หลวงพ่อท่านบอกว่า คือ ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า ดวงปฐมมรรค อันเป็นหนทางเบื้องต้นมรรคผลนิพพาน ข้าพเจ้าได้ลืมตาขึ้นมองดูหลวงพ่อ แต่เห็นท่านนั่งหลับตา ข้าพเจ้าจึงหลับตาต่อ ก็ยังคงเห็นดวงกลมใสนั้นอีก ครั้นลืมตาขึ้นอีกก็เห็นอยู่อีก เห็นอยู่อย่างนั้นทั้งหลับและลืมตา

เมื่อถึงเวลาเลิกนั่ง หลวงพ่อท่านก็นำกราบพระพร้อมกัน เสร็จแล้วท่านได้เรียกผู้ที่นั่งภาวนาบางคนเข้าไปถามว่าได้รู้เห็นอะไรบ้าง แล้วท่านก็ชี้มาที่ข้าพเจ้าท่านเรียกว่า ไอ้เล็กมานี่ ข้าพเจ้าคลานเข้าไปหาท่าน ๆ พูดต่อไปว่า เอ็งเห็นแล้วใช่ไหม ข้าพเจ้ารู้สึกตกใจและประหลาดใจพร้อมกันว่า ทำไมท่านจึงทราบ หลวงพ่อท่านพูดต่อไปว่า เอ็งได้แล้ว แม่เอ็งจะได้ไม่ตายแล้ว เอ็งไปต่อวิชากับเขา หลวงพ่อจัดการให้ข้าพเจ้าไปต่อวิชาในขั้นสูงขึ้นไปจนได้ธรรมกายกับแม่ชีบุญช่วย หลังจากนั้นไม่นาน แม่ชีบุญช่วยก็ถึงแก่กรรม ข้าพเจ้าได้เรียนต่อกับแม่ชีญาณี ศิริโวหาร"[๑]

"ผู้ที่เห็นเป็นวิชาธรรมกายแล้วจะต้องผลัดเวรกันเข้าเวรปฏิบัติกิจภาวนาตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในสถานที่ที่หลวงพ่อจัดไว้ให้โดยแบ่งเป็นเวร เวรละ ๔ ชั่วโมง สถานที่นี้เรียกกันว่าโรงงานมาตั้งแต่สมัยหลวงพ่อและปัจจุบันก็ยังคงเรียกเช่นนี้ หลวงพ่อจัดไว้สำหรับผู้ที่ได้วิชาธรรมกายเข้าไปปฏิบัติกิจภาวนา"[๒]

"พวกเข้าเวรปฏิบัติภาวนานี้เป็นพวกประจำอยู่ในวัด การที่ต้องผลัดกันเข้าเวรปฏิบัติกิจภาวนามิได้ขาดก็เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเกิดความชำนาญ มีความรู้ความเข้าใจละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นไปอีก และช่วยบรรเทาความทุกข์ยากเดือดร้อนแก่ผู้ที่มาขอพึ่งบารมีหลวงพ่อ รวมทั้งช่วยแก้โรคตามใบอาการโรคที่ส่งกันมาด้วย"[๓]

อาจารย์ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่สำคัญเสมอ แม้ว่าจะเป็นเด็กก็ตาม อาจารย์เล่าว่า

"ตอนที่หลวงพ่อใช้ให้ข้าพเจ้าไปอบรมแม่ชีนั้น ข้าพเจ้ามีอายุประมาณ ๒๑ ปีเท่านั้น เมื่อได้รับมอบหน้าที่ในครั้งแรกนั้น ข้าพเจ้าได้กราบเรียนหลวงพ่อว่า ข้าพเจ้าไม่สามารถไปอบรมแม่ชีเหล่านั้นได้ หลวงพ่อ

๑ ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, หน้า ๖๗ - ๖๙.
๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๑.
๓ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

ท่านถามเหตุผล ข้าพเจ้าได้กราบเรียนท่านว่า ผู้ที่ข้าพเจ้าไปอบรมนั้นล้วนแต่เป็นคนรุ่นย่า รุ่นยาย รุ่นป้า รุ่นแม่ รุ่นน้าทั้งสิ้น ส่วนที่เป็นรุ่นพี่รุ่นน้องนั้นมีน้อยมาก เพราะในสมัยก่อนนั้น ผู้มาบวชชีมักเป็นคนแก่คนเฒ่าเป็นส่วนมาก คนสาว ๆ ที่มาบวชชีมีน้อยมาก เพราะคนส่วนใหญ่มักจะเข้าใจว่า ถ้าคนสาว ๆ มาบวชชีคงจะมาเพราะผิดหวังในชีวิต จึงไม่ค่อยมีคนสาวนิยมบวชชี และการบวชชีแบบไม่โกนผมไม่โกนคิ้วอย่างที่ในสมัยนี้เรียกกันว่า แม่ชีพราหมณ์ก็ไม่มีด้วย หลวงพ่อท่านบอกข้าพเจ้าว่า ไปเถอะ แม้เอ็งจะเป็นเด็ก แต่เมื่อหลวงพ่อใช้ให้ไปสอนก็ไปเถอะ หลวงพ่อรู้สิน่ะ ว่าเอ็งทำได้"[๔]

หน้าที่สอนภาวนาและอบรมแม่ชีคณะหน้าวัดจึงเป็นหน้าที่ของอาจารย์ตั้งแต่อายุ ๒๑ ปี นอกจากนี้หลวงพ่อได้หาโอกาสให้อาจารย์ได้แสดงความสามารถของญาณทัสสนะของอาจารย์ให้ผู้คนทั้งหลายได้รับทราบ

"ในสมัยหลวงพ่อยังอยู่นั้น คนที่มาขอบารมีให้ท่านช่วยมิใช่จะให้ท่านช่วยแต่เฉพาะคนเป็นก็หาไม่ แม้ญาติพี่น้องของตนที่ตายไปแล้ว ก็ยังมาขอให้หลวงพ่อช่วยตรวจดูให้ว่า วิญญาณไปอยู่ที่ไหน สุขทุกข์อย่างไร จะทำบุญอะไรไปให้จึงจะเหมาะจะควร... คืนใดที่มีการสวดอภิธรรม หลวงพ่อท่านจะให้จัดหาอาสนะปูเตรียมไว้ให้วิญญาณของผู้ตายนั่ง หลังจากที่พระสงฆ์สวดพระอภิธรรม สวดสังคหะ หรือสวดพระมาลัยเสร็จจบบทที่ ๑ หลวงพ่อท่านจะถามพวกที่ได้ธรรมกายว่า วิญญาณของผู้ตายมาหรือเปล่า พวกที่ได้ธรรมกายทั้ง ๓ คน จะต้องรู้เห็นและตอบตรงกัน ถ้าตอบไม่ตรงกันหลวงพ่อท่านจะให้นั่งตรวจดูใหม่ ท่านต้องการให้วิญญาณของผู้ตายได้มาสมาทานศีลและฟังพระสวดพระอภิธรรมด้วย และเมื่อพระสงฆ์สวดจบแต่ละจบ ท่านจะถามย้ำทุกครั้ง

๔ ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, หน้า ๑๕๗.

ภายในโรงงานทำวิชาวัดปากน้ำ ในภาพมองเห็นตู้พระไตรปิฎกสมัยอยุธยาอยู่ด้านหลัง

สมัยที่ข้าพเจ้าเป็นแม่ชีเล็ก ๆ เคยถูกหลวงพ่อใช้ให้ไปทำหน้าที่เช่นนี้หลายครั้ง ทุกครั้งที่หลวงพ่อถามข้าพเจ้าจะรู้สึกกระดากอาย ไม่อยากตอบให้ใครได้ยินเพราะตอนนั้นยังเด็กมาก เกรงว่าตอบไปแล้วจะไม่มีใครเชื่อถือ แต่เมื่อหลวงพ่อใช้ก็จำต้องทำเพราะกลัวหลวงพ่อ ข้าพเจ้าไม่อยากให้มีใครตายเลย เพราะไม่อยากออกไปนั่งเชิญวิญญาณ"[๕]

อาจารย์เล่าให้ฟังว่า

"หลวงพ่อจะบอกพวกที่ทำวิชาว่า พวกเอ็งอย่าขี้เกียจทำวิชานัก ขยันทำวิชา อยากได้อะไร ไม่ว่า รถ รา สวน ไร่ นา ก็ได้หมด"

สมัยที่หลวงพ่อวัดปากน้ำยังมีชีวิตอยู่ หลวงพ่อจะจัดนิตยภัต หรือเงินเดือนบูชาธรรมให้แก่ผู้ได้ธรรมกาย และทำวิชาอยู่ในโรงงาน ดังนี้

[๕] ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, หน้า ๖๓.

หัวหน้าเวร	๓๐๐ บาท
นอกนั้นได้ท่านละ	๒๐ บาท

อาจารย์ตรีธา ได้รับเดือนละ ๓๐๐ บาท เพราะท่านเป็นหัวหน้าเวร เวลานั้นหัวหน้าเวรมีอยู่ ๓ ท่าน คือ

๑. แม่ชีญาณี ศิริโวหาร
๒. คุณฉลวย สมบัติสุข
๓. อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

อาจารย์จะมีหน้าที่ไปเซ็นรับเงินจากเตี่ยประยูร (นายประยูร สุนทรา) ไวยาวัจกรวัดปากน้ำ นำมาให้กับผู้ที่รับเงินเดือน หลวงพ่อได้จัดสรรปัจจัยบูชาธรรมให้แก่ผู้ได้ธรรมกายมาตลอดชีวิตของท่าน หลังจากหลวงพ่อมรณภาพแล้วยังมีเงินเหลือให้อีกประมาณปีกว่า

วันหนึ่ง พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อสุวรรณ) หรือหลวงพ่อเล็กผู้รักษาเงิน ได้บอกกับอาจารย์ว่า *"คุณครู เงินเดือนที่ให้แม่ชีธรรมกายนั้น มีเงินเหลือให้ได้อีกหนึ่งเดือนก็หมดแล้ว"*

อาจารย์ตรีธาจึงกราบเรียนท่านว่า *"ถ้าเงินหมด ก็ต้องหยุดให้ และจะได้พิสูจน์ว่า ใครจริงใจกับหลวงพ่อ"* ขณะที่พูดไปอาจารย์ก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งใดที่หลวงพ่อทำไว้แล้ว ก็อยากจะสืบสานต่อ

ในช่วงเวลานั้น คุณประยูร นาคบุญเที่ยง ได้ลาไปพยาบาลคุณแม่ซึ่งป่วยอยู่ ไม่ทราบเรื่องการจะงดให้เงินเดือนแม่ชีธรรมกาย เมื่อกลับมาวัด ได้มาเล่าให้อาจารย์ฟังว่า ฝันเห็นหลวงพ่อเดินออกมาจากหีบศพหน้าบึ้ง แสดงความไม่พอใจ และพูดว่า *"ใครไม่ให้เงินเดือนธรรมกาย"* คุณประยูรตอบว่า *"ไม่ทราบเจ้าค่ะ"* หลวงพ่อพูดต่อไปว่า *"ไม่เป็นไร แล้วหลวงพ่อจะให้เอง"*

อาจารย์เมื่อได้ฟังคุณประยูรเล่าเรื่องความฝันอย่างนี้ ยิ่งไม่สบายใจ จึงคิดว่าจะทำอย่างไร จึงจะหาเงินมาให้เงินเดือนแม่ชีธรรมกาย ซึ่งขณะนั้น (พ.ศ. ๒๕๐๔) ฐานะทางวัดขัดสน พระเณร แม่ชี ต้องกินอยู่อย่างประหยัด อาจารย์เคยเล่าว่า เห็นพระเณรแม่ชีฉันกันอย่างอด ๆ อยาก ๆ ก็น้ำตาไหล คิดถึงหลวงพ่อ แต่ก็คิดว่า บารมีของท่านต้องช่วยลูกหลานให้พ้นความทุกข์อันนี้ ซึ่งก็เป็นความจริงในเวลาต่อมา

วันหนึ่งอาจารย์ตรีธา ก็คิดขึ้นมาได้ว่า *"พุทโธเอ๋ย ตัวเราเองซึ่งเป็นหัวหน้าเวร ถ้าไม่รับเงินเดือนก็หมดเรื่อง และใครจะด่า จะว่าก็ช่าง"* ดังนั้นจึงได้เริ่มต้นบอกบุญให้ผู้มีจิตศรัทธา ทำบุญบำรุงธรรมกาย จนถึงปัจจุบันนี้ ก็ยังให้เงินเดือนบูชาธรรมของแม่ชีผู้ได้ธรรมกายอยู่

ปัจจุบัน	หัวหน้าเวร	๒,๕๐๐ บาท
	นอกนั้นท่านละ	๑,๕๐๐ บาท

และนอกจากนี้ยังมีกองทุนรักษาพยาบาลแม่ชีผู้ได้ธรรมกายที่เจ็บป่วย โดยเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ได้อนุมัติให้จัดสรรเงินดอกผลจากมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นเงิน ๒ ล้านบาท มอบให้ครั้งแรกวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๐ และครั้งที่สอง วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๔ เพื่อใช้จ่ายในการนี้เฉพาะ

เมื่อจ่ายเงินเดือนให้แม่ชีผู้ได้ธรรมกายได้ประมาณ ๒ - ๓ เดือน คุณประยูร นาคบุญเที่ยง ได้ฝันเห็นหลวงพ่ออีกครั้ง คุณประยูรฝันเห็นหลวงพ่อเดินออกมาจากหีบศพ หน้าตายิ้มแย้ม แล้วพูดกับคุณประยูร

ว่า *"ได้แล้วใช่ไหม แล้วข้าจะให้รางวัลกับอ้ายคนที่หาเงินมาแจกธรรมกาย"*

สำหรับบุคคลทั่วไปที่มีความศรัทธาและสนใจในการปฏิบัติภาวนาตามแนววิชาธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ทางวัดได้จัดให้มีการขึ้นธรรมหรือไหว้ครู ณ หอสังเวชนียมงคลเทพนิรมิต อันเป็นที่ประดิษฐานศพของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น.

เดิมทีเดียวสถานที่ปฏิบัติในสมัยหลวงพ่อวัดปากน้ำมีหลายแห่ง แต่ที่หลัก ๆ มีที่ศาลาการเปรียญ พระอุโบสถ และโรงงานทำวิชา นอกนั้นจะเป็นสถานที่ส่วนบุคคลที่รวมตัวกันจัดนั่งภาวนา ซึ่งก็อยู่ภายในบริเวณวัดปากน้ำ

หลังจากหลวงพ่อมรณภาพแล้ว ได้ใช้ชั้น ๓ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์เป็นที่ปฏิบัติ ครั้นเมื่อสร้างหอสังเวชนียมงคลเทพนิรมิต และย้ายหีบบรรจุศพของหลวงพ่อมาอยู่ ณ สถานที่นี้แล้ว การปฏิบัติก็ย้ายตามมาด้วย และเมื่อมีผู้สนใจปฏิบัติธรรมมากขึ้น ก็ได้มีความดำริถึงสถานที่ปฏิบัติภาวนาที่จะเป็นที่สะดวกและสงบแก่ผู้มาปฏิบัติ จึงได้มีการดำริหาสถานที่สำหรับสร้างอาคารสำหรับเจริญภาวนาโดยเฉพาะ

อาจารย์ได้เล่าว่า

"เมื่อข้าพเจ้ามาอยู่วัดปากน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้ยินคนที่อยู่มาก่อนพูดกันว่า สถานที่สร้างตึกขาวนั้นเป็นศูนย์จักรพรรดิ ต่อมาข้าพเจ้าก็ได้ยินจากปากของหลวงพ่อเอง ท่านบอกว่า ศูนย์จักรพรรดินี่แหละ จะทำให้วัดปากน้ำอุดมสมบูรณ์ เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ แม้เมื่อหลวงพ่อมรณภาพแล้ว และก็เป็นความจริงตามที่หลวงพ่อบอกไว้ เหตุแห่งความเจริญของวัดปากน้ำ นอกจากจะเป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อ บวกกับความสามารถของท่านเจ้าคุณพระธรรมปัญญาบดี[๖] เจ้าอาวาสแล้ว ยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ลี้ลับมหัศจรรย์หนุนอยู่ด้วยนั่นคือ 'ศูนย์จักรพรรดิ'

ดังนั้น เมื่อมีการลงมติกันว่า จะสร้างหอเจริญวิปัสสนาสำหรับท่านสาธุชนทั้งหลายมาปฏิบัติธรรม จึงเห็นพ้องต้องกันว่าควรจะสร้าง ณ ที่อันเป็นศูนย์จักรพรรดิ หลังจากนั้นจึงได้รื้อตึกขาวออก เพื่อสร้างหอเจริญวิปัสสนาแพทยวงษาวิสุทธาธิบดี ประหยัด-วรณี สุนทรเวช"[๗]

หอเจริญวิปัสสนาฯ หรือที่นิยมเรียกกันว่า ตึกขาว ตามชื่อตึกหลังเดิมนั้น ได้เป็นสถานที่สำคัญของการเผยแผ่วิชาธรรมกาย เท่ากับเป็นการสืบทอดมรดกธรรมของหลวงพ่อวัดปากน้ำ โดยมีอาจารย์ตรีธา เป็นผู้ปิดทองหลังพระ

อีกเรื่องหนึ่งก็คือ หนังสือทางมรรคผล ซึ่งเป็นคู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติทั้งใหม่และเก่าพึงศึกษา และพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำได้พิมพ์แจกเป็นธรรมทานมาตลอดชีวิตของท่าน ในปัจจุบันนี้อาจารย์ตรีธาก็ยังจัดพิมพ์แจกจ่ายเป็นธรรมทานมาไม่ขาดสาย นับแสนเล่มแล้ว

สิ่งหนึ่งที่ควรกล่าวถึงหนังสือสำคัญ ๒ เล่มที่มีส่วนในการเผยแผ่เกียรติคุณของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำและวิชาธรรมกาย คือ ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย ซึ่งเป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ที่ทรงนิพนธ์ไว้ก่อนที่พระองค์

[๖] ปัจจุบัน ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็น สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์.
[๗] ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, หน้า ๑๙๑.

ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช เป็นงานเขียนที่เกิดขึ้นจากการอาราธนาของอาจารย์ตรีธา หากอาจารย์มิได้กราบทูลให้ทรงพระนิพนธ์หนังสือทั้งสองเล่ม คณะศิษยานุศิษย์ก็แทบจะไม่ทราบประวัติของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำและอานุภาพวิชาธรรมกายในสมัยนั้นเลย สมเด็จพระสังฆราชทรงรับสั่งว่า

"ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (มหาธีระ ธมฺมธโร) รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ น.ส.ตรีธา เนียมขำ มาขอร้องให้เขียนประวัติวัดปากน้ำ จึงถามว่า ก็เขียนให้ครั้งหนึ่งแล้วต้องเขียนอะไรอีก ตรีธาบอกว่า ขอให้เขียนเพิ่มเติมต่อไปในสมัยเมื่อเจ้าคุณพ่อ พระมงคลเทพมุนี มรณภาพแล้ว เมื่อได้ฟังดังนั้น นึกว่าก็ดีเหมือนกัน เพราะเรามีส่วนเกี่ยวข้องโดยเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสอยู่หลายปี

การเขียนครั้งนี้เกี่ยวแก่เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี จึงต้องเอาธรรมกายมาพูด เพราะธรรมกายนั้นเป็นชีวิตจิตใจของเจ้าคุณหลวงพ่อพระมงคลเทพมุนี ท่านสร้างความเจริญในวัดปากน้ำได้ก็เพราะ 'อานุภาพธรรมกาย' และเราคิดว่าเจ้าคุณพ่อคงดีใจเมื่อเราพูดถึงธรรมกาย"[๘] อีกเรื่องคือภาพยนตร์ชีวประวัติของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ก็เป็นผลงานริเริ่มของอาจารย์ตรีธาร่วมกับพระมหาเถรานุเถระจัดทำเพื่อบูชาพระคุณหลวงพ่อในคราวทำบุญอายุ ๑๐๐ ปี หลวงพ่อวัดปากน้ำ พ.ศ. ๒๕๒๗

ในการสร้างพระของขวัญ หรือพระธรรมขันธ์ รุ่น ๑, ๒ และ ๓ หลวงพ่อวัดปากน้ำจะมีบัญชาให้อาจารย์ เป็นผู้พิมพ์พระเป็นปฐมฤกษ์ และเป็นหัวหน้าควบคุมดูแลทุกครั้ง

นับเป็นมหากุศลที่อาจารย์ตรีธาได้มีโอกาสมาทำหน้าที่สำคัญ สืบสานงานของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ผู้มีพระคุณแก่อาจารย์อย่างสูง ท่านอยู่ในฐานะแห่งบิดามารดา และมหาปูชนียาจารย์ได้เมตตา

สั่งสอนให้ตั้งอยู่ในความดี
สิ่งใดอันจะเป็นทางเสียหายท่านก็ห้ามปราม
ให้โอกาสให้ศึกษาวิชาความรู้อันประเสริฐ
ได้ให้ธรรมอันเป็นคู่ครองชีวิตที่แท้จริง และ
มอบมรดกธรรมอันวิเศษไว้ให้ใช้ติดตัวไปจนวันสุดท้ายแห่งชีวิต

[๘] สมเด็จพระวันรัต, ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย, พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการเนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ **พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ)** ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒, (ธนบุรี : โรงพิมพ์เทียนทองวัฒนา, ๒๕๑๒), หน้าคำอนุโมทนา.

คณะพระสงฆ์และสาธุชนผู้มีส่วนร่วมในการสร้างพระผงธรรมขันธ์ รุ่น ๖ ถ่ายภาพเป็นที่ระลึกในโรงงานทำวิชา

อาจารย์ตรีธากำลังบรรจุกายสิทธิ์ในพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ

วิจิตรปัญญาภรณ์

ผู้มีปัญญาอันละเมียดละไมเป็นอาภรณ์

อาจารย์ตรีธาเป็นผู้ที่ใฝ่ใจต่อการศึกษาอย่างยิ่ง เมื่อมีโอกาสศึกษาสิ่งใดก็ตั้งใจจริง ขยัน เอาใจใส่ละเอียดถี่ถ้วน มีความจำเป็นเลิศ สามารถจำเหตุการณ์ตั้งแต่เป็นนักเรียนได้ อาจารย์เล่าว่า

"วิชาที่ข้าพเจ้าเรียนในสมัยนั้นก็ไม่เหมือนสมัยนี้ทีเดียวนัก เป็นธรรมดาที่ต้องมีการพัฒนา วิชาที่ค่อนข้างยากและเป็นวิชาหลัก วิชาสำคัญของนักเรียน คือ วิชาเลขคณิต ที่ต้องมีการแสดงวิธีทำทุกขั้นตอน และยังมีการสอบคิดเลขในใจอีกด้วย ไม่มีเครื่องคิดเลขเหมือนในปัจจุบัน ถึงขนาดมีคำขวัญว่า "ศิษย์เก่งเลข ครูรักเป็นนักหนา" ช่างน่าสงสารนักเรียนที่ไม่เก่งเลขเสียจริง หนังสือเรียนที่ข้าพเจ้าประทับใจไม่ลืมคือ นิทานอีสป กลอนบทดอกสร้อย และสมบัติผู้ดี

นิทานอีสปเป็นการสอนคุณธรรม จริยธรรม และอุทาหรณ์การอยู่ร่วมกันในสังคมในรูปแบบของบุคคลสมมุติ โดยให้ตัวละครเป็นสัตว์ประเภทต่าง ๆ ที่สามารถพูดจาสื่อสารกันได้และมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับมนุษย์ จบท้ายด้วยประโยคว่า "นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า..." นิทานอีสปที่นักเรียนรู้จักดีมีหลายเรื่อง เช่น เรื่องราชสีห์กับหนู เต่ากับกระต่าย เด็กเลี้ยงแกะ ชาวนากับงูเห่า ม้าอารี เป็นต้น ส่วนกลอนบทดอกสร้อยนั้นมีหลากหลาย มีทั้งของพระยาอุปกิตศิลปสาร และบทที่อาจารย์ภาษาไทยแต่งขึ้นใหม่ด้วย บางบทก็บังคับให้นักเรียนท่องจำเป็นอาขยาน เช่น แมวเอ๋ยแมวเหมียว วังเอ๋ยวังเวง เป็นต้น ส่วนหนังสือสมบัติผู้ดีนั้นเป็นหนังสือ

ที่มีคุณค่ายิ่ง เพราะสอนให้คนมีพฤติกรรมเป็นผู้ดีจริง ๆ สอนให้คนรู้ว่าความเป็นผู้ดีนั้นวัดจากพฤติกรรม ไม่ใช่ทรัพย์สินเงินทองยศฐาบรรดาศักดิ์หรือสกุลรุนชาติข้าพเจ้ารู้สึกเสียดายมากที่ทราบว่ากระทรวงศึกษาธิการได้ยกเลิกหนังสือเรียนเล่มนี้ อยากให้กระทรวงศึกษาธิการจัดหนังสือเล่มนี้ไว้ในหลักสูตรอีก เพื่อจะได้ต่อสู้กับวัฒนธรรมเทศ จะได้ช่วยให้เยาวชนไทยมีกิริยา วาจา มารยาทนุ่มนวล รู้กาลเทศะ รู้จักเกรงใจผู้อื่น มีความละเอียดอ่อนและมีพฤติกรรมอันเป็นสมบัติของผู้ดีมากขึ้น"[๑]

แม้เมื่ออาจารย์ตรีธามาอยู่วัดปากน้ำ ได้บวชเป็นแม่ชีศึกษาวิชาธรรมกายกับหลวงพ่อวัดปากน้ำแล้ว ก็หาได้ทอดทิ้งเรื่องการแสวงหาความรู้ไม่ ซึ่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำมิได้ขัด กลับสนับสนุนส่งเสริมให้ศึกษายิ่งขึ้น หลวงพ่อจะพูดอยู่เสมอว่า

"คนที่มีการศึกษาดี จะได้อะไรก็ดีกว่า ประณีตกว่าผู้อื่น คนมีวิชาเท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิกินใช้ไม่หมด"[๒]

อาจารย์ได้รับเมตตาจากหลวงพ่อวัดปากน้ำให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะศึกษาธรรมชั้นสูงต่อไป อาจารย์เล่าว่า

"หลวงพ่อก็ให้ศึกษาพิเศษนอกเวลา จนข้าพเจ้าสมัครสอบเทียบได้ประโยคชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และจบธรรมศึกษาเอก"[๓]

อาจารย์สอบได้	ธรรมศึกษาชั้นตรี	พ.ศ. ๒๔๘๖
	ธรรมศึกษาชั้นโท	พ.ศ. ๒๔๘๗
	ธรรมศึกษาชั้นเอก	พ.ศ. ๒๔๘๙

ภายหลังเมื่อมีหน้าที่ในการปฏิบัติมากขึ้น อาจารย์ก็สร้างปัญญาบารมี ด้วยการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้อื่นได้มีการศึกษาสูง เพื่อที่จักได้นำความรู้มาพัฒนาประเทศชาติและพระพุทธศาสนาสืบไป ซึ่งการดำเนินการของอาจารย์นับตั้งแต่บุคคลใกล้ชิดถึงระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ แยกเป็นประเภทได้ดังนี้

๑. การศึกษาสงฆ์

๑.๑ การศึกษาของพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำ

๑.๒ การศึกษาของคณะสงฆ์

๒. การศึกษาของเยาวชน

๒.๑ การศึกษาของบุตรหลานสมาชิกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ

๒.๒ การศึกษาของเยาวชนทั่วไป

---

๑ ตรีธา เนียมขำ, ที่ระลึกพิธีเปิดอาคารกตัญญูเนียมขำ, หน้า ๑๗ - ๑๘.
๒ ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ, หน้า ๑๒๘.
๓ เล่มเดียวกัน, หน้า ๒๖.

การศึกษาสงฆ์

อาจารย์ตรีธาได้สนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุสามเณรในด้านพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและบาลี ตลอดถึงการศึกษาพระปริยัติธรรมสายสามัญ และมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งในและต่างประเทศอยู่มิได้ขาด มีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ การศึกษาของพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำ

- จัดถวายมุทิตาสักการะแก่พระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำที่สอบได้ ป.ธ.๖ และ ป.ธ.๙ ในวันเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตรและพัดยศ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖ เมื่อท่านกลับมาถึงวัดปากน้ำแล้วทุกปี

- ถวายทุนการศึกษา/สมทบทุนการศึกษาแด่พระภิกษุวัดปากน้ำ ผู้ศึกษาต่อในต่างประเทศหลายรูป เช่น

พระมหามนตรี ขนฺติสาโร (เพ็ชรศาสตร์) ป.ธ.๙ ไปศึกษา	ระดับปริญญาโท
พระมหาประนอม กิตติปญฺโญ (วิเชียรสรรค์) ป.ธ.๙	ระดับปริญญาโท
พระมหาบุญยัง ปริปุณฺโณ ป.ธ.๕	ระดับปริญญาโท
พระมหาถวัลย์ ฐิตเวโล ป.ธ.๖	ระดับปริญญาโท
พระมหาสังเวย ธมฺมเนตฺติโก (เนตรนิมิตร) ป.ธ.๙	ระดับปริญญาเอก
พระมหาสมจินต์ สุมมาปญฺโญ (วันจันทร์) ป.ธ.๙	ระดับปริญญาเอก
พระมหาวรัญญู วรญฺญู (สอนชุน) ป.ธ.๗	ระดับปริญญาโท-เอก
พระมหาทวี มหาปญฺโญ (ละลง) ป.ธ.๙	ระดับปริญญาโท-เอก

- เป็นเจ้าภาพและหาเจ้าภาพซื้อหนังสือเรียนนักธรรมและบาลีถวายพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำทุกปี

๑.๒ การศึกษาของคณะสงฆ์

- พ.ศ. ๒๕๒๙ ช่วยเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ดำเนินการทอดผ้าป่าปัญญาบารมี เพื่อจัดตั้งเป็นทุนนิธิ เพื่อการศึกษาปริยัติธรรมแผนกบาลี ในนามหลวงพ่อวัดปากน้ำฯ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) แก่สำนักศาสนศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ ๗๒ แห่ง แห่งละ ๑ แสนบาท

- เป็นเจ้าภาพจัดเลี้ยงน้ำปานะพระภิกษุสามเณรที่มาสอบบาลีสนามหลวง ณ วัดสามพระยา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ ถึงปัจจุบัน โดยมีคุณวันทนา บุญมาก เป็นตัวแทนของอาจารย์ไปดำเนินการทุกครั้ง

- เป็นเจ้าภาพถวายน้ำปานะคณะกรรมการตรวจข้อสอบบาลีสนามหลวงทั่วประเทศ ณ วัดสามพระยา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึงปัจจุบัน

- บริจาคทรัพย์เพื่อเป็นค่าอาหารสามเณรศึกษาพระปริยัติธรรม วัดราชโอรสาราม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึงปัจจุบัน ทั้งบริจาคเองและมีคณะศิษย์ร่วมบุญด้วย เริ่มจากเดือนละ ๒ พันบาท เพิ่มขึ้นมาโดยลำดับปัจจุบันเดือนละ ๑๒,๘๐๐ บาท

- สนับสนุนภัตตาหารในวันสถาปนามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย งานปฏิบัติธรรมของพระนิสิต พิธีประสาทปริญญา บัณฑิตวิทยาลัย คณะต่าง ๆ โรงเรียนบาลีสาธิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และงานอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ เป็นประจำทุกปี

- ได้บริจาคและชักชวนคณะศิษย์ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน เพื่อสนับสนุนโครงการทุนเล่าเรียนหลวงเพื่อการศึกษาของสงฆ์

- บริจาคและหาเจ้าภาพสร้างหนังสือเรียนนักธรรมและบาลี ถวายแด่สำนักเรียนต่าง ๆ ที่ขอมา เป็นประจำทุกปี ปีละหลายแสนบาท

การศึกษาของเยาวชน

อาจารย์ตรีธาได้สนับสนุนการศึกษาของเยาวชนในด้านต่าง ๆ ทุกระดับการศึกษา คือ

๒.๑ จัดหาเจ้าภาพให้ทุนการศึกษาแก่บุตรหลานของสมาชิกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ที่มีผลการเล่าเรียนดี และอยู่ในเงื่อนไขของการให้ทุน เป็นประจำทุกปี ในวันประชุมใหญ่ประจำปีของสมาคมฯ

๒.๒ การศึกษาของเยาวชนทั่วไป

- ช่วยเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์หาเจ้าภาพทุนการศึกษาแก่นักเรียนเตรียมทหารและนักเรียนพยาบาลตำรวจ ทุกปี

- บริจาคเงินสนับสนุน ทุนอานันทมหิดล

- ตั้งมูลนิธิให้สถานศึกษาต่าง ๆ เช่น มูลนิธิคุณพ่อดวง คุณแม่พุ่ม น.ส.ตรีธา เนียมขำ เพื่อการศึกษา โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

อาจารย์เป็นผู้มีอัจฉริยภาพในด้านความจำ เป็นเหตุให้เกิดผลงานทางด้านวรรณกรรม หรืองานเขียนหนังสือหลายเล่ม ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก คือ

- ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ
  พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๒๗ และได้พิมพ์ต่อมาอีก ๔ ครั้ง
- ตรีธาเล่าเรื่องสมเด็จฯ วัดปากน้ำ
  พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๔๘ และได้พิมพ์เป็นครั้งที่ ๒ แล้ว

- ได้รวบรวมจดหมายของผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ พิมพ์เผยแพร่ในหนังสือที่ระลึกงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของวัดปากน้ำ เป็นประจำทุกปี หนังสือที่ระลึกในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานนี้ อาจารย์ได้ดำเนินการจัดพิมพ์เพื่อแจ้งยอดรายรับ-จ่ายของแต่ละปี รวมถึงชื่อเจ้าภาพปัจจุบันและอนาคตด้วย ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึงปัจจุบัน

- หนังสือที่ระลึกพิธีเปิดอาคารกตัญญูเนียมขำ พ.ศ. ๒๕๔๑
  ซึ่งเป็นหนังสือที่อาจารย์ได้เล่าอัตชีวประวัติของท่านไว้ด้วย

นอกจากนี้ยังมีหนังสือที่ระลึกงานต่าง ๆ อีก เช่น พิธีไถ่ชีวิตโคกระบือ ปีละ ๔ ครั้ง และคำขวัญคำกลอนในที่ต่าง ๆ โดยอาจารย์จะใช้นามปากกาว่า "มงคลธิดา"

สุนทรศีลศรัทธาคุณ

เป็นผู้มีคุณคือศีลและศรัทธาอันงาม

อาจารย์ตรีธาเกิดมาในตระกูลที่มีความเคารพเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และมีศรัทธาแรงกล้าที่จะเพาะหรือหว่านเมล็ดพันธุ์ในเนื้อนาบุญที่บริสุทธิ์

ตระกูลของอาจารย์เป็นตระกูลที่มั่นอยู่ในศีล ตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายายเป็นผู้ชอบถือศีลกินเพลอยู่ที่วัดใกล้บ้าน คือ วัดบางบ่อและวัดระกาศ มาถึงรุ่นบิดาก็ได้มาเป็นหัวหน้าอุบาสกอุบาสิการักษาศีล ณ วัดปากน้ำ จนถึงแก่วาระสุดท้ายแห่งชีวิต และมารดาก็มารักษาศีลจนตลอดชีวิตเช่นกัน

มีคราวหนึ่งพี่ ๆ และน้องของอาจารย์เห็นคนข้างบ้านทำนากุ้งแล้วได้เงินทองกันร่ำรวย ก็คิดอยากจะรวยเร็วเหมือนกับเขาบ้าง ก็พากันมาปรึกษาอาจารย์เพราะอาจารย์เป็นผู้ครอบครองที่ดินจำนวนร้อยกว่าไร่ร่วมกัน อาจารย์ได้ทัดทานว่า *"อย่าเลย ตระกูลของเราไม่เคยทำอาชีพอย่างนี้ เราไม่เคยมิจฉาชีพหรืออาชีพที่เป็นฝ่ายบาปอย่างนี้"* แต่ในที่สุด ก็ไม่อาจทัดทานได้ ก็ได้แต่ทำใจ

และการณ์ก็ออกมาเป็นดังที่อาจารย์ได้กล่าวไว้ การทำนากุ้งเกิดผลเสียหายเป็นอันมาก เสียทรัพย์และพลอยเป็นหนี้สิน จนในที่สุดต้องเลิกทำโดยเด็ดขาด

อาจารย์ตรีธาได้ดำเนินชีวิตในฐานะอุบาสิกาผู้ศรัทธาในพระรัตนตรัยและบุญทานการกุศล โดยยึดคติการทำบุญแบบมหาอุบาสิกาวิสาขา

มหาอุบาสิกาวิสาขา ลูกสาวของธนัญชัยเศรษฐีแห่งเมืองสาเกตุในครั้งพุทธกาล ได้บรรลุโสดาบันตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ เมื่อเจริญวัยได้แต่งงานกับปุณณวัฒนะกุมาร บุตรชายของมิคารเศรษฐีแห่งเมืองสาวัตถี มหาอุบาสิกาวิสาขามีชีวิตที่เปี่ยมด้วยบุญ มีลมหายใจเข้าออกเป็นบุญ ได้สร้างวัดถวายไว้ในพระพุทธศาสนาชื่อว่า "วัดบุพพาราม" ในเมืองสาวัตถี เมื่อไปวัดไม่เคยมีมือเปล่าเข้าวัดเลย จะมีของติดไม้ติดมือไปถวายพระภิกษุ ภิกษุณี สามเณร สามเณรีทุกครั้ง คราวหนึ่งมหาอุบาสิกาวิสาขาได้ทูลขอพร ๘ ประการ ต่อหน้าพระพักตร์ของพระพุทธองค์ คือ

๑. ขอถวายผ้าอาบน้ำฝนแด่พระภิกษุสงฆ์
๒. ขอถวายภัตตาหารพระภิกษุสงฆ์ที่เดินทางมาจากเมืองอื่นมาสู่เมืองสาวัตถี
๓. ขอถวายภัตตาหารพระภิกษุสงฆ์ที่เตรียมจะเดินทางจากสาวัตถีไปเมืองอื่น
๔. ขอถวายภัตตาหารพระภิกษุสงฆ์ที่อาพาธ
๕. ขอถวายภัตตาหารพระภิกษุสงฆ์ที่เฝ้าไข้พระภิกษุสงฆ์ที่อาพาธ
๖. ขอถวายเภสัชพระภิกษุสงฆ์ที่อาพาธ
๗. ขอถวายข้าวยาคู
๘. ขอถวายผ้าอาบพระภิกษุณีสงฆ์

ซึ่งพระพุทธองค์ก็ทรงอนุญาต และได้ทรงตรัสว่า

พิธีปิดกรุพระธรรมขันธ์ ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ พ.ศ. ๒๕๒๘

"สิ่งที่เธอขอ ไม่ใช่เพื่อใครเลย แต่เพื่อประโยชน์สุขของผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ผู้ที่จะทำพระนิพพานให้แจ้ง"

อาจารย์ตรีธา ได้บำเพ็ญทานการกุศลถวายในพระสงฆ์ตามแนวของมหาอุบาสิกาวิสาขา ดังนี้

๑. ได้จัดให้มีการถวายผ้าอาบน้ำฝน แด่พระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำ และยังเผื่อแผ่ไปยังพระเถรานุเถระที่เคารพนับถือในวัดต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี ในคราวทำบุญใด ๆ อาจารย์จะจัดถวายพระไตรจีวรแก่พระคุณเจ้าที่อาราธนามาทุกครั้ง

๒. เมื่อมีงานสำคัญที่จะมีพระภิกษุสงฆ์เดินทางมาจากต่างจังหวัด ก็จะจัดถวายภัตตาหารเป็นการพิเศษ และหากงานใดเป็นงานที่เกี่ยวกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ก็จะตั้งโรงครัวพิเศษทำอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณรทั้งที่อยู่ในวัดและเดินทางมาจากที่อื่นด้วยตนเอง ภายหลังเมื่ออายุมากขึ้น ก็ได้คัดสรรแม่ครัวฝีมือดีขึ้นมาทำหน้าที่ และอาจารย์ก็จะไปช่วยเป็นกำลังใจให้กับคณะแม่ครัวทุกคราวไป คณะแม่ครัวสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำในปัจจุบัน มีคุณกาญจนา จิเจริญ และคุณวันทนา บุญมาก เป็นหัวหน้า พร้อมด้วยลูกครัวอีกหลายท่าน

๓. เมื่อพระภิกษุสามเณรจะเดินทางไปสอบ หรือไปปฏิบัติธรรมในต่างจังหวัด คณะของอาจารย์ก็มีความบันเทิงใจจัดภัตตาหารถวาย ทั้งอาหารก่อนเดินทางและบางครั้งก็มีอาหารในระหว่างทางด้วย ซึ่งเป็นงานที่มีตลอดทั้งปี มิเคยขาด รวมไปถึงคณะพระนิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเมื่อจะไปปฏิบัติธรรมในต่างจังหวัด อาจารย์ก็จะจัดถวายภัตตาหารกล่องเพื่อสะดวกในการเดินทางทุกครั้งที่ได้รับการขอความอนุเคราะห์ เป็นเวลาหลายสิบปี ตราบถึงปัจจุบัน

๔. หากทราบว่า มีภิกษุอาพาธก็จัดภัตตาหารไปถวาย ได้บริจาคทรัพย์บำรุงโรงพยาบาลสงฆ์ และสนับสนุนการสร้างตึกสงฆ์อาพาธหลายแห่ง และเมื่อมีพระมหาเถระของวัดปากน้ำป่วยและพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล อาจารย์ก็จะไปเยี่ยมและจัดคนให้นำภัตตาหารหรืออาหารเสริมไปถวายเสมอ

๕. อาจารย์จะเอาใจใส่ เผื่อแผ่ไปถึงพระภิกษุผู้เฝ้าไข้ด้วย เพื่อท่านจะได้มีเวลาเฝ้าไข้เต็มที่ ไม่ต้องกังวล

๖. ในด้านการถวายเภสัช อาจารย์ได้จัดถวายยาทั้งแผนโบราณและปัจจุบัน

อาจารย์ได้จัดทำยาแผนโบราณ ๒ ชนิด ซึ่งเป็นยาของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ แจกจ่ายเป็นเภสัชทาน คือ

๖.๑ ยาลมบาทจิต ใช้รักษาผู้มีอาการฟุ้งซ่านทางจิตประสาท

๖.๒ ยาต้ม ใช้รักษาโรคมะเร็ง

ส่วนยาแผนปัจจุบันอาจารย์ได้ร่วมกับแม่ชีละอองนวล ทองกล่ำ หาทุนตั้งห้องปฐมพยาบาล วัดปากน้ำ ซึ่งตั้งอยู่ที่ชั้นล่างของตึกอนาลัย ๒ โดยได้รับความช่วยเหลือจากแพทย์พยาบาลที่เกษียณอายุอาสามาช่วย อาจารย์ตรีธาได้ช่วยหาทุนค่าเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ถึงปัจจุบัน เมื่อแม่ชีละอองนวลได้ถึงแก่กรรม ห้องพยาบาลได้รับความอนุเคราะห์จาก พญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์ จากโรงพยาบาลกรุงเทพ และคณะ ได้อาสามาเปิดคลินิกถวายการรักษาพยาบาลแก่พระภิกษุ สามเณร แม่ชี ผู้มาปฏิบัติธรรม ทุกเย็นวันพุธ โดยมิได้คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ

๗. จัดถวายข้าวต้ม หรืออาหารว่างในตอนเช้าเป็นประจำ โดยเฉพาะเมื่อมีงานสำคัญที่เกี่ยวกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ

๘. จัดถวายผ้าถุง และเครื่องนุ่งห่มแก่แม่ชีผู้ปฏิบัติธรรมภาวนา ในโรงงานทำวิชาของวัดปากน้ำทุกปี นอกจากนี้ ยังชักชวนคณะศิษย์ให้ช่วยอุปถัมภ์บำรุงคณะแม่ชีผู้เจริญภาวนาในโรงงานทำวิชา และได้ถวายนิตยภัต หรือเงินเดือนตามแบบที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำวางไว้

งานบุญสำคัญของอาจารย์อีกประการหนึ่ง คือ การสร้างพระพุทธรูป และรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ และรูปหล่อพระโพธิสัตว์ ที่มีผู้ขอมา เพื่อนำไปประดิษฐานและบูชา ณ สถานที่ต่าง ๆ ทั้งในนามส่วนตัว และในนามสมาคมฯ โดยจัดถวายไปทั้งในและต่างประเทศนั้น ก็ล้วนมีความประสงค์จะสนับสนุนพระคุณเจ้าที่มีความประพฤติดี ปฏิบัติชอบในพระธรรมวินัย และปรารถนาให้พระภิกษุสามเณรได้เข้าถึงธรรมที่แท้จริงในพระพุทธศาสนา

เนื่องในโอกาสวันปีใหม่ของทุกปี อาจารย์จะจัดกระเช้าผลไม้และปัจจัยไปถวายพระมหาเถรานุเถระตั้งแต่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ พระเถระกรรมการมหาเถรสมาคม และพระผู้ใหญ่ที่คุ้นเคยไม่เคยขาด หากไปด้วยตนเองไม่ได้ ก็มอบหมายให้คุณวันทนา บุญมาก เป็นตัวแทนนำไปถวายทุกปี เพราะอาจารย์มีความประสงค์จะบูชาพระคุณของทุกรูปที่ได้สละชีวิตเพื่องานพระศาสนา

วัดวาอารามต่าง ๆ ที่ปฏิบัติธรรมในแนวทางวิชาธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำใดมีความขัดสน อาจารย์ก็จัดหาผ้าป่า กฐิน ไปบำรุงอยู่เนือง ๆ จนสำนักอยู่ได้ด้วยตนเอง

แผ่นหินอ่อนจารึกประกาศเกียรติคุณของอาจารย์ตรีธา ณ มหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน พุทธมณฑล

อาจารย์ได้รับเป็นเจ้าภาพจัดบรรพชาอุปสมบทให้แก่กุลบุตรที่มีความขัดสนทางด้านการเงินอยู่เสมอมา มิเคยขัดข้อง และถ้าผู้อุปสมบทเป็นสามเณรที่ศึกษาเล่าเรียนบาลี ที่มีอายุครบบวชและประสงค์จะอุปสมบท อาจารย์จะยิ่งมีความปลื้มปีติที่ได้เป็นเจ้าภาพบวชให้ และการเป็นเจ้าภาพของอาจารย์มิใช่จะเป็นเพียงแค่เป็นเจ้าภาพจัดงานวันบวชเท่านั้น หากแต่อาจารย์จะคอยถามสารทุกข์สุกดิบอยู่ตลอดเวลา จัดหาสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นไปถวาย และนิมนต์มารับไทยธรรมอยู่เนือง ๆ อีกทั้งสนับสนุนให้ได้ทำงานพระศาสนาโดยตลอด

งานบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ณ พุทธมณฑล ก็เป็นงานใหญ่ที่อาจารย์ได้ถวายความอุปถัมภ์ภัตตาหารเช้า เพล และน้ำปานะ เป็นเวลาหลายปี จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๐

มีผู้ถามอาจารย์ว่า *"เหตุใดอาจารย์ จึงได้บำเพ็ญบุญกุศลมากมายมหาศาลอย่างนี้"*

อาจารย์ท่านจะยิ้มด้วยความเมตตาแล้วตอบว่า

"โดยปกติ พระที่มาจากต่างจังหวัด หรือที่ไม่คุ้นเคย ก็จะไม่รู้จักอาจารย์ตรีธา เมื่อได้ยินพระท่านคุยกันว่า เคยมาวัดปากน้ำไหม รูปหนึ่งตอบว่า เคยมา อีกรูปถามต่อว่า เป็นอย่างไรบ้าง พอรูปแรกตอบว่า 'วัดปากน้ำเขาเลี้ยงดี อาหารอร่อย' ได้ยินแค่นี้ก็ปลื้มใจ"

อดุลจาคาภิรัต

ยินดีในการบริจาคอย่างไม่เคยท้อถอย

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นต้นแบบแห่งการสร้างทานบารมีอย่างแท้จริง ครั้นมาถึงยุคลูกศิษย์หลานศิษย์ทั้งหลายต่างพากันเจริญรอยตามพระเดชพระคุณหลวงพ่อ บำเพ็ญทานบารมีกันอย่างน่าอัศจรรย์

หากจะกล่าวว่า อาจารย์ตรีธา เนียมขำ เป็นยอดอุปัฏฐากในฝ่ายอุบาสิกา ในยุคปัจจุบันก็คงไม่ผิด เพราะอาจารย์เป็นผู้มีความศรัทธาจริง ที่จะทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ที่จะบริจาคทรัพย์ไว้ในพระพุทธศาสนาเสมือนหนึ่งกำลังเจริญรอยตามมหาอุบาสิกาวิสาขา ที่เป็นยอดอุปัฏฐากในฝ่ายอุบาสิกาในสมัยครั้งพุทธกาล

ในประวัติของมหาอุบาสิกาวิสาขาได้กล่าวถึงความปรารถนาของมหาอุบาสิกาวิสาขา ผู้มีความปลื้มปีติในการถวายทาน ๔ ประเภทอย่างแรงกล้า คือ

๑. ปรารถนาจะถวายฟูก หมอน เตียง ตั่ง แก่พระภิกษุสงฆ์ เป็นเสนาสนะ

๒. ปรารถนาจะถวายภัตตาหารอันละเอียดประณีต เพื่อเป็นโภชนาทาน

๓. ปรารถนาจะถวายผ้ากาสาวพัสตร์ ผ้าเปลือกไม้ ผ้าฝ้าย เพื่อเป็นจีวรทาน

๔. ปรารถนาจะถวายเนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย เพื่อเป็นเภสัชทาน

วันหนึ่งด้วยความปลาบปลื้มในบุญกุศลคือการถวายทาน ๔ ประเภทดังกล่าว มหาอุบาสิกาวิสาขาได้เปล่งอุทานถึงความสำเร็จสมปรารถนา โดยพาลูกหลานเดินเวียนรอบวัดบุพพาราม

ขณะนั้นเอง พระภิกษุที่เป็นปุถุชน ได้ยินมหาอุบาสิกาทำเช่นนั้น ก็ไม่เข้าใจ คิดว่า มหาอุบาสิกามีอาการผิดปรกติไปเสียแล้ว จึงได้รีบไปกราบทูลพระพุทธองค์ว่า *"พระพุทธเจ้าข้า นางวิสาขา ไม่เคยเป็นแบบนี้มาก่อน นางพาลูกหลานเหลนเดินเวียนรอบวัด และร้องเพลงต่าง ๆ นานา ไม่ทราบว่านางวิกลจริตไปแล้วหรือเปล่าพระเจ้าข้า"*

พระพุทธองค์ได้ตรัสให้พระสงฆ์ฟังว่า มหาอุบาสิกาวิสาขาไม่ได้ร้องเพลงและก็มิได้วิกลจริต การที่มหาอุบาสิกาวิสาขาทำอย่างนั้น เพราะความปรารถนาที่จะทำบุญในพระพุทธศาสนาที่นางปรารถนาไว้ตั้งใจไว้และสั่งสมมาตั้งแต่อดีตนับแสนชาติ ได้สำเร็จในชาติปัจจุบัน

ดังนั้น การที่บุคคลใดก็ตามจะยินดีในการทำมหาทานการกุศลอย่างต่อเนื่องได้โดยตลอดชีวิต นั่นเป็นเพราะอุปนิสัยวาสนาที่เคยสั่งสมมาในด้านนี้ จากอดีตชาติที่บำเพ็ญมานับไม่ถ้วน

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ เป็นมหาอุบาสิกาในยุคปัจจุบัน ที่มีความศรัทธา ปรารถนาจะบำเพ็ญทานการกุศลอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่าย ได้บำเพ็ญบุญทั้งฝ่ายละเอียดและฝ่ายหยาบอยู่เนืองนิจ

ที่กล่าวว่าฝ่ายละเอียดนั้น หมายถึงการรักษาศีล การเจริญภาวนา ที่พระพุทธองค์ทรงยกย่องว่าเป็นการปฏิบัติบูชา ส่วนฝ่ายหยาบ หมายถึงการบริจาคทรัพย์สมบัติภายนอกที่หามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงที่เรียกว่าอามิสบูชา

การจะกล่าวถึงบุญฝ่ายละเอียดของอาจารย์ตรีธานั้น เป็นเรื่องละเอียดลึกซึ้งเกินวิสัยของผู้เขียนจะพรรณนาได้ แต่บุญฝ่ายหยาบที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมนั้น อาจารย์ได้บำเพ็ญมาอย่างมหาศาล ยากที่จะรวบรวมให้หมดในระยะอันสั้น ได้แต่เพียงนำมาบันทึกให้ได้อนุโมทนาโดยย่อเท่านั้น

การทำบุญของอาจารย์ตรีธา ท่านจะเริ่มทำด้วยทรัพย์ส่วนตัวของท่าน หากมีผู้ประสงค์จะร่วมบุญท่านก็ไม่ขัด ไม่ว่ามากหรือน้อย ท่านมิได้รังเกียจเลย เรียกว่า ไม่ปฏิเสธผู้มีทรัพย์น้อย แต่มีหัวใจเกินร้อย

ทำบุญวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

เป็นเจ้าภาพถวายภัตตาหารทุกวัน วันละ ๔๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๘ ซื้อที่ดิน ๒ แปลงที่ติดกับวัดปากน้ำ ถวายเป็นเนื้อที่ของวัด แปลงที่ ๑ ๑๔๖ ตารางวา ปัจจุบันเป็นที่ตั้งโรงครัววัดปากน้ำ

แปลงที่ ๒ ๔๑๗ ตารางวา ปัจจุบันเป็นลานจอดรถหน้าวัด

พ.ศ. ๒๕๑๙ - ปัจจุบัน ได้ตั้งและเพิ่มทุนมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ ทุนที่ ๑๒๘ ชื่อทุน "หลวงพ่อ-คุณพ่อดวง คุณแม่พุ่ม น.ส.ตรีธา เนียมขำ" มียอดบริจาคปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๙) ๑๕,๖๔๙,๔๕๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๖ ถวายที่ดิน อ.ลาดบัวหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา โฉนดที่ ๑๑๑๖๘ ๘๒๙๓ ๗๗๗๙ ๘๒๙๔ รวม ๑๑๘ ไร่ ๓ งาน ๑๙ ตารางวา

พ.ศ. ๒๕๑๗ ริเริ่มและดำเนินการสร้างหอเจริญวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ แล้วเสร็จและเปิดใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑

สภากาชาดไทย

อนุโมทนาบัตร

ที่ 6378

วันที่ ๑ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

ด้วย นางสาว ตรีธา เนียมขำ

ได้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ร่วมสร้างตึกผู้ป่วยนอก ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ขออานุภาพพระรัตนตรัยกับทั้งเดชแห่งกุศลทาน จงอภิบาลรักษาท่านผู้บริจาค ให้ปราศจากสรรพทุกข์ภัยพิบัติ โรคาพาธอุปัทวันตราย และจงบันดาลให้เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ สมปณิธานที่ช่อนธรรมทุกเมื่อเทอญ.

องค์ประธานกรรมการดำเนินการจัดสร้างตึกฯ

ประธานฝ่ายการเงิน ผู้อำนวยการ

พ.ศ. ๒๕๒๑ - ปัจจุบัน จัดให้มีการเลี้ยงน้ำปานะผู้มาปฏิบัติธรรม ณ หอเจริญวิปัสสนา วัดปากน้ำ ทุกวัน เวลา ๑๙.๔๐ น. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึงปัจจุบัน ได้มีผู้ร่วมบริจาคเป็นเจ้าภาพทุกวัน เงินที่เหลืออาจารย์ได้มอบให้แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ เก็บรักษาเพื่อเป็นค่าน้ำค่าไฟ และค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงหอเจริญวิปัสสนาฯ โดยมิต้องรบกวนเงินกองกลางของวัดเลย

พ.ศ. ๒๕๒๗ รวบรวมเงินทอดผ้าป่าในวันเกิดซื้อที่ดิน ต.บางแวก ๑๔ ไร่ ๗๒ ตารางวา ถวายเป็นสมบัติของวัดปากน้ำ

พ.ศ. ๒๕๔๑ ซ่อมหอประดิษฐานศพหลวงพ่อวัดปากน้ำ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๔ ซ่อมพระประธานวัดปากน้ำ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

และยังมีการบริจาคอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

ทำบุญวัดปากน้ำญี่ปุ่น

๒๑ มิ.ย. ๓๗	บริจาคสร้างวัด	๑,๕๐๐ เหรียญสหรัฐ
๒๗ ก.ค. ๔๒	ปลูกต้นซากุระ	๖,๖๐๐ บาท
ออกพรรษา ๔๒	เป็นประธานกฐิน	๓๒๐,๐๐๐ บาท
๑๙ ก.พ. ๔๓	ซื้อที่ดินถวายวัด	๖๘๐,๐๐๐ บาท

เล่มที่ ๔๒
เลขที่ ๑๕

อนุโมทนาบัตร
วัดปากน้ำญี่ปุ่น

ในการที่ อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

พร้อมด้วยญาติสนิทมิตรสหาย ได้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เยน

เพื่อ *เพิ่มทุนมูลนิธิวัดปากน้ำญี่ปุ่น ทุนนิธิที่ ๒๕ ชื่อทุน พระมงคลเทพมุนี คุณพ่อดวง คุณแม่พุ่ม น.ส.ตรีธา เนียมขำ*

ขออนุโมทนาในกุศลกานการบริจาค ขอท่านพร้อมประยูรญาติและสัมพันธชน จงประสบอิฏฐผลคือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสารสมบัติและตั้งมั่นอยู่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดกาลเป็นนิตย์ เทอญ

วันที่ ๘ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
(สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์)
เจ้าอาวาส

ใบเสร็จรับเงิน

สำนักงานพระคลังข้างที่
พระบรมมหาราชวัง
กทม. ๑๐๒๐๐

เล่มที่ 035

เลขที่ 3418

วันที่ 10 เดือน กันยายน พ.ศ. 2544

ได้รับเงินบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิ "อานันทมหิดล"

จาก น.ส.ตรีธา เนียมขำ

จำนวนเงิน 100,000 บาท [redacted]

ไว้แล้วด้วยความขอบคุณ.

นายภิญโญ เอครพานิช
สมุห์บัญชี

(นางมานิดา จาตนิลพันธ์)
ผู้รับเงิน

มูลนิธินี้ได้รับการยกเว้นภาษีฯ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลำดับที่ 60 ใบเสร็จรับเงินฉบับนี้นำไปลดหย่อนภาษีฯ ได้

สภากาชาดไทย
สมาชิกสันนิบาตสภากาชาด

ที่ ๑๙๕๘๖

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สภานายิกาสภากาชาดไทย มีพระราชเสาวนีย์โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า นางสาวตรีธา เนียมขำ ได้บริจาคเงินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสมทบสร้างตึก กปร (ตึกผู้ป่วยนอก) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

พระองค์ทรงสำนึกการในการบริจาคนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงมีพระราชเสาวนีย์โปรดเกล้า ฯ ให้สภากาชาดไทย ต้อนรับ นางสาวตรีธา เนียมขำ ไว้ในประเภทสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสภากาชาดไทย แต่บัดนี้สืบไป.

เลขาธิการฯ ปฏิบัติการแทน
อุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย
วันที่ ๑ พิฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

๒๑ ต.ค. ๔๔	บรรจุกายสิทธิ์	๑๒๐,๐๐๐ เยน
	ทำบุญกฐิน	๕๐๐,๐๐๐ เยน

และตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ถึงปัจจุบัน ได้ปวารณาร่วมถวายกฐินไปปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท ตลอดชีวิต

ทำบุญวัดนางชี

๑๔ ก.พ. ๔๒	ซ่อมพระประธานอุโบสถ	๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒๗ มี.ค. ๔๔	ร่วมสร้างมณฑป	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๐ ต.ค. ๔๔	ร่วมสร้างยอดมณฑป	
	ทองคำหนัก ๓ บาท	๑๙,๐๐๐ บาท
๑๓ ต.ค. ๔๔	ร่วมทำบุญกฐิน	๒๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๕	ถวายภัตตาหารเดือนละ	๑,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๘	ถวายภัตตาหารเดือนละ	๕๐๐ บาท

ทำบุญสร้างห้องน้ำวัด และโรงเรียนต่าง ๆ

พ.ศ. ๒๕๒๑	ห้องน้ำวัดบางบ่อ จ.สมุทรปราการ	
พ.ศ. ๒๕๓๒	ห้องน้ำวัดบางนานอก	๑๐,๐๐๐ บาท
	ห้องน้ำวัดปากน้ำ	๓๐,๐๐๐ บาท

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มอบเกียรติบัตรฉบับนี้ แด่

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

มีจิตศรัทธาบริจาค จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐.- บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)

เพื่อสมทบทุนสร้างวัดและขยายพื้นที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขออำนวยอวยพรให้ท่านจงประสบความสุขความเจริญในชีวิตหน้าที่การงานพบกับความเกษมสำราญ

และสัมฤทธิผลในสิ่งที่ท่านปรารถนาทุกประการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระเทพโสภณ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทย

ศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทย
และ
คณะกรรมการจัดหาและบริการดวงตาแห่งสภากาชาดไทย
ขอประกาศว่า

นางสาวตรีธา เนียมขำ

ได้แสดงความจำนงอุทิศดวงตาภายหลังถึงแก่กรรมแล้ว ให้สภากาชาดไทย
เพื่อสภากาชาดไทยจะได้ใช้ดวงตา ให้เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ต่อไป
ศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทยขออนุโมทนาในกุศลเจตนา และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย
และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ท่านเจริญด้วย
อายุ วรรณะ สุขะ พละ ตลอดกาลนาน

วันที่ ๑๗ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

นางสาวรสี คุณารัตน์พานิช
ทายาทผู้อุทิศดวงตา

ศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทย
โทร. ๒๕๒๐ ๔๑๑๑-๙, ๒๕๒๐ ๔๑๔๑-๔
ต่อศูนย์ดวงตา

(นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา)
ประธานคณะกรรมการจัดหาและบริการดวงตา
แห่งสภากาชาดไทย

พ.ศ. ๒๕๓๘	ห้องน้ำวัดพุทธานุสรณ์ อเมริกา	๒๕,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๓๙	โรงเรียนวัดราษฎรศรัทธาธรรม	๑๕,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๑	ห้องน้ำวัดเขาพระ จ.เพชรบุรี	๑๔๑,๑๒๒ บาท
	ซ่อมห้องน้ำวัดนางชี	
พ.ศ. ๒๕๔๔	ห้องน้ำวัดท่าจัด จ.สุพรรณบุรี	๑๒,๕๐๐ บาท
	โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าจัด	
	จ.สุพรรณบุรี	๔๐๐,๐๐๐ บาท
	ห้องน้ำโรงเรียนวัดโคนอน กทม.	๓๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๔	ห้องน้ำวัดรับน้ำ จ.ราชบุรี	๑๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๕	ห้องน้ำวัดท่าจัด จ.สุพรรณบุรี	๒๕,๕๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๘	ซ่อมห้องน้ำวัดขันเงิน จ.ชุมพร	๒๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๙	ห้องน้ำวัดไทยไวสาลี อินเดีย	๑๐,๐๐๐ บาท
	ซ่อมบำรุงและสร้างห้องน้ำ	
	วัดไทยพุทธคยาและวัดในความดูแล	
	ของวัดไทยพุทธคยา ในอินเดีย	๒๖๖,๔๖๓ รูปี

สภากาชาดไทย

1873 ถนนพระรามที่ 4 กรุงเทพฯ 10500 โทร. 2527789, 2527992

เล่มที่ 2420

เลขที่ 120978

ได้รับเงินจาก น.ส. ศรีธา เนียมขำ

อยู่เลขที่ ซอย, ถนน แขวง, ตำบล วัดปทุมคงคา เขต, อำเภอ ดุสิต

จังหวัด กทม. จำนวนเงิน 300,000.- บาท (สามแสนบาทถ้วน)

เพื่อสมทบทุนสร้างตึก ผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ไว้เป็นการถูกต้องแล้ว

วันที่ 1 เดือน เมษายน พุทธศักราช 2531

ประธานฝ่ายการเงิน

ผู้รับเงิน

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ขอพระบารมีแห่ง

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

จงคุ้มครอง

คุณพ่อดวง คุณแม่พุ่ม และอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ที่ได้สืบสานพระปณิธาน ในส่วนกุศลสาธารณประโยชน์ ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โดยบริจาค เตียงวารีไฮพร้อมราวกั้นเตียง มูลค่า 14,500 บาท

(ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยากร)

คณบดี

ให้ไว้ ณ 3 พฤศจิกายน 2547

คณะกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา

โรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา

ขอมอบอนุโมทนาบัตรฉบับนี้ให้แก่

นางสาวศรีธา เนียมขำ

ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินจำนวน -10,000.- บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

เพื่อสมทบทุนมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา

ถนนสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก

จงดลบันดาลให้ท่านมีความสุขความเจริญสืบไป

เลขานุการ

ประธานมูลนิธิ

หนังสือพิมพ์สื่อสารธุรกิจ

ขอมอบใบประกาศเกียรติคุณเพื่อแสดงว่า

คุณ ตรีชา เนียมขำ

ได้รับรางวัล **บุคคลตัวอย่าง** *ประจำปี ๒๕๔๑*

ขอให้ประสบความสำเร็จ โชคดี มีความสุข ความเจริญ พร้อมด้วยจตุรพิธพรชัยตลอดกาลนาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๔๒

ดร.

(สุจาด ปัยวรรณ)

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เป็นองค์กรหรือสถานสาธารณกุศลลำดับที่ 492

คณะกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา
ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ขอมอบอนุโมทนาบัตรฉบับนี้ให้แก่

นางสาวตรีชา เนียมขำ

ผู้บริจาคเงิน 500,000.00 บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

โดยสมทบทุนมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา ในพระราชูปถัมภ์ของ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและกุศลทานที่ท่านบำเพ็ญนี้ จงดลบันดาลให้
ท่าน และครอบครัวประสบสรรพสิริสวัสดิพิพัฒนมงคล
ประสงค์สิ่งใดอันชอบธรรมจงสัมฤทธิผลสมดังปรารถนาทุกประการ

ใบเสร็จรับเงินเลขที่ 003424 วันที่ 18 ตุลาคม 2547

กรรมการ

ทำบุญหล่อพระพุทธรูป เป็นกรณีพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๐๕	พระพุทธรูปปางมารวิชัย ๓๐ นิ้ว วัดดอนปันตาราม จ.พัทลุง พร้อมโต๊ะหมู่ และระฆัง ๑ ใบ
พ.ศ. ๒๕๐๙	พระพุทธชินราช วัดมณีมัณฑะปะ เนปาล
พ.ศ. ๒๕๑๒	พระพุทธรูป ๔๕ นิ้ว วัดประชาภิรมย์ จ.นราธิวาส
พ.ศ. ๒๕๒๕	พระพุทธรูปปางธรรมกาย ๓ ศอก ๙ นิ้ว วัดระกาศ จ.สมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๕๒๙	พระพุทธรูปปางไสยาสน์ ๖ เมตร วัดบ้วงฮกยี่ ไต้หวัน
พ.ศ. ๒๕๓๒	พระพุทธรูปปางมารวิชัย ๔ ศอก วัดประสาทวิถี จ.นครสวรรค์
พ.ศ. ๒๕๓๕	พระพุทธรูป ๖๐ นิ้ว วัดปาลิไลยก์ จ.พัทลุง
พ.ศ. ๒๕๓๖	ร่วมเป็นเจ้าภาพสร้างพระพุทธธรรมกายมงคลปยุรเกศานนท์สุพพิธาน หน้าตัก ๙ เมตร ๙ เซนติเมตร วัดพุทธาธิวาส อ.เบตง จ.ยะลา
พ.ศ. ๒๕๔๑	พระพุทธรูปปางลีลา อินเดีย
พ.ศ. ๒๕๔๔	พระพุทธชินราช วัดโบสถ์ จ.พิษณุโลก และร่วมสร้างพระใหญ่วัดเขาคอหงษ์ จ.สงขลา

โรงพยาบาลสมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ ลำดับที่ 17 สุพรรณบุรี

อนุโมทนาบัตร

เลขที่ 38/2538

ขออนุโมทนา แด่

คุณพ่อดวง คุณแม่ทุม คุณตรีชา เนียมขำ

เนื่องในโอกาสที่ได้บริจาค เงินสด เพื่อจัดทำห้องพิเศษผู้ป่วย

ให้ โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๗

อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

คิดเป็นเงินมูลค่า 100,000 บาท - สตางค์ (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

ทางโรงพยาบาลขอขอบพระคุณ และขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและบุญกุศลที่ท่านเพ็ญนี้ จงบันดาลให้ท่านเจริญ ด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ และประสพพลังอันพึงปรารถนา ทุกทิวาราตรีกาลเทอญ

วันที่ 12 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2538

(นายอัมเพ[illegible])

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศเกียรติคุณฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คุณครูตรีธา เนียมขำ

ได้บริจาคเงินจำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

ในงานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนหนองกี่พิทยาคม

จึงขอมอบใบประกาศเกียรติคุณฉบับนี้ไว้เป็นสำคัญ

ขอให้มีความสุขสวัสดิ์เจริญเทอญ

ให้ไว้ ณ วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

(นายวรศักดิ์ รังสีพิพัฒน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกี่พิทยาคม

เลขที่ ๑๔

อนุโมทนาบัตร

แด่

ชื่อ น.ส.ตรีธา เนียมขำ

ผู้บริจาคทรัพย์ในการ สมทบทุนสร้างตึก ๒๐ ชั้น โรงพยาบาลกลาง

เป็นจำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท - สตางค์ (ห้าแสนบาทถ้วน)

ขออำนวยพรให้ท่านประสบแต่ความสุขความเจริญ ปรารถนาสิ่งใดจงสำเร็จ

ในความปรารถนานั้นทุกประการ

วันที่ ๒ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มูลนิธิอานันทมหิดล

บัตรอนุโมทนา

ด้วย นางสาวตรีธา เนียมขำ มีจิตศรัทธา

บริจาคเงินจำนวน - 50,000 - บาท (- ห้าหมื่นบาทถ้วน -)

โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิอานันทมหิดล คณะกรรมการมูลนิธิได้รับเงิน

จำนวนนี้ไว้เพื่อจัดการต่อไปตามความประสงค์แล้ว

ขอผลแห่งกุศลทานนี้ จงช่วยดลบันดาลให้ประสบแต่สรรพสิริสวัสดิ

พิพัฒนมงคล เจริญด้วยอายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ และธนสารสมบัติ

ทุกประการเทอญ ฯ.

สำนักพระราชวัง

วันที่ 10 เดือน กันยายน พ.ศ. 2546

เลขาธิการคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิอานันทมหิดล

เลขที่ 10114

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

อนุโมทนาบัตรนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวตรีธา เนียมขำ

ได้บริจาคเงิน สร้างห้องสำนักงาน จำนวน ๑๐๐ ปี ศิริราช

เป็นจำนวนเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท – สตางค์ (สามแสนบาทถ้วน)

ขออนุโมทนาในส่วนกุศลสาธารณประโยชน์ครั้งนี้ด้วย ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงช่วยดลบันดาลและคุ้มครองรักษาให้ท่านปราศจากสรรพโรคาพาธ อุปัทวันตราย

เจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ตลอดกาลนาน เทอญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

คณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ให้ประกาศนียบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวตรีธา เนียมขำ

เป็นผู้อุปการะกิตติมศักดิ์ แห่งคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โดยได้บริจาค เงิน ๓๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)

เพื่อส่งเสริมการศึกษาแพทยศาสตร์และการบำบัดโรค อันเป็นสาธารณกุศล สมควรแก่การยกย่อง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๑

คณบดี

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

พ.ศ. ๒๕๔๖	พระพุทธรูปปางธรรมกาย ๓๒ นิ้ว บ้านควนน้อย มาเลเซีย
	พระพุทธรูปปางธรรมกาย ๒๐ นิ้ว วัดบางเขียด จ.สงขลา
	พระพุทธรูปปางธรรมกาย ๔๐ นิ้ว วัดป่าตึงงาม จ.ลำพูน
พ.ศ. ๒๕๔๗	ปิดทองพระประธาน ฐานชุกชีวัดบุญยบรรพต (ต้นงิ้ว) จ.ประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. ๒๕๔๘	พระพุทธาภิมงคลตรีธาประชาชนสุพิธาน ๑๑๐ นิ้ว ณ ศูนย์สมาธินานาชาติ
	พุทธคยา อินเดีย และเดินทางไปฉลอง ๕ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๙

เป็นเจ้าภาพอุปสมบทพระ

พ.ศ. ๒๕๒๕	พระมหาสมจินต์ สมฺมาปญฺโญ	ป.ธ.๙
พ.ศ. ๒๕๓๕	พระมหาสมบูรณ์ ธมฺมสมฺปุณโณ	ป.ธ.๕
พ.ศ. ๒๕๓๗	พระประสิทธิ วรสิทฺธิ	ประโยค ๑ - ๒
พ.ศ. ๒๕๔๓	พระมหาชุมพล ชุตพโล	ป.ธ.๖
พ.ศ. ๒๕๔๕	พระมหาประชิน โค้คำหล้า	ป.ธ.๗
พ.ศ. ๒๕๔๖	พระมหาก้องเกียรติ	ป.ธ.๓
พ.ศ. ๒๕๔๘	พระมหาสร้อย พุทฺธานนฺโท	ป.ธ.๙

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร

ประกาศเกียรติคุณบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

_____คุณตรีธา___เนียมขำ_____

ได้บริจาค

เงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท สร้างตึกส่งน่ำ รพ.พรานกระต่าย

เพื่อใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์และการสาธารณสุข

จึงขอมอบประกาศเกียรติคุณบัตรฉบับนี้ไว้เป็นสำคัญ

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงส่งผลให้ท่านและครอบครัวประสบแต่ความสุขความเจริญทุกประการ

ณ วันที่ ๒๗ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๗

(นายวิระ ภู่พัฒนกุล)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร

(นายศิวะ แสงมณี)
หัวหน้าสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร

ประกาศเกียรติคุณบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวตรีธา เนียมขำ

เป็นบุคคลที่ได้ทำคุณประโยชน์อย่างมาก ให้กระทรวงศึกษาธิการ

นางสาวตรีธา เนียมขำ เป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมและการประชุมต่าง ๆ ทั้งฝ่ายคณะสงฆ์และฝ่ายราชการ จัดหาทุนบำรุงรักษาพุทธมณฑล ตลอดจนบริจาคเงินตั้งกองทุนบำรุงรักษาพุทธมณฑลเพิ่มเติมในโอกาสต่าง ๆ อยู่เสมอ

กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศเกียรติคุณไว้เพื่อเป็นเกียรติ และเป็นแบบอย่างที่ดีสืบไป ขออำนวยพรให้ท่านมีความสุข ความเจริญ พร้อมด้วยจตุรพิธพรชัย และสัมฤทธิผลในสรรพสิริมงคล ที่ปรารถนาทุกประการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๗

(นายสัมพันธ์ ทองสมัคร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๖๖ พิเศษ/๒๕๔๗

สำนักราชเลขาธิการ
ทำเนียบองคมนตรี พระราชอุทยานสราญรมย์
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๔๗

เรื่อง บริจาคเงินสมทบโครงการทุนเล่าเรียนหลวงสำหรับพระสงฆ์ไทย

เรียน นางสาวตรีธา เนียมขำ
นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ตามที่ท่านมีจิตศรัทธาบริจาคเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) เพื่อสมทบโครงการทุนเล่าเรียนหลวงสำหรับพระสงฆ์ไทย นั้น

ผมในฐานะประธานกรรมการโครงการทุนเล่าเรียนหลวงสำหรับพระสงฆ์ไทย ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไว้ เพื่อดำเนินการตามความประสงค์เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอขอบคุณในกุศลเจตนาของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศตรี

(คำรน สินธวานนท์)
องคมนตรี
ประธานกรรมการ
โครงการทุนเล่าเรียนหลวงสำหรับพระสงฆ์ไทย

สำนักงานเลขาธิการคณะองคมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๒๕ ๐๐๕๑ - ๒ ต่อ ๔๓๒๐
โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๐๑๑๑

ทำบุญโรงพยาบาล

พ.ศ. ๒๕๓๑	ห้องผู้ป่วย โรงพยาบาลสงฆ์	๒๓,๘๐๐ บาท
	ตึกมหิดล โรงพยาบาลศิริราช	๓๐๐,๐๐๐ บาท
	ตึก ภ.ป.ร. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	๓๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๓๓	ร่วมสร้างรถรับบริจาคโลหิต	๖๙๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๓๔	เครื่องสลายนิ่ว โรงพยาบาลตำรวจ	๘๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๓๖	โครงการแม่ โรงพยาบาลสมุทรสาคร	๕๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๓๗	ตึกสงฆ์ โรงพยาบาลพรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร	๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๓๘	ห้องผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาล สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๗	๑๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๑	โรงพยาบาลกลาง (ตึก ๒๐ ชั้น รพท.)	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๒	ตั้งทุนนิธิโรงพยาบาลสงฆ์	๑๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๗	เตียงผู้ป่วย ตึก ๘๔ ปี โรงพยาบาลศิริราช	๑๔,๕๐๐ บาท
	บริจาคให้มูลนิธิโรงพยาบาล สมเด็จเจ้าพระยา	๕๐๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘	ทุนมูลนิธิอานันทมหิดล	๒๐๐,๐๐๐ บาท

ทำบุญกุศลต่าง ๆ

พ.ศ. ๒๕๓๗	รวบรวมเงินซื้อที่ดินถวายวัดบ้านบกดำ อ.ขุนหาญ จ.ศรีสะเกษ จำนวน ๑๖ ไร่ ๑ งาน ๕๖ ตารางวา เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน
พ.ศ. ๒๕๓๘	รวบรวมเงินซื้อที่ดินถวายวัดมงคลชัยพัฒนา อ.เมือง จ.สระบุรี จำนวน ๑ ไร่ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๕๔๐	รวบรวมเงินซื้อที่ดินถวายวัดเขาน้อย อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์ จำนวน ๖ ไร่ ๑ งาน ๓๒ ตารางวา
พ.ศ. ๒๕๔๗	ซื้อที่ดินถวายมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๑ ไร่ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม

คุณกันยา วุฒิดา ได้มอบหมายให้อาจารย์ตรีธาเป็นธุระดำเนินการถวายตึกแถว บริเวณสี่แยกบ้านแขก ให้เป็นสมบัติของวัดปากน้ำ (ในปัจจุบันเป็นที่ตั้งร้านอัดรูปเพียว วัดได้รับค่าเช่าเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท)

นอกจากนี้ ยังมีที่ดินที่อาจารย์ตรีธาซื้อถวายไว้ในพระพุทธศาสนาอีกหลายแห่ง

งานบุญที่ประทับใจ

งานบุญเพื่อชาติและพระพุทธศาสนา ณ พุทธมณฑล จ.นครปฐม เป็นงานที่อาจารย์ภาคภูมิใจมาก

อาจารย์ได้ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์จากทั่วประเทศ ที่มาปฏิบัติธรรมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พุทธมณฑล ตั้งแต่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๐

ได้อาราธนาพระสงฆ์จากวัดปากน้ำไปเทศน์และสอนภาวนาหน้าองค์พระประธานพุทธมณฑล ทุกวันอาทิตย์ โดยปีแรก ๆ อาจารย์ตรีธา เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการหารถรับ-ส่งเองทั้งหมด ภายหลังทางราชการได้จัดพาหนะรับ-ส่งพระและสาธุชนที่ไปร่วมฟังธรรม การไปแสดงพระธรรมเทศนา ณ พุทธมณฑลของวัดปากน้ำ พระทุกรูปจะถวายปัจจัยกัณฑ์เทศน์ทั้งหมดให้เป็นกองทุนบำรุงรักษาพุทธมณฑล ปัจจุบันมีเงินกองทุนส่วนนี้ ๗ ล้านกว่าบาทแล้ว และก็ยังมีพระไปปฏิบัติหน้าที่ทุกเย็นวันอาทิตย์ โดยมีพระครูมงคลภาวนุสิฐ เป็นหัวหน้านำเจริญภาวนา และพระอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไปแสดงธรรมตลอดทั้งปี

พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๕ เป็นเจ้าภาพเลี้ยงภัตตาหาร ในงานทำบุญอุทิศถวายสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธรมหาเถระ ป.ธ.๙) ณ วัดสามพระยา

พ.ศ. ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน เป็นเจ้าภาพเลี้ยงภัตตาหาร ในงานทำบุญถวายอดีตเจ้าอาวาสวัดปทุมคงคา ทุกวันที่ ๒๓ ตุลาคมของทุกปี

งานไถ่ชีวิตโคกระบือ

ได้ทำบุญไถ่ชีวิตโคกระบือให้รอดพ้นจากความตายเฉพาะหน้าในโรงฆ่าสัตว์ ด้วยตนเองและชักชวนผู้อื่นให้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ถึงปัจจุบัน เป็นปีที่ ๒๖ ได้ช่วยชีวิตโคกระบือไปแล้ว ๒๔,๗๓๔ ตัว เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๔๕,๔๑๖,๒๔๔ บาท (สองร้อยสี่สิบห้าล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นหกพันสองร้อยสี่สิบสี่บาทถ้วน) เดิมได้มอบโคกระบือแก่เกษตรกรผู้ยากจน เพื่อใช้ประกอบสัมมาชีพ แต่ห้ามฆ่า ห้ามขาย เมื่อมีการตั้งธนาคาร โค-กระบือ ตามพระราชดำริขึ้น ในเวลาต่อมา จึงได้น้อมเกล้าฯ ถวายโคกระบือทั้งหมดแก่ธนาคาร โค-กระบือ ตามพระราชดำริ

เกียรติคุณแห่งชีวิต

พ.ศ. ๒๕๒๑	ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
พ.ศ. ๒๕๓๑	โปรดเกล้าฯ ให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสภากาชาดไทย
พ.ศ. ๒๕๓๓	ได้รับกิตฺติปกาสนํ (ไล่ประกาศเกียรติคุณ) จากพระธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ
พ.ศ. ๒๕๓๔	ได้รับเข็มเกียรติคุณของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๒	ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทุติยดิเรกคุณาภรณ์

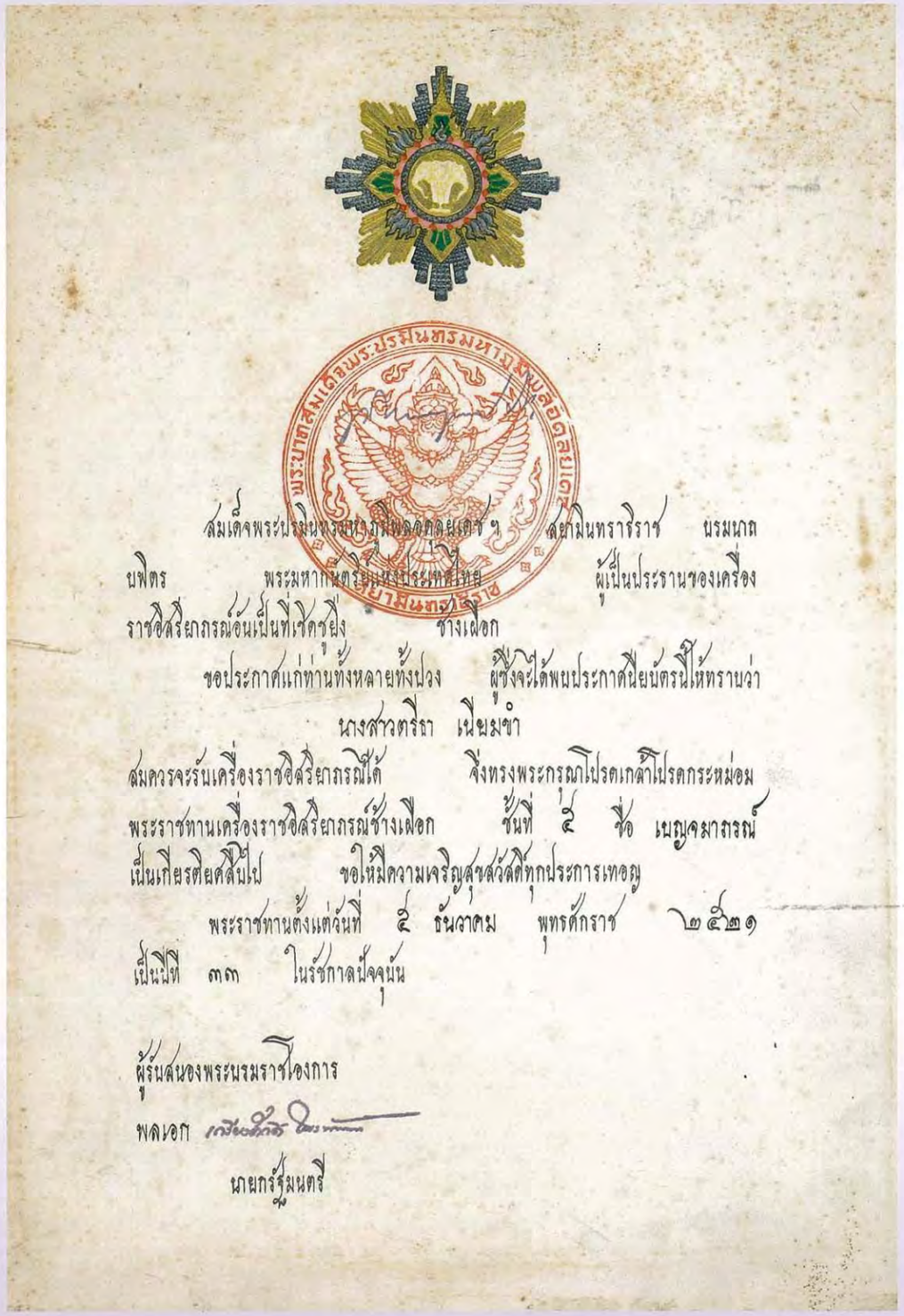

สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ผู้เป็นประธานของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่ง ช้างเผือก

ขอประกาศแก่ท่านทั้งหลายทั้งปวง ผู้ซึ่งจะได้พบประกาศนียบัตรนี้ให้ทราบว่า

นางสาวตรีธา เนียมขำ

สมควรจะรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก ชั้นที่ ๕ ชื่อ เบญจมาภรณ์ เป็นเกียรติยศสืบไป ขอให้มีความเจริญสุขสวัสดิ์ทุกประการเทอญ

พระราชทานตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

ประกาศเกียรติคุณ

ในการประชุมสภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ครั้งที่ ๕/๒๕๓๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๓ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศว่า

นางสาวตรีชา เนียมขำ

เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมั่นคงในกุศลจริยา สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมบริบูรณ์ ได้เริ่มศึกษาธรรมะและปฏิบัติพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายกับพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรเมธ) หลวงพ่อวัดปากน้ำภาษีเจริญ ตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี จนสอบได้ธรรมศึกษาชั้นเอก และปฏิบัติสมถวิปัสสนาตามแนววิชชาธรรมกายจนชำนาญ ต่อมาได้เป็นอาจารย์สอนพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายสนองงานของหลวงพ่อวัดปากน้ำด้วยดีเสมอมา ด้านกุศลสาธารณะดำรงตำแหน่งนายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำหลายสมัย สังเสริมปริยัติศึกษาและการปฏิบัติกรรมฐาน ได้เป็นประธานจัดกิจกรรมการถวายพระภิกษุสามเณรในวัดปากน้ำภาษีเจริญ และที่อื่น ๆ มี พุทธมณฑล วัดมหาธาตุ และวัดสามพระยา เป็นต้น เป็นประจำ ในฐานสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้สร้างพระพุทธรูปและรูปเหมือนของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ส่งไปประดิษฐาน ณ วัดและพุทธสมาคมหลายแห่งภายในประเทศและต่างประเทศ และสนองงานจารึกพระไตรปิฎกบนแผ่นหินอ่อนและสร้างพระสถูปเจดีย์ที่บรรจุ ณ บริเวณพุทธมณฑล

ในส่วนงานมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จุปถัมภ์มูลนิธิทุนการศึกษาและถวายกิจตาหารในโอกาสต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา

นับได้ว่า นางสาวตรีชา เนียมขำ ได้ทำคุณประโยชน์แก่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระพุทธศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ ด้วยความเสียสละ สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติคุณให้ปรากฏ จึงขอมอบเข็มเกียรติคุณของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนี้ไว้ เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณให้ปรากฏสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

(พระสุเมธาธิบดี)
สภานายก
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

สมานัตตัตถจริยสัมปันนา

ถึงพร้อมด้วยความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย

นับตั้งแต่อาจารย์ได้มาอยู่วัดปากน้ำ ตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี ถึงปีนี้ก็ ๖๗ ปีแล้ว ชาววัดปากน้ำต่างทราบกันดีว่า อาจารย์เป็นผู้วางตนเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อก่อนอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างไร ปัจจุบันก็เป็นอย่างนั้น เมื่อก่อนชอบทำบุญสุนทานอย่างไร ปัจจุบันก็ยังใฝ่ในบุญกุศลมิได้ขาด แม้จะมีความเจ็บไข้ได้ป่วยเข้ามาเยือนบ้างในบางปี แต่อาจารย์ก็หาได้ทอดทิ้งข้อวัตรปฏิบัติอันดีงามไม่

ดังที่ทราบกันดีว่า อาจารย์ได้รับมอบหมายจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในเรื่องสำคัญหลายอย่าง เช่น การสอนภาวนา การอบรมแม่ชีคณะหน้าวัด และการควบคุมดูแลการเจริญภาวนาชั้นสูงในโรงงานทำวิชา เป็นเหตุให้มีผู้มาขอฝากตัวเป็นศิษยานุศิษย์เป็นอันมาก

ในท่ามกลางลูกศิษย์ที่แวดล้อมเป็นจำนวนมาก อาจารย์ก็คงดำเนินชีวิตตามปกติ ให้ความเคารพพระภิกษุสามเณรทุกรูป และยกย่องเชิดชูแม่ชีทั้งหลาย มิได้ถือตนว่ามีวิชาสูงกว่า หรือว่ามีบริษัทบริวารมากเลย นี่เป็นคุณธรรมชั้นยอดของอาจารย์

พระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้เคยปรารภถึงอาจารย์ไว้น่าประทับใจดังนี้[๑]

---

๑ ผู้เขียนได้เข้าพบเป็นการส่วนตัว และจดบันทึกไว้ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙

อาจารย์ตรีธานำคณะแม่ชีธรรมกายถวายสักการะเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ในวันปีใหม่ของทุกปี

เป็นกันเองกับทุกคน (ภาพถ่ายเมื่อครั้งพาคณะไปแสวงบุญ ณ ประเทศเนปาล)

อาจารย์ตรีธานำคณะศิษย์ถวายความจงรักภักดี เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาฯ เป็นประจำทุกปี

"พี่ตรีธา เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีบริษัทบริวารมาก ก็หาได้หลงตัว หรือถือตนไม่ งานทุกอย่างที่พี่ตรีธาดำริ จะเข้าไปกราบเรียนหลวงพ่อสมเด็จฯ ทุกครั้ง มิได้ตัดสินใจโดยพลการ หากหลวงพ่อสมเด็จฯ อนุญาต ก็จึงดำเนินการต่อไป หากไม่อนุญาต พี่ตรีธาก็จะระงับงานนั้น ๆ ทันที สิ่งใดที่เป็นความประสงค์ของหลวงพ่อสมเด็จฯ และวัดปากน้ำ พี่ตรีธาจะเนรมิตให้ทุกอย่าง"

ทุกปีอาจารย์ตรีธาจะจัดสักการะไปถวายพระมหาเถรานุเถระกรรมการมหาเถรสมาคม และวัดที่คุ้นเคย และจัดถวายพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำที่เสียสละช่วยงานของวัดทุกปี เมื่อก่อนอย่างไร เดี๋ยวนี้ก็ยังคงปฏิบัติอยู่อย่างนั้น

ความวางตนอย่างเรียบง่าย เป็นเหตุให้อาจารย์เป็นที่รักของผู้คนทั้งหลาย ซึ่งนับวันจะทวีจำนวนมากขึ้น เนื่องจากที่พักของอาจารย์ก็เป็นห้องเล็ก ๆ เหมือนกับแม่ชีที่อาศัยอยู่ในวัดปากน้ำทั่วไป ไม่อาจรองรับศรัทธาของผู้คนที่มีความเคารพเลื่อมใสในบารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำได้ เจ้าฟระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์จึงได้เมตตามีบัญชาให้ปรับปรุงอาคารที่พักของอาจารย์ใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้อาจารย์ได้มีที่พักผ่อนสะดวกสบายขึ้น และผู้ที่มาเยี่ยมเยือนจักได้มีความสุข ที่เห็นอาจารย์สบายขึ้น

ในเรือนพักที่ต่อเติมใหม่ อาจารย์ยังคงปฏิบัติหน้าที่เหมือนเดิม ถึงแม้จะมีอายุเข้า ๘๐ ปี แต่ภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้คนที่มีความทุกข์ร้อนและมาขอความช่วยเหลือก็คงดำเนินตามปกติ ซึ่งนับวันผู้คนมีแต่เพิ่มจำนวน หาได้ลดลงไม่ อาจารย์ยังคงมั่นคงอยู่ในเมตตาจิตคิดช่วยสรรพสัตว์ และมั่นในวิชาธรรมกายตลอดเวลา อาจารย์หาได้หวั่นไหวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ ดังคำพระว่า

ท่ามกลางคณะศิษยานุศิษย์ ณ วัดปากน้ำ

ณ พุทธมณฑล จ.นครปฐม

วันตอกเสาเข็มสร้างมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน

พิธีวางศิลาฤกษ์ สร้างเสนาสนะสงฆ์

สองมือที่ไม่เคยว่างเว้นจากบุญ

สุเขน ผุฏฺฐา อถวา ทุกฺเขน
น อุจฺจาวจํ ปณฺฑิตา ทสฺสยนฺติ

ไม่ว่าได้รับสุขหรือทุกข์ บัณฑิตไม่แสดงอาการขึ้น ๆ ลง ๆ

ในช่วงเวลาอายุ ๘๐ ปี หลาย ๆ คนได้มีโอกาสเกษียณอายุมา ๒๐ ปี ไม่ต้องลำบากด้วยงานประจำใด ๆ แต่อาจารย์ยังปฏิบัติหน้าที่ผู้นำทางจิตใจของผู้คนทั้งหลาย แม้วัยจะ ๘๐ ปี อาจารย์ก็ยังเมตตาพาคณะศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ หรือเราจะเรียกกันว่า "คณะมงคลยาตรา" ไปแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถานประเทศอินเดีย เมื่อวันที่ ๕ - ๑๐ มีนาคมที่ผ่านมา คณะพักที่ไหน อาจารย์ก็พักที่นั่น คณะทานอะไร อาจารย์ก็ทานเหมือนกับคณะ นั่งรถบัสในหนทางลำบากสะเทือนอย่างไร หนทางจะยาวแค่ไหน ใช้เวลาเท่าไร อาจารย์ก็นั่งไปในรถคันเดียวกับคณะศิษย์

ด้วยความวางตนเสมอต้นเสมอปลายของอาจารย์ตรีธา จึงเป็นเหตุให้สาธุชนชาววัดปากน้ำให้ความยำเกรง และเคารพในคุณธรรมของอาจารย์เสมอ สมดังโคลงโลกนิติ ของ กรมสมเด็จพระเดชาดิศร ที่ว่า

ให้ท่านท่านจักให้ ตอบสนอง
นบท่านท่านจักปอง นอบไหว้
รักท่านท่านควรครอง ความรัก เรานา
สามสิ่งนี้เว้นไว้ แต่ผู้ทรชน[๒]

---

[๒] ศ.ดร.นิยดา เหล่าสุนทร, ประชุมจารึกวัดพระเชตุพน, (กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๖๕๒.

สัณหวาจาภาสิต

ผู้เจรจาด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน

ในพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ได้ตรัสถึงความสำคัญของการใช้คำพูดให้ถูกต้องเหมาะสม ที่เรียกกันว่า วาจาสุภาษิต เพราะคำพูดดีสามารถสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีงาม และก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่หมู่คณะได้ ตรงกันข้ามกับคำพูดที่ไม่ดีย่อมก่อให้เกิดโทษทุกข์นานา

พระพุทธองค์ทรงตรัสถึงองค์ประกอบของวาจาสุภาษิต คือ วาจาที่กล่าวดี พูดดี ดังนี้

"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย วาจาที่ประกอบด้วยองค์ ๕ นับเป็นสุภาษิต ไม่เป็นทุพภาษิต ไม่มีโทษ อันผู้รู้ติไม่ได้ คือ

๑. วาจาที่กล่าว (ถูกต้อง) ตามกาล
๒. วาจาที่กล่าว เป็นความจริง
๓. วาจาที่กล่าว อ่อนหวาน
๔. วาจาที่กล่าว ประกอบด้วยประโยชน์
๕. วาจาที่กล่าว ประกอบด้วยจิตเมตตา

ดูกรภิกษุทั้งหลาย วาจาที่ประกอบด้วยองค์ ๕ เหล่านี้แล นับเป็นสุภาษิต ไม่เป็นทุพภาษิต อันผู้รู้ติไม่ได้"[๑]

---

[๑] ปัญจกนิบาต อังคุตตรนิกาย ๒๒/๒๗๑

อาจารย์ตรีธาได้รับการอบรมสั่งสอนกิริยามารยาทเบื้องต้นมาจากแม่พุ่มตลอดถึงญาติผู้ใหญ่ช่วยกันคอยให้คำแนะนำอยู่เสมอ เมื่อมาอยู่วัดปากน้ำ สังคมภายในวัดก็ช่วยกล่อมเกลาอาจารย์เพิ่มขึ้น การอยู่ในท่ามกลางสังคมของผู้ทรงศีล ประกอบด้วย พระสงฆ์สามเณร และแม่ชีผู้ปฏิบัติธรรม ทำให้อาจารย์ได้รับอานิสงส์ของการสังสรรค์บัณฑิต ดังภาษิตโบราณที่ว่า "คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล"

ที่สำคัญก็คือการได้อยู่รับใช้ใกล้ชิดพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ที่มีผู้คนจากทุกชั้นวรรณะมาขอเข้าพบในแต่ละวัน ทำให้อาจารย์ได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมมารยาทของการพูดกับบุคคลหลากหลาย จากพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ซึ่งยึดหลัก ๔ ประการ คือ

- สันทัสสนา พูดให้ผู้ฟังเห็นจริง เห็นภาพชัดเจน
- สมาทปนา พูดให้ผู้ฟังเกิดความศรัทธาในการทำคุณงามความดี
- สัมปหังสนา พูดให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน น่าติดตาม
- สมุตเตชนา พูดให้ผู้ฟังอาจหาญที่จะลงมือทำความดี โดยไม่รีรอ

ด้วยเหตุนี้ อาจารย์ตรีธา จึงเป็นผู้ฉลาดในการพูด รู้จักใช้ถ้อยคำเหมาะสมและเป็นกันเอง เป็นที่รักของผู้คนทั้งหลาย

อาจารย์จะได้รับเชิญให้ไปในงานมงคลของคณะศิษยานุศิษย์บ่อย ๆ เพราะถ้าอาจารย์ไป เหมือนนำสิริมงคลไปให้ที่บ้านนั้น ๆ ดังคำพระว่า

สิริ โภคานมาสโย

สิริเป็นที่นอนมาแห่งโภคทรัพย์

อาจารย์มีจิตแช่อิ่มอยู่ในทานการกุศลตลอดเวลา จะทำ จะพูด จะคิด ล้วนแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับบุญกุศล

ทุกคราวที่ไปทำบุญสำคัญ เมื่อกลับมาถึงวัด อาจารย์จะพูดกับคนที่ไม่ได้ไปร่วมงานว่า วันนี้อาจารย์ไปทำบุญอย่างนี้มา และจะบอกให้ได้อนุโมทนาบุญเป็นปัตตานุโมทนาร่วมกันว่า "โยมถวายบุญให้ท่านด้วยนะคะ" "ยายแบ่งบุญให้หนูด้วยนะ" "ยายแบ่งบุญให้ทุกคนนะ" ซึ่งทุกท่านก็จะเกิดปีติและอนุโมทนาสาธุการร่วมกับอาจารย์ด้วยทุกครั้ง เป็นความประทับใจไม่รู้ลืม "สาธุ"

มีหลาย ๆ ครั้งในเวลาทำงานใหญ่ บางคราวอาจมีความเข้าใจผิดกัน อาจารย์ก็เป็นผู้สมานสามัคคีด้วยสุนทรวาจา ไม่เคยมีใครได้ยินอาจารย์ว่าร้ายใครเลย

บางคราวมีผู้นำข่าวอกุศลต่าง ๆ มาเล่าให้ฟัง อาจารย์ท่านก็จะเฉย ๆ หากถูกรบเร้ามาก ๆ อาจารย์ก็จะพูดเพียงว่า "ใครทำอะไร เขาก็รับผลของเขาเอง" แล้วอาจารย์ก็จะไม่พูดสิ่งใดอีก นี่คือคุณธรรมของอาจารย์ที่ไม่เคยว่ากล่าว หรือให้ร้ายใคร ถือคติที่ว่า

"บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น
โลกไม่ให้ช้ำ ธรรมไม่ให้เสีย"

คำพูดของคุณยายได้สมานความสามัคคีของหมู่คณะ ให้ทุกคนทำความดีเพื่อถวายพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อความอยู่เป็นสุขภายใต้ร่มบารมีธรรมของหลวงพ่อ

ก้านบัวบอกลึกตื้น	ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โฉดฉลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรื้อ	บอกร้ายแสลงดินฯ
ทรัพย์มากหากถ่อยแท้	วาจา
ชนไป่ชอบหูตา	ติดต้อง
น้อยทรัพย์อับยศถา	ทรามรูป
แต่เพราะถ้อยคำพร้อง	เพริศสิ้นทั้งมวลฯ[๒]

[๒] ประชุมจารึกวัดพระเชตุพน, หน้า ๖๘๒ - ๓.

กตัญญูกตเวทิตาสถิต

เป็นผู้ตั้งมั่นอยู่ในความกตัญญูกตเวที

ในพระพุทธศาสนา กล่าวถึงบุคคลไว้หลายประเภท หลายชนิด แต่ได้กล่าวถึงบุคคลไว้สองประเภท คือ ๑. บุพการีบุคคล ๒. กตัญญูกตเวทีบุคคล ว่าเป็นบุคคลหาได้ยาก

บุพการี หมายถึง บุคคลผู้มีอุปการคุณ หรือมีพระคุณกับเรา ได้แก่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระมหากษัตริย์ บิดามารดา ครูบาอาจารย์

กตัญญูกตเวที หมายถึง บุคคลที่รู้อุปการคุณ หรือพระคุณของบุพการี แล้วตอบแทนคุณของท่าน หมายถึง พุทธศาสนิกชน พสกนิกร บุตรธิดา ลูกศิษย์

คนโบราณมักกล่าวกันเสมอว่า "คนกตัญญูกตเวที ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้" ดังนั้น คนกตัญญูกตเวทีจึงได้รับการยกย่องในสังคมไทยมาช้านาน และความกตัญญูกตเวทีนี้เอง เป็นยี่ห้อของคนดี ดังคำพระที่ว่า

นิมิตฺตํ สาธุรูปานํ กตญฺญูกตเวทิตา

ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี

อาจารย์ตรีธา เป็นบุคคลผู้ตั้งมั่นอยู่ในความกตัญญูกตเวทีที่น่าศึกษาเป็นต้นแบบชีวิตในสังคมปัจจุบัน

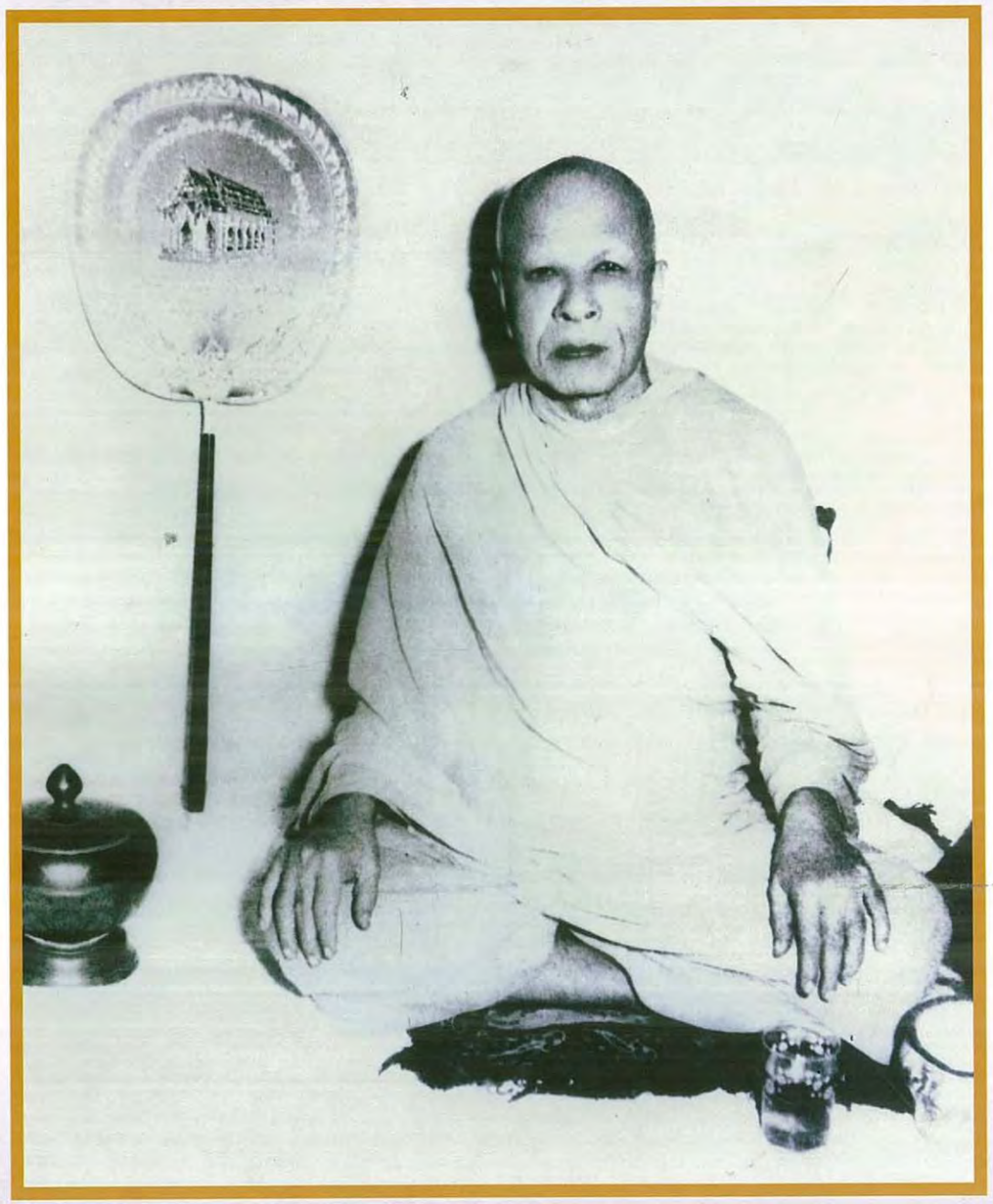

ภาพถ่ายทางอากาศทัศนียภาพวัดปากน้ำในอดีต

ในตอนต้นแห่งชีวิตอาจารย์ ขณะที่อายุได้ ๑๒ ปี ได้ทำหน้าที่แห่งลูกผู้กตัญญู ได้เฝ้าปรนนิบัติมารดาที่มารักษาตัวอยู่ ณ วัดปากน้ำ เขียนใบอาการโรคส่งหลวงพ่อวัดปากน้ำและผู้ทำหน้าที่ วันละ ๔ ครั้ง และได้ฝึกปฏิบัติภาวนาอย่างจริงจัง เพื่อต้องการให้มารดาหายจากโรค ในขณะที่เด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันคนอื่น ๆ วิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนาน

เมื่อมารดาหายจากโรค อาจารย์ตรีธาในฐานะแห่งลูกที่ดีของแม่ ก็ได้แสดงความกตัญญูกตเวทีต่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำที่ช่วยรักษามารดาจนหายจากโรคที่ป่วยมา ๑๒ ปี ด้วยการบวชเป็นแม่ชี อยู่ปฏิบัติธรรม ณ วัดปากน้ำ ตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี

เมื่ออาจารย์ตรีธาได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดีจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ผู้ให้โอกาสได้ศึกษาวิชาความรู้ทั้งทางโลกและประสิทธิ์ประสาทวิชาธรรมกาย อันเป็นหนทางอมตธรรม ตลอดระยะเวลา ๒๑ ปี อาจารย์ได้สำนึกในพระคุณของพระเดชพระคุณหลวงพ่อและวัดปากน้ำ จึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะสืบสานงานต่าง ๆ ของหลวงพ่อ เพื่อประกาศเกียรติคุณของพระเดชพระคุณหลวงพ่อและวัดปากน้ำ ได้สนับสนุนงานต่าง ๆ ของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำรูปปัจจุบันด้วยความเรียบร้อยทุกประการ งานสำคัญของคณะสงฆ์หลายงาน อาจารย์ตรีธาจะเป็นผู้ปิดทองใต้องค์พระเสมอมิได้ต้องการให้ประกาศนาม เพียงขอให้งานพระศาสนาสำเร็จก็ภูมิใจ แม้ปัจจุบันอาจารย์ตรีธาจะมีอายุ ๘๐ ปี ก็หาได้มีความคิดที่จะถดถอยจากความกตัญญูกตเวทีต่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำไม่

บ้านเรือนปั้นหยาไม้สักทอง (บ้านที่ให้กำเนิด) ที่อาจารย์ตรีธารื้อมาถวายวัดระกาศ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ

อุโบสถวัดบางบ่อที่รับเป็นเจ้าภาพหน้าบันหนึ่งด้านและหาทุนมาช่วยสร้างอีกครึ่งหลังจนสำเร็จ

ได้มีโอกาสรับใช้คุณแม่สำเภา สุดประเสริฐ (ซ้าย) โยมมารดาของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

ในส่วนครอบครัว อาจารย์ตรีธา เป็นผู้มีส่วนในการชักจูงจิตใจของบิดาให้ได้เข้าวัด มาเป็นหัวหน้าอุบาสกอุบาสิการักษาศีลอุโบสถ ณ วัดปากน้ำ จนถึงแก่วาระสุดท้ายของชีวิต และมารดาก็ได้มาใช้เบื้องปลายชีวิตรักษาศีลปฏิบัติ ณ วัดปากน้ำ เมื่อท่านสิ้นชีพลง อาจารย์ได้จัดงานศพของมารดาอย่างสมเกียรติ ณ วัดปากน้ำ

สำหรับท้องที่บ้านเกิด อาจารย์ได้ไปช่วยทำนุบำรุงวัดสองวัดที่มีพระคุณกับบรรพบุรุษและครอบครัวได้อาศัยเป็นเนื้อนาบุญสร้างกุศลมาหลายยุค ด้วยการเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสร้างอุโบสถวัดระกาศใหม่ทั้งหลัง ซื้อที่ดินถวายวัดระกาศ ๑๙ ไร่ ๑๙ วา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และอีก ๔ ปีถัดมา พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รื้อเรือนปั้นหยาไม้สักทอง อันเป็นบ้านเกิดและเป็นสมบัติที่พ่อดวงแม่พุ่มมอบให้ไว้ ไปสร้างถวายเป็นกุฏิเจ้าอาวาสวัดระกาศ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน นอกจากนี้ ได้สร้างห้องน้ำถวายวัด ๙ ห้อง และบริจาคเงินตั้งมูลนิธิ "มงคลวิมล ตรีธา ประชาบำรุงวัดระกาศ"

ในส่วนวัดบางบ่ออาจารย์ได้รับเป็นเจ้าภาพสร้างอุโบสถครึ่งหลัง เนื่องจากได้นิมิตฝันเห็นเป็นเวลา ๒ ปี ว่ามีเสียงบอกให้ไปช่วยสร้างหน้าบันวัดบางบ่อ เมื่อได้มีโอกาสพบเจ้าอาวาสวัดบางบ่อสมัยนั้น จึงได้กราบเรียนถามเรื่องการสร้างโบสถ์ เมื่อได้ทราบว่าโบสถ์ยังไม่เสร็จจึงได้รับเป็นเจ้าภาพหน้าบันอีกด้านหนึ่ง และได้จัดหากฐินผ้าป่าหาปัจจัยไปช่วยสร้างต่อจนสำเร็จ

สำหรับโรงเรียนวัดบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่อาจารย์เคยเรียนสมัยที่เป็นเด็ก ๆ จนจบชั้นประถม ๔ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ อาจารย์ได้เป็นเจ้าภาพและชักชวนคณะศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำร่วมเป็นเจ้าภาพสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. ๒/๒๘ สูง ๓ ชั้น ๑๘ ห้องเรียน สร้างเขื่อน

หาทุนสร้างอุโบสถวัดระกาศ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ จนแล้วเสร็จทั้งหลัง

อาคารเรียนเก่าโรงเรียนวัดบางบ่อ

กตัญญูต่อสถานศึกษาแห่งแรกในชีวิต

สร้างอาคารเรียน

เพื่อลูกหลานชาวบางบ่อ

ถวายไทยธรรมแด่พระภิกษุผู้ช่วยเหลือกิจของวัดปากน้ำในโอกาสปีใหม่ของทุกปี

ร่วมงานบุญที่วัดระกาศ

ถวายการต้อนรับสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ในวันรับสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช

คอนกรีตเสริมเหล็กตลอดแนวชายฝั่งคลอง ยกระดับพื้นที่ดินโรงเรียน ๔ ไร่ สร้างห้องสุขา ๘ ห้อง เสาธงชาติใหม่ ปรับปรุงพื้นที่รอบอาคาร จัดหาโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับครูและนักเรียน ๑๖๔ ชุด และโต๊ะรับแขก ๑ ชุด และเครื่องถ่ายเอกสาร ๑ เครื่อง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๓๑๔,๗๑๒ บาท (สิบล้านสามแสนหนึ่งหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยสิบสองบาทถ้วน)

ในส่วนพระมหาเถรานุเถระรูปใดที่มีพระคุณต่อวัดปากน้ำ อาจารย์จะไปร่วมบุญกุศลเสมอ แม้มรณภาพแล้วก็ยังไปเป็นเจ้าภาพเลี้ยงพระเป็นประจำทุกปี คือ

เจ้าประคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๗ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

เจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยาวรวิหาร

เจ้าพระคุณสมเด็จพระธีรญาณมุนี วัดปทุมคงคา

พระเดชพระคุณพระราชโมลี (ณรงค์ มงคลโพธิ์) วัดราชโอรสาราม

พระเถระ พระภิกษุ สามเณร รูปใดที่ช่วยงานวัดปากน้ำตลอดทั้งปี เช่น เป็นผู้บรรยายธรรม ผู้ควบคุมการนั่งภาวนา หรือช่วยเหลือหน่วยงานต่าง ๆ ของวัดปากน้ำ อาจารย์จะจัดกระเช้าผลไม้และปัจจัยถวายบูชาคุณ เนื่องในวันปีใหม่เป็นประจำทุกปี

อาจารย์จะจัดของบูชาพระคุณคณะแม่ชีวัดปากน้ำผู้เสียสละเพื่องานวัดปากน้ำเป็นประจำทุกปี เนื่องในวันคล้ายวันเกิดหลวงพ่อวัดปากน้ำ วันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑

ในส่วนท่านที่เป็นคฤหัสถ์ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจหรือคนงานวัด ที่ช่วยเหลือกิจการของวัดปากน้ำ อาจารย์ก็จัดหาของขวัญให้ในคราวโอกาสสำคัญ

หากท่านที่มีอุปการคุณต่อวัดปากน้ำ ประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน หรือสมาชิกสมาคมฯ ท่านใดเสียชีวิตลง และทราบข่าว อาจารย์จะไปร่วมงานและร่วมเป็นเจ้าภาพเสมอ

เย็นเงาพฤกษ์มิ่งไม้ สุขสบาย
เย็นญาติทุกข์สำราญ กว่าไม้
เย็นครูยิ่งพันธุฉาย กษัตริย์ยิ่ง ครูนา
เย็นร่มพระเจ้าให้ ร่มฟ้าดินบนฯ

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) เสด็จมาถวายสักการะสังขารหลวงพ่อวัดปากน้ำ และประทานพระโอวาท

วิสิฐขันติธาดา

ผู้ทรงความอดทนอย่างดีเลิศ

เป็นธรรมดาของมนุษย์ ย่อมมีอุปสรรคเสมอ มีคำพูดของนักปราชญ์ที่ว่า "อุปสรรคทำให้ชีวิตแกร่งขึ้น จงลุกขึ้นต้อนรับอุปสรรคด้วยความนอบน้อม" อุปสรรคเป็นสิ่งขมขื่น แต่ผลของมันจะหวานชื่น และหวานฉ่ำ

ในการทำงานชีวิตเพื่อพระศาสนาของอาจารย์ตรีธา กว่าจะมาถึงวันนี้มิใช่เป็นเรื่องง่ายเลย อาจารย์เป็นยอดแห่งผู้มีความอดทนเป็นเลิศคนหนึ่ง เพราะความอดทนเป็นสิ่งที่คู่กับนักปราชญ์ ดังคำพระว่า

ขันติ ธีรัสสะ ลังกาโร

ความอดทนเป็นอาภรณ์ของบัณฑิต

ความพลัดพรากจากบุพการี คือมารดาบิดา ตลอดถึงพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นเหตุนำความเศร้าโศกเสียใจมาให้อาจารย์ตรีธา แต่เพราะการพลัดพรากนั้นเป็นสัจธรรมของสรรพชีวิต ที่ต้องประสบไม่มีหลีกเลี่ยง

เมื่อคราวที่บิดาเสีย อาจารย์ได้เสียใจ ร้องไห้ตามประสาผู้สูญเสีย ยิ่งในวันเผาศพของบิดา ดูจะไม่มีใครห้ามอาจารย์ได้เลย หลวงพ่อวัดปากน้ำได้เมตตาให้สติแก่อาจารย์ว่า *"ตรีธา อย่ามัวร้องไห้ นั่งเข้าที่รีบส่งพ่อเอ็งไปสวรรค์"* เสียงของหลวงพ่อเปรียบเสมือนเสียงทิพย์ ให้อาจารย์ได้สติ ระงับความโศกได้

พิธีประกอบพระเกตุของพระพุทธรูปยืนปางลีลาประทานพร ก่อนส่งไปประดิษฐาน ณ พุทธคยา ประเทศอินเดีย

และเมื่อมารดาได้ถึงแก่มรณกรรม อาจารย์ก็ได้รวบรวมสติจัดการศพของมารดาอย่างสมเกียรติ อาจารย์เล่าว่า *"เมื่อแม่เสีย โยมขอร้องให้คนทั้งหลายอย่ามาดูโยม โยมขอเวลาส่วนตัวอยู่กับแม่ โยมอาบน้ำให้แม่เป็นครั้งสุดท้าย ทำความสะอาดสรีระของแม่ทุกซอกทุกมุม ไม่มีรังเกียจ เพราะลูกจะไม่มีโอกาสได้อาบน้ำให้แม่อีกต่อไปแล้ว"*[๑]

ธรรมะที่ได้ศึกษาและปฏิบัติจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำได้กล่อมเกลาให้อาจารย์มีความอดทนอดกลั้นอย่างดี แม้เมื่อวาระสุดท้ายของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำมาถึง เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ เวลา ๑๕.๐๕ น. ความเศร้าโศกเสียใจ ก็ย่อมบังเกิดเป็นธรรมดา แต่สติเป็นสิ่งสำคัญ อาจารย์เล่าว่า *"พอหลวงพ่อขาดใจ เสียงร้องไห้ก็ดังระงมวัดปากน้ำ โยมเป็นคนไปสั่งให้เขาตีระฆังหน้าวัดให้เป็นที่ทราบทั่วกัน"* การจัดงานเกี่ยวกับศพของหลวงพ่อก็ดำเนินไปอย่างอัศจรรย์ เพราะบารมีของหลวงพ่อ

เมื่อหลวงพ่อมรณภาพแล้ว ความอุดมสมบูรณ์ทำท่าจะค่อย ๆ คลีบคลานออกไป เป็นเหตุให้มีความวิตกกังวลในกลุ่มคณะผู้บริหารวัด ที่จะหาวิธีคงสถานภาพของวัดไว้ให้ได้เหมือนเก่ามากที่สุด แม้แต่เรื่องนิตยภัตของแม่ชีผู้เจริญวิชาธรรมกายชั้นสูง ก็กลายเป็นภาระของอาจารย์ เพราะนิตยภัตส่วนนี้พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้หาไว้ให้และกำลังจะหมดลง อาจารย์ได้ยอมสละส่วนของตนเพื่อให้แม่ชีท่านอื่นได้รับนิตยภัตตามปกติ แล้วค่อย ๆ แก้ปัญหามาได้ จนถึงปัจจุบัน

---

๑ คุณยายอาจารย์ได้เล่าให้ผู้เขียนฟัง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

บริเวณซึ่งเคยเป็นที่ตั้งบ้านเกิดของอาจารย์ตรีธา ริมคลองสำโรงในปัจจุบัน

เรือนเกิดรูปกายของอาจารย์ตรีธาที่สร้างถวายเป็นกุฏิเจ้าอาวาสวัดระกาศในปัจจุบัน

ในขณะเดียวกันก็มีข่าวอกุศล ใส่ความต่าง ๆ แก่อาจารย์ แม้จะรู้ต้นตอแห่งที่มา อาจารย์ก็มิได้ผูกพยาบาท ได้แต่อดทน และให้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ความดี คิดเสียว่า

อันนินทากาเลเหมือนเทน้ำ
ไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีดมากรีดหิน
แม้องค์พระปฏิมายังราคิน
คนเดินดินหรือจะสิ้นคนนินทา

เวลาผ่านไปเป็นปี ในที่สุดผู้ปล่อยข่าวอกุศลได้ถึงแก่มรณกรรม อาจารย์ก็ยังได้ไปร่วมเผาศพ โดยมิได้รังเกียจใด ๆ พร้อมกับได้ทราบข่าวจากผู้ใกล้ชิดของผู้ตายว่า ผู้ตายรู้สึกสำนึกผิดและเสียใจกับการกระทำนั้น และได้สั่งไว้ก่อนตายให้ขอขมาโทษอาจารย์ด้วย อาจารย์ก็ได้แผ่เมตตาอโหสิกรรมต่อกัน ถือคติว่า

"เมื่อริอยู่กลางแจ้งอย่าหวั่นแดดฝน ริอยู่ท่ามกลางผู้คนอย่าหวั่นคำนินทา"

อาจารย์มักพูดอยู่เสมอว่า "ไม่มีใครในโลกที่จะเป็นที่ชอบใจของคนทั้งหมด" ให้ทุกคนมุ่งหน้าทำดีเรื่อยไป ถือคติของหลวงพ่อวัดปากน้ำว่า "ไม่หนี ไม่สู้ ไม่ถอย ทำดีเรื่อยไป ชนะทุกที"

มีเรื่องหนึ่งที่อาจารย์เคยเล่าให้ฟังว่า สิ่งที่เสียใจมากในชีวิตคือการขายที่ดินอันเป็นที่ตั้งบ้านและนาของพ่อและแม่ สืบเนื่องมาจากพี่น้องได้พากันไปลงทุนทำนากุ้ง ทั้งที่อาจารย์ได้คัดค้านแล้ว ปรากฏว่าขาดทุนเป็นอันมาก เป็นเหตุให้ต้องนำโฉนดที่ดินไปจำนอง อาจารย์เล่าว่า *"พอโยมเห็นเขาเอาโฉนดไปจำนอง รู้สึกเสียใจมาก เพราะนั่นคือสมบัติของบรรพบุรุษ"* ในที่สุดอาจารย์ต้องตัดใจขายที่ดินดังกล่าวเนื่องจากว่ามีชื่อของพี่น้องอีก ๔ คนอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ได้เงินไปใช้หนี้จากการขาดทุนเพราะทำนากุ้ง และได้ให้รื้อบ้านเรือนไทย

ริมคลองสำโรงอันเป็นที่เกิดของอาจารย์ไปสร้างถวายเป็นกุฏิเจ้าอาวาสวัดระกาศในปัจจุบัน และอาจารย์ก็ไม่เคยไปที่บริเวณบ้านเก่าและท้องนาบริเวณนั้นอีกเลย และในเวลาไม่กี่เดือนต่อมา ที่ดินบริเวณดังกล่าวได้เพิ่มมูลค่าจากไร่ละแสนเป็นไร่ละล้านบ้าน

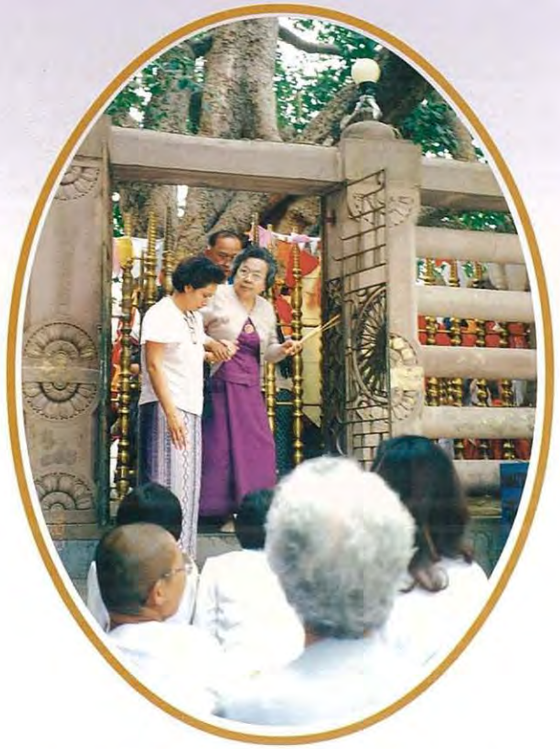

พาคณะศิษย์ไปแสวงบุญ ณ ประเทศอินเดีย และเนปาล รวม ๘ ครั้งแล้ว

นอกจากความอดทนจากความพลัดพรากจากบุคคลผู้เป็นที่รัก ความสูญเสียของรัก ความทุกข์ทางกายก็ดูจะเป็นอุปสรรคในการบำเพ็ญบารมีของอาจารย์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ อาจารย์ได้ป่วยเป็นโรคที่หมอหาสาเหตุไม่ได้ มีอาการอ่อนเพลียอย่างเห็นได้ชัด และจะนอนไม่ค่อยหลับ ได้พยายามหาหมอมารักษากันหลายหมอ หลายโรงพยาบาล ทดลองยากันสารพัดชนิด แต่อาการมีแต่ทรงกับทรุด ในที่สุดได้ขออนุญาตหลวงพ่อเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เพื่อไปทดลองรักษาตามยาแผนจีนกับหมอจีน ณ บ้านคุณศิริรัตน์ วัฒนากร ย่านถนนวิภาวดี เป็นเวลา ๑๔ เดือน อาการจึงทุเลาถึงปัจจุบัน

ถึงอาจารย์จะหยุดการรักษากับยาแผนจีนและกลับมาพำนักอยู่ที่วัดปากน้ำแล้วก็ตาม ทางคณะศิษย์ได้จัดพยาบาลไว้คอยดูแลอาจารย์อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

อาจารย์ตรีธาอดทนต่อความทุกข์ที่เกิดในสังขารร่างกาย เพื่อให้ได้ใช้เวลาในการช่วยเหลือคณะศิษย์ผู้มีความทุกข์ให้อยู่กันอย่างมีความสุข

หาคนดีมีวิชาพอหาได้
หาคนดีมีน้ำใจสุดใฝ่หา
ทั้งงานหนักงานเบาไม่นำพา
ดีแต่ว่าคนทำให้ช้ำใจ

นัตถิ โลเก อนินทิโต
ไม่มีคนไม่เคยถูกนินทาในโลก

พรหมจาริณี

เป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์

นับตั้งแต่ก้าวแรกที่มาสู่ร่มเงาแห่งบารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ในหน้าที่ของบุตรสาวที่ติดตามมารดามาพักรักษาโรคอยู่ในวัดปากน้ำ อาจารย์ตรีธาจึงได้มีโอกาสศึกษาและปฏิบัติธรรมตามแนววิชาธรรมกายจากหลวงพ่อวัดปากน้ำโดยตรง หลังจากนั้น ๑๔ เดือน มารดาได้หายเป็นปรกติ อาจารย์ตรีธาเล่าว่า

"ได้ครองชีวิตแบบผู้ประพฤติพรตพรหมจรรย์ พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้ให้ปลงผมบวชเป็นแม่ชีตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี"

อาจารย์ได้ตั้งใจศึกษาและปฏิบัติธรรมในเพศของแม่ชีเป็นเวลา ๑๓ ปี ได้มีเหตุให้ต้องลาศีลจากแม่ชี เมื่ออายุ ๒๖ ปี เนื่องจากเป็นโรคขาดอาหารขั้นรุนแรง แต่อาจารย์ก็ยังคงประพฤติพรหมจรรย์ ปฏิบัติธรรม รักษาศีล ๕ มาตลอดชีวิต และจะรักษาศีลอุโบสถทุกวันพระ

อาจารย์หาได้มีอุปนิสัยยินดีในการครองเรือนไม่ หากมุ่งหน้าปฏิบัติธรรมชั้นสูงเรื่อยไป

ปฏิบัติธรรม ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ

อาจารย์มิใช่จะประพฤติพรหมจรรย์แต่ตนเอง อาจารย์ได้สนับสนุนการประพฤติพรตพรหมจรรย์ของผู้อื่นด้วย โดยเป็นเจ้าภาพบวชให้ผู้ที่ตั้งใจบวชเพื่อพระศาสนาจริง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุสามเณร หรือแม่ชี

สำหรับท่านที่มีภาระ มีครอบครัวอยู่ มิอาจสละครอบครัวได้ อาจารย์ก็แนะนำให้มาถือศีลปฏิบัติธรรมในระยะสั้น เพื่อเป็นการสั่งสมบุญบารมี และไม่ตกอยู่ในความประมาท อาจารย์จะชักชวนคณะศิษย์เป็นเจ้าภาพอาหารเช้าเพลและน้ำปานะแก่สาธุชนผู้มาปฏิบัติธรรม รักษาศีล ๘ ที่วัดปากน้ำ ปีละ ๔ ครั้ง ครั้งละ ๓ วัน คือ

ครั้งที่ ๑ เนื่องในวันมาฆบูชา

ครั้งที่ ๒ เนื่องในวันวิสาขบูชา

ครั้งที่ ๓ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ครั้งที่ ๔ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

งานปฏิบัติธรรมรักษาศีล ๘ ณ วัดปากน้ำ ในวันสำคัญทางศาสนา ปีละ ๔ ครั้ง

ในแต่ละคราวมีผู้มาปฏิบัติเป็นจำนวนมาก โดยเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ได้มอบหมายให้พระครูวินัยธรสำรวย จารุวณฺโณ เป็นผู้ดูแลและควบคุมการปฏิบัติตลอดงาน ทุกครั้ง

อนึ่ง เป็นที่น่าปีติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่หลวงพ่อเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ได้ปรารภเหตุวันคล้ายวันเกิดปีที่ ๘๐ ของอาจารย์ตรีธา เมตตาจัดให้มีการถือศีล ๘ ปฏิบัติธรรม เป็นเวลา ๓ วัน ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นกรณีพิเศษ ถือเป็นการฉลองการขึ้นปีใหม่ไทย และยกย่องการรักษาศีลและประพฤติพรหมจรรย์ให้เป็นที่ปรากฏ

ในปัจจุบัน อาจารย์ตรีธาได้ครองชีวิตมหาอุบาสิกาผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ไม่ครองเรือน ไม่แต่งงาน จึงไม่มีภาระใด ๆ และอาจารย์ก็ปรารถนาที่จะประพฤติพรหมจรรย์ไปทุกภพชาติ ตามติดพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ แสวงบุญสร้างบารมี ตราบถึงที่สุดแห่งธรรม

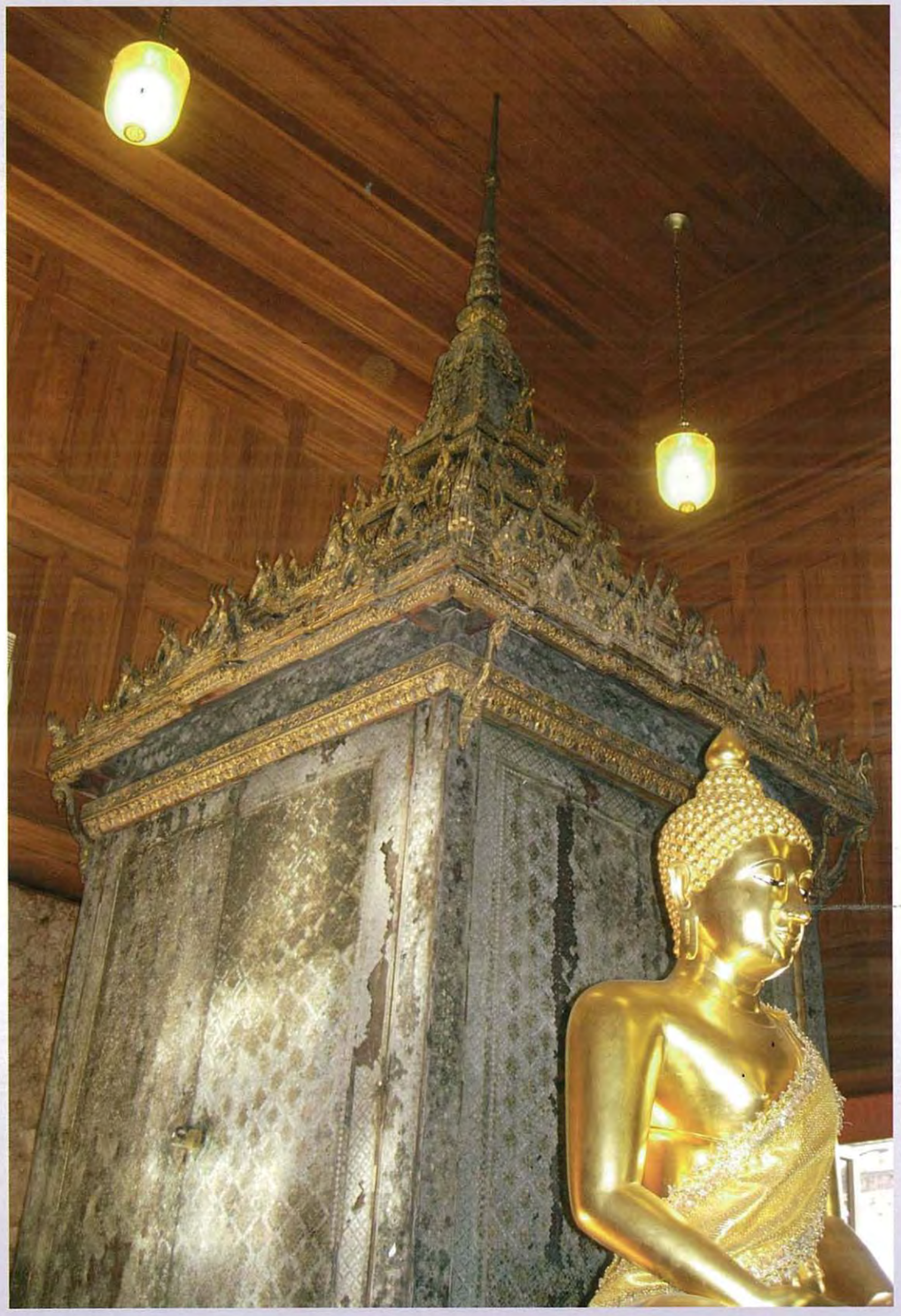

บันทึกเสียงธรรม

ของ

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

บรรยาย ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๓๕

ถอดจากเทปบันทึกเสียงและพิมพ์ต้นฉบับ โดย

น.ส.พรรัชดา สดใส

น.ส.ชุณหภักดิ ร้อยพิลา

การปฏิบัติธรรม

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

การปฏิบัติจะอธิบายให้ฟัง แล้วให้น้อมใจทำไปตามคำอธิบาย ในการที่เราจะทำสมาธิคือการทำใจให้หยุดให้นิ่ง ในขั้นแรกก็ต้องอาศัยการสำรวมกาย โดยการนั่งสมาธิเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรงหลับตาเพื่อไม่เห็นรูปภายนอก ซึ่งจะเป็นเหตุให้ใจของเราไปจดในรูปต่าง ๆ ไม่สะดวกแก่การจะทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ คือสำรวมกายให้นิ่งอย่าเคลื่อนไหว ถ้ากายเคลื่อนไหวใจก็เคลื่อนไหวไปตามกาย และก็ให้นั่งตามสบายนะคะ

เมื่อเรานั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย เราตั้งกายให้ตรงไม่ต้องไปเกร็งอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง แล้วก็ผ่อนลมหายใจเข้าออกตามสบาย ไม่ต้องไปกลั้นหายใจ ผ่อนลมหายใจเข้าออกนั่งให้สบาย และต่อจากนั้นก็ให้ปล่อยวางภาระธุระต่าง ๆ ที่เคยทำเคยนึกคิดมาทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต ปล่อยวางเพื่อทำใจให้ว่างสักชั่วขณะหนึ่ง

ในขณะที่จะนั่งสมาธิอยู่ในเวลานี้ ถ้าไม่ปล่อยไม่วาง ใจไม่ว่าง จะนั่งอยู่ในท่าของสมาธิเป็นเวลานานเท่าใดก็ตาม ก็ไม่สามารถที่จะทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิได้ ฉะนั้นจึงต้องพยายามปล่อยพยายามวาง เพื่อทำใจให้ว่าง แม้ความห่วงใยในสังขารร่างกายก็ให้ปล่อยวางสักชั่วขณะหนึ่ง

ในขณะที่จะนั่งสมาธิอยู่เวลานี้ ธรรมะคือสิ่งที่ท่านทั้งหลายปรารถนา จึงอุตส่าห์เดินทางมายังสถานที่นี้เพื่อปฏิบัติธรรม ธรรมะก็มีอยู่ในกายของท่านแล้ว จะเป็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย กายมนุษย์หยาบ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์หยาบ กายทิพย์ละเอียด กายพรหมหยาบ กายพรหมละเอียด กายอรูปพรหมหยาบ กายอรูปพรหมละเอียด กายธรรมหยาบ กายธรรมละเอียด ก็มีอยู่ในกายของท่านแล้ว

มีอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ มีอยู่ตรงนั้น เพียงแต่ท่านทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเท่านั้น เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด เป็นเห็นเมื่อนั้น การเห็นนี้ก็ย่อมขึ้นแก่บุญบารมีของแต่ละท่าน ที่ได้สร้างสมอบรมมาไม่เหมือนกัน

เหมือนอย่างการปฏิบัติในครั้งแรก หลวงพ่อของเราท่านก็ได้สอนไว้ว่า ให้กำหนดอุคคหนิมิตให้เห็นเป็นดวงกลมใส โตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน กลมรอบตัว ใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้า แต่เมื่อผู้ปฏิบัติก็พยายามกำหนดให้เห็นดวงอุคคหนิมิต แต่เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนแล้ว บางท่านก็เห็นเหมือนกัน คือ เห็นเป็นดวงอุคคหนิมิต ดวงกลมใสโตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน บางท่านก็เห็นโตขึ้นไปกว่านั้นโตเต็มที่ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือบางท่านได้เห็นเป็นกายของตัวเอง คือกายมนุษย์ละเอียด เห็นเป็นกายทิพย์ กายพรหม เห็นเป็นองค์พระ บางทีก็เห็นเป็นดอกไม้ใบไม้ เห็นเป็นสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แต่ว่าเราจะเห็นอะไรก็ตาม ก็ให้เรายึดเอาสิ่งที่เห็นนั้น

การยึดก็คือการตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็น แล้วถ้าเห็นข้างนอกก็ให้พยายามน้อมเอาสิ่งที่เห็นข้างนอกให้กลับเข้ามาเห็นข้างใน ให้มาเห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้ ตรงนั้นเป็นที่ตั้งของใจและก็ศูนย์คือฐานที่ ๗

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายของกายต่าง ๆ ก็อยู่ตรงกัน อยู่ตรงนั้นอยู่ตรงฐานที่ ๗ เหนือสะดือสองนิ้ว

สำหรับท่านที่เคยปฏิบัติแล้ว แล้วก็เคยเห็นนะคะ ท่านเห็นจะเห็นเป็นดวงนิมิตก็ตาม หรือเห็นเป็นกายก็ตาม ก็ไม่ต้องกำหนดนิมิตตั้งแต่ฐานที่ ๑ ให้ตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็นนั้นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุได้เลย และให้เอาใจตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่ในสิ่งที่เห็น ทำใจให้หยุดให้นิ่ง หยุดในหยุด ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นาน หนักเข้าสิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนขึ้นตามลำดับ เพราะว่าการหยุดการนิ่งก็คือการเพิ่มกำลังของสมาธิ เมื่อเราเพิ่มกำลังของสมาธิ จิตก็จะละเอียดขึ้นประณีตขึ้น ก็จะเห็นไปตามลำดับขั้นตอน เหมือนอย่างที่หลวงพ่อของเราท่านได้สอนไว้

ทีนี้สำหรับท่านที่ยังไม่เห็นอะไรเลยนะคะ ก็ให้กำหนดอุคคหนิมิตขึ้น กำหนดให้เห็นเป็นดวงกลมใสโตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน กลมรอบตัวใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้า หญิงกำหนดเข้าทางปากช่องจมูกซ้าย ชายกำหนดเข้าทางปากช่องจมูกขวา ให้หยุดอยู่ตรงกลางของช่องจมูก ไม่ให้ล้ำเข้าไป ไม่ให้เหลื่อมออกมา ให้หยุดอยู่ตรงกลางพอดี แล้วก็ภาวนาสามครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๑ ไปฐานที่ ๒ ตรงหัวตา หญิงซ้ายชายขวา ก็ให้ไปหยุดอยู่ตรงกลาง ภาวนาสามครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อยเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ หัวตาไปฐานที่ ๓ จอมประสาท ให้เลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไปอยู่ระดับเดียวกันฐานที่ ๓ กับฐานที่ ๒ ฐานที่ ๒ อยู่ข้างนอกอยู่ตรงหัวตา ฐานที่ ๓ อยู่จอมประสาท เลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป ภาวนาสามครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ ไปฐานที่ ๔ ปากช่องเพดาน ให้เลื่อนเป็นเส้นตรงลงไป ในขณะที่จะเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ ไปอยู่ตรงกลางของช่องเพดานฐานที่ ๔ นั้น ให้เหลือกตากลับเข้าข้างใน ให้เหลือกกลับช้อนให้แน่นเหมือนคนชักจะตายอย่างนั้น การเหลือกตากลับเข้าข้างในนั้นก็คือจะให้เป็นเครื่องประกอบในการที่จะนำใจซึ่งมีปรกติออกข้างนอกให้กลับเข้าไปข้างใน เมื่อค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายไปอยู่ตรงกลางของช่องเพดานฐานที่ ๔ แล้ว ต่อจากนั้นก็ให้หลับตาอย่างปรกติ ไม่ต้องเหลือกตาอีกต่อไป หลับพอเปลือกตาติด ๆ กันเท่านั้น แล้วก็ภาวนาสามครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่ง หยุดอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๔ ไปฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ตรงจุดใต้คางเข้าไปข้างใน ในกลางของลำคอให้ไปหยุดอยู่ตรงนั้น แล้วก็ภาวนาสามครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ

ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ให้ดิ่งตรงลงไปตรงกลางตัว ให้ไปหยุดอยู่ตรงสะดือตรงนั้นเป็นฐานที่ ๖ แล้วก็ภาวนาสามครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๖ ตรงสะดือ สูงขึ้นมาเหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นที่สุดของลมหายใจ เมื่อเวลาหายใจ

เข้าไปลมหายใจก็จะไปสุดอยู่ตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิด ตรงนั้นเป็นที่ดับ ตรงนั้นเป็นที่ประชุมของธาตุ ขวาธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ

ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วก็ภาวนาว่าสัมมาอะระหัง ๆ ๆ ภาวนาไปจนนับครั้งไม่ถ้วน ในขณะที่ภาวนาอยู่นั้นก็พยายามบังคับใจที่หยุดนิ่งให้เป็นสมาธิ การบังคับใจก็อย่าบังคับให้มากเกินไปอย่าให้น้อยเกินไป เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด ก็อาจจะเห็นดวงเท่าที่กำหนดขึ้น หรือจะเห็นโตไปกว่านั้นโตเต็มที่ ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือจะเห็นเป็นกายของท่านเอง คือกายมนุษย์ละเอียด หรือจะเห็นเป็นกายทิพย์ กายพรหม องค์พระ เห็นเป็นดอกไม้ใบไม้ เห็นเป็นอะไรใช้ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ก็ให้ยึดเอาสิ่งที่เห็น การยึดก็คือการตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็น และก็ให้หยุดภาวนา แต่ให้เพิ่มกำลังของสมาธิ โดยการทำใจให้หยุดให้นิ่ง ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นานหนักเข้าสิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนขึ้นตามลำดับ และถ้าเห็นข้างนอก ก็ให้พยายามน้อมเอาสิ่งที่เห็นข้างนอกให้กลับเข้ามาข้างใน ให้มาเห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้

แนะแนวปฏิบัติ

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ดิฉันจะอธิบายให้ฟังแล้วให้น้อมใจทำไปตามคำอธิบาย เมื่อสำรวมกายเรียบร้อยแล้ว โดยการนั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง ทำกายให้นิ่ง ไม่เคลื่อนไหว ถ้ากายเคลื่อนไหวใจก็เคลื่อนไหวไปตามกาย นั่งให้สบายนะคะ ไม่ต้องไปเกร็งไม่ต้องไปฝืน นั่งให้สบายแล้วก็ผ่อนลมหายใจเข้าออกตามสบาย แล้วเราก็ตัดความกังวลห่วงใยน้อยใหญ่ในสังขารร่างกาย ตลอดจนกระทั่งภาระ ธุระต่าง ๆ ที่เคยทำเคยนึกคิดมาทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต กับวิชาความรู้ที่เคยศึกษาเคยเล่าเรียนหรือเคยได้เห็นและเคยได้ยินมาจากสำนักอื่น ๆ

ในขณะนี้ เดี๋ยวนี้ท่านกำลังปฏิบัติธรรมอยู่ ณ สถานที่นี้ ก็ให้ตั้งใจปฏิบัติตามแนวที่หลวงพ่อของเราได้สอนไว้ ซึ่งดิฉันก็จะอธิบายให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง สำหรับท่านที่เคยปฏิบัติแล้วนะคะ และก็เคยเห็นนิมิต คือเห็นเป็นดวงกลมใสจะเล็กหรือใหญ่ก็ตาม หรือจะเห็นเป็นกายต่าง ๆ คือ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายพรหม กายอรูปพรหม องค์พระ เป็นดอกไม้ใบไม้ เห็นเป็นอะไรใช้ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ก็ให้ยึดเอาสิ่งที่เห็น การยึดก็คือการตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็นแล้วก็ให้หยุดนิ่งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ตรงเหนือสะดือ ๒ นิ้ว เราจะรู้อะไรก็รู้อยู่ตรงนั้น เราจะเห็นอะไรก็เห็นอยู่ตรงนั้น ถ้าเห็นที่อื่นยังไม่ถูกต้อง ถ้าหากว่ามีความรู้สึกว่าเห็นข้างนอก ก็ให้พยายามน้อมเอาสิ่งที่เห็นข้างนอกกลับเข้ามาข้างใน ให้มาเห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้ เมื่อเห็นนิมิตคือดวงธรรมก็ให้เอาใจหยุดนิ่งในกลางของดวงธรรม หยุดในหยุด ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นานหนักเข้า ดวงธรรมนั้นก็จะค่อย ๆ ขยายส่วนออกไป ถ้ายังไม่ชัดก็จะชัดขึ้น ถ้ายังไม่ใสก็จะใสขึ้น ขยายส่วนเต็มที่ ก็ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือว่าจะเห็นเป็นกายต่าง ๆ และก็องค์พระ ก็ให้เอาใจหยุดนิ่งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ของกายนั้น ๆ ฐานที่ ๗ ขององค์พระ กายต่าง ๆ และก็องค์พระนั้น ฐานที่ ๗ ก็ตรงกัน ให้เราหยุดในกลางของฐานที่ ๗ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ทุกกายและองค์พระก็จะมีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย มีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย ให้เราหยุดนิ่งเข้าไปกลางของดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย หยุดในหยุด ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นานหนักเข้า สิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนขึ้นตามลำดับ และก็ไม่ต้องไปตั้งความปรารถนาว่า เมื่อเราเห็นกายมนุษย์ละเอียดแล้ว เราจะเห็นกายอะไรอีกต่อไป เราไม่ต้องไปตั้งความปรารถนาอย่างนั้น เพียงแต่ทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ ถูกส่วนเท่านั้นจิตก็จะปรับตัวเขาเอง แล้วก็ให้ไปรู้เห็นกายต่อไป แต่สำหรับท่านที่ยังไม่เห็นอะไรเลยนะคะ ก็ให้กำหนดอุคคหนิมิตขึ้น กำหนดให้เห็นเป็นดวงกลมใสโตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน กลมรอบตัวใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้า การกำหนดก็คือการนึกนั่นเอง นึกให้เห็นเป็นดวงใสเมื่อกำหนดอุคคหนิมิตแล้ว หญิงก็ให้กำหนดเข้าทางปากช่องจมูกซ้าย ชายก็ให้กำหนดเข้าทางปากช่องจมูกขวา ให้หยุดอยู่ตรงกลางของช่องจมูก ไม่ให้ล้ำเข้าไป ไม่ให้เหลื่อมออกมาให้หยุดอยู่ตรงกลางพอดี แล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๑ ไปฐานที่ ๒ ตรงหัวตาหญิงซ้าย ชายขวา ก็ให้ไปหยุดอยู่ตรงกลางแล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่ง

อยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ ไปฐานที่ ๓ จอมประสาทให้เลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป เลื่อนเข้าไปข้างในสมมุติว่า เราตัดศีรษะให้ขาดเพียงแค่หัวตา

นำเส้นด้าย ๒ เส้น มาขึงให้ตัดกันจุดที่เส้นด้ายตัดกันนั้นคือฐานที่ ๓ จอมประสาท เราค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายไปหยุดอยู่ตรงกลางแล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ จอมประสาทมาฐานที่ ๔ ปากช่องเพดาน ให้เลื่อนเป็นเส้นตรงลงไป ฐานที่ ๔ นั้นก็ตรงกับฐานที่ ๓ และก็อยู่ระดับเดียวกับฐานที่ ๑ ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูกอยู่ข้างนอกฐานที่ ๔ อยู่ข้างใน แต่ในขณะที่เราจะเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ ไปอยู่ตรงกลางของช่องเพดานฐานที่ ๔ นั้น หลวงพ่อของเราท่านได้สอนไว้ว่า ให้เหลือกตากลับเข้าข้างในให้เหลือกกลับช้อนให้แน่นเหมือนคนชักจะตายอย่างนั้น การเหลือกตากลับเข้าข้างในนั้นก็คือจะให้เป็นเครื่องประกอบ ในการที่จะนำใจซึ่งมีปรกติออกข้างนอกให้กลับเข้าไปข้างใน ใจก็ประกอบไปด้วยเห็นอย่างหนึ่ง จำอย่างหนึ่ง คิดอย่างหนึ่ง รู้อย่างหนึ่ง ๔ อย่างนี้รวมเรียกว่าใจ เมื่อกลับเข้าไปข้างในไปอยู่ตรงกลางของช่องเพดานฐานที่ ๔ แล้วต่อจากนั้น ก็ให้หลับตาอย่างปรกติไม่ต้องเหลือกตาอีกต่อไป หลับพอเปลือกตาติด ๆ กันเท่านั้นไม่ต้องเกร็ง ไม่ต้องกดจะทำให้ปวดลูกในตา จะทำให้เกิดเวทนาในขณะที่ปฏิบัติธรรม แล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อยเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๕ ปากช่องคอให้ดิ่งตรงลงไปตรงกลางตัว ให้ไปหยุดอยู่ตรงสะดือตรงนั้นเป็นฐานที่ ๖ แล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ

ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๖ ตรงสะดือสูงขึ้นมาเหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นที่สุดของลมหายใจ เมื่อเวลาหายใจเข้าไป ลมหายใจก็จะไปสุดอยู่ตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิดตรงนั้นเป็นที่ดับ ตรงนั้นเป็นที่ประชุมของธาตุ ขวาธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วก็ภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ภาวนาไปจนนับครั้งไม่ถ้วน ในขณะที่ภาวนาอยู่นั้น ก็พยายามบังคับใจ ให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ การบังคับใจก็อย่าบังคับให้มากเกินไป อย่าให้น้อยเกินไป การภาวนาก็อย่าให้เร็วเกินไป อย่าให้ช้าเกินไป ให้เป็นกลาง ๆ คือ มัชฌิมาปฏิปทา ซึ่งเป็นทางเดินของพระพุทธเจ้า ของพระอรหันต์ เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด ก็อาจจะเห็นดวงเท่าที่กำหนดขึ้น หรือจะเห็นโตไปกว่านั้น โตเต็มที่ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือจะเห็นเป็นกายของท่านเองคือ กายมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม กายอรูปพรหม เห็นเป็นองค์พระ เห็นเป็นดอกไม้ใบไม้ เห็นเป็นอะไรใช้ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นก็ให้ตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็น หยุดในหยุด ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นานหนักเข้าสิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนขึ้นตามลำดับ หรือมีความรู้สึกว่าเห็นข้างนอกก็ให้พยายามน้อมเอาสิ่งที่เห็นข้างนอกกลับเข้ามาข้างใน ให้มาเห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้

สอนภาคปฏิบัติ

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ตั้งใจฟังนะคะ แล้วให้น้อมใจทำไปตามคำอธิบาย ในการที่เราจะทำสมาธิคือจะทำใจให้หยุดให้นิ่งในขั้นแรกก็ต้องอาศัยการสำรวมกาย โดยการนั่งสมาธิเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่นแล้วก็หลับตา เพื่อไม่เห็นรูปภายนอก เป็นเหตุที่จะให้ใจไปจดในรูปต่าง ๆ ทั้งใกล้และไกล ไม่สะดวกแก่การที่จะทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ นั่งให้สบายนะคะ คือวางเท้าให้ถูกลักษณะตั้งกายให้ตรง ผ่อนลมหายใจเข้าออกตามสบาย ไม่ต้องไปเกร็งไม่ต้องไปฝืน บางท่านอาจจะนั่งอยู่ในท่าของสมาธิไม่สะดวก จะนั่งอยู่ในท่าใดก็ได้ สิ่งที่เราต้องการก็คือต้องการทำกายให้นิ่งไม่เคลื่อนไหว ถ้ากายเคลื่อนไหวใจก็เคลื่อนไหวไปตามกาย และต่อจากนั้นก็ให้ปล่อยวางภาระธุระต่าง ๆ ที่เคยทำเคยนึกคิดมาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ให้ปล่อยวางเพื่อทำใจให้ว่างสักชั่วขณะหนึ่ง ในขณะที่จะนั่งสมาธิเวลานี้ ถ้าไม่ปล่อยไม่วาง ใจไม่ว่าง จะนั่งอยู่ในท่าของสมาธิเป็นเวลานานเท่าใดก็ตาม ก็ไม่สามารถที่จะทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิได้ ฉะนั้นจึงต้องพยายามปล่อย พยายามวาง เพื่อทำใจให้ว่าง และก็ให้ตรึกนึกอยู่ตลอดเวลาว่าในขณะนี้ เรากำลังบำเพ็ญเพียรทางใจ อันเป็นเหตุที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญอย่างหนึ่งใน ๓ คือ การให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ในขณะนี้ท่านทั้งหลาย กำลังเจริญภาวนาก็ได้บุญเกิดจากการเจริญภาวนา บุญนั้นจะไหลมาสู่ศูนย์กลางกายของท่านเอง ไหลเข้ามาอยู่ศูนย์กลางกาย ในศูนย์กลางกายนั้นก็จะมีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย กายมนุษย์ก็มีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ทั้งหยาบ ทั้งละเอียด กายทิพย์ก็มีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ทั้งหยาบทั้งละเอียด กายพรหม กายอรูปพรหม กายธรรม กายโสดา กายสกิทาคา อนาคา อรหัต ก็แบบเดียวกัน มีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทั้งหยาบทั้งละเอียด ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายนั้นมีหน้าที่บังคับรู้ รู้บังคับคิด คิดบังคับจำ จำบังคับเห็น บังคับไปทุกส่วนของร่างกาย ให้ท่านทำใจให้แช่มชื่น เบิกบาน อาจหาญรื่นเริง เพราะว่าท่านทั้งหลายได้สวดมนต์ ไหว้พระ บูชาพระ เป็นการนอบน้อมต่อพระรัตนตรัย กาย วาจา ใจของท่านก็บริสุทธิ์สะอาดอันควรแก่การที่จะปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ ฉะนั้นกิจอื่นเราก็ควรปล่อยวาง เพื่อทำใจให้ว่างแล้วก็จะได้ปฏิบัติต่อไป สำหรับท่านที่เคยปฏิบัติมาแล้ว และก็เคยเห็น เห็นดวงนิมิตก็ตามหรือจะเห็นเป็นกายของท่านเอง คือ รูปร่างหน้าตาคล้ายกับตัวของท่าน หรือว่าจะเห็นเป็นกายทิพย์ กายพรหม กายรูปพรหม องค์พระ เห็นเป็นดอกไม้ใบไม้ เห็นเป็นอะไรใช้ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นก็ให้น้อมเอาสิ่งที่เห็นนั้น ถ้าเห็นข้างนอกน้อมเอาเข้ามาให้เห็นข้างใน ให้มาเห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์อากาศธาตุ แล้วก็ให้ยึดเอาสิ่งที่เห็นนั้น การยึดก็คือการตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็นใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็น และท่านก็ไม่ต้องกำหนดอุคคหนิมิต ตั้งแต่ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก ฐานที่ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ เวลาจะปฏิบัติธรรม ท่านก็ตรึกนึกอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุเลย และเคยเห็นสิ่งใดก็ให้ตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็นนั้น ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็น ถ้าเห็นเป็นดวงธรรมดวงนิมิต ก็ให้เอาใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงนิมิตนั้น ทำใจให้หยุดให้นิ่ง หยุดในหยุด ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นานหนักเข้า สิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนขึ้นตามลำดับ ถ้าเห็นเป็นดวงยังเล็กอยู่ ดวงก็จะค่อย ๆ ขยายส่วนออกไป ขยายส่วนเต็มที่ก็ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เมื่อขยายส่วนถึงขนาดนั้นแล้ว

เราก็ยังหยุดนิ่งต่อไป เมื่อจิตละเอียดขึ้นประณีตขึ้น ก็จะเห็นกายมนุษย์ละเอียดอยู่ในกลางของดวงธรรมนั้น ก็เอาใจไปหยุดนิ่งอยู่ตรงกลางฐานที่ ๗ ของกายมนุษย์ละเอียดก็จะเห็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย และถ้าเห็นกายทิพย์ กายพรหม กายอรูปพรหม องค์พระ ก็ปฏิบัติแบบเดียวกัน แล้วถ้าเห็นเป็นอย่างอื่นนะคะ ก็ให้ตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็นอยู่นั้น ถ้าหากว่าสิ่งที่เห็นอยู่นั้นจะเป็นเพียงแต่นิมิต นิมิตก็จะค่อย ๆ เลือนลางหายไป ธรรมะคือดวงธรรม หรือกายต่าง ๆ นั้นก็จะเกิดปรากฏให้เห็นอย่างแจ่มชัด สำหรับท่านที่ยังไม่เห็นเลย ก็ให้กำหนดอุคคหนิมิตขึ้น ให้กำหนดให้เห็นเป็นดวงกลมใสโตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน กลมรอบตัวใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้า การกำหนดก็คือการนึกนั่นเอง นึกให้เห็นดวงกลมใส อยู่ตรงปากช่องจมูก หญิงซ้ายชายขวา ไม่ให้ล้ำเข้าไป ไม่ให้เหลื่อมออกมา ให้หยุดอยู่ตรงกลางพอดี ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๑ ไปฐานที่ ๒ ตรงหัวตา หญิงซ้ายชายขวา ก็ให้ไปหยุดอยู่ตรงกลางอีก แล้วภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ ไปฐานที่ ๓ จอมประสาทให้เลื่อนเป็นเส้นตรงไป สมมุติว่า เราตัดศีรษะให้ขาดเพียงแค่หัวตา นำเส้นด้าย ๒ เส้นมาขึงให้ตัดกัน จุดที่เส้นด้ายตัดกันนั้นคือฐานที่ ๓ จอมประสาท เราก็เลื่อนเครื่องหมายไปอยู่ตรงกลางของฐานที่ ๓ ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ จอมประสาทไปฐานที่ ๔ ปากช่องเพดานให้เลื่อนเป็นเส้นตรงลงไป ฐานที่ ๔ นั้นอยู่ตรงกับฐานที่ ๓ แล้วก็อยู่ระดับเดียวกับฐานที่ ๑ ปากช่องจมูกฐานที่ ๑ นั้น อยู่ข้างนอกฐานที่ ๔ อยู่ข้างในให้เราค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายไปอยู่ตรงกลางของช่องเพดานฐานที่ ๔ แต่ในขณะที่เราจะเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ ไปฐานที่ ๔ นั้น หลวงพ่อของเราท่านได้สอนไว้ว่า ให้เหลือกตากลับเข้าข้างใน ให้เหลือกกลับช้อนให้แน่นเหมือนคนชักจะตายอย่างนั้น การเหลือกตากลับเข้าข้างในนั้นก็คือจะให้เป็นเครื่องประกอบ ในการที่จะนำใจที่จะมีปรกติออกข้างนอกให้กลับเข้าไปข้างใน ใจนั้นก็ประกอบไปด้วย เห็นอย่างหนึ่ง จำอย่างหนึ่ง คิดอย่างหนึ่ง รู้อย่างหนึ่ง ๔ อย่างนี้รวมเรียกว่าใจ เมื่อเราค่อย ๆ กลับเข้าไปข้างในแล้วไปหยุดตรงกลางของช่องเพดานฐานที่ ๔ แล้ว ต่อจากนั้นก็ให้หลับตาอย่างปรกติไม่ต้องเหลือกตาอีกต่อไป หลับพอเปลือกตาติด ๆ กันเท่านั้นแล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๔ ปากช่องเพดานไปฐานที่ ๕ ปากช่องคอตรงจุดใต้คางเข้าไปข้างใน ในกลางของลำคอให้ไปหยุดอยู่ตรงนั้น ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ให้ดิ่งตรงลงไปตรงกลางตัวให้ไปหยุดอยู่ตรงสะดือ ตรงนั้นเป็นฐานที่ ๖ ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๖ ตรงสะดือสูงขึ้นมาเหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นที่สุดของลมหายใจ เมื่อเวลาหายใจเข้าไปลมหายใจก็จะไปสุดอยู่ตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิด ตรงนั้นเป็นที่ดับ ตรงนั้นเป็นที่หลับและก็ตรงนั้นเป็นที่ตื่น ตรงนั้นเป็นที่ประชุมของธาตุ ขวาธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส แล้วก็ภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ภาวนาไปจนนับครั้งไม่ถ้วน ในขณะที่ภาวนาอยู่นั้นก็พยายามบังคับใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ การบังคับใจก็อย่าบังคับให้มากเกินไปอย่าให้น้อยเกินไป การภาวนาก็อย่าให้เร็วเกินไปอย่าให้ช้าเกินไป ให้ถูกอัธยาศัยของตัวท่านเอง เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด

ก็อาจจะเห็นดวงเท่าที่กำหนดขึ้น หรือจะเห็นโตไปกว่านั้น โตเต็มที่ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือจะเห็นเป็นกายของท่านเอง คือกายมนุษย์ละเอียด หรือจะเห็นเป็นกายทิพย์ กายพรหม กายอรูปพรหม องค์พระ เห็นเป็นดอกไม้ใบไม้ เห็นเป็นอะไรใช้ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ก็ให้ยึดเอาสิ่งที่เห็น การยึดก็คือการตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็น ถ้าเห็นข้างนอกก็พยายามน้อมเอาที่เห็นข้างนอกนั้นกลับเข้ามาข้างใน ให้มาเห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้

เรื่อง พระราชโมลี

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

๖ มีนาคม ๒๕๒๕

สวัสดีท่านผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน คือวันนี้ก็ไม่ใช่เวรของดิฉันที่จะบรรยายธรรมให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง แต่ด้วยพระคุณเจ้าท่านติดธุระไม่สามารถจะมาบรรยายธรรมได้ เพราะฉะนั้นท่านก็ได้ให้ดิฉันได้มาบรรยายแทน แต่สำหรับในวันนี้นั้นเวลาก็คงจะไม่พอสำหรับที่จะบรรยายธรรมให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง แต่ก็จะมีข่าวการกุศลที่จะแจ้งให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ และก็อนุโมทนาในส่วนกุศลนั้น ๆ คือเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภา เดือนที่ผ่านมานี้ ท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสและคณะ ซึ่งดิฉันก็ได้ร่วมเดินทางไปในคณะของท่านด้วย ได้ไปนมัสการพระทันตธาตุ คือพระเขี้ยวแก้วของพระพุทธเจ้าที่ประเทศศรีลังกา กลับมาเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภา และเมื่อวานนี้ ก็ในนามของพระธรรมธีรราชฯ และสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ก็ได้นำเงินจำนวน ๕๓,๑๐๐ บาท ไปถวายสมเด็จพระสังฆราชเพื่อสมทบทุนในการก่อสร้างโรงพยาบาลที่สมเด็จพระสังฆราชท่านได้ดำเนินการก่อสร้างอยู่นั้น ทั้งสองรายการนี้ขอท่านทั้งหลายได้โปรดอนุโมทนาในส่วนกุศลโดยพร้อมเพรียงกันนะคะ เพื่อจะได้สำเร็จเป็นปัตตานุโมทนามัย เพราะว่าสิ่งที่เป็นที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญซึ่งเรียกว่า บุญกิริยาวัตถุ มีอยู่ ๑๐ อย่าง การโมทนาในส่วนกุศลที่ผู้อื่นได้บำเพ็ญแล้วได้กระทำแล้วให้เป็นไปเมื่อเรารู้และเราก็ตั้งจิตอนุโมทนาในส่วนกุศลนั้น ๆ เราก็จะมีส่วนได้รับผลแห่งบุญ ผลแห่งกุศลนั้นด้วย เพราะฉะนั้นดิฉันก็ถือว่า จะไปบำเพ็ญกุศล ณ สถานที่ใดก็ตาม แม้ท่านทั้งหลายที่ไม่ได้ร่วมเดินทางไปด้วย ดิฉันก็ถือว่าดิฉันเป็นตัวแทน ตัวแทนท่านทั้งหลายที่ไปบำเพ็ญกุศลในที่ต่าง ๆ นั้น และก็เมื่อกลับมา ก็สมควรอย่างยิ่งที่จะแจ้งข่าวการกุศลให้ท่านทั้งหลายได้รับทราบและก็ได้อนุโมทนา ดังที่ท่านทั้งหลายได้กระทำไปเมื่อตะกี้นี้ และก็อีกเรื่องหนึ่งที่ดิฉันจะเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบก็คือว่า วันเสาร์ที่ ๒๐ มีนาที่จะถึงนี้ จะมีการพระราชทานเพลิงศพท่านเจ้าคุณพระราชโมลี อดีตนั้นท่านได้เป็นเด็กของวัดปากน้ำ ได้เป็นสามเณรของวัดปากน้ำ และก็บวชเป็นพระภิกษุก็ที่วัดปากน้ำ ท่านได้เป็นเลขาฯ ส่วนตัวของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ และก็ได้เป็นเลขาฯ เจ้าสำนักเรียน รับใช้หลวงพ่อด้วยดีตลอดมา ตอนที่หลวงพ่อป่วยท่านปรนนิบัติวัตรฐาก แล้วก็ตอนที่ หลวงพ่อมรณภาพลงนั้นถือว่าท่านเป็นกำลังใหญ่ของวัดปากน้ำในสมัยนั้นซึ่งตอนนั้นวัดปากน้ำก็กำลังจะเจริญรุ่งเรืองขึ้นโดยลำดับ โดยที่หลวงพ่อของเรานั้นท่านมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาคนก่อนวัตถุ ท่านก็มุ่งหน้าที่ จะสอนธรรมะ จะเผยแผ่วิชชาธรรมกาย ส่วนความเป็นอยู่ภายในวัดปากน้ำนั้น ท่านก็ยกเป็นภาระของคุณแม่ท้วม หุตานุกรมซึ่งเป็นอดีตหัวหน้าโรงครัว ส่วนด้านการศึกษาพระปริยัตินั้นท่านก็ได้มอบหมายให้พระภิกษุผู้มีคุณธรรมความรู้ เป็นผู้ดำเนินการในด้านทางศึกษาพระปริยัติ ส่วนปฏิบัตินั้นหลวงพ่อได้ควบคุมด้วยองค์ของท่านเองมาโดยตลอดอย่างวันพฤหัส ตอนบ่าย ๒ โมงนี้ หลวงพ่อก็จะลงไปสอนการปฏิบัติธรรมนั้นด้วยองค์ของท่านเอง แล้วก็เวลาเช้า และก็เวลาเย็นที่ พระภิกษุ สามเณร ลงทำวัตรคือ สวดมนต์เช้า สวดมนต์เย็นที่ในพระอุโบสถนั้น หลวงพ่อก็จะให้โอวาทและก็นำพระภิกษุ สามเณร ปฏิบัติธรรม เป็นประจำตลอดมา และท่านเจ้าคุณพระราชโมลีนี้ ในสมัยนั้นท่านก็รับใช้หลวงพ่อตั้งแต่สมัยเป็นเณรมา จนกระทั่งได้บวชเป็นพระภิกษุเป็นมหาเปรียญ ท่านก็รับใช้มาตลอด และก็ในช่วงที่หลวงพ่อของเราได้อาพาธเป็นเวลาถึง ๓ ปีนั้น วัดปากน้ำ

ก็เริ่มซบเซาลงมา เพราะบรรดาศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อที่เคยมาหาเคยมากราบหลวงพ่อ และก็มาทำบุญสุนทานที่วัดปากน้ำ เมื่อเขาเหล่านั้นมาแล้วก็ไม่พบหลวงพ่อ เขาก็ไม่มากัน นับวันก็ร่อยหรอลงไปทุกที แต่นี้ส่วนทางด้านโรงครัวซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของปากท้อง พระภิกษุ สามเณร เด็กวัด และแม่ชี กับบุคคลที่อยู่ภายในวัดในสมัยนั้นมีจำนวนถึง ๑,๒๐๐ เศษ โรงครัวก็เริ่มซบเซาลงไป ซึ่งไวยาวัจกรของหลวงพ่อได้เก็บเงินรวบรวมไว้ ในด้านภัตตาหาร ก็ได้นำเงินจำนวนนั้นมาจ่าย เพื่อให้ประทังยังชีวิตไป ครั้นจ่ายไปหนักเข้า หนักเข้า เงินก็หมด ทางคณะสงฆ์ของวัดปากน้ำ ก็ได้ประชุมกันว่าโรงครัวที่ประกอบอาหารสำหรับถวายพระภิกษุ สามเณรนั้นก็สมควรจะต้องหยุด และก็ต้องเลิกเพราะไม่มีเงิน มีท่านเจ้าคุณพระราชโมลีองค์เดียวเท่านั้นที่ท่านขัดขวาง และก็ให้การแนะนำด้วยประการต่าง ๆ ว่าถึงว่าแม้นเงินภัตตาหารจะหมดไปแล้วก็ตาม แต่เงินของวัดยังมีอีกประเภทหนึ่ง คือประเภทก่อสร้าง ประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท ท่านก็บอกทางไวยาวัจกรว่า ให้ยืมเงินจำนวนนี้นะออกมาจ่ายภัตตาหารเลี้ยงพระภิกษุ สามเณรไปก่อน เพราะว่าโรงครัวนี้หลวงพ่อท่านได้ก่อสร้างท่านได้ก่อตั้งของท่านมา เพราะฉะนั้นเมื่อเวลาหลวงพ่อป่วยแล้วนี่นะ พวกเราไม่สามารถที่จะช่วยกันจรรโลงโรงครัวของวัดปากน้ำ และไม่สามารถที่จะสืบต่อกิจการต่าง ๆ ตามโครงการของหลวงพ่อได้เทียวหรือ ท่านก็ขัดขวาง และท่านก็ได้ให้การแนะนำแก่พระเถรานุเถระของวัดปากน้ำ และในช่วงนั้นหลวงพ่อก็ได้ถึงการมรณภาพ ท่านเจ้าคุณ พระราชโมลีนี้ก็ได้ทุ่มกำลังกาย กำลังใจ อยู่กับหลวงพ่อตลอดเวลา คณะศิษย์ของหลวงพ่อที่จะมาบำเพ็ญ (กุศล) ถวายหลวงพ่อนั้น ท่านก็จะคอยพบ คอยพูดคอยแนะนำสิ่งต่าง ๆ เหมือนอย่างมีผู้ที่มีความประสงค์ว่าจะเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลถวายหลวงพ่อ แล้วก็จะนิมนต์พระภิกษุบางส่วน แล้วก็ตามจำนวนเท่าที่กำลังจะทำได้จะถวายภัตตาหารที่หน้าศพของหลวงพ่อ ซึ่งในสมัยนั้นศพของหลวงพ่อก็ได้ประดิษฐานอยู่ที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมทางด้านตะวันออก ท่านเจ้าคุณพระราชโมลีก็ได้ไปขอร้องแก่เจ้าภาพเหล่านั้นว่าได้ให้ช่วยเลี้ยง พระภิกษุสามเณรทั้งวัดด้วย ซึ่งท่านก็ได้สั่งทางแม่ครัว คือแม่ชีธัญญานี สุดเกษ เป็นหัวหน้าแม่ชีคนปัจจุบันนี้ว่า ทำอาหารเพียงสองอย่างเท่านั้นพอ และขนมก็ไม่ต้องทำ ไม่ต้องถวาย เพียงแต่มีข้าวให้พระภิกษุ สามเณร ขบฉันก็พอแล้ว ท่านก็ขอจากเจ้าภาพเนี่ย เพียงวันละ ๖๐๐ บาท เมื่อศิษย์ของหลวงพ่อทราบความจำเป็นอย่างนี้ ก็น้อยรายที่จะบริจาคเพียง ๖๐๐ ก็ต้องบริจาคให้เพียงพอแก่จำนวนของพระภิกษุสามเณร และก็ให้คุณภาพของอาหารประณีตพอสมควร ก็เท่ากับว่าท่านได้จรรโลงและฟื้นฟูโรงครัวของวัดปากน้ำซึ่งเป็นการก่อตั้งของหลวงพ่อของเรานั้น ท่านก็กลับฟื้นฟูขึ้นมาให้อยู่ในสภาพที่เป็นไปได้และก็เป็นมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ก็ต้องถือว่าเป็นผลงานของท่านเจ้าคุณพระราชโมลี และก็อีกตั้งมากมายที่ท่านก่อสร้างวัดวาอาราม ก่อสร้างโบถส์ วิหารตลอดจนกระทั่งสร้างคณะเนกขัมม์ ให้เป็นที่อยู่อาศัยของพระภิกษุ สามเณร แม้ในที่สุดอาคารหลังนี้ที่ท่านทั้งหลายได้มานั่งในปัจจุบันนี้ซึ่งตอนนั้นท่านก็ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดราชโอรสารามแล้ว แต่ท่านก็ยังมีความห่วงใย ยังมาควบคุมการก่อสร้างอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงเป็นอาคารที่ให้ความสะดวกความสบาย แก่พวกเราที่จะปฏิบัติธรรมอยู่ในขณะนี้ ถ้าหากว่าดิฉันจะนำผลงานของท่านเจ้าคุณพระราชโมลีมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังแล้วเนี่ยก็มากมายก่ายกอง เกินกว่าที่เวลาจะอำนวยให้ ที่ดิฉันได้มาเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบนี้ ก็เพื่อจะเชิญชวนท่านทั้งหลายให้ไปร่วมในงานพระราชทานเพลิงศพ ท่านเจ้าคุณพระราชโมลี ในวันที่ ๒๐ มีนาที่จะถึงนี้ ที่วัดราชโอรสาราม ซึ่งก็ไม่ไกลนักจากวัดปากน้ำของเรา มีรถไป รถประจำทางก็มี รถตุ๊ก ๆ เล็ก ๆ ก็มี หรือจะไปทางเรือก็ได้ เพราะฉะนั้นสำหรับในวันเสาร์ที่ ๒๐ ที่จะถึงข้างหน้านี้นะคะ ก็ขอได้โปรดแต่งตัวสำหรับที่จะไปในงานศพ ถ้าหากว่าท่านที่ได้เป็นเจ้าภาพ ถวายพระเทศน์ก็ตาม พระสวดมนต์ก็ตาม หรือพระมาติกาบังสุกุลก็ตาม ก็คงจะต้องไปวัดราชโอรสารามตั้งแต่เช้า แต่สำหรับท่านที่ไม่ได้เป็นเจ้าภาพ

ดังที่ดิฉันได้เรียนมานั้นก็ขอได้มาปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำก่อน แล้วก็เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ขอเชิญไปร่วมพระราชทานเพลิงศพ ให้พวกเราเนี่ยพร้อมใจกันนะคะเพื่อจะไปอุทิศส่วนกุศลที่เราได้รับความสะดวกสบายในการปฏิบัติธรรมนี้ถวายแก่ท่านเจ้าคุณพระราชโมลี ขอเชิญนะคะ และก็ยังมีรายการกุศลอีก ในวันที่ ๕ ที่ ๖ และที่ ๗ เป็นการบำเพ็ญกุศลเนื่องในงานฉลองกรุงเทพฯ สองร้อยปี ก็มีรายการรายละเอียดซึ่งเขาพิมพ์ไว้แล้วนะคะ ท่านผู้ใดสนใจก็ไปขอได้ ดิฉันก็จะเรียนให้ทราบพอคร่าว ๆ ว่า ถ้าหากท่านผู้ใดที่มีความประสงค์ จะสมาทานศีลตั้งแต่วันที่ ๕ อย่างท่านที่ทำงานทำการเมื่อกลับจากที่ทำงานแล้วก็ตรงมาวัดปากน้ำได้เลย ท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสท่านขอร้องว่า สุภาพบุรุษก็ตาม สุภาพสตรีก็ตามให้แต่งชุดขาว ให้แต่งชุดขาวนะคะที่จะมาน่ะค่ะ แล้วก็จะมาสมาทานศีล ตั้งแต่เย็นของวันที่ ๕ ก็ได้ และตอนกลางคืนนั้นก็มีการบรรยายธรรมการปฏิบัติธรรม ถ้าหากว่ามีผู้ที่มาในวันที่ ๕ มากนั้นก็อาจจะใช้สถานที่หน้าวัด เป็นลานกว้าง ๆ นั้นนะ ฟังธรรมกันตรงนั้น ปฏิบัติธรรมกันตรงนั้น และก็ยังมีที่ให้ท่านพักนะคะ ถ้าหากว่าท่านจะพักค้างคืนที่วัดปากน้ำ คืนก็ตามสองคืนก็ตาม ขอได้โปรดแจ้งความประสงค์ของท่าน เพื่อสะดวกแก่การที่จะจัดหาอาหารให้ และก็จัดหาที่พักให้ท่านที่ขึ้นมาที่หอวิปัสสนา ก็อาจจะเห็นผ้าเย็บนี้กองอยู่ข้างล่างบนจักรนะคะนั่นดิฉันก็กำลังระดมเย็บมุ้ง ระดมเย็บมุ้งคิดว่าจะให้ได้ประมาณสัก ๒๐ หลัง เมื่อท่านทั้งหลายที่ได้มาค้างนั้นก็จะได้อาศัยมุ้งนั้นกางนอน ยุงจะได้ไม่กัด เพราะเหตุว่าตึกวิเศษธรรมกาย ซึ่งบางท่านก็อาจจะเคยขึ้นไปค้างแล้วนะคะท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสท่านก็ได้บอกไว้ว่า จะมีแขกที่จะมาพักที่วัดปากน้ำในวันที่ ๕ ที่ ๖ นั้น คือมาจากเกาหลี จากประเทศเกาหลีแล้วก็จากสิงคโปร์ เพราะฉะนั้นก็เห็นทีว่าพวกเรานั้นจะต้องอำนวยความสะดวกให้แก่พวกแขกต่างประเทศ สำหรับพวกเรานั้นก็ยังมีที่พักหลายแห่ง เป็นต้นว่า ศาลาการเปรียญชั้นบน แล้วก็ตึกวิปัสสนาชั้นล่าง แล้วก็ยังมีโรงเรียนพระปริยัติธรรม อีก ๓ ชั้น ทั้งทางด้านตะวันออก ตะวันตก เพราะฉะนั้นก็ถ้าหากว่าท่านจะมาค้างเนี่ยนะ เรื่องที่รับรองก็รู้สึกว่าไม่หนักใจ และก็เรื่องอาหารก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านสนใจนะคะ เดี๋ยวก็ไปสอบถามวิธีการที่แจ้งความประสงค์ได้ที่แม่ชีละอองนวล และก็มีรายละเอียดที่ท่านจะได้นำไปอ่านและก็ได้เตรียมตัว เตรียมข้าวของสำหรับที่จะมาพักแรม ที่จะบำเพ็ญกุศลในวันที่ ๕ และก็ที่ ๖ ส่วนวันที่ ๗ นั้นก็มีกำหนดเวลา ๘ โมงถึง ๙ โมงนี่ดิฉันก็ลืมไปแล้วนะคะ ที่ว่าเราจะได้กล่าวคำอำลาคืนศีล และก็อำลากลับบ้าน ก็มีรายการค้างอยู่ ๒ คืนและก็ในวันที่ ๖ นั้นที่พวกเราได้ร่วมกันหล่อพระพุทธรูปก็ตาม หรือว่าหล่อรูปเหมือนของหลวงพ่อก็ตาม ก็ที่เคยปฏิบัติมาก็ได้นำพระพุทธรูป หรือรูปเหมือนของหลวงพ่อนั้นนำไปส่งยังวัดต่าง ๆ ก็คงมีหลายท่านนะคะที่อยู่ในที่นี้ที่ได้เคยร่วมเดินทางไป แต่ดิฉันเห็นว่าปีนี้เราจะต้องทำการฉลองกรุงเทพฯ สองร้อยปีกัน เพราะฉะนั้นวัดปากน้ำก็ควรจะต้องมีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นเรื่องสำคัญที่เกิดบุญกุศลที่จะได้มารักษาประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้ยืนยงสืบต่อไปชั่วกาลนาน ฉะนั้นดิฉันจึงได้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าอาวาสวัดต่าง ๆ ทั้งหมด ๒๐ วัด ๑๓ จังหวัด ที่จะมารับพระพุทธรูป และรูปเหมือนของหลวงพ่อในวันที่ ๖ เพราะฉะนั้นก็ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายจะมาค้างก็ตาม หรือไม่มาค้างก็ตาม ยังไงวันที่ ๖ ขอให้มาให้ได้นะคะ แล้วก็จะถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ เป็นประวัติเก็บไว้ เพราะว่าต่อไปพวกเราล้มหายตายจากไปแล้ว ลูกศิษย์ หลานศิษย์ของหลวงพ่อรุ่นหลัง ๆ เขาจะได้มาดูกัน เขาจะได้รู้ว่าพวกเรานั้นได้ทำบุญทำกุศลกันไว้อย่างไร และก็ยังมีอีกรายการหนึ่งนะคะว่า ทั้ง ๆ ที่วันที่ ๕ วันที่ ๖ วันที่ ๗ เนี่ยจะต้องมีงานที่วัดปากน้ำ แต่ดิฉันก็ยังมีจิตศรัทธาอยากจะเลี้ยงพระภิกษุ สามเณรเป็นจำนวนมาก อยากจะเลี้ยงเหลือเกิน เป็นความคิดที่เกิดขึ้นมานมนานแล้ว ทั้ง ๆ ที่ พระภิกษุ สามเณรของวัดปากน้ำในพรรษาก็มีจำนวนเพียง ๓๐๐ รูปเศษ ๆ เท่านั้น คิดว่าอยากจะเลี้ยงเป็น ๑,๐๐๐ แล้วก็ ถ้าหากว่าสามารถจะเลี้ยงมากกว่าพันหรือสองพันขึ้นไปเนี่ย ก็

คิดว่าจะดี ก็พอดีได้ข่าวว่า ท่านกิตติวุฑฺโฒ ผู้อำนวยการวิทยาลัยจิตตภาวัน นั้นท่านได้มีการเปิดการอบรมพัฒนาทางจิต ซึ่งในระยะนั้นจะมีพระภิกษุ สามเณรทั่วประเทศมาร่วมในการอบรมนั้นจำนวนถึง ๒,๕๒๙ องค์ด้วยกัน ดิฉันก็ได้ไปแจ้งความประสงค์ไว้กับท่านแล้ว ว่าวันที่ ๓ เมษายนจะไปถวายภัตตาหารที่จิตตภาวัน เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ และก็ขอเชิญชวนให้ท่านไปร่วมในการกุศลครั้งนี้นะคะ แต่ถ้าหากว่าท่านจะไปโปรดได้แจ้งความประสงค์ให้ทราบตั้งแต่เนิ่น ๆ เพราะว่าดิฉันจะได้ติดต่อขอรถเพื่อให้ความสะดวกแก่ท่านทั้งหลายได้ไปร่วมเลี้ยงพระที่จิตตภาวัน จำนวน ๒,๕๒๙ องค์นะคะ ซึ่งมีหลายคนบอกว่าหนักนะ บอกว่าหนักจะเลี้ยงไหวหรือ จะทำอาหารไหวหรือ แต่ดิฉันคิดว่าทำได้ คิดว่าทำได้เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ และก็ขอเรียนเชิญชวนท่านทั้งหลายไปร่วมในการบำเพ็ญกุศลครั้งนี้โดยพร้อมเพรียงกันนะคะ เพียงแค่นี้เวลาก็หมดแล้วเพราะฉะนั้นต่อจากนี้ก็ขอเชิญท่านทั้งหลาย ได้ตั้งใจสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระเป็นการนอบน้อมต่อพระรัตนตรัย เพื่อทำให้ กาย วาจา ใจ บริสุทธิ์สะอาด และก็จะได้ปฏิบัติธรรมต่อไป ทีนี้สำหรับท่านที่มาในวันนี้นะคะ มาใหม่ในวันนี้หรือว่าจะเป็นเสาร์ อาทิตย์ ที่แล้วก็คงจะไม่มีความเข้าใจเพียงพอเพราะฉะนั้นก็ขอโปรดได้มองภาพ แสดงฐานที่ตั้งที่ด้านขวามือของโต๊ะหมู่บูชานะคะ ท่านมหากรุณาให้การแนะนำด้วยค่ะ ให้ดูภาพที่แสดงฐานที่ตั้งนะคะ ตั้งแต่ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก แล้วก็ฐานที่ ๒ ตรงหัวตา ฐานที่ ๓ จอมประสาท ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน ฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ฐานที่ ๖ ตรงสะดือ ฐานที่ ๗ เหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้ว ณ ที่ตรงนั้นที่เราจะต้องเอาใจของเราไปหยุดนิ่งเป็นสมาธิและก็บริกรรมอยู่ตรงนั้นพร้อมกัน ทั้งบริกรรมภาวนาและบริกรรมนิมิต การปฏิบัติธรรมที่เราจะปฏิบัตินั้นก็ต้องปล่อยต้องวาง ทำใจให้ว่างในขณะที่จะปฏิบัติธรรมไม่พยายามนึกถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งที่เป็นไปในอดีต ปัจจุบัน อนาคต พยายามทำใจให้ว่าง และก็ให้ตั้งใจ การตั้งใจนั้นก็ให้ตั้งใจตั้งแต่เริ่มแรกที่สวดมนต์นะคะ ตั้งเริ่มแรกตั้งแต่สวดมนต์ และก็เมื่อเราสวดมนต์เสร็จเราก็จะนั่งขัดสมาธิเท้าขวาทับเท้าซ้ายมือขวาทับมือซ้ายตั้งกายให้ตรง หลับตาเพื่อไม่เห็นรูปภายนอกและก็ตั้งใจฟังเสียงของหลวงพ่อที่ได้บันทึกเทปไว้ ท่านก็จะอธิบายให้ฟังถึงวิธีการที่จะทำใจให้หยุดนิ่ง

เทวธรรม

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

พ.ศ. ๒๕๒๕

สวัสดีนะคะท่านผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน เมื่อวันก่อนก็จำไม่ได้นะคะว่าเป็นอาทิตย์ที่เท่าไหร่ ซึ่งถอยหลังจากวันนี้ไป ดิฉันก็ได้นำเรื่องเทวธรรมมาบรรยายให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง และก็การบรรยายในวันนั้นก็ไม่จบ และก็มีหลายท่านด้วยกันว่าขอให้บรรยายให้จบด้วย และก็วันนี้ก็จะบรรยายต่อเรื่องเทวธรรมจากที่บรรยายมาแล้ว แต่จะขอเท้าความถึงเรื่องเดิมสักเล็กน้อย เพราะเหตุว่าท่านที่ยังไม่เคยได้ยินได้ฟังเลยนะคะ ที่มาปฏิบัติใหม่ในวันนี้ก็อาจจะไม่เข้าใจ ว่าความเป็นมาของเรื่องเทวธรรมนั้นเป็นมาอย่างไร ที่ดิฉันได้นำเรื่องเทวธรรมมาบรรยายให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนั้น เทวธรรมนั้นก็คือ หิริ ความละอายต่อบาป โอตตัปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาปหรือจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ธรรมทั้งสองอย่างนี้เป็นธรรมที่มีอุปการะมาก ถ้าหากบุคคลใดตั้งอยู่ในคุณธรรมสองประการนี้ ก็จะไม่กล้าทำชั่วทำผิดทั้งในที่แจ้งหรือที่ลับหลังจากบุคคลที่อื่นไม่มีใครรู้ใครเห็นก็ตาม เพราะเหตุว่ามี หิริ ความละอาย และโอตตัปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรมชั่วที่ได้กระทำนั้น ก็ไม่กล้าที่จะกระทำ เมื่อไม่กล้าที่จะกระทำชั่วแล้ว ก็มีโอกาสที่จะได้กระทำความดี ทั้งที่เป็นไปทางกาย ทางวาจา ทางใจ ก็มีโอกาสทำได้มาก เพราะเหตุว่าไม่กล้าที่จะทำชั่ว ทำผิดแล้ว โอกาสนั้นก็อำนวยให้ที่จะทำความดีด้วยกาย ด้วยวาจาด้วยใจได้ นี้ที่มาของเทวธรรมนั้น ก็สืบเนื่องมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านได้สร้างบารมีเพื่อปรารถนาโพธิญาณ และท่านก็ได้บำเพ็ญบารมีมา เสวยพระชาติ เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารอีกเป็นจำนวนมาก และท่านก็ได้ตั้งใจที่จะประพฤติปฏิบัติให้ถูกตามทำนองครองธรรมของผู้ปรารถนาพุทธภูมิ ต่อเมื่อท่านได้รับพยากรณ์ แล้วก็จึงเข้าอยู่ในลักษณะของพระโพธิสัตว์ และก็ในพระชาตินั้น ท่านก็เสวยพระชาติเป็นลูกของกษัตริย์ ซึ่งมีนามว่า มหิสสาสกุมาร แล้วก็มีน้องชื่อ จันทกุมาร และสุริยกุมาร ในพระชาตินี้ท่านก็มีความแตกฉานในธรรมะ ได้ตั้งอยู่ในคุณธรรม ที่มีอุปการะมาก หรือเรียกว่าเทวธรรม คือธรรมที่ทำให้เป็นเทวดานั่นเอง เมื่อท่านได้เสวยพระชาติเป็นลูกของกษัตริย์ เหตุการณ์ผันผวนในชีวิตก็เกิดขึ้น คือพระมารดาของท่านได้สิ้นพระชนม์ พระราชบิดาก็ได้มีพระมเหสีใหม่ และก็มีน้องใหม่อีกคนหนึ่งซึ่งมีพระนามว่า สุริยกุมาร พระมเหสีใหม่ก็ได้ทูลขอพรต่อพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์ก็ได้พระราชทานพรให้แก่ภรรยาองค์ใหม่ พระมเหสีองค์ใหม่นี้เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วเนี่ยนะ เมื่อถึงกาลถึงเวลาพระมเหสีองค์ใหม่ก็ทูลขอราชสมบัติให้แก่ลูกของนาง พระมหากษัตริย์เมื่อตรัสไปแล้วก็คืนคำไม่ได้ ก็จำเป็นที่จะต้องยกสมบัติให้แก่ลูกของพระมเหสีองค์ใหม่ เมื่อเป็นอย่างนี้พระราชบิดาก็กลัวอันตรายจะเกิดขึ้นแก่พระราชโอรสทั้งสองพระองค์ ก็ได้แนะนำว่าให้ออกไปจากราชสำนัก ภัยอันตรายอาจจะเกิดขึ้น ต่อเมื่อพ่อนั้นตายแล้วก็ให้ลูกได้กลับมาครองสมบัติตามเดิม ก็ได้พูดไว้อย่างนั้น แต่เมื่อมหิสสาสกุมารได้พาน้องชายออกจากพระราชนิเวศน์ไปแล้ว ส่วนน้ององค์เล็กนั้นเมื่อเห็นพี่ชายทั้งสองเดินไปก็วิ่งตามไปด้วย ก็ในที่สุดก็ไปอยู่ด้วยกันทั้งสามพี่น้อง แต่ว่าการเดินทางไปอยู่ในป่านั้นน้ำก็เป็นปัจจัยอันสำคัญ ก็ปรารถนาน้ำให้น้องเล็กไปตักน้ำมาเพื่อจะได้เสวย แต่ก็ได้ถูกผีเสื้อยักษ์จับไป เพราะเหตุว่าได้ถามเทวธรรมแก่พระราชกุมารองค์น้อยก็ไม่สามารถจะตอบให้ได้ ส่วนองค์ที่สองไปก็ถูกจับเช่นเดียวกัน ในที่สุดพระมหิสสาสกุมาร ซึ่งเป็นพี่ใหญ่และก็เป็นพระโพธิสัตว์ คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานั่นเอง

ท่านรู้เทวธรรม และท่านก็ได้อธิบายเทวธรรม คือหิริ ความละอาย และ โอตตัปปะ ความสะดุ้งกลัว ให้แก่ผีเสื้อยักษ์นั้น ผีเสื้อยักษ์นั้นก็ปล่อยชีวิตพระราชกุมารทั้งสามพระองค์ เมื่อปล่อยกลับมาแล้ว ต่อมาพระราชบิดาก็สิ้นพระชนม์ มหิสสาสกุมารก็ได้กลับเข้าครองราชสมบัติดังเดิม ก็เรื่องนี้อย่างนี้นะคะ เท่าที่ได้เล่ามาแล้วได้บรรยายมาแล้วนั้น ทีนี้ก็จะพูดแทรกแซงอีกสักนิดหน่อยสำหรับการฟังการบรรยายธรรมนะคะ ก็ในตำรับตำราทางพระพุทธศาสนา แม้ในเรื่องเทวธรรมนี้ ตอนที่ยักษ์จะฟังธรรมจากมหิสสาสกุมาร เรื่องเทวธรรมนั้นยักษ์ก็ยังต้องหาที่นั่งให้แก่ มหิสสาสกุมาร อันเป็นที่นั่งอันสมควรแก่การที่จะแสดงธรรมบรรยายธรรม และก็ส่วนยักษ์นั้นก็หาที่นั่งของตนที่หนึ่งอันเป็นที่เหมาะที่ควรไม่ใกล้เกินไปไม่ไกลเกินไป แล้วก็ฟังเทวธรรมด้วยความตั้งใจ ที่ดิฉันได้วกกลับเข้ามาพูดถึงเรื่องนี้ก็ใคร่จะเตือนท่านทั้งหลายให้ทราบว่า ทุกอาทิตย์ หรือวันเสาร์ที่ท่านผู้ปฏิบัติธรรมได้มาปฏิบัติธรรม ณ สถานที่นี้ ดิฉันก็ได้สอดส่ายสายตาไปมองในอากัปกิริยาของท่านทั้งหลายว่าในขณะที่ฟังธรรมที่พระคุณเจ้าท่านได้มาบรรยายธรรมให้ฟังก็ตามหรือว่าฟังดิฉันบรรยายธรรมก็ตาม นั่งอยู่ในลักษณะอาการอย่างไร บางคนเนี่ยเมื่อดิฉันมองเห็นแล้วเนี่ยก็รู้สึกเป็นห่วงเป็นใยอย่างยิ่ง ว่าการฟังธรรมนั้นนะเราควรจะให้ความเคารพพอสมควร อย่างเมื่อวานนี้ ท่านมหายุทธนา เปรียญธรรมเก้าประโยค ได้มาบรรยายธรรมให้ฟัง ดิฉันก็ได้มองไปก็พบผู้ที่นั่งแถวตรงหน้าของพระประธานไปเป็นแถวที่สี่คือการนั่งปฏิบัติธรรมเนี่ยเราก็ได้แบ่งขอบเขตกันแล้วว่าทางด้านใต้นั้นเป็นของสุภาพบุรุษที่จะนั่งปฏิบัติธรรม แล้วก็ตรงหน้าพระประธานออกไปนั่นก็เป็นของสุภาพสตรี และก็ทางด้านเหนือโดยตลอด ส่วนห้องที่ไม่มีแอร์นั้นก็มีทั้งสุภาพบุรุษทั้งสุภาพสตรี ที่ไม่ชอบแอร์ก็เข้าไปนั่งอยู่ในห้องนั้น ก็นั่งกันเป็นสัดส่วน แต่ว่าผู้ที่นั่งที่ดิฉันมองเห็นเมื่อวานนี้แกก็นั่งขัดสมาธิ ซึ่งคนอื่นเขาก็นั่งพับเพียบกันหมด แกนั่งขัดสมาธิ นั่งขัดสมาธิแล้วก็ยังเอาข้อศอกนี่เท้าหัวเข่าด้วยไม่ได้แสดงความเคารพต่อสถานที่ต่อธรรมะ และก็ต่อผู้บรรยายธรรมด้วย อันนี้แสดงให้เห็นว่ายังมีจิตใจกระด้างกระเดื่อง ถึงแม้กายเนี่ยจะใกล้ธรรมะ กายจะอยู่ภายในสถานที่ที่ปฏิบัติธรรมะ แต่ใจนั้นยังไม่ถึงใจยังเข้าไม่ถึง ถ้าใจเข้าถึงแล้วเนี่ยก็จะต้องมาบัญชา มาปรับปรุงกายและก็วาจาให้ถูกต้องตามกฎระเบียบ หรือตามแบบฉบับที่คนส่วนรวมคนส่วนมากเขาทำกันอย่างไร อันนี้แม้จะมองสบสายตากันหลาย ๆ ครั้ง แกก็ไม่มีความรู้สึกเพราะเหตุว่าแกก็อาจจะเข้าใจว่า ดิฉันก็คือผู้ปฏิบัติธรรมคนหนึ่งละมั้ง คงจะคิดอย่างนั้น แต่เท่าที่นำมาพูดในที่นี้เพื่อจะให้เป็นตัวอย่างแก่ท่านทั้งหลายว่าดิฉันได้เห็นมา และก็มีความห่วงใย เพราะฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายว่า ในการที่เราสละเวลามาวัดเราต้องทิ้งบ้านเรือน การงานต่าง ๆ และการเดินทางมาสู่วัดปากน้ำนั้นก็เป็นเรื่องที่ต้องลงทุน และก็ต้องลงแรงพอสมควร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลานี้ทางเข้าของวัดปากน้ำนั้นรถราก็เข้ามาไม่สะดวก บางครั้งก็ต้องจอดไว้ข้างนอก แล้วก็ต้องเดินเข้ามา แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีผู้ที่มีจิตศรัทธา แม้จะยากลำบากจะร้อน ฝนจะตกหรือว่ารถจะติด ระยะทางจะลำบากอย่างไรก็มุ่งมั่นที่จะมา แต่ในการที่มาปฏิบัติธรรมนั้นก็ควรจะปฏิบัติให้พร้อมทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจ ไม่ใช่ทำในลักษณะที่ว่าไม่เคารพต่อสถานที่ ไม่เคารพต่อธรรมะไม่เคารพต่อองค์บรรยายธรรม อันนี้ก็เป็นลักษณะที่ไม่ถูกต้อง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสมัยที่หลวงพ่อมีชีวิตอยู่ หลวงพ่อจะสอน สอนซ้ำแล้วซ้ำอีกว่า การให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาเนี่ยให้วางมือวางเท้าข้างลำตัวให้ถูกต้อง จะนั่ง จะเดิน จะยืนในลักษณะที่เรากำลังทำคุณงามความดีนั้นนะ เราจะถูกบันทึกภาพทั้งหมดนี้และก็เอาไปเป็นกฎแห่งกรรมแล้วกรรมนั้นก็กลับมาสนอง เพราะฉะนั้นท่านก็บอกว่า เราเป็นมนุษย์ได้มาพบพระพุทธศาสนา ได้รู้ในคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็ยังมีโอกาสดีที่เราจะได้ปรับปรุงอัตภาพของเราให้ละเอียด ให้ประณีต ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปที่ในภพชาติต่อไปที่เรายังจะต้องเวียนว่ายอยู่ในวัฏสงสาร เพราะฉะนั้นเรื่องการนั่งก็ตาม หรือการปฏิบัติต่าง ๆ เนี่ยท่านอย่าถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แม้เรื่อง

เล็กน้อยก็จริง แต่ว่ามีความสำคัญต่อชีวิต ต่ออัตภาพของเราเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นการนั่งก็ควรจะให้ถูกต้องตามลักษณะที่ถูกที่ควรซึ่งมองแล้วก็ว่าอยู่ในลักษณะของอาการเคารพต่อสถานที่ ต่อธรรมะ ต่อผู้บรรยายธรรม ไม่ใช่นั่งในลักษณะนั้น และก็การอาราธนาศีล หรือการสวดมนต์ก็เหมือนกันนะคะ ที่เราได้อาราธนาศีลพร้อม ๆ กันนี้ก็เป็นประโยชน์หลายอย่าง ก็อย่างมีบางท่านที่มาปฏิบัติธรรมแล้วก็ได้นิมนต์พระไปทำบุญที่บ้าน เวลาปฏิบัติธรรมนี่เราก็อาราธนาศีลพร้อมกันก็เท่ากับเป็นการปฏิบัติไปด้วย นี้แกก็ได้ไปใช้ในโอกาสนั้นแล้ว แกก็พูด แกก็บอก นี่ดีนะว่าแกได้มาปฏิบัติธรรมวัดปากน้ำเพราะเหตุว่าไม่ได้ท่องไม่ได้เตรียมตัวไว้เลย ทั้ง ๆ ที่เป็นพุทธศาสนิกชน เป็นชาวพุทธโดยกำเนิด ก็วิชาความรู้ที่ได้มาจากหอวิปัสสนาวัดปากน้ำก็ยังมาใช้ประโยชน์ได้บ้าง อันนี้ฟังแล้วก็รู้สึกน่าชื่นใจ แต่ว่าการที่เราได้อาราธนาศีลหรือสมาทานศีลนั้น ความจริงแล้ววันนี้เราก็ได้สมาทานศีลกับท่านพระครูใบฎีกาพิชัย ความจริงท่านไม่ได้ให้ศีลกับพวกเราหรอกนะคะ ท่านไม่ได้ให้ศีลกับพวกเรา เพียงแต่ท่านเป็นผู้นำ เป็นผู้นำเราปฏิญาณตนต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ว่า ข้าพเจ้านั้น ขอถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง และข้าพเจ้าจะของดเว้นจากการฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติผิดในกาม การพูดเท็จ การดื่มสุราเมรัย เมื่อเรากล่าวคำอาราธนาศีลเสร็จแล้ว ต่อจากนั้นก็เป็นหน้าที่ของพระคุณเจ้าที่ท่านจะนำเราปฏิญาณตน ศีลของท่านมีอยู่ ๒๒๗ และศีลของท่านก็ครบถ้วนอยู่นี้ ท่านนำพวกเราเนี่ยปฏิญาณตน เพราะฉะนั้นการปฏิญาณตนเนี่ย เราก็ควรจะกล่าวถ้อยคำให้ดังพอสมควร ไม่ใช่อุบอิบ อ้อมแอ้มอยู่ในลำคอ ไม่ใช่เป็นอย่างนั้นเหมือนอย่างเราสนทนากันหรือเราคุยกัน ถ้าหากว่าอีกคนหนึ่งพูดอุบอิบ อ้อมแอ้มอยู่ในลำคอ คนฟังก็เงี่ยหูฟัง ฟังแล้วมันก็บางทีมันก็ไม่ได้ยิน บางทีก็ไม่เข้าใจการสนทนานั้น ถ้าหากเป็นเรื่องใหญ่เรื่องสำคัญก็รู้สึกว่าจะประสบความสำเร็จได้โดยยาก แต่ถ้าหากว่าเราพูดในลักษณะที่ชัดถ้อยชัดคำ ใช้เสียงพอสมควร ลักษณะอาการพูดเรานี้ก็จะยังประโยชน์ให้สำเร็จประโยชน์ที่พึงปรารถนาได้เพราะฉะนั้นในการที่เราอาราธนาศีลก็ตาม สมาทานศีลก็ตาม หรือสวดมนต์ไหว้พระบูชาพระเหล่านี้เราก็ควรจะใช้เสียงพอสมควร ท่านทั้งหลายก็คงจะได้เคยพบเห็นที่ทหารเขาปฏิญาณตนต่อหน้าธงไชยเฉลิมพล ต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เขาก็ยังต้องเปล่งเสียงให้ชัดเจนกึกก้อง ให้ฟังเป็นเรื่องจริงเรื่องจังทีเดียว เพราะการที่เราอาราธนาศีล สมาทานศีล หรือ สวดมนต์เหล่านี้นะ เราก็ถือว่าเราได้ประกอบกรรม คือกุศลกรรม เราทำความดีก็เพื่อเราจะสะสมกรรมของความดีนั้นไปเป็นกฎแห่งกรรมไปหล่อเลี้ยงเราอย่างในอัตภาพปัจจุบันนี้ และก็ในสัมปรายภพภายภาคข้างหน้า ที่เราจะต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่นั้น เพราะฉะนั้นเราก็จะต้องตั้งใจเปล่งเสียงพอสมควร ตั้งอกตั้งใจจริง ๆ และก็การตั้งใจนี้หลวงพ่อของเราก็บอกว่าให้ตั้งใจอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุนั้นเป็นที่ตั้งใจ หรือว่าเราจะให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาอย่างไรเราก็ต้องตั้งใจอยู่ตรงนั้น นี่ก็เป็นเรื่องที่ดิฉันได้นำมาพูดเพื่อแนะนำชี้แจงแก่ท่านทั้งหลายด้วยความหวังดีปรารถนาแก่ท่านผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน บางท่านอาจจะทำไปโดยที่ไม่มีความเข้าใจหรือว่าบางท่านอาจจะจิตใจยังไม่อ่อนเพียงพอที่จะเข้าปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎระเบียบที่ดีของชาวพุทธ ซึ่งเป็นพุทธมามกะได้ อันนี้ก็ชี้แจงแนะนำมาให้แก่ท่านทั้งหลาย ได้เป็นความรู้ที่จะนำไปปฏิบัติในโอกาสต่อไป นี้ก็จะเข้าถึงเรื่องของเทวธรรมนะคะ ก็ไม่มีอะไรมากหรอกค่ะ เมื่อตอนหลังก็มหิสสาสกุมารได้ครองราชสมบัติ ในเรื่องนี้ก็ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ประกอบกรรมดี คือถ้าเราจะพูดกันแล้วก็เรียกว่าผู้ที่มีบุญมาก บุญนั้นเมื่ออิ่มเต็มแล้วก็จะปรับตัวเองให้ไปเป็นบารมี เพราะฉะนั้นเราจะเห็นคนที่เขามีความสุขกายสบายใจที่เขาได้ประสบความสำเร็จในชีวิตเราก็จะบอกว่า คนนั้นเขาเป็นผู้มีบุญ คนนั้นเขาเป็นผู้มีบารมี บุญก็ตามบารมีก็ตามเหล่านี้ นับว่าเป็นสิ่งที่มีพลังมหัศจรรย์ และก็มีพลังอันลึกลับไม่ว่าบุญบารมีหรือว่าบาป บาปกรรมอะไรซึ่งเป็นอกุศลที่ได้ทำไว้ เมื่อถึงจังหวะ เมื่อถึงจังหวะละก็ทั้งกุศลกรรม และอกุศลกรรม คือทั้งบุญ

และบาปเหล่าเนี้ยะ เขาก็จะมาสนับสนุนส่งเสริม ส่วนบาปนั้นก็จะมาตัดรอนความสุขกายสบายใจ ความสุขความสำเร็จ เพราะฉะนั้นผู้ที่มีบุญอันได้กระทำไว้ดีแล้ว ซึ่งจัดว่าเป็น บุพเพกตบุญญตา คือบุญที่ทำไว้แล้วในอดีตได้มาสนับสนุนส่งเสริม เพราะฉะนั้นใครจะกลั่นแกล้ง ใครจะอิจฉาริษยาก็ตาม ก็ไม่สามารถจะทัดทานบุญของผู้ที่มีบุญอันได้กระทำไว้แล้วได้ เมื่อถึงกาลถึงเวลาก็จะต้องเป็นไปตามนั้น เป็นไปตามอำนาจของบุญ แต่ส่วนผู้ที่มีบาปมีอกุศลกรรมที่จะมาตัดรอน มาขัดขวาง แม้จะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตามเมื่อถึงกาล ถึงเวลาละก็ พลังพิเศษ อำนาจลึกลับของบาปเหล่าเนี้ยะ เขาก็จะต้องมาบั่นทอนทันทีทีเดียว ทำให้เจ็บไข้ไม่สบายบ้าง ทำให้เกิดเรื่องราวความทุกข์ยากความเดือดร้อนต่าง ๆ บ้าง อันนี้ก็สืบเนื่องมาจากการกระทำของเราเองนั่น เพราะเหตุว่าเราได้กระทำไว้ ซึ่งทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ เพราะฉะนั้นในการที่ดิฉันได้นำเรื่องเทวธรรมมาบรรยายให้แก่ท่านทั้งหลายได้ฟังนั้น เทวธรรมนั้นก็คือ ธรรมของเทวดา หรือธรรมที่ทำให้เป็นเทวดา นี้เราเป็นมนุษย์เราจะเป็นเทวดาได้ไหม ถ้าหากว่าเราตั้งอยู่ในคุณธรรมทั้งสองประการนี้ คือ หิริ ความละอายโอตตัปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาป ต่ออกุศลกรรมทั้งหลายเราก็เป็นเทวดาได้ทั้ง ๆ ที่เราเป็นมนุษย์อยู่นี้ และก็เมื่อเรามีธรรมทั้งสองอย่างนี้ เราตั้งตนอยู่ในธรรมทั้งสองอย่างนี้ ธรรมทั้งสองอย่างนี้ก็จะอุปการะ จะค้ำชู สนับสนุนเราเนี่ยให้ตั้งตนอยู่ในคุณธรรมความดี คือให้ประพฤติสุจริต ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ก็จะเกิดบุญเกิดกุศลตามที่เราได้มุ่งหมายเป็นการปรับปรุงอัตภาพของเรายังภพชาติต่อไปบัดนี้ก็ขอจบเพียงแค่นี้นะคะ ขอความสุขสวัสดี และก็ความรู้แจ้งแทงตลอดในธรรมะ จงปรากฏแก่ท่านทั้งหลายโดยทั่วกัน

วันวิสาขบูชา

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

๓ พฤษภาคม ๒๕๒๕

สวัสดีท่านผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน วันนี้ก็เป็นวันวิสาขบูชาที่บางท่านได้ไปสมาทานศีลและก็ฟังเทศน์อุโบสถ ก็คงจะทราบเรื่องราวความสำคัญเกี่ยวแก่พระพุทธองค์มาแล้ว แต่นี้ สำหรับในขณะนี้ ดิฉันก็จะขอพูดเพียงย่อ ๆ ว่าวันวิสาขบูชานี้ เป็นวัน ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในวันเดียวกันซึ่งตรงกันหมดทั้ง ๓ กาลนี้ ฉะนั้นชาวพุทธก็จึงถือว่าวันนี้เป็นวันสำคัญเมื่อพระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ก็พุทธบริษัทสิ่งที่กระทำที่ดีที่สุดคือการระลึกถึงเป็นพุทธานุสติก็มีการเวียนเทียนซึ่งเป็นพุทธบูชาก็ได้ปฏิบัติกันเป็นประจำมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ แล้วสำหรับที่วัดปากน้ำนี้ก็มีการเวียนเทียนในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา ก็เวียนกันเป็นประจำ ทีนี้เมื่อสมัยหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่นั้นหลวงพ่อของเราท่านได้เคยอาราธนาพระนิพพานให้มาแสดง ให้มาปรากฏ ให้มาปาฏิหาริย์ เพราะเหตุว่าในยุคนั้นสมัยนั้นที่หลวงพ่อเราทำการเผยแผ่วิชชาธรรมกาย ซึ่งถ้าจะจัดเป็นธุระของพระพุทธศาสนา ก็เข้าในหลักของวิปัสสนาธุระ ซึ่งในสมัยนั้นทางคณะสงฆ์ไทยก็สนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องคันถธุระ คือการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรม ถ้าหากพระสงฆ์องค์ใดที่จะปฏิบัติกิจของพระศาสนาซึ่งเป็นวิปัสสนาธุระท่านก็จะหลีกเร้นไปหาความสงบสงัดในป่าเขาลำเนาไพร แต่หลวงพ่อของเรามิได้คิดเช่นนั้น ท่านก็คิดที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลแก่พุทธบริษัทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านจึงต้องทนต่อการยากลำบาก ทนต่อความกล่าวหานินทาใส่ร้ายป้ายสีต่าง ๆ ทนต่อความทุกข์ยากนานัปการก็เพราะเหตุว่า หลวงพ่อของเราได้ค้นพบของจริงในพระพุทธศาสนาแล้วท่านก็ปฏิบัติ ปรากฏผลมาแล้ว เพราะฉะนั้นท่านก็มีความเชื่อมั่นในตัวของท่านเอง และก็มีความมั่นใจในการที่จะเผยแผ่พระศาสนาทางด้านของวิปัสสนาธุระ และก็วิชชาธรรมกาย เพราะฉะนั้นสิ่งใดที่จะเกิดขึ้นเป็นการต้านทานให้ท่านต้องท้อถอย หลวงพ่อของเราก็จะไม่มีอาการเช่นนั้นเลย ท่านกลับจะเข้มแข็งแน่วแน่เด็ดเดี่ยวยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นวิชชาธรรมกายที่ถูกถ่ายทอดรักษามาจนกระทั่งยุคนี้สมัยนี้ก็ถือว่าเป็นมรดกตกทอดที่หลวงพ่อของเราได้มอบไว้ให้ เพราะฉะนั้นในการที่หลวงพ่อถูกกล่าวหาในเรื่องต่าง ๆ หาว่าหลวงพ่ออวดอุตริมนุษยธรรมบ้าง หาว่าหลวงพ่อหลอกลวงต่าง ๆ บ้าง เพราะฉะนั้น เมื่อตอนสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็หลวงพ่อเราได้ประกาศกับคณะศิษยานุศิษย์ของท่านว่า ถ้าหากว่าประตูน้ำภาษีเจริญหรือวัดปากน้ำถูกบอมบ์ละก็ ท่านจะเลิกทำวิชชา เพราะวิชชาของเรานี้ใช้ไม่ได้ ไม่สามารถที่จะป้องกันที่อยู่ที่อาศัยได้ แต่แล้วก็ปรากฏว่าประตูน้ำภาษีเจริญ และวัดปากน้ำก็อยู่ด้วยความปลอดภัย เพราะฉะนั้นเมื่อผลออกมาอย่างงี้ก็ยิ่งทำให้หลวงพ่อยิ่งเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวยิ่งขึ้น ฉะนั้นท่านก็จึงประกาศต่อไปอีกว่า ผู้ที่คัดค้านว่า นิพพานแล้วว่างศูนย์เปล่าไม่มีตัวไม่มีตน ท่านจะอาราธนาพระนิพพาน ให้มาปาฏิหาริย์ ให้ปรากฏในอิริยาบถต่าง ๆ และก็ให้เห็นในลักษณะกายเนื้อบ้าง ในลักษณะขององค์ธรรมกายบ้าง เพราะฉะนั้นในวันเวียนเทียนนี้ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหลวงพ่อก็จะเป็นผู้นำพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา สวดมนต์ทำวัด และท่านก็บอกว่าให้ทุกคนนั้นคอยดูนะ พระนิพพานท่านจะมาปาฏิหาริย์ให้เห็นในอากาศ ก็ขอให้ตั้งอกตั้งใจดูกัน และก็การปฏิบัติเช่นนี้แม้หลวงพ่อจะมรณภาพไปเป็นเวลาถึง ๒๐ กว่าปีแล้วก็ตาม แต่ในสถานที่ทำวิชชาของพวกที่ได้

ธรรมกายแล้ว ในวันเวียนเทียนพวกที่ได้ธรรมกายก็จะเข้าที่อาราธนาพระนิพพานมาแสดงให้ปรากฏ เพราะฉะนั้นวันนี้ที่ดิฉันได้นำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนั้น ก็เพื่อจะชี้แนะให้ท่านทั้งหลายตั้งใจในขณะที่เวียนเทียนนั้น เพื่อจะได้เห็นพระนิพพานมาแสดงมาปาฏิหาริย์ให้ปรากฏ ในลักษณะอิริยาบถใดอิริยาบถหนึ่ง แต่การที่จะเห็นได้นั้นท่านก็ต้องทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ คือเมื่อหลังจากการที่เราได้สวดมนต์แล้ว ในพระอุโบสถ และท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชฯ ท่านก็จะได้อธิบายให้ฟังถึงความสำคัญของวันวิสาขบูชานี้และหลังจากนั้นก็จุดเทียนแล้วก็เวียนเทียนกัน เพราะฉะนั้นในขณะที่ท่านกำลังสวดมนต์อยู่ก็ตาม หรือว่าในขณะที่เดินเวียนเทียนอยู่ก็ตาม โปรดอย่าได้คุยกัน เพราะการพูดการคุยนั้นทำให้เสียสมาธิ และก็ยังไปทำลายสมาธิของผู้อื่นทำให้เกิดโทษ แทนที่เรามาเวียนเทียนแล้วก็จะได้บุญได้กุศลกลับไป กลับมาได้บาปเป็นสิ่งที่ตรงกันข้าม เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา แต่ว่ามีบางท่านที่มีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์พอถึงวันสำคัญทางพุทธศาสนาต่างก็มุ่งหน้าด้วยจิตศรัทธาที่จะมาบำเพ็ญกุศล แต่เผอิญมาพบปะกับบุคคลที่เคยรู้จักมักคุ้นกัน แล้วก็ซึ่งหายหน้าหายตาไปนาน ก็เลยถือการพูดคุยในขณะเวียนเทียนนั้นเพราะฉะนั้นก็การเวียนเทียนกำลังเดินเวียนเทียนอยู่นั้นนะถึงแม้ว่าจะมีเรื่องราวอะไรต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในใจเราก็พยายามปล่อย พยายามวางซะ ทำใจให้ว่าง หรือว่าจำเป็นที่จะต้องพูดต้องคุยอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ เราก็ปล่อยเราก็วางโดยที่ว่าไม่ไปนึกคิดถึงสิ่งอะไรทั้งหมด ให้นึกคิดเพียงแต่ว่าเราปรารถนาที่จะเห็นพระนิพพานที่ท่านมาแสดงปาฏิหาริย์ให้ปรากฏ และก็ในขณะเดียวกันก็ต้องเปิดอายตนะคอยรับ เราต้องคอยเปิดอายตนะคอยรับรับซึ่งถ้าที่เห็นปรากฏทางตา ทางตาของกายเนื้อ แต่การเปิดอายตนะนั้นก็คือการต้องทำใจให้หยุดให้นิ่ง ในขณะที่เวียนเทียนนั้นนะตาของเราก็พยายามมองไปในภายในอากาศ แล้วใจนั้นก็หยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางฐานที่ ๗ ตรงศูนย์อากาศธาตุแล้วเราก็ภาวนาไปด้วยในขณะที่กำลังเดินเวียนเทียนนั้น ภาวนาว่าสัมมาอะระหัง ๆ ๆ ในขณะที่เวียนเทียนนั้น ให้เราพยายามใช้อาการสำรวมระวัง กาย วาจา ใจ ให้ดีให้สงบเรียบร้อย เมื่อใจของท่านนิ่งเป็นสมาธิในขณะที่เดินเวียนเทียนอยู่นั้นก็เท่ากับว่าไปเปิดอายตนะทางตาให้เห็น ไปเปิดอายตนะทางตาให้เห็นที่ท่านมาปาฏิหาริย์ให้ปรากฏในอิริยาบถต่าง ๆ เพราะฉะนั้นก็ในเย็นวันนี้ที่วัดปากน้ำก็จะมีการเวียนเทียนแล้วก็ตอน ๕ โมงเย็นก็จะมีการหล่อพระพุทธรูป หน้าตัก ๓ ศอก ๙ นิ้ว และก็รูปเหมือนหลวงพ่ออีก ๔ องค์ และก็ยังมีผู้ร่วมมาหล่อพระพุทธรูปด้วยอีก ๒ เจ้าภาพ ก็ขอเชิญท่านทั้งหลายนะคะมาฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ๗๒ รูป และเมื่อเททองหล่อพระพุทธรูปและรูปเหมือนหลวงพ่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต่อจากนั้นก็จะทำพิธีเวียนเทียนในวันวิสาขบูชานี้ และก็ดิฉันก็ใคร่จะต่อเรื่องราวให้ท่านทั้งหลายได้ฟังสักเรื่องหนึ่งนะคะซึ่งเวลานี้ก็เวลาเลยไปถึง ๑๐ นาทีแล้วแต่ก็อยากจะพูดให้ฟัง เพราะว่าเรื่องราวนี้นะ ดิฉันพึ่งได้พบเมื่อเพียงแค่ ๓ - ๔ วันที่ผ่านมานี้เท่านั้น คือความคิดเห็นหรือจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทิฐิ คือความเห็นของคนเรานั้นมีหลายแบบหลายอย่างหลายชนิด อย่างประเภทท่านทั้งหลายที่ได้มาปฏิบัติธรรมที่หอวิปัสสนานี้ก็เป็นอันเชื่อได้ว่าท่านทั้งหลายเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ในเรื่องบุญเรื่องบาป และก็เชื่อในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด อยู่ในวัฏสงสาร คิดว่าท่านต้องเชื่อ ถ้าหากว่าไม่เชื่อแล้วท่านก็คงจะไม่สละละบ้านเรือน หรือสละการงานต่าง ๆ หาเวลามาปฏิบัติธรรม ณ สถานที่นี้ แต่ก็มีบางท่านที่ยังมีวิจิกิจฉา คือความเคลือบแคลงสงสัย ความเคลือบแคลงสงสัยนั้นนะ อาจจะเกิดขึ้นได้โดยที่เราก็ไม่รู้ตัว หรือบางทีความสงสัยนั้นก็มาดองอยู่ในจิตใจเป็นระยะเวลานาน ก็ไม่รู้จะไปถามใคร หรือจะไปพูดกับใครแก้ความสงสัยแก้ความข้องใจเหล่านั้น ก็เก็บเอาไว้ความสงสัยต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าหากว่าท่านมีความรู้สึกว่ามีอยู่ในใจของท่านแล้วก็พยายามสลัดตัดออกซะ เพราะว่าการสงสัยนี้ก็คือ วิจิกิจฉา เป็น ๑ ใน ๕ ของนิวรณ์ นิวรณ์ ๕ นี้ เป็นข้าศึกแก่เราเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นเราก็อย่าไปรับเอาข้าศึกเข้ามา อย่าอุปถัมภ์บำรุงข้าศึก เพราะข้าศึกก็มีทางเดียวที่จะมุ่งทำลายหรือประหัต-

ประหารเราให้ย่อยยับไป ความสงสัยก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นก็พยายามไต่ถามผู้รู้ เพื่อขจัดความสงสัย ความข้องใจเหล่านั้นเสีย และใจของท่านก็จะเบิกบาน ก็สบาย จะประพฤติปฏิบัติอย่างไรก็ไม่ต้องเคลือบแคลงสงสัย เพราะการประพฤติปฏิบัตินั้นเหมือนการเดินทาง การเดินทางไปถนนสายใดสายหนึ่ง ทางซ้ายก็ตาม ทางขวาก็ตาม ก็จะต้องมีทางแยก แยกซ้ายบ้างแยกขวาบ้าง แต่ถ้าผู้ที่มีความสงสัยก็ยังมีความลังเลว่า สิ่งที่จะเดินต่อไปนี้นะ เราควรจะเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา แต่ถ้าหากว่าท่านผู้ที่ไม่มีความสงสัยก็มุ่งหน้าเดินไปข้างหน้าอย่างเดียวไม่หยุดยั้ง เพราะฉะนั้นบุคคลสองคนนี้ผู้ที่ไม่มีความสงสัย เดินมุ่งหน้าไปท่าเดียวนั้นก็จะถึงหลักชัยถึงจุดหมายปลายทางก่อน แต่ท่านที่ยังมีความเคลือบแคลงสงสัยว่าจะเลี้ยวซ้ายดีหรือจะเลี้ยวขวาดี เหล่านี้เสียเวลาทำให้ล่าช้า ถึงจุดหมายปลายทางช้า ถึงหลักชัยช้า เพราะฉะนั้นเราก็พยายามขจัดความสงสัยต่าง ๆ เหล่านั้น ทีนี้สิ่งที่ดิฉันจะนำมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนั้นก็คือว่า เมื่อประมาณ สัก ๓ - ๔ วันมานี้ มีท่านหนึ่งได้มาหาดิฉัน แกมีความข้องใจว่า สามีแกเนี่ยเมื่อก่อนจะแต่งงานกัน ได้ขับรถไปที่จังหวัดลพบุรี แต่ก็ไม่ได้ซักไซ้เอาความละเอียดถี่ถ้วนหรอกนะคะว่า สถานที่ตรงไหน แล้วก็วันเวลาที่แกไปชน ไปขับรถชน ก็เพียงแต่ถามเพียงเลา ๆ ก็ได้ความว่า บ้านอยู่ในกรุงเทพฯ แต่ไปธุระที่จังหวัดลพบุรี แล้วก็ขับรถมาด้วยความเร็วสูงถึง ๑๔๐ ในขณะที่แกขับรถมานั้นก็มีรถประจำทางจอดอยู่หนึ่งคัน พอแกขับรถผ่านรถประจำทางที่กำลังจอดอยู่ก็มีเด็กผู้หญิงคนหนึ่งวิ่งออกมาจากท้ายรถแกก็ชน ชนอย่างเต็มที่เลยซึ่งความเร็วถึง ๑๔๐ แล้วแกก็ไม่ได้หยุดดู แกก็ขับรถตะบึงต่อมาเพราะเห็นว่าแกเหลียวดูแล้วยังไม่มีใครที่จะรู้จะเห็นแก แล้วรถจะสวนทางหรือตามหลังก็ไม่มี แกก็ขับรถบึ่งมา แต่แกก็คิดว่ายังไงซะเด็กคนนั้นนะจะต้องตายเป็นเด็กผู้หญิง ยังไงซะจะต้องตายเพราะเหตุว่า ที่หน้ารถแกนั้นนะบุบ และก็ทะลุเข้าไปด้วย และก็บอกว่าไม่ทราบว่ามันโดนแรงกระแทกอะไรถ้าจะสันนิษฐานว่าเด็กผู้หญิงคนนั้นนะอาจจะถือสิ่งของอะไรมาด้วยเนี่ย แกก็บอกว่าก็ไม่รู้จะเล่าจะบอกยังไงแต่มีความแน่ใจว่าเด็กคนนี้ยังไงเสียต้องตายแน่ ๆ แล้วแกก็ทำสังฆทานให้เด็กคนนี้แล้วใจก็คิดถึงเด็กคนนี้อยู่ตลอดเวลา คิดว่าทำไมถึงไม่ได้ไปช่วยเหลือ ทำไมถึงทอดทิ้งเขา เมื่อเวลาแกคิดขึ้นมาทีไร แกใจไม่สบายแกก็ไปทำบุญสุนทาน อุทิศส่วนกุศลให้เด็กคนนั้น ครั้นต่อมาอีกประมาณ ๓ ปีแกก็แต่งงาน พอแต่งงานพี่ภรรยาแกจะให้กำเนิดลูกที่จะตั้งท้องมานะ ซึ่งเป็นพี่สะใภ้ของภรรยา พี่สะใภ้ของภรรยาแกเนี่ย ก็ไม่รู้เรื่องราวใด ๆ ทั้งสิ้นเพราะแกเนี่ยไม่ได้เล่าให้ทางฝ่ายภรรยาฟังว่าเมื่อประมาณ ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมาเนี่ยแกได้ขับรถไปที่จังหวัดลพบุรี และก็ได้ไปชนเด็กตายอะไรเนี่ย แกก็ไม่ได้เล่าให้ใครฟัง ให้ทางฝ่ายภรรยาฟัง แต่ว่าพี่สะใภ้ของภรรยานั้นฝันไป ฝันว่ามีเด็กผู้หญิงอายุประมาณสัก ๑๐ ขวบ ตัดผมสั้น ๆ มาบอก บอกว่าแกเนี่ยถูกน้องของสามีเนี่ยขับรถชนตาย และแกเนี่ยจะมาเกิดเป็นลูกของคนนั้น และก็มาเกิดนี้นะก็จะมีตำหนิติดมาด้วยที่ขา ขาอ่อนจะมีปานซึ่งมีสีเหมือนเลือดที่ติดอยู่แล้วล้างไม่ออก ฝันอย่างนั้น พอพี่สะใภ้แกฝันอย่างนั้นก็มาเล่าให้ฟัง มาเล่าให้น้องของสามีฟัง ทางฝ่ายน้องเขยฟังแล้วนี้ก็ไม่สบายใจ ก็เห็นว่าเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้พี่สะใภ้ไม่รู้เรื่องเลยทำไมถึงมาฝัน แล้วก็ลักษณะตามที่แกเห็นเด็กแวบหนึ่งที่แกชนนั่นนะ แกก็จำได้ว่าเป็นเด็กผู้หญิงอายุอานามขนาดนั้น และก็ผมสั้นจริง ๆ ด้วย แกก็ใจไม่สบาย ต่อมาภรรยาแกก็ได้ตั้งครรภ์ แล้วก็เจริญเติบโตขึ้นมา จนกระทั่งคลอดมาออกมาก็เป็นเด็กผู้หญิงจริง ๆ แล้วแกก็พามาให้ดิฉันดูจริง ๆ ค่ะ ที่โคนขานี่นะก็มีปานมีลักษณะคล้ายสีเลือด เหมือนสีเลือดที่ติดแล้วล้างไม่ออก แต่นี้ที่แกพามาหานั้นนะแกก็เพื่ออยากให้ตรวจดูว่าเด็กผู้หญิงที่มาเกิดเป็นลูกแกนะเป็นวิญญาณของเด็กที่แกขับรถชนตายเนี่ยจริงหรือไม่ แต่แกก็มีความเชื่อความเชื่ออยู่แล้ว และก็จะให้แกทำอย่างไรกับเด็กที่แกได้ขับรถชนตายไปเมื่อ ๔ - ๕ ปีนั้น และก็ถ้าหากว่าลูกสาวของแกที่เกิดมานี้เป็นวิญญาณของเด็กคนนั้น เป็นเด็กคนนั้นมาเกิดเป็นลูกของแกเนี่ย แกควรจะทำยังไง แก

ก็มาตั้งปัญหาถาม มาปรึกษาหารืออย่างนี้ แล้วก็ที่ภรรยาแกพาลูกมา แกก็บอกว่าพ่อเขาเนี่ยรักลูกเป็นพิเศษทีเดียว คือว่าลูกต้องการอะไร อยากได้อะไรตามใจซื้อหา จะค่ำคืนดึกดื่นอะไรเนี่ยใช้ความพยายามแล้วไม่เคยดุไม่เคยตีลูก จะทำอะไรเนี่ยก็ไม่เคย แต่ทีนี้แกก็มีความวิตกกังวลว่า ถ้าหากว่าเป็นเด็กที่แกขับรถชนตายเนี่ย กรรมมันมีสืบเนื่องกัน นี่แกเชื่อกฎแห่งกรรม แกก็กลัวว่าลูกคนนี้เกิดขึ้นมาแล้วมาเป็นลูกแกจริง ๆ แล้วเนี่ยนะ ก็จะมาผูกเวรจองกรรมมาทำลายล้างผลาญอะไรแกอีก เนี่ยแกกลัวในข้อนี้เพราะฉะนั้นที่ดิฉันได้นำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนี้ก็เพราะเหตุว่า ท่านที่ไม่เคลือบแคลงสงสัย มีความเชื่อมั่นในผลแห่งกรรมการทำดีทำชั่วการทำดีได้รับผลดี การทำชั่วได้รับผลชั่ว เชื่อแล้วก็เชื่อในการเวียนเกิดเวียนตาย ภพนี้มีจริงภพหน้ามีจริง เมื่อท่านฟังแล้วก็จะมีความแจ่มแจ้งมากขึ้น แต่สำหรับบางท่านที่ยังมีความเคลือบแคลงสงสัยอยู่ ก็จะได้ขจัดความเคลือบแคลงสงสัยนั้นไปเสีย เพราะฉะนั้นวันนี้ก็ขอจบเพียงแค่นี้นะคะ เพราะว่าเหลือเวลาอีก ๑๐ นาทีก็จะ ๑๑ โมงแล้วก็ขอเชิญท่านทั้งหลายได้ตั้งใจสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระ เป็นการนอบน้อมต่อพระรัตนตรัยเพื่อให้กาย วาจา ใจ บริสุทธิ์ สะอาด และเราจะได้ปฏิบัติธรรมกันต่อไป นี้สำหรับท่านที่มาปฏิบัติธรรมใหม่ในวันนี้นะคะ ก็เมื่อหลังจากสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระแล้วก็ขอให้นั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรงหลับตา หลับตาเพื่อไม่เห็นรูปภายนอกเป็นเหตุที่จะให้ใจไปจดในรูปต่าง ๆ ทั้งใกล้และไกล ไม่สะดวกกับการที่จะทำใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิ ก็ต้องอาศัยการสำรวมระวังอย่างนั้น และต่อจากนั้นท่านมหาสุวิทย์ ท่านก็จะเปิดเทปเสียงหลวงพ่อ ก็เท่ากับว่าเราเนี่ยได้มาปฏิบัติธรรมตามคำสอนของหลวงพ่อเราได้ยินเสียงฟังแล้วก็พยายามทำไปตามที่หลวงพ่อสอนถ้าหากว่าท่านสามารถทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด การปฏิบัติธรรมเป็นครั้งแรกของท่านก็ตาม ก็อาจจะเห็นธรรมะ หรือว่าเคยปฏิบัติสืบ ๆ กันมาแล้วเนี่ยก็อาจจะเห็นธรรมะได้ เพราะฉะนั้นก็อยู่ว่าการทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิได้ขนาดไหน และก็ถูกส่วนหรือยังถ้าถูกส่วนแล้วต้องเห็นผล เห็นผลทุกคนทั่วถ้วนกัน ไม่มีการปิดบังซ่อนเร้นอำพรางใด ๆ ทั้งสิ้นเพราะเหตุว่าธรรมะต่าง ๆ นั้นมีอยู่ในกายของเราแล้ว ที่หลวงพ่อเราสอนว่ากายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต ธรรมในธรรม ที่เรากำหนดอุคคหนิมิตขึ้น ก็เพื่อจะให้เป็นหลักยึดของใจ เป็นที่ตั้งของใจ เป็นที่รองของใจ ให้เป็นจุดยืนของใจ ก็เพื่อที่จะให้ใจนั้นหยุดนิ่งเป็นสมาธิ รู้เห็นดวงธรรมซึ่งมีประจำอยู่ในกายแล้วทุกท่าน มีประจำอยู่แล้วนะคะ และก็ตอนนี้ให้มองภาพแสดงฐานที่ตั้งที่อยู่ขวามือของโต๊ะหมู่บูชานะคะให้ท่านมองและก็ให้พยายามน้อมเอาภาพนั้นนะเข้ามาสู่ตัวท่านว่าฐานที่ ๑ ปากช่องจมูกนั้นอยู่ตรงไหน อยู่จุดใด หญิงซ้ายชายขวา และก็ฐานที่ ๒ ตรงหัวตาหญิงซ้ายชายขวา ฐานที่ ๓ จอมประสาทเราเลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป และก็ฐานที่ ๔ ปากช่องเพดาน ฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ฐานที่๖ตรงสะดือ ฐานที่๗ตรงเหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้ว ซึ่งสูงขึ้นมาประมาณ ๒ นิ้ว เราใช้วิธีประมาณเอา คือใจของเราจะต้องไปหยุดอยู่ตรงนั้น ในขณะที่เราจะปฏิบัติธรรมเราก็ต้องใจหยุดนิ่งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ เราจะรู้อะไรเห็นอะไรก็เห็นอยู่ตรงนั้น ถ้าหากว่ารู้ข้างนอกเห็นข้างนอก ก็ให้พยายามน้อมเอาสิ่งที่เห็นข้างนอกให้กลับเข้ามาข้างใน ให้มารู้มาเห็นอ่ยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้ ต่อจากนี้ไปก็ขอเชิญสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระนะคะ

บุญเข้าพรรษา

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๕

สวัสดี ท่านผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน วันนี้ที่ดิฉันจะนำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนั้นก็คือ เกี่ยวกับเรื่องการกุศล เพราะว่านี่จะใกล้เทศกาลเข้าพรรษา ที่วัดปากน้ำวันนี้ เฉพาะวันนี้มีบวช ๑๔ นาค บวชพระ ๑๔ องค์ด้วยกัน แล้วก็มี มีบวชทุกวัน แล้วก็ที่วัดปากน้ำนี้ก็มีการหล่อเทียนประจำพรรษา ความจริงเทียนที่ทำแบบ แล้วท่านทั้งหลายได้หล่อคือ ตักเทียนจากกระทะหล่อลงไปในแบบนั้น เราก็ได้เคยถอดพิมพ์ออกมาแล้วปรากฏว่าใช้ไม่ได้ ก็เพราะเหตุว่าความร้อนต่างกัน กาลเวลาของผู้ที่ได้มาทำการหล่อเทียนนั้นก็ต่างกัน เพราะฉะนั้นเมื่อความร้อนต่างกันทำให้เนื้อเทียนเข้ากันไม่สนิท เพราะฉะนั้นถ้าหากเราจะเอามาถวายเป็นพุทธบูชา ก็ไม่สวยงามเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นก็ได้ไปซื้อเทียนที่เขาหล่อคือเทียนแสงจันทร์ที่เขาหล่อไว้สวยงามแล้วก็เอามาถวาย แทนที่เทียนที่ท่านทั้งหลายได้มีจิตศรัทธาร่วมกันหล่อเทียนนั้น นี้จตุปัจจัยที่ได้ทั้งหมดนั้น เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วส่วนที่เหลือนั้นก็ถวายเป็นค่าไฟฟ้าของวัด ซึ่งค่าไฟฟ้าของวัดและก็ค่าน้ำ ถ้าตึกวิปัสสนานี้เสียคนละส่วนนะคะ เพราะว่าได้แยกหม้อตั้งแต่เดิมแล้ว เพราะฉะนั้นเราก็รู้ว่าตึกวิปัสสนานี้เราจะต้องเสียค่าไฟเดือนละเท่าไหร่ แต่สำหรับส่วนรวมของวัดที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายค่าน้ำค่าไฟนั้น เดือนหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ บาท นี่เป็นเรื่องการใช้จ่ายของวัด เพียงแต่ค่าน้ำค่าไฟเท่านั้นนะคะ ทีนี้ทุกปีที่เราได้บำเพ็ญกุศลหล่อเทียนประจำพรรษากันมานั้น เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วก็เหลือปีหนึ่ง สี่หมื่นบ้างห้าหมื่นบ้าง ก็ถวายเป็นค่าไฟของวัด ก็ช่วยไปได้เดือน ปีหนึ่งที่เราทำบุญกันอย่างนี้ก็ช่วยได้เดือนหนึ่งหรือว่าเดือนกว่า ๆ บ้าง เพราะฉะนั้นก็แจ้งให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ และก็ในวันที่ ๕ กรกฎาคมนั้น ก็เวียนมาเป็นวันอาสาฬหบูชา เราก็จะทำการถวายผ้าอาบน้ำฝน และก็สำหรับปีนี้ก็มีเป็นกรณีพิเศษ คือท่านมหายุทธนาได้สอบเปรียญธรรมเก้าประโยค และก็ท่านได้ไปรับพัดมา เมื่อวันกลางเดือนหกวันวิสาขบูชา แต่ทีนี้ว่าทางดิฉันเนี่ยไม่ว่าง แล้วก็คือต้องไปต่างจังหวัด มีธุระเกี่ยวกับเรื่องการกุศลต้องไปต่างจังหวัดก่อนวันวิสาขบูชา เพราะฉะนั้นในวันวิสาขะ ที่เราจะต้องถวายมุทิตาจิต คือแสดงความยินดีที่ท่านได้ประสบความสำเร็จ ได้ศึกษาพระปริยัติธรรมขั้นสูงสุดในทางพระพุทธศาสนา ก็ไม่สามารถที่จะแสดงมุทิตาจิตได้ เพราะเหตุว่ามีเงินอยู่เพียง ๑๕๐ บาทเท่านั้น ก็ไม่ทราบว่าจะไปจัดหาซื้ออะไรถวายท่าน เพราะเท่าที่ว่าเราเคยปฏิบัติกันมานั้นก็สำหรับท่านที่สอบเปรียญ ๙ ประโยคได้นั้น เราก็รวบรวมจตุปัจจัยกันแล้วก็ซื้อไตรถวายท่านหนึ่งไตร แล้วก็ทำตาลปัตร ซึ่งจัดว่าเป็นพัดรองที่วัดปากน้ำนะคะ ถ้าหากว่าท่านเห็นท่านมหาถือพัดรองละก็ ถ้า ๓ ประโยค ก็จะมีดอกบัว ดอกบัวอยู่ตรงข้างล่างของตาลปัตรนั้น ๓ ดอก ถ้า ๔ ประโยคก็ ๔ ดอก ๕ ประโยคก็ ๕ ดอก เก้าประโยคก็ ๙ ดอก เพราะฉะนั้นเราก็เคยถวายไตร ถวายพัดกับท่าน แล้วก็ส่วนเงินที่เหลือนั้นก็ถวายเพื่อท่านจะได้มีใช้สอยตามอัธยาศัยของท่าน เพราะฉะนั้นในวันที่ ๕ กรกฎาคมที่จะถึงก่อนถวายผ้าอาบน้ำฝนนั้น ก็ใคร่จะขอเชิญชวนท่านทั้งหลาย ได้ร่วมแสดงมุทิตาจิตแก่ท่านมหายุทธนา ที่ศาลาการเปรียญนะคะ รู้สึกท่านมหาสุวิทย์จะเขียนไว้ที่หอวิปัสสนา เพราะฉะนั้นที่จริงแล้วก็คือที่ศาลาการเปรียญ เพราะเห็นว่าในวันนั้นเราจะต้องอยู่กันที่ศาลาการเปรียญ เตรียมถวายผ้าอาบน้ำฝน และก็เตรียมเพื่อทำบุญกุศลอื่น ๆ เป็นต้นว่าเลี้ยงพระเหล่านี้ เพราะฉะนั้นเราก็จะอยู่กันที่หน้าศาลาการเปรียญส่วนมาก แต่ว่าที่หอวิปัสสนานี้

ก็จะเปิดปฏิบัติธรรม อย่างที่เคยปฏิบัติมาคือเวลา ๑๐ โมงเช้า เราก็ขึ้นมาปฏิบัติธรรมกัน แล้วก็ในวันที่ ๒ สิงหาคมนะคะ ท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พร้อมทั้งคณะก็จะเดินทางไปประเทศศรีลังกา ท่านทั้งหลายอาจจะสงสัยนะคะว่าในเทศกาลเข้าพรรษานั้นห้ามพระภิกษุมิให้ไปค้างที่อื่น แต่ถ้าหากว่ามีกิจจำเป็นทางพระวินัยได้อนุญาตไว้ว่า ไม่เกิน ๗ วัน เพราะฉะนั้นท่านจะเดินทางไปก็ในวันที่ ๒ สิงหาคม แล้วก็กลับวันที่ ๗ ถ้าจะนับเต็ม ๆ แล้วก็เพียง ๖ วันเท่านั้น ไม่ขาดพรรษาเรียกว่า ก็มีพระภิกษุร่วมไปทั้งหมดด้วยกันก็ ๑๐ องค์ ดิฉันก็ได้นิมนต์ท่านมหาสุวิทย์ไปด้วยเพราะเหตุว่าเห็นท่านเหน็ดเหนื่อยกับงานที่หอวิปัสสนานี้อย่างมาก ก็คิดว่าจะได้ให้ท่านไปเปิดหูเปิดตาเป็นทัศนศึกษา และก็ได้พักผ่อนไปในตัวด้วย เพราะฉะนั้นพระทั้ง ๑๐ รูปที่จะเดินทางไปนี้ ก็มีท่านมหาสุวิทย์ไปด้วย ๑ องค์ นะคะ และการไปในครั้งนี้ ก็เพราะเห็นว่าทางประเทศศรีลังกาได้นิมนต์ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ไปเพื่อรับสมณศักดิ์ของประเทศศรีลังกาอีกนิกายหนึ่ง ที่ท่านได้รับมาแล้วจากประเทศศรีลังกานั้นสองครั้งแล้ว และก็สองนิกาย ครั้งนี้ก็เป็นครั้งที่สาม ก็นับว่าท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนีนั้น ท่านได้มีความสำคัญกับพระสงฆ์ ซึ่งเป็นฝ่ายพุทธศาสนาฝ่ายหินยานหลายประเทศด้วยกัน และท่านก็ได้ไปรับสมณศักดิ์ของแต่ละประเทศมา การที่จะให้สมณศักดิ์นั้น ทางผู้ให้นั้นก็จะต้องเห็นผลงาน เห็นปฏิปทา ความประพฤติปฏิบัติ เป็นที่น่าเลื่อมใสควรแก่การยกย่อง ควรแก่การสนับสนุน ก็จึงได้ให้มาไม่ใช่ว่าพอใจจะให้องค์ไหนก็ให้ เพราะเหตุว่าการถวายสมณศักดิ์นี้ หรือการแต่งตั้งสมณศักดิ์นี้ ต้องเข้าที่ประชุมของคณะรัฐมนตรี คือทางฝ่ายรัฐบาลต้องมีความเห็นชอบด้วย เพราะฉะนั้นก็ในวันที่ ๒ สิงหาคมนี้ ก็จะเดินทางไปรับสมณศักดิ์ของท่านอีกนิกายหนึ่ง และก็ในเดือนสิงหาคมนั้นทางประเทศศรีลังกา ก็มีการแห่พระทันตธาตุเหมือนอย่างเมื่อคราวที่แล้วที่ดิฉันได้ไปนั้นก็ได้นำมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังว่า ได้ไปกราบพระทันตธาตุคือพระเขี้ยวแก้วของพระพุทธเจ้า ที่ประดิษฐานอยู่ที่ประเทศศรีลังกา เมืองแคนดี เท่าที่ได้ไปกราบนั้นก็ที่เขาเปิดให้นมัสการพระเขี้ยวแก้วนั้นก็ ๓ ปี ก็คือจะเปิดครั้งหนึ่ง แต่ว่าการแห่พระเขี้ยวแก้วนั้นมีเป็นประจำทุกปี เขาทำเป็นงานใหญ่มากเพราะฉะนั้นก็อยากไปดูว่าชาวศรีลังกาที่เขาเทิดทูนบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นวิจิตรพิสดารอย่างไร ที่จะไปก็เพื่ออยากไปรู้ไปเห็น เพราะเหตุว่าเท่าที่ทราบประวัติมานะคะ ประเทศศรีลังกานั้นต้องล้มตายเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับเรื่องพระพุทธศาสนานี้ มีพวกโปรตุเกสซึ่งเอาศาสนาคริสต์เข้ามาแล้วก็มีการต่อสู้รบราฆ่าฟันล้มตายกันมากมายทีเดียว และก็เมื่อกษัตริย์องค์นั้นสิ้นพระชนม์ไป องค์ต่อมาก็พยายามที่จะฟื้นฟูพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นในประเทศศรีลังกา แล้วก็ต้องผ่านอุปสรรคนานัปการ คือเรียกว่า ต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพันกันทีเดียว แล้วก็ยังมีพวกทมิฬ พวกทมิฬซึ่งอยู่ทางในประเทศศรีลังกานั้น ก็เป็นผู้ทำลายพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน พวกทมิฬตอนนี้ก็เหลืออยู่น้อยแล้ว อย่างวันนั้นที่ดิฉันไปนั้นก็ท่านวิมลศิริ ท่านเป็นพระชาวศรีลังกา แต่ว่ามาอยู่ที่วัดปากน้ำเรานี้ร่วม ๑๐ ปี ท่านก็ชี้ให้ดู ก็เห็นพวกทมิฬเขากำลังถ่อเรืออยู่ในแม่น้ำเป็นคนผิวดำ ดำมาก ๆ เลย แล้วก็ตัวเกร็ง ๆ แล้วเขาไม่ใส่เสื้อ เขานุ่งผ้าก็แบบเหมือน ถ้าหากท่านที่เกิดทันสงครามโลกครั้งที่สองจะเห็นว่า พวกญี่ปุ่นที่ได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเราเนี่ยเขาไม่ได้นุ่งกางเกง เขาใช้ผ้าผืนเล็ก ๆ เท่านั้น เพราะฉะนั้นพวกทมิฬก็เห็นแต่งตัวอย่างนั้น และท่านก็บอกว่าเวลานี้ก็มีเหลือจำนวนน้อย และพวกทมิฬเหล่านี้ก็เป็นพวกที่ใช้แรงงาน ศรีลังกานี้เขาใช้เป็นพวกเกี่ยวกับพวกแรงงาน เพราะฉะนั้นพวกนี้ในสมัยก่อนนั้นก็มีอำนาจมีอิทธิพลมาก ๆ ทีเดียวที่จะทำลายพระพุทธศาสนา ถึงกับรบราฆ่าฟันกัน ทีนี้เมื่อในครั้งที่แล้วที่ดิฉันไปนั้น ครั้งนั้นเป็นครั้งที่ ๒ แล้วนี้จะไปก็เป็นครั้งที่ ๓ ก็ได้ไปตามวัดต่าง ๆ เขาจะสร้างพระไว้สวยนะคะที่ศรีลังกา แล้วถ้าหากว่าเป็นสามแยกสี่แยกอะไรเหล่านี้ย หรือว่าริมถนนมีต้นโพธิ์ต้นใหญ่ ๆ เขาก็จะสร้างพระ สวยงามเห็นแล้วก็เกิดศรัทธาน่ากราบไหว้ บูชา แล้วก็ได้ไปเยี่ยมวัดต่าง ๆ ไปเห็นพระภิกษุ สามเณร

ถ้าหากจะมาเปรียบเทียบความเป็นอยู่ของพระภิกษุ สามเณร ของประเทศศรีลังกากับประเทศไทยแล้วเนี่ย แตกต่างกันมาก ขอโทษ คุณนั่งให้พ้นอาสนะนะคะ อาสนะอันนี้พิเศษวันหลังจะพูดให้ฟังว่าทำไมจึงปูไว้นะคะ ความเป็นอยู่แตกต่างกันมากแล้วก็มีความแร้นแค้น แร้นแค้นกว่าภิกษุ สามเณรในประเทศเรามาก ถ้าเราจะมาเปรียบเทียบกับพระภิกษุ สามเณรที่อยู่ในวัดปากน้ำแล้วเนี่ยก็ไม่ต้องเปรียบเทียบ ดิฉันเคยคิดเปรียบเทียบกับพระภิกษุ สามเณรที่อยู่ต่างจังหวัด ตามภาคต่าง ๆ เพราะว่าดิฉันก็ไปมาหลายวัด เพราะเหตุว่าที่ไปมาก็ที่ทางวัดขอพระพุทธรูปมา เราไปส่งแล้วก็ไปดูความเป็นอยู่ของพระภิกษุ สามเณรของประเทศไทย เราแม้จะในแดนทุรกันดารก็ตามเถอะ ก็มีความเป็นอยู่ก็ยังอุดมสมบูรณ์กว่าพระภิกษุ สามเณรของประเทศศรีลังกา เพราะฉะนั้นดิฉันก็รู้สึกว่า สงสาร สงสารท่านก็คิดว่าจะทำยังไงที่เราจะได้มีส่วนได้ช่วยเหลือท่านได้บ้าง ก็การไปครั้งนี้นะคะก็จะไปเลี้ยงไปถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุ สามเณร ของประเทศศรีลังกาเท่าที่เวลาจะอำนวยให้ เพราะว่าการเดินทางของเราแต่ละเมือง แต่ละแห่งนั้นก็ต้องใช้เวลาในการเดินทาง เพราะฉะนั้นการถวายภัตตาหารนี้ เราก็ให้ท่านวิมลศิรินั้นว่าจ้าง อาหารเป็นอาหารของศรีลังกา ไม่ใช่อาหารไทย เพราะว่าถ้าเราจัดอาหารไทยอย่างที่เราชอบ เรารับประทานกันว่าอร่อยไปถวายท่าน ท่านก็คงจะไม่อร่อย เพราะฉะนั้นก็เป็นอาหารของศรีลังกาที่จะถวายภิกษุ สามเณรก็ตั้งใจไว้ว่าจะถวายภัตตาหารประมาณ ๑๐๐ องค์ ๆ แล้วก็จะถวายจตุปัจจัยท่านด้วย เพื่อท่านจะได้ใช้สอย ที่ถวายปัจจัยนี้ก็เพราะเหตุว่าดิฉันได้เรียนถามท่านเจ้าคุณธรรมฯ ว่าเราควรจะหาอะไรไปถวายท่านดี ท่านจะต้องการอะไร ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ก็บอกว่า เงินนั่นแหละดีที่สุด เพราะว่าท่านอยากได้อะไรท่านก็จะซื้อ ขนุกขนมอย่าเอาไปเชียวนะเพราะเหตุว่าท่านไม่ฉันอย่างที่พวกเราหรอก เพราะฉะนั้นก็คราวนี้ก็ไปถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุ สามเณรประเทศศรีลังกาประมาณ ๑๐๐ รูป นี้การถวายนั้น ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ท่านก็คิดว่าท่านจะทำย่ามไปถวายพระที่ประเทศศรีลังกาด้วย ท่านก็ได้สั่งทำไว้จำนวน ๒๑๐ ย่ามด้วยกัน ที่ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ท่านเคยไปประเทศศรีลังกามาแล้วนั้น ท่านก็เก็บเอาย่ามที่ญาติโยมถวายที่เหลือใช้เนี่ย ท่านก็เอาไปถวาย ก็รู้สึกว่าองค์ไหนที่ได้รับย่ามของเมืองไทยเราเนี่ย รู้สึกว่าท่านดีอกดีใจ เมื่อดิฉันได้ยินท่านเจ้าคุณธรรมฯ เล่าให้ฟังอย่างนั้นก็มาคิดว่าเหมือนอย่างเราคนไทยเนี่ยพวกเราไปต่างประเทศพอไปซื้อของต่างประเทศมาฝากอะไรนิด อะไรหน่อยเรารู้สึกของนั้นมันดี มันมีค่า เพราะฉะนั้นพระภิกษุ สามเณรของประเทศศรีลังกา ก็คงเห็นว่าย่ามที่ท่านเอาไปแจกเอาไปถวายนั้นก็เป็นของดีมีค่า และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านก็รู้ว่าพระพุทธศาสนาเจริญอย่างยิ่งในประเทศไทยของเรานั้น แล้วเราก็ยังเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไปถึงท่าน เพราะฉะนั้นในการเดินทางไปครั้งนี้ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ก็ได้สั่งทำย่ามแล้วก็ปักชื่อท่าน ท่านก็บอกว่าท่านจะปักชื่อท่านนะ ดิฉันได้เรียนท่านว่า ก็สมควรแล้วเพราะเหตุว่า พระภิกษุ สามเณรของประเทศศรีลังกานั้นรู้จักท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนี ถ้าหากว่าท่านทั้งหลายที่บริจาคแล้ว ที่มีจิตศรัทธาที่รับเป็นเจ้าภาพนะคะ ถ้าหากว่าจะปักเป็นชื่อของท่านแต่ละคนแล้วเนี่ย ก็ใช้เวลาทำงานหลายเดือนทีเดียว และท่านก็คงไม่รู้จัก เพราะฉะนั้นเราก็ถือว่าท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนีนั้นเป็นตัวแทนของวัดปากน้ำ และก็เป็นตัวแทนของคณะศิษย์วัดปากน้ำ เพราะฉะนั้นย่ามที่ท่านปักเป็นชื่อท่านนั้นก็สมควรแล้ว เพราะว่าท่านได้ไปรับสมณศักดิ์ของประเทศศรีลังกามา ครั้งนี้ก็จะเป็นครั้งที่ ๓ แล้วก็สำหรับที่เป็นเจ้าภาพย่าม เจ้าภาพถวายภัตตาหารนั้นนะคะ ก็ต้องบริจาคท่านละ ๓๐๐ บาท ถ้าย่าม ๑๐๐ และก็จะเป็นปัจจัยถวายท่านอีก ๑๐๐ ค่าอาหารอีก ๑๐๐ เพราะฉะนั้นก็ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายได้ร่วมเป็นเจ้าภาพนะคะ เป็นเจ้าภาพถวายย่าม ถวายปัจจัย ถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุ สามเณรของประเทศศรีลังกา แล้วก็มีทางประเทศศรีลังกามี ๓ วัดที่ต้องการธรรมาสน์ ก็ได้สร้างธรรมาสน์ไปถวายท่าน ก็ธรรมาสน์ละสองหมื่นสอง ยังไม่ได้คิดค่าขนส่ง ยังไม่ได้คิดค่าขนส่งนะคะ แต่นี้ส่วน

๒ ธรรมาสน์นั้น ก็มีคุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิท เป็นเจ้าภาพ ๑ ธรรมาสน์ และก็คุณอรรคพล ทิศุธิวงศ์ เป็นเจ้าภาพไป ๑ ธรรมาสน์ ยังเหลืออีก ๑ ธรรมาสน์ ดิฉันก็คิดว่าจะบอกไปทางคุณน้าฉลวย เล็กประยูร แต่ว่าคิดว่าให้แกมีส่วนที่บ้วยเท่านั้น เพราะว่าพวกเราหลายคนก็ต้องการจะทำบุญเกี่ยวกับเรื่องธรรมาสน์กันด้วย เพราะฉะนั้นก็คิดว่าถ้าหากว่าเราจะรวบรวมทั้งย่าม ทั้งธรรมาสน์ ทั้งหมดเนี่ยก็รู้สึกว่าจะหนักไปมากไป เพราะฉะนั้นก็คิดว่าจะขอจากคุณน้าฉลวยด้วย และก็ยังได้สร้างร่มไปอีก ๑ โหล สำหรับถวายเจ้าอาวาส ก็ถ้าจะทั่วทุกวัดก็คงเป็นไปไม่ได้ ก็เอาเท่าที่ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ท่านจะเห็นสมควรว่าควรถวายแก่เจ้าอาวาสวัดไหนก็ให้ท่านถวายวัดนั้น และก็ยังได้สร้างเสื่ออีก ๕๐ ผืน ซึ่งจะไปถวายตามวัดอีกเช่นเดียวกัน ไว้ว่าไปคราวที่แล้วทางผู้จัดทัวร์นั้นเขาก็ได้ซื้อเสื่อไป ก็ไปถวายก็รู้สึกท่านดีอกดีใจฉายออกมาทางกิริยา ทางแววตา พอดิฉันได้เห็นอย่างนั้นก็คิดว่า ถ้าเราไปประเทศศรีลังกาคราวนี้ก็จะสร้างเสื่อไปถวาย แต่นี้เสื่อนั้นนะขอเรียนให้ทราบว่าซื้อมาราคาจริง ๆ นั้น ๑๗๐ บาทเท่านั้น แต่ก็ต้องขอให้ท่านช่วยทำบุญผืนละ ๒๕๐ บาท ก็เพราะเหตุว่าบวกกับค่าขนส่งที่เราจะต้องนำจากประเทศไทยไปถึงประเทศศรีลังกาและท่านวิมลศิริจะต้องส่งต่อไปล่วงหน้าที่จะให้ไปถึงตามวัดต่าง ๆ ที่คอยเราอยู่ เมื่อไปถึงเราจะได้ทำการถวาย แล้วก็มาค่าขนส่งทั้งภายในประเทศศรีลังกา และก็จากประเทศไทยไปนั้นก็ยังไม่ทราบเท่าไร ก็คิดว่าก็คงจะพอ ถ้าหากไม่พอก็ไว้แก้ปัญหาทีหลัง แต่ถ้าหากเหลือนั้นก็คิดหวังตั้งใจไว้ว่าจะถวายท่านวิมลศิริ เพราะว่าในการไปครั้งนี้ท่านให้การช่วยเหลืออนุเคราะห์เป็นอย่างมาก ท่านอาจจะสงสัยนะคะว่า ท่านสงเคราะห์อย่างไร คราวที่แล้วที่ไปนั้นเสียคนละ ๑๒,๐๐๐ บาท ค่าเครื่องบิน ค่ารถที่จะเดินทางไปยังเมืองต่าง ๆ และก็ค่าโรงแรม ค่าอาหาร แต่ทางทัวร์เขาบอกว่าถ้าหากไปอีกคราวนี้ต้องเป็น ๑๔,๐๐๐ แล้ว เพราะฉะนั้นดิฉันก็มาคิดว่าทัวร์คราวนี้เราจัดของเราเอง เราจัดของเราเองโดยที่ให้ท่านวิมลศิริ ซึ่งท่านพูดภาษาไทยได้ เขียนภาษาไทยได้ เขียนภาษาอังกฤษ ภาษาศรีลังกา ภาษาสิงหลอะไรเนี่ยท่านพูดได้ ท่านเป็นพระเถระผู้ใหญ่ แล้วก็มีความรู้ เพราะฉะนั้นก็ให้ท่านช่วยจองโรงแรมไว้ให้แล้วก็จองรถไว้ให้ เพราะว่ามีพวกชาวต่างประเทศที่ไปจองกันไว้มากมายทีเดียว เพราะฉะนั้นก็ทางเราก็ให้ท่านจัดการให้ แต่นี้สำหรับการที่จัดทัวร์ครั้งนี้ ก็ได้ให้คุณเดซี่ จันทรรัศมี ซึ่งแกมีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีเนี่ย แกก็ไปเป็นผู้จัดการติดต่อประสานงานให้ และก็ได้ถามไปยังทัวร์ต่าง ๆ ว่า ถ้าหากว่าเราจะไปประเทศศรีลังกาเป็นเวลาเท่านี้จะต้องเสียค่าบริการเท่าไหร่ เขาก็บอกว่าคนละ ๑๔,๕๐๐ บาท แต่นี่ทัวร์ของวัดปากน้ำเนี่ย เราคิดเพียงหมื่นสามเท่านั้น และก็เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเงินจำนวนที่เหลือนี้ ถวายเป็นเงินของหลวงพ่อ เพราะว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ นั้น ทางวัดจะบำเพ็ญกุศลถวายหลวงพ่อครบร้อยปี ตั้งแต่หลวงพ่อเราได้เกิดมาครบร้อยปี เพราะหลวงพ่อท่านเกิดปี ๒๕๒๗ เพราะฉะนั้นปี ๒๕๒๗ นี่ก็ครบร้อยปีพอดี แต่นี้สำหรับเงินที่ถวายหลวงพ่อนี้ก็คิดว่า เพื่อใช้เป็นทุนให้ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ท่านนิมนต์พระต่างประเทศได้มาดูการพระศาสนาในประเทศไทย และก็ได้มาดูการบำเพ็ญกุศลของคณะวัดปากน้ำว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นก็เงินจำนวนนี้คิดว่าถ้าหักค่าใช้จ่ายเหลือเท่าไหร่เราก็จะเอาไว้ถวายเป็นเงินของหลวงพ่อ เพราะฉะนั้นก็เรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า สำหรับร่มนั้นมีรับเจ้าภาพหมดแล้วนะคะ แล้วเสื่อก็ยังมีอีกหลายสิบผืน ย่ามก็ยังมีอีกประมาณร้อยกว่าลูกที่ยังไม่มีเจ้าภาพนะคะ ถ้าหากว่าท่านมีจิตศรัทธาที่จะร่วมบำเพ็ญกุศลในครั้งนี้ ก็กรุณาไปติดต่อได้ที่คุณวันทนา บุญมาก เพราะว่าเราเขียนอนุโมทนาบัตรให้นะคะ แล้วก็ถ้าหากว่าท่านที่ประสงค์ จะทำไม่ครบ ไม่ครบจำนวนตามที่ดิฉันได้เรียนมานั้น จะทำสิบบาทยี่สิบบาทก็ได้ค่ะ เราเอามารวม ๆ กันก็พอเมื่อรวมกันแล้วก็คงจะต้องพอตามจำนวนที่ต้องการ เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบในเรื่องในการที่จะเดินทางไปรับสมณศักดิ์ของท่านเจ้าคุณธรรมฯ และก็ไปบำเพ็ญกุศลที่ประเทศศรีลังกาที่ดิฉันได้เรียนมาทั้งหมดนี้ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องการกุศล เป็นเรื่องการ

บริจาคทานทั้งนั้น การบริจาคทานก็คือ การบริจาคเครื่องอุปโภค บริโภค นั่นเอง เพราะดิฉันมาคิดว่า การที่เราเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏ ยังไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ ก็เสมือนหนึ่งผู้ที่เดินทาง ผู้ที่จะเดินทางไป ณ ที่ใด ก็ตามก็จะต้องมีปัจจัยเป็นเครื่องอำนวยความสะดวก เราจึงจะไปถึงจุดหมายปลายทางนั้นได้ แต่ถ้าหากว่าไม่มีปัจจัยเครื่องอำนวยความสะดวกแล้ว เราคงไปไม่ถึงจุดหมายปลายทาง ไม่ต้องอื่นไกล ท่านทั้งหลายที่จะเดินทางมาปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำนี้ ถ้าหากท่านไม่มีสตางค์ค่ารถเนี่ย ท่านมาไม่ถึงวัดปากน้ำ แล้วถ้าหากว่าท่านจะเดินนะด้วยกำลังกายของท่านเอง ท่านที่มีบ้านอยู่ใกล้ ๆ วัดปากน้ำประมาณสักกิโลหนึ่งก็พอจะเดินไหว อย่างไม่ต้องอื่นไกลนะคะ เมื่อก่อนนี้วัดปากน้ำ ถนนรถยังมาไม่ถึง การจะไปตลาดพลูนี่ก็ต้องเดินไป เดินไปเดินกลับเราก็เดินได้เป็นเรื่องธรรมดา แต่ว่าเดี๋ยวนี้ ถ้าเราจะไปตลาดพลูไปซื้อของนี่ไม่ยอมเดินซะแล้ว ต้องขึ้นรถ นี่ก็เพราะอะไร เพราะเราต้องการความสะดวก ความสบาย ความรวดเร็วนั่นเอง เพราะฉะนั้นในขณะที่เรายังเวียนว่ายตายเกิดอยู่นั้นเราก็ต้องสร้างสรรค์สิ่งที่จะมาอำนวยความสะดวกให้แก่เราก็คือเครื่องอุปโภคบริโภคนั่นเอง และการบริจาคทานนั้นก็ถือว่าเป็นเรื่องใหญ่เรื่องสำคัญ เพราะในบารมี ๑๐ ทัศนั้นก็มีทานเป็นข้อต้น มีทานเป็นปฐม มีทาน ศีล เนกขัม ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา อุเบกขา แต่ถ้าหากว่าไม่มีทานเป็นขั้นต้น เราไม่มีเครื่องอุปโภคบริโภคแล้วนี่นะ เราจะรักษาศีลก็ยากลำบาก และเราจะบำเพ็ญบารมีอื่น ๆ ก็ยากลำบาก เพราะฉะนั้น เราทำเหตุไว้ก่อน เราทำกรรมดีทำเหตุไว้ ในภพนี้ชาตินี้ ที่เราเกิดมาก็นับว่าเป็นผู้มีบุญแล้ว เกิดมานั้นเป็นคนไทย เป็นชาวพุทธโดยกำเนิด และเราก็ยังเป็นชาวพุทธที่มีจิตศรัทธาเลื่อมใส ซึ่งต่างจากชาวพุทธโดยกำเนิดซึ่งก็ไม่ค่อยจะรู้เรื่องรู้ราวการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา บางทีเห็นคนมาวัดก็ยังพูดถากถางบ้าง ยิ้มเยาะบ้างอะไรเหล่านี้ เขาเหล่านั้นก็เป็นชาวพุทธโดยกำเนิดเหมือนกัน แต่เขาไม่ได้มีศรัทธาความเลื่อมใส คือมืดมิด คือโมหะปิดบังซะ เพราะฉะนั้นเขาเห็นพวกเราที่มาวัดมาวา มาจำศีลภาวนากันเหล่านี้ บางคนเขาถือว่าเป็นคน ครึ เป็นคนที่ไม่ค่อยจะสมบูรณ์อะไรกันเหล่านี้เป็นต้น ความรู้สึกต่าง ๆ ของคนเรานั้นไม่เหมือนกัน เพราะเหตุว่าสติปัญญา ประทีปส่องทางนั้นไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นใครเขาจะว่าอย่างไรก็ตาม ตราบใดที่เรายังมีชีวิตอยู่ เราก็ตั้งใจว่าเราจะต้องให้ทาน ต้องบริจาคทาน ต้องรักษาศีล ต้องเจริญภาวนา เพราะว่าสิ่งเหล่านี้มีผลดีมีอานิสงส์ ในการประคับประคองปรับปรุงคอยค้ำจุน อุ้มชูเราอยู่ตลอดเวลา อย่างในสมัยครั้งพระพุทธกาลนั้น พระเจ้าปเสนทิโกศลท่านถึงกับไปขอคนมีบุญกับพระเจ้าพิมพิสาร เพราะว่าพระเจ้าพิมพิสารท่านนั่นมีศักดิ์เป็นพี่เขย ก็ไปขอมา เพราะเหตุว่าคนมีบุญอยู่ ณ ที่ใดที่นั่นก็มีความเจริญรุ่งเรือง มีความสว่างไสว ด้วยอำนาจของบุญของคนนั้น ขนาดกษัตริย์ต่อกษัตริย์ ยังต้องขอคนมีบุญกัน ผู้ที่จะเกิดมาเป็นกษัตริย์นั้นต้องบำเพ็ญบุญ บำเพ็ญบารมีกันมากแล้ว แต่ท่านยังต้องการเครื่องประกอบ ท่านยังต้องการเครื่องประกอบผู้มีบุญอื่น ๆ อีก เหมือนอย่างตระกูลหนึ่ง ๆ ที่จะเจริญรุ่งเรืองนั้นต้องมีลูกดีกว่าพ่อ แม่ ซึ่งเรียกว่า อภิชาตบุตร อภิชาตบุตรนั้นก็คือ เป็นคนที่เป็นลูกที่มีบุญมาเกิดนั่นเอง และก็รองลงมาก็คือ อนุชาตบุตร มีบุญเสมอพ่อแม่ ส่วนลูกประเภทหนึ่งนั่นอวชาตบุตร ก็เกิดมาก็ทำให้พ่อแม่วุ่นวายเดือดร้อน บางคนเพียงแต่ถือปฏิสนธิเท่านั้น พ่อแม่ก็แตกแยกกัน หรือว่าเกิดความล่มจมเลยทีเดียว เพราะฉะนั้นบุญเนี่ย ใคร ๆ ก็อยากได้ ใคร ๆ ก็ต้องการ เพราะฉะนั้นการที่อยากได้อยากเป็นผู้มีบุญนั้นเราก็ต้องทำบุญต้องแสวงหาบุญ ชีวิตของมนุษย์เรานี้เกิดมาเพื่อแสวงหาสิ่งที่เป็นที่พึ่ง และที่พึ่งอื่นใดนั้นนะจะนอกเหนือจากพระรัตนตรัย นอกเหนือจากบุญนั้นไม่มีเหมือน อย่างสามีภรรยารักกันจนกระทั่งอยู่ด้วยกัน จนตายจากกันหรือว่าลูกเต้าอะไรเหล่านี้ เพื่อนฝูงก็ไปส่งกันเพียงป่าช้าเท่านั้น หรือว่าจะติดตามไปยังภพชาติต่าง ๆ นั้นไม่ได้ แต่บุญนั้นเป็นมิตรสหายที่ดี เป็นที่พึ่งที่ดี เพราะฉะนั้นก็ต้อง

พยายาม เราต้องพยายามทำไว้ จะมากก็ตามน้อยก็ตาม พยายามทำบุญไว้ อย่าให้ขาดสาย สำหรับดิฉันนั้นนะ ตั้งใจแน่วแน่เด็ดเดี่ยวมาเลยนะคะ คิดว่าจะทำให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในช่วงที่ยังมีชีวิตอยู่ ที่ยังพอมีความสามารถจะทำได้ ก็ตั้งใจเต็มที่จริง ๆ เหมือนอย่างมีตั้งแต่วันที่หนึ่ง ขอโทษดิฉันได้จดไว้ตั้งแต่เดือนธันวาของปีที่แล้วถึงเดือนนี้ ก็ประมาณ ๕ - ๖ เดือน เช้า ๆ เนี่ย ดิฉัน ตอนเพลดิฉันก็ไม่ถวายเพราะเหตุว่ามีผู้มีจิตศรัทธามาถวายภัตตาหารที่ศาลาการเปรียญนั้น ถ้าหากว่าเรานิมนต์พระมาแล้วจำนวนพระก็จะลดน้อยลงไป เพราะฉะนั้นก็ตอนเช้าที่ไม่มีเจ้าภาพมาดิฉันก็นิมนต์ท่านมาถวายภัตตาหาร ดิฉันได้จดของดิฉันไว้ว่า เมื่อปีที่แล้วเพิ่งจะเริ่มจดนะคะ ปีที่แล้วที่ถวายภัตตาหาร วันละ ๑๕ องค์ แต่ไม่ได้หมายถึงทุกวันนะคะ บางเดือนก็เลี้ยงได้ ๑๐ ครั้งบ้าง ๒๐ บ้าง อะไรเหล่านี้เพราะเหตุว่า ขึ้นกับปัจจัยอย่างหนึ่งและก็ขึ้นกับแรงงาน เพราะว่าการกระทำนี้ก็ต้องมีผู้ช่วย ถ้าหากผู้ช่วยเขาแสดงอาการอิดโรยเหนื่อยนักก็หยุดเสียก่อน พอกำลังกายดีเขาก็ทำ อย่างปีที่แล้วนั่นดิฉันเลี้ยงพระได้ เฉพาะที่บ้านนะคะ ๑,๕๐๐ กว่าองค์แล้วก็มาปีนี้ ๕ - ๖ เดือนนี่ดิฉันก็ได้ไป ๙๐๐ กว่าองค์แล้ว เนี่ยดิฉันตั้งใจเลยว่ามีผู้ที่มีนำอาหารนำผลหมากรากไม้อะไรเอามาให้ดิฉันเนี่ยถ้าของมีแล้วไม่เคยทานก่อน ต้องทานเหลือพระเก็บเอาไว้แล้วก็นิมนต์พระมาฉันก่อน แล้วถ้าฉันหมดก็แล้วไป ถ้าหากว่าท่านฉันเหลือเราก็ได้ทานต่อ เพราะฉะนั้นก็คิดว่าต้องบริจาคทานเหมือนอย่างที่หลวงพ่อเราสอนเนี่ยนะคะ ในเทปที่ท่านทั้งหลายคงเคยได้ยินว่า หลวงพ่อท่านบอกว่าจะสร้างวัดสร้างวาในบุญกุศลสู้การเจริญภาวนาไม่ได้ ท่านก็คงเคยได้ยินนะคะ นี่ก็หลวงพ่อเราสอนไว้อย่างนั้น แต่ว่าก็ยังมีที่หลวงพ่อสอนและก็เคยถูกบันทึกเทปไว้ และก็ลบไปเพราะตอนนั้นวัดปากน้ำยังทุนรอนน้อย ทางผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมของวัดปากน้ำ ท่านก็เห็นว่าหลวงพ่อเทศน์บันทึกไว้แล้วก็ลอกออกมาเป็นถอดเทปออกมาเป็นตัวหนังสือแล้วท่านก็ลบซะ เพื่อจะใช้เทปนั้นต่อไป ก็ท่านก็เคยสอนว่า ทาน คือเปลือก ศีล คือกระพี้ การเจริญภาวนาเป็นแก่น เพราะฉะนั้นต้นไม้ที่จะยืนต้นอยู่ได้เนี่ย ต้นไม้ที่ยืนต้น ต้นไม้ที่มีประโยชน์มากที่มีอายุยืนนานเนี่ย ต้องประกอบด้วย เปลือก กระพี้ แก่น ทั้ง ๓ อย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราก็ทิ้งไม่ได้ และท่านก็ยังสอนอีกว่าทำอะไร ทำความดีอะไรก็ทำเถอะนะ แต่ทานเนี่ย ไม่ให้ทิ้ง ถ้าทิ้งไปแล้วเนี่ยเกิดในพบชาติต่อไปก็จะเกิดการแห้งแล้ง แห้งแล้งก็คือ การยากจนนั่นเอง และเมื่อท่านสอนท่านเทศน์สอนถึงเรื่องนี้ท่านก็จะยกเอา พระพาหิยะ มาเป็นตัวอย่าง ท่านไปเรือแตก ไปทะเลเรือแตก และก็คลื่นซัดเข้าฝั่ง พอตอนรุ่งเช้าพระพุทธองค์ส่องดูอุปนิสัย ก็พระพาหิยะนี่เข้าไปอยู่ในข่ายพระญาณ แต่ว่าพระพาหิยะที่ในขณะที่เรือแตกถูกคลื่นซัดนั้นเสื้อผ้านั้นไม่มี หลุดหายจมลงไปในน้ำหมดแล้ว ในที่สุดท่านเมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดนั่นนะ พระพาหิยะก็ฟังธรรมก็ได้สำเร็จอรหัตผล การสำเร็จอรหัตผลนั้น ต้องบวช ถ้าหากเป็นฆราวาสอยู่ได้เพียงแค่ ๗ วันเท่านั้น ก็ต้องนิพพานนี้พระพาหิยะเนี่ย ท่านก็ไม่ได้เคยบริจาคทานมาแต่ก่อน เพราะฉะนั้นท่านก็แสวงหา โดยปรกติแล้ว พระสงฆ์ที่เป็นเอหิภิกอุปสัมปทานั้น ท่านจะมีไตรสำเร็จเองเกิดขึ้นด้วยบุญ เขาเรียกว่าไตรทิพย์ ก็ได้บวชได้เลย แต่พระพาหิยะนั้นจะต้องไปแสวงหาไตร ไตรก็ไปห่าตามกองขยะผ้าที่เขาทิ้งผ้าที่เขาเปื้อนมูตร เปื้อนคูถ ที่เขาทิ้งเนี่ย ก็จะต้องเก็บเอามาซัก และก็เอามาย้อมถึงจะนุ่งห่มได้ เป็นสำเร็จเป็นไตรได้ แต่ในขณะที่ท่านแสวงหาไตรอยู่นั้น ท่านได้ถูกโคแม่ลูกอ่อนขวิดตายซะ ท่านก็เลยไม่ได้บวช ท่านก็เลยเข้านิพพานในฐานะอย่างนั้น อันนี้ดิฉันนำมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังเพราะเหตุว่า หลวงพ่อท่านเทศน์สอนไว้ แล้วก็จำไว้ จำไว้ไม่เคยลืมเลย คิดว่าถ้าเราจะเป็นผู้สมบูรณ์ด้วยเครื่องอุปโภคบริโภคแล้ว เราต้องบริจาคทาน การบริจาค ทานนั้นก็ต้องประกอบไปด้วยเจตนา ทั้ง ๓ คือ บุพพเจตนา มุญจนเจตนา อปราปรเจตนา คือเจตนาก่อนที่จะทำ กำลังทำ และหลังทำแล้ว เข้าใจว่าท่านทั้งหลายก็คงจะทราบเรื่องเจตนานี้อย่างดีนะคะ แล้ว

ก็ยังต้องประกอบไปด้วยเนื้อนาบุญ คือผู้รับซึ่งเป็นทักขิเนยบุคคล และผู้ให้เนียต้องตั้งเจตนาให้แน่วแน่เด็ดเดี่ยวทีเดียว การสอนให้ตั้งเจตนา หรือตั้งใจของหลวงพ่อเรานั้นก็คือตั้งตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ที่เรากำหนด เป็นเครื่องหมายกลมใส โตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน กลมรอบตัว ใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้าที่เราฝึกกันอยู่ทุกวันนั้น เพราะฉะนั้นวันนี้ขอจบเพียงแค่นี้นะคะ เลยเวลาไป ๑๕ นาทีแล้วนะคะ และก็สำหรับท่านที่มานั่งใหม่นะคะ ก็กรุณานั่งเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง แล้วก็ฟังที่หลวงพ่อเราจะสอน แต่ก่อนที่เราจะนั่งนั้นเราก็สวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระ วันนี้เห็นจะต้องสวดมนต์ย่อลงบ้างนะคะ แล้วก็ให้ท่านมองภาพแสดงฐานที่ตั้งของขวามือของโต๊ะหมู่บูชา นิมนต์ท่านมหาช่วยเปิดภาพแสดงฐานที่ตั้งด้วยนะคะให้ท่านมองฐานที่ตั้ง ตั้งแต่ฐานที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ นั้นแล้วก็น้อมเข้าสู่ตัวท่านว่าฐานที่ ๑ นั้นอยู่ตรงไหน ฐานที่ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ก็กรุณาดูนะคะเพราะเหตุว่ามีหลายท่านด้วยกัน ที่มาปฏิบัติอยู่เป็นปีเลยก็ยังนึกถึงฐานเนียทั้งเจ็ดนี่ยังไม่ถูกที่ ไม่ถูกตำแหน่ง เพราะฉะนั้นก็ต้องอาศัยการฟัง การดูบ่อย ๆ เพราะฉะนั้นก็กรุณาดูภาพแสดงฐานที่ตั้ง ท่านมหากำลังเปิดให้ดูนะคะ แล้วก็น้อมเข้าสู่กายของท่าน

กาย วาจา ใจ เวลาปฏิบัติธรรม

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ธรรมที่ท่านทั้งหลายได้มาปฏิบัติที่วัดปากน้ำนั้น ก็ปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้เป็นผู้ค้นพบซึ่งวิชาธรรมกาย และท่านก็ได้นำมาเผยแพร่ การเผยแพร่วิชาธรรมกายของท่านนั้น ท่านก็คิดว่าถ้าหากว่าอยู่ ๆ จะเชิญลูกศิษย์ลูกหา หรือคนที่รู้จักคุ้นเคยหรือไม่รู้จักก็ตามบอกให้มาปฏิบัติแล้ว ก็เชื่อว่าท่านเหล่านั้นก็อาจจะมีภารธุระต่าง ๆ ไม่ว่างจะมาปฏิบัติได้ พระเดชพระคุณหลวงพ่อของเราจึงเอาเรื่องการขจัดทุกข์บำรุงสุข เพราะว่าเมื่อมนุษย์เกิดมาแล้วทุกคนมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย เพราะฉะนั้นในการดำรงชีวิตแต่ละวัน ก็มีอุปสรรคนานาประการ ซึ่งเรียกว่าเป็นทุกข์ เพราะฉะนั้นหลวงพ่อจึงช่วยเหลือเรื่องทุกข์ร้อนต่าง ๆ การขัดข้องในการดำรงชีวิตก็ตามหรือว่าเกิดโรคร้ายไข้เจ็บขึ้น จนกระทั่งข่าวการเผยแพร่วิชาธรรมกายของหลวงพ่อโดยอะไรทางนี้ขยายตัวออกไป ตามวันเวลาที่ผ่านไป จนกระทั่งในที่สุดความมุ่งหมายของพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้สำเร็จตามความปรารถนา จนกระทั่งถึงในปัจจุบันพวกเราที่ปฏิบัติกันนี้ก็เพราะเหตุว่ามีความเคารพ มีความเลื่อมใสในพระเดชพระคุณหลวงพ่อมาก และดิฉันก็เห็นใจท่านทั้งหลายที่ได้สละการงานภาระต่าง ๆ ตลอดวัน กระทั่งความห่วงใยในบ้านช่องทรัพย์สมบัติมาปฏิบัติธรรมกันอยู่ ณ สถานที่นี้ ถ้าหากว่าท่านไม่มีศรัทธาที่แน่นอนเด็ดเดี่ยวก็เชื่อเหลือเกินว่าท่านก็คงไม่มาอยู่ในสถานที่นี้ มาในสมาคมนี้ และก็มาปฏิบัติธรรม ณ สถานที่นี้ การปฏิบัติธรรมตามแนววิชาธรรมกายที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้สอนไว้นั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายพึงตั้งใจให้แน่วแน่ คือปฏิบัติให้จริงทั้งกายทั้งวาจา ทั้งใจ จริงกายนั้นคือให้มาตรงต่อเวลาเหมือนอย่างเวลา ๑๐ โมงเช้านี้ ทางวัดปากน้ำก็ได้อาราธนาพระคุณเจ้าผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายธรรมให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง แล้วการที่อาราธนาพระคุณเจ้ามาบรรยายธรรมนั้น เดิมทีมีรูปหนึ่ง ต่อมาเพิ่มเป็นสองรูป ต่อมาก็เพิ่มเป็นสี่รูป แต่ถ้าหากว่าไม่บรรจุดิฉันเข้าไปด้วยแล้วองค์ไหนที่ท่านบรรยายวันอาทิตย์ก็จะอยู่วันอาทิตย์อยู่อย่างนั้น ถ้าองค์ไหนอยู่วันเสาร์ก็อยู่วันเสาร์อยู่อย่างนั้นเพราะฉะนั้นดิฉันก็เลยถูกบรรจุเข้าไปด้วยให้เป็นเลขคี่ แล้วต่อจากนั้นก็จะได้หมุนเวียนบรรยายวันเสาร์บ้างอาทิตย์บ้าง การบรรยายธรรมนั้น ถ้าหากว่าท่านทั้งหลายจะใช้เวลาค้นคว้าจากตำรับตำราก็ตาม หรือจากการสดับตรับฟัง ณ ที่หนึ่งที่ใดก็ตาม ก็จะต้องใช้กาลเวลามากมาย แต่ถ้ามาปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำมุ่งมาจุดเดียวแห่งเดียว ท่านจะได้ทั้งทางปริยัติและปฏิบัติ เพราะฉะนั้นการที่ดิฉันเรียนท่านทั้งหลายว่าให้ท่านทั้งหลายจริงทั้งกาย วาจา ใจ จริงกายในขั้นแรกก็ขอได้โปรดท่านมาตรงต่อเวลา เพราะฉะนั้น ๑๐ โมง พระคุณเจ้าก็จะมาบรรยายธรรมให้ท่านทั้งหลายฟัง ถ้าหากว่าท่านมาล่าช้าไปก็ทำให้การฟังบรรยายธรรมนั้นไม่ครบถ้วนเท่าที่ควรเพราะฉะนั้นก็ควรจะมาก่อนเวลาเล็กน้อย แล้วก็ขึ้นไปกราบหลวงพ่อ ขอบารมีท่านปกป้องคุ้มครองในสิ่งที่ท่านมุ่งมาดปรารถนา และต่อจากนั้นก็มาที่หอวิปัสสนานี้เตรียมตัวที่จะรับฟังการบรรยาย นี่เป็นเรื่องกายจริงประเภทที่ ๑ ส่วนข้อที่ ๒ นั้นก็ขอให้ท่านนั่งโดยเคารพ ซึ่งเท่าที่ดิฉันได้สังเกตมานะคะ สำหรับดิฉันเป็นฆราวาส แม้จะพูดบรรยายธรรมต่าง ๆ ก็ถือเป็นเรื่องธรรมดาเหมือนเราเป็นญาติพี่น้องกันในระดับเดียวกัน แต่ถ้าหากว่าพระท่านบรรยายเราก็ควรให้ความเคารพกับท่านพอสมควร เท่าที่ดิฉันดูมีบางท่านบางวันก็นั่งกระดิกเข่า แล้วส่วนมากก็มีการนั่งพนมมือกัน แกก็ไม่นั่งแล้วแกก็นั่งกระดิกเข่า ไม่ทราบว่าในขณะ

นั้น แกฟังบรรยายธรรมหรือแกส่งใจไปที่หนึ่งที่ใด แต่ดิฉันก็ไม่สามารถจะแนะนำอะไรได้ เพราะเหตุว่าบางคนที่ไม่รู้จักดิฉัน แนะนำเขาแล้ว เขาอาจจะคิดว่า คนนี้มาก้าวก่ายอะไรก็เป็นเรื่องส่วนตัว เพราะฉะนั้นสำหรับวันนี้ที่ดิฉันได้มีโอกาสมาพูดกับท่านทั้งหลายนี้ก็เลยอยากเรียนให้ท่านทั้งหลายทราบว่า ท่านได้โปรดสำรวมกายให้เหมาะกับสถานที่กาลเทศะที่ท่านได้มาปฏิบัติธรรมนั้น นี่เป็นเรื่องจริงกายข้อที่ ๒

ส่วนเรื่องสัมมาวาจานั้นเมื่อขึ้นมาสู่ ณ สถานที่นี้แล้ว ขอได้โปรดสงบวาจา ถ้าหากมีธุระจำเป็นก็ให้กระซิบเบา ๆ อย่าถือว่าสถานที่นี้เป็นที่ที่เรามาพบกันแล้วมีภารธุระอะไรต่าง ๆ นั้นก็มาคุยที่นี่ ดิฉันเห็นว่าไม่สมควร ในขณะที่ท่านคุยเป็นเรื่องเป็นราวนั้นก็จะเป็นเหตุให้ใจฟุ้งซ่าน เพราะฉะนั้นเมื่อเราสงบวาจาแล้วเราไม่คิดอะไร ค่อยปล่อยวาง เพราะว่าอีกเวลาไม่นานเท่าไหร่แล้วท่านทั้งหลายจะได้เจริญภาวนา ถือว่าการสำรวมกาย การสำรวมวาจาเป็นขั้นที่เราจะต้องปฏิบัติเป็นขั้นต่อไป ถ้าหากว่าท่านไม่สำรวมวาจาแล้ว อาจพบพูดคุยกันทำให้ใจฟุ้งซ่าน เสียงนั้นก็จะไปทำความรำคาญให้แก่ผู้อื่น บางท่านเมื่อมาถึงสถานที่นี้แล้วแม้จะไม่ได้อยู่ในท่าสมาธิก็ตามในขณะนั้น เท่าที่ได้สังเกตดูท่านก็ได้ทำสมาธิไปก่อนสวดมนต์ไปก่อนที่จะได้รับการบรรยายธรรม เพราะว่าท่านเหล่านั้นเห็นคุณค่าของเวลาที่ผ่านไปแม้จะมีเวลาเพียงเล็กน้อย แม้ทั้งหมู่คณะจะยังไม่ปฏิบัติเป็นเรื่องเป็นราวก็ตาม แต่ว่าเมื่อมีโอกาสมาสู่สถานที่นี้แล้วก็เลยถือโอกาสทำสมาธิไปก่อนด้วย วันนี้ถือว่าท่านผู้นั้นเห็นประโยชน์ของเวลาที่มีอยู่เล็กน้อย ไม่ทิ้งให้เปล่าประโยชน์ไป และยังทำภาวนา เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านคุยกันบนนี้ก็อาจจะทำความกระทบกระเทือนให้แก่ผู้ที่ตั้งใจสงบ เจริญภาวนาอยู่ข้างท่านหรือว่าอาจจะอยู่ในสถานที่นี้ก็ตาม แต่ถ้าหากว่าอยู่ในสถานที่นี้แล้วก็จะเกิดโทษกับท่าน

ขอเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่าควรสำรวมวาจาด้วย เมื่อเราสำรวมวาจาไม่พูดไม่คุยแล้ว เวลาที่เราจะสมาทานศีลนั้นก็ควรจะออกเสียงให้ดังพอสมควรไม่ใช่อาราธนาในใจ เมื่อหลายเดือนมาแล้วดิฉันก็เคยมาเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า ท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านเคยบอกดิฉันว่า ตรีธา ช่วยบอกพวกพ้องด้วยว่า เวลาสมาทานศีลก็ให้ออกเสียงพอสมควรไม่ใช่สมาทานศีลในใจ ถ้าหากว่าญาติโยมสมาทานในใจแล้ว พระท่านให้ศีลในใจบ้างอย่างนี้จะเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนให้ท่านทั้งหลายทราบว่า การสมาทานศีลตั้งแต่ นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ ก็ขอให้ท่านเปล่งเสียงพอสมควรซึ่งไม่เบาเกินไป ไม่ดังเกินไป อยู่ในลักษณะของมัชฌิมาปฏิปทา อันเป็นหนทางสายกลางแล้วก็จะเหมาะจะควร เพราะว่าในขณะนั้นเราตั้งใจแล้วที่จะสมาทานศีล เพื่อให้กายวาจาบริสุทธิ์ตั้งใจประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพุทธบูชา เพราะฉะนั้นเมื่อเราเปล่งเสียงพอสมควรแล้ว อานิสงส์นี้จะทำให้ท่านเกิดในภพชาติต่อไปเป็นผู้มีเสียงเพราะ เพราะฉะนั้นขอเรียนให้ท่านทราบว่า ไม่พูดไม่คุย ณ สถานที่นี้แล้วการสมาทานศีลก็ยังเปล่งเสียงพอสมควร ตลอดจนกระทั่งการไหว้พระ บูชาพระก็เช่นเดียวกัน เราควรเปล่งเสียงพอสมควร คือไม่ให้ดังเกินไป เบาเกินไป แล้วต่อจากนั้นเรื่องการสำรวมใจ การสำรวมใจนี้เป็นเรื่องใหญ่เรื่องสำคัญ แม้พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา คือใจเป็นหัวหน้า ใจเป็นใหญ่สำเร็จแล้วด้วยใจ เพราะฉะนั้นการที่เราจะประพฤติปฏิบัติหรือการเจริญภาวนากันในขณะนี้เดี๋ยวนี้ เท่าที่ผ่านมาแล้วก็ตามหรือที่จะปฏิบัติกันต่อไปในวันและเวลาข้างหน้านั้นก็เพื่อในการที่จะปรับปรุงสภาพใจหรือจิตนั้นให้ดีขึ้นคือให้เบาบางจาก โลภ โกรธ หลง ราคะ โทสะ โมหะ อวิชชา พยาบาท มิจฉาทิฐิ กามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย อวิชชานุสัย แม้จะไม่สิ้นสุดลงไปในชาติภพปัจจุบันก็ตาม แต่ก็ถือว่าในการปฏิบัตินี้เป็นปัจจัย เป็นเชื้อสายที่จะสืบต่อ ในขณะที่เราต้องเวียนว่ายตายเกิดในภพชาติต่อ ๆ ไปนั้นให้เบาบางยิ่งขึ้น เมื่อพูดถึงตรงนี้ ดิฉันเคยประสบปัญหามีคนมาถามดิฉันว่า เมื่อมานั่งภาวนาที่วัดปากน้ำนี้มานั่งบ่อย ๆ เข้ามิเป็นคนหลุดพ้นหรือ แล้วก็

ทิ้งบ้านเรือนครอบครัวท่านผู้นั้นก็ได้นำปัญหานี้มาถามกับดิฉัน ดิฉันก็บอกว่า ในการมาเจริญภาวนาหรือทำสมาธินั้น ถ้าหากว่าจะหลุดพ้นไปโดยฉับพลันนั้นควรจะถือเป็นเรื่องโชคมหาศาล เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยยาก หากว่าเกิดขึ้นกับตัวท่านเองแล้วก็ถือว่าท่านเป็นผู้มีบุญมีวาสนามากมายมหาศาลทีเดียว การที่จะหลุดพ้นจากกิเลสการเจริญภาวนาเพียงระยะเวลาเล็กน้อยนั้น ถือว่าเป็นเรื่องหลุดพ้นไปได้โดยยาก เหมือนอย่างที่เราอยู่กันในปัจจุบันนี้ ความดึงดูดของโลก แต่ว่าความดึงดูดของกิเลสนั้นแน่นกว่าความดึงดูดของโลกมากมายนัก เพราะฉะนั้นในการที่ได้มาเจริญภาวนานั้นก็เพื่อว่าช่วยพยุงสภาพจิตใจของตัวท่านเองนั้นให้ดีขึ้น คือให้รู้จักข่มใจระงับใจเมื่อมีอารมณ์ต่าง ๆ มากระทบ ไม่แสดงในสิ่งที่ให้เห็นว่าเป็นไปในลักษณะเรื่องเล็กกลายเป็นเรื่องใหญ่เรื่องใหญ่ให้เป็นเรื่องพังพินาศไปเพราะฉะนั้นการที่เจริญภาวนาว่าเป็นการบำเพ็ญบุญอีกประเภทหนึ่ง เพราะว่าสิ่งที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญมี ๓ อย่างด้วยกัน การให้ทาน รักษาศีล การเจริญภาวนา การเจริญภาวนานี้ก็ถือว่าเป็นการบำเพ็ญบุญ เพราะฉะนั้นบุญจากการเจริญภาวนานี้ไม่ใช่ว่าเราจะสร้างไว้หรือปฏิบัติไว้เพื่อให้ติดตามไปในภพชาติต่อไปนั้น แม้ในชาติปัจจุบันเราก็สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากการเจริญภาวนานี้กับชีวิตประจำวันได้ ท่านทั้งหลายผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่านโปรดได้คิดว่า ทำอะไรบ้างที่ไม่ต้องใช้ประโยชน์ของสมาธิเลย แล้วสามารถที่จะทำเรื่องนั้นให้สำเร็จได้ อันนี้ขอฝากท่านไว้คิดและโปรดคิดตามนี้ด้วยนะคะ แต่สำหรับดิฉันนั้นคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ เรื่องง่ายเรื่องยากอะไรก็ตามต้องใช้กำลังของสมาธิทั้งนั้น เหมือนเดี๋ยวนี้ปัจจุบันนี้ ดิฉันเป็นผู้พูดให้ท่านทั้งหลายฟังแต่ถ้าหากไม่มีสมาธิในการพูดนั้นก็จะพูดเลอะเทอะไม่เป็นเรื่องเป็นราว และท่านที่ฟังก็เช่นเดียวกัน ถ้าหากว่าท่านไม่มีสมาธิในการฟังดิฉันพูดไป ๒๐ นาที หรือครึ่งชั่วโมงก็ตาม ท่านก็ฟังไม่รู้เรื่อง วันนี้ก็ถือว่าผู้พูดก็ต้องมีสมาธิในการพูด ผู้ฟังก็ต้องมีสมาธิในการฟัง แม้ในที่สุดการงานที่เล็กที่สุด จะเย็บผ้า จะสนเข็ม ถ้าหากว่าไม่มีสมาธิ เชื่อเหลือเกินว่าสนไม่ได้แน่ ต้องอาศัยกำลังของสมาธิอีกเหมือนกัน เพราะฉะนั้นในวันว่างเสาร์หรืออาทิตย์ ท่านทั้งหลายได้มาเจริญภาวนาในที่นี้ก็ถือว่า ท่านมาเพิ่มกำลังของสมาธิให้กับตัวท่านเอง เพราะฉะนั้นการที่เราจะทำสมาธิได้นั้นก็ต้องก็ต้องอาศัยการปล่อยวาง ภารธุระต่าง ๆ ที่เคยทำมาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต กับวิชาความรู้ที่เคยศึกษาเคยเล่าเรียน หรือเคยได้เห็นได้ยินมา ต้องปล่อยวางทำใจให้ว่างในขณะที่เรากำลังเจริญสมาธิอยู่ในขณะนี้ แล้วก็มีบางท่านที่ฟังเสียงของพระเดชพระคุณหลวงพ่อที่ได้บันทึกเทปไว้มาเปิดให้ฟังนั้น บางท่านก็บอกว่าฟังไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ ดิฉันใคร่จะขอร้องว่าขอให้ท่านใช้ความพยายามฟังต่อไป ฟังครั้งที่ ๑ ไม่เข้าใจก็ให้ตั้งใจฟังครั้งที่ ๒ ถ้าไม่เข้าใจก็ให้ฟังครั้งที่ ๓ พอฟังหลาย ๆ ครั้งแล้วก็จะเข้าใจในคำสอนของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ นับว่าเป็นบุญของพวกเราอย่างมากมายมหาศาล แม้พระเดชพระคุณหลวงพ่อท่านจะมรณภาพไปแล้วก็ตาม ท่านไม่เห็นเรือนร่างของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ เห็นแต่รูปถ่าย รูปหล่อ แต่ท่านก็ยังได้ยินเสียง ซึ่งก็นับว่าสมัยนี้พวกเรามีบุญอยู่พอสมควร เพราะฉะนั้นการฟังเสียงหลวงพ่อจะไม่ได้เห็นองค์ท่านก็ตาม ถือว่าสิ่งที่ท่านได้ฟังนั้นเป็นมงคล ถ้าหากว่าท่านฟังให้เข้าใจจะรู้สึกเยือกเย็นชุ่มฉ่ำ แล้วก็สามารถที่จะนำใจของท่านให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิได้ แต่ว่าการฟังนี้ก็ต้องตั้งใจฟังอีกเช่นกัน ดิฉันว่าหลวงพ่อสอนภาษาไทยเพราะฉะนั้นการฟังแรก ๆ ท่านที่ไม่เคยได้ยินเสียงหลวงพ่ออาจฟังไม่เข้าใจ แต่พอครั้งต่อไปแล้วก็คงเข้าใจอยู่ที่ความตั้งใจของท่านว่ามีมากน้อยเพียงใดเท่านั้น แต่ถ้าหากว่าท่านตั้งใจจริงที่จะประพฤติปฏิบัติคุณงามความดีคือการเจริญภาวนาอยู่ในขณะนี้ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติโดยความจริง จริงทั้งกายจริงทั้งวาจา จริงทั้งใจ เมื่อเราเจริญภาวนาให้เป็นปรกติวิสัย แม้จะนั่ง นอน เดิน ยืน อยู่ในสถานที่ใด ถ้ามีช่องมีโอกาสแล้วเราก็เจริญภาวนาทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ ไม่ใช่ว่าท่านจะข้ามถนนรถขวักไขว่แล้วท่านก็ทำสมาธิเดินลอยไปก็เป็นอันตรายต่อชีวิต เราก็ควรเลือกกาลเทศะ คือเลือกกาลเวลาสถานที่ให้เหมาะว่าเราอยู่

สถานที่ใด เรามีเวลาเพียงเล็กน้อยก็ควรจะทำเวลานั้นให้เป็นประโยชน์แก่ตัวท่าน การประพฤติปฏิบัติเจริญภาวนานี้ก็ถือว่ามาทำใจของท่านให้เป็นสุข ให้สบาย ใจเป็นใหญ่ เป็นหัวหน้าทุกอย่างสำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าหากว่าใจได้อบรมฝึกฝนดีแล้ว เพราะใจมีหน้าที่บังคับกาย วาจาให้เป็นไป ถ้าหากว่าใจไม่เคยฝึกแล้ว ก็ไม่รู้ลู่ทางจะผ่อนปรนระงับให้เรื่องใหญ่กลายเป็นเรื่องเล็ก เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นนั้นก็เป็นไปได้โดยยาก ถ้าหากว่าเราเคยฝึกฝนอบรมแล้วเราก็สามารถทำได้และก็พยายามทำให้ดีขึ้นไปโดยลำดับ โดยขยับขั้นจิตของท่านเอง ตัวท่านเท่านั้นจะรู้ว่าสามารถควบคุมจิตใจของท่านได้ขนาดไหน อย่างไร เพราะฉะนั้นก็ตัวท่านเท่านั้นที่ประพฤติปฏิบัติให้จริงขนาดไหน ควรนำประโยชน์การศึกษาเล่าเรียนนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และก็ในภพชาติต่อ ๆ ไปที่เราจะต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร และดิฉันจะฝากกลอนไว้ให้ท่านฟังเพื่อรักษาใจให้เป็นสุขนะคะ

ใครจะรักจะชังช่างเถิด ใครทำลายใครชูเชิดก็ช่างเขา
ใครจะด่าจะบ่นก็ทนเอา ให้ใจเราร่มเย็นก็เป็นพอ

อันนี้ก็เป็นเรื่องของอุเบกขาบารมี เพราะฉะนั้นก็ขอท่านทั้งหลายได้จำและนำไปประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ท่านมีความสุข เมื่อใจเราเป็นสุขแล้วไม่ว่าอยู่สถานที่ใดก็เป็นสุขไปหมด นั่ง นอน เดิน ยืน ก็เป็นสุขไปหมด แต่เมื่อใจเป็นทุกข์ จะนั่ง น่อน ยืน เดิน อยู่ในสถานที่ใด มันก็เป็นทุกข์ ทุกข์ สุข เหล่านี้อยู่ที่ใจ เพราะฉะนั้นก็ใจของเราจะสงบได้ก็จากการเจริญภาวนา และก็ปฏิบัติตามกลอนที่ดิฉันว่ามาให้ท่านฟังนั้น วันนี้ก็ขอจบลงด้วยดีเพียงเท่านี้และก็เรื่องจะเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า ท่านที่ได้ขึ้นหอวิปัสสนานี้คงได้รับกระดาษการ์ดพิมพ์แล้วนะคะ กระดาษนั้นก็แจ้งให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า วันมาฆบูชาคือวันเสาร์ที่ ๑ มีนาคมนี้ ทางวัดปากน้ำก็จะหล่อพระประธานนะคะ แล้วก็พระพุทธรูป ๑ องค์ พระประธาน ๓ องค์ นั้นก็จะนำไปประดิษฐานที่ จ.ตรัง อ.เมือง ๑ องค์ อ.ย่านตาขาว ๑ องค์ และส่วนอีก ๑ องค์นั้น ก็จะไปที่ อ.เมือง จ.เลย ทั้งหมด ๓ วัดด้วยกัน แต่พระพุทธรูป ๑ องค์นั้น ก็เป็นของแม่ชีรำภา โพธิ์คำฉาย และคณะ จะทำการหล่อเวลา ๕ โมงเย็นก็ขอเชิญท่านทั้งหลายให้มาร่วมกุศลโดยพร้อมเพรียงกัน เมื่อเททองหล่อพระเสร็จแล้วก็จะได้เวียนเทียนกันเป็นพุทธบูชา ถ้าหากว่าท่านทั้งหลายอยู่บ้านไกลมาไม่ทันหรือบ้านใกล้ ดิฉันจะบอกแม่ชีธัญญาณี สุดเกษให้ท่านหาอาหารไว้ให้รับประทาน เพราะฉะนั้นเมื่อท่านมาถึงก่อนเวลาก็ขอเชิญไปที่โรงครัวนะคะ ทานอาหารก่อน และมานั่งในศาลาการเปรียญ เพราะได้นิมนต์พระท่านสวดชยันโตไว้ที่นั่น ก็ขอเรียนท่านทั้งหลายให้ได้ทราบตามนี้นะคะ การหล่อพระประธานนั้นเท่าที่ได้ทำมาเนียส่งออกไป ๑๑ ประเทศ ตามที่ได้ขอมาท่านเจ้าอาวาสวัดปากน้ำเนีย แจ้งให้ดิฉันได้ทราบว่าประเทศนั้น ประเทศนี้ขอมา ขอเป็นเจ้าภาพเองบ้างเป็นสามัคคีบ้าง ส่งพระพุทธรูปไปประดิษฐานต่างประเทศ ๑๑ ประเทศ และในประเทศไทยนี่ วัดใดที่ขาดพระประธาน ขอมาเราก็ช่วยกันดี บางทีก็เป็นเจ้าภาพเฉพาะองค์บ้าง เหมือนอย่างรายการเททอง วันที่ ๑ มีนาคมนี้ ก็มีคุณช้อย คุณนายฉลวย เล็กประยูร บริจาค ๑๐๒,๐๐๐ บาท อันนี้เป็นค่าขององค์พระด้วย แล้วก็เป็นพระโมคคัลลาน์ พระสารีบุตร และโต๊ะหมู่บูชา ส่วนอีกองค์หน้าตัก ๖๐ นิ้วนะคะ พ.ต.อ.พิชัย คุณเปรมใจ บริจาค ๗๐,๐๐๐ บาท ถ้าจะพูดแล้วยังไม่พอพระโมคคัลลาน์พระสารีบุตร โต๊ะหมู่บูชายังไม่พอ อีกองค์คุณประคอง คุณระเบียบ ทับจ้อย บริจาค ๑๕,๐๐๐ บาท ยังขาดเงินอีกจำนวนมาก ทั้งหมดที่ต้องใช้ร่วม ๆ ๒๕๐,๐๐๐ แต่มีผู้บริจาคอยู่แล้วแสนเศษ ๆ ก็เข้าใจว่าทางคณะของแม่ชีรำภา โพธิ์คำฉาย คงรวบรวมไว้แล้ว แต่แม้ท่านใดมิได้บริจาคก็ขอให้อนุโมทนาที่คณะศิษย์ที่สมาคมศิษย์เก่าที่จะกระทำให้เป็นไปสำหรับวันที่ ๑ มีนาคม ที่จะถึงนี้

หลวงพ่อและอานุภาพธรรมกาย

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ขอเชิญนั่งตามสบายก่อนก็ได้นะคะ เพราะดิฉันได้ตั้งใจไว้ว่าจะนำเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับหลวงพ่อของเรา แล้วก็เกี่ยวกับอานุภาพของวิชาธรรมกาย เพราะว่าในปัจจุบันนี้หลวงพ่อของเราได้มรณภาพไปแล้ว และปัจจุบันนี้ก็เหลือเพียงแต่ลูกศิษย์ และต่อไปลูกศิษย์ก็กำลังจะหมดไป ก็จะเหลือหลานศิษย์ เมื่อหลานศิษย์หมดไปก็จะมีเหลนศิษย์ ทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับเรื่องหลวงพ่อเราก็ตามหรือว่าอานุภาพของวิชาธรรมกายนั้นซึ่งในสมัยที่หลวงพ่ออยู่นั้นก็เรียกว่าเข้มข้นมาก และก็เมื่อหลวงพ่อเราได้มรณภาพไปแล้ว สิ่งที่เข้มข้นในสมัยเมื่อหลวงพ่ออยู่นั้นก็ได้จางลงมา อันนี้ตามความรู้สึกของดิฉันว่าได้จางลงไป และก็นับวันที่จะจางลงไปทุกทีเพราะฉะนั้นในฐานะที่ดิฉันนั้นได้เคยอยู่วัดปากน้ำมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย และก็ได้ใช้ชีวิตอยู่ภายในวัดนี้ ได้รู้ได้เห็นและก็ได้ฟังคำสั่งสอนของหลวงพ่อมาโดยตลอด จนกระทั่งถึงหลวงพ่อได้มรณภาพ ดิฉันก็คิดว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ดิฉันจะนำมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนี้ บางเรื่องก็อาจจะเป็นเรื่องเหลือเชื่อสำหรับในปัจจุบันนี้ แต่เรื่องทั้งหลายแหล่นี้ จะเป็นเรื่องเหลือเชื่อก็ตามหรือไม่ใช่เรื่องเหลือเชื่อก็ตาม ขอท่านผู้ฟังได้โปรดทำใจให้เป็นกลางว่าที่ดิฉันนำมาเล่าต่าง ๆ นี้ไม่ได้มีการโฆษณาใด ๆ การโฆษณาหลวงพ่อเราเนียเราจะโฆษณาทำไมเพราะหลวงพ่อของเราก็ได้มรณภาพไปแล้ว ผลงานของท่านและบารมีอันศักดิ์สิทธิ์ของท่าน ท่านก็ได้ท้าทายให้ท่านทั้งหลายได้พิสูจน์ด้วยตัวของท่านเอง ว่าวิชาธรรมกายนั้นมีจริงหรือไม่ และหลวงพ่อเราเนียได้ทำวิชาธรรมกายจริงหรือไม่ และผลอานุภาพของวิชาธรรมกายนี้เป็นประโยชน์เป็นที่พึ่งแก่ผู้ประพฤติปฏิบัติหรือไม่ หลวงพ่อเราก็ได้วางแนวทาง และก็ประกาศผลงานของท่านให้พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา แม่ชี ได้พิสูจน์ด้วยตัวของท่านเองแล้ว แต่เท่าที่ดิฉันได้ตั้งข้อสังเกตเรื่อยมา ตั้งแต่สมัยที่หลวงพ่อได้ให้ดิฉันมีหน้าที่อบรมแม่ชีด้านหน้าวัด เมื่อก่อนแม่ชีมีสองคณะ คณะอนาลัยซึ่งอยู่ตรงคณะเขกขัมข์ด้านตะวันตกปัจจุบันนี้ และก็คณะหน้าวัด คณะอนาลัยนั้นจะมีแม่ชีที่หุงหารับประทานเอง ส่วนหน้าวัดนั้นก็ช่วยทำโรงครัว และก็รับประทานอาหารในโรงครัว เพราะฉะนั้นการปกครองก็จึงแบ่งออกเป็นสองคณะ ส่วนคณะหลังวัดหลวงพ่อก็ได้มีคำสั่งให้มีฆราวาสและแม่ชีที่มีความรู้มาให้การอบรมสั่งสอน แต่สำหรับดิฉันนั้นหลวงพ่อใช้ให้อบรมแม่ชีฝ่ายหน้าวัด ซึ่งการอบรมในสมัยนั้นก็ต้องจดชื่อ นามสกุล อายุ ที่อยู่ และอาชีพของแม่ชีทุกคน และเมื่อถึงเวลาจะทำวัตรเย็นก็ต้องเรียกชื่อ เรียกชื่อว่ามาครบกันไหม มีขาดจำนวนเท่าใด และต่อจากนั้นก็จึงได้อบรมธรรมกันต่อไป และหลวงพ่อก็ได้เอาใจใส่คอยไต่ถามอยู่เสมอ ซึ่งตอนนั้นที่หลวงพ่อใช้ดิฉันไปอบรมแม่ชีมีอายุเพียง ๒๑ ปี เท่านั้น ซึ่งหลวงพ่อใช้ไปครั้งแรก ดิฉันก็ขัดคำสั่งโดยกราบเรียนหลวงพ่อว่าหลวงพ่อเจ้าขาลูกนี้ไม่สามารถจะไปอบรมได้ ท่านถามว่าทำไม ดิฉันก็ได้กราบเรียนหลวงพ่อว่าผู้ที่ลูกจะไปอบรมนั้น คราวย่า คราวยาย คราวป้า คราวแม่ คราวน้า ซึ่งจะคราวพี่ คราวน้องก็มีจำนวนน้อย เพราะในสมัยนั้นแม่ชีสาว ๆ บวชกันมีน้อยมาก เพราะว่าคนที่บวชชีสาว ๆ เขาจะเข้าใจว่าอกหัก เพราะฉะนั้นส่วนมากในสมัยนั้นก็จึงมีแม่ชีที่มีอายุมาก ๆ มาบวช แต่หลวงพ่อท่านก็บอกว่าไปเถิด แม้เอ็งจะเป็นเด็ก แต่หลวงพ่อใช้ให้ไปสอน ไปเถอะหลวงพ่อใช้ให้ไปสอนก็ไป ซึ่งในสมัยนั้นที่หลวงพ่อเรายังมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าพระภิกษุ สามเณร

เด็กวัด อุบาสก อุบาสิกา หรือแม่ชี ทั้งรักทั้งเกรงกลัวทั้งเคารพหลวงพ่อของเราอย่างยิ่ง ทุกองค์ทุกคนกลัวว่าหลวงพ่อจะว่าใครไม่ดี ก็กลัวว่าจะไม่ดีไปตามปากของหลวงพ่อ เพราะฉะนั้นการปกครองในสมัยนั้นเรียกว่าพ่อปกครองลูก หลวงพ่อมีทั้งเมตตา มีทั้งพระเดช มีทั้งพระคุณ การปกครองของหลวงพ่อเฉียบขาด ถ้าหากว่าพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา หรือแม่ชี เด็กวัดถ้าประพฤติผิด ท่านจะกล่าวตักเตือนสองครั้ง พอครั้งที่สาม ท่านจะให้ย้ายวัดให้ออกจากวัดทันที เพราะท่านให้เหตุผลว่า เสียเวลา เพราะท่านเนี่ยจะต้องทำวิชชา ท่านจะต้องสอนวิชชา เพราะฉะนั้นก็ให้ย้ายให้หาที่อยู่ใหม่ และก็การสอนในสมัยนั้นพระภิกษุ สามเณร ตอนเย็นทำวัตรเย็นหลวงพ่อก็คุมธรรมะเอง สอนเอง หลวงพ่อทำการสอนในวันพฤหัสที่ศาลาการเปรียญ และก็ตอนเย็นสำหรับแม่ชีนั้นเราก็แบ่งนั่งกัน ซึ่งใช้ศาลาการเปรียญบ้าง และก็ต่อมาก็ใช้ที่บ้านของน้าสายหยุดเพียงเกิดสุข แล้วต่อมาก็ได้ย้ายกลับไปศาลาการเปรียญ แล้วก็ย้ายไปบ้านของคุณป้าเลี้ยบ ศิกาญจนานันท์ ซึ่งปัจจุบันนี้ ยุวนิช ศิวโรจน์ ก็อยู่ในสถานที่นั้น แต่เราก็พยายามประพฤติปฏิบัติกันมาโดยตลอดมิได้หยุดยั้ง และที่ดิฉันได้เรียนไว้เมื่อตะกี้นี้ว่าดิฉันได้ตั้งข้อสังเกตไว้นั้นนะ สำหรับพระภิกษุ สามเณรนั้นไม่สามารถจะตั้งข้อสังเกตได้เพราะไม่ได้ใกล้ชิด แต่ที่ดิฉันได้ไปทำการอบรมแม่ชีหน้าวัดอยู่นั้น เมื่อหลังจากการอบรมและก็สวดมนต์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดิฉันจะเรียกมาคุยเนี่ย ๕ คนด้วยกัน และก็จะถามวัตถุประสงค์ที่มาบวชนั้นเนี่ยประสงค์อะไร มีความมุ่งหมายอะไร และก็รู้ไหมว่าวัดเราเนี่ยนะจุดสำคัญอยู่ที่ไหน หลวงพ่อเราทำอะไร ซึ่งดิฉันจะเรียกมาวันละห้าคน ห้าคน ห้าคน จนกระทั่งถึงจวนออกพรรษาดิฉันก็จะสรุปผลให้ฟังในการอบรมนั้นก็จะสรุปผลว่า ในการที่ดิฉันได้เท่ากับว่าสัมภาษณ์นะคะ สัมภาษณ์แม่ชี ว่าที่มาอยู่วัดนะรู้ไหม รู้อะไรบ้าง มีความเข้าใจอะไรต่ออะไรต่าง ๆ ของวัดของเรา ของหลวงพ่อของเราเนี่ยนะ แต่เท่าประมวลทั้งหมดแล้วบางพรรษามีสองร้อยกว่าคนเฉพาะหน้าวัด จะมีที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนามีประมาณเพียง ๒๐% เท่านั้น และก็รู้ว่าหลวงพ่อเราทำอะไรรู้ว่าวิชชาธรรมกายนี้คืออะไร มีประมาณเพียง ๑๐% เท่านั้น เมื่อดิฉันได้เคยสำรวจมาอย่างนี้และความรู้สึกเหล่านี้มันก็ติดใจมาโดยตลอด ก็คิดว่าทำอย่างไรจะให้พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา แม่ชีที่เข้ามาในวัดปากน้ำนี้มีความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติของหลวงพ่อของเรา และก็มีความรู้ มีความเข้าใจ ในวิชชาธรรมกาย

ดิฉันคิดมาโดยตลอด และก็คิดว่าเมื่อดิฉันมีช่องมีโอกาสนะ อยากจะเล่า อยากจะบอก สิ่งที่ดิฉันได้ประสบมาด้วยตัวของดิฉันเอง และก็สิ่งที่เคยได้ศึกษาเล่าเรียนมาเมื่อสมัยหลวงพ่อมีชีวิตอยู่ และก็เคยได้ยินได้ฟังมา บางเรื่องเกิดตั้งแต่สมัยที่ดิฉันเองก็ยังไม่เกิด แต่ว่ามาในสมัยนั้นก็มีผู้เล่าผู้บอกให้ฟัง และหลวงพ่อก็ได้พูดให้ฟัง เพราะฉะนั้นดิฉันก็คิดว่าบัดนี้ เรามีสถานที่ที่ปฏิบัติธรรมที่สะดวกสบายและก็พร้อมด้วยพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และก็แม่ชี น่าอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง สำหรับท่านที่อยู่นอกวัดแม้จะไกลแสนไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะนี้เป็นหน้าฝนท่านก็มิได้ย่อท้ออุตสาห์เดินทางมาปฏิบัติธรรม ที่วัดปากน้ำภาคค่ำนี้ ดิฉันขออนุโมทนาในส่วนกุศลที่ท่านได้มีอุตสาหวิริยะในครั้งนี้ด้วย และก็ถ้าหากดิฉันจะเริ่มเรื่องเล่าในขั้นต่อไปก็รู้สึกว่าจะกินเวลาในการปฏิบัติธรรม เพราะฉะนั้นก็วันนี้ก็ขอหยุดเพียงแค่นี้ วันนี้ก็ถือเป็นเพียงอารัมภบทเท่านั้นแล้วก็ในวันต่อไปเมื่อถึงวาระที่ดิฉันจะแนะนำแล้วก็จะเข้าเรื่องบรรยายเข้าเรื่องต่อไป และต่อจากนี้ไปก็ให้ตั้งใจฟังนะคะจะอธิบายให้ฟัง ในการที่เราจะทำสมาธิคือจะทำใจให้หยุดให้นิ่ง นอกจากว่าเราจะปล่อยวางภาระ ธุระต่าง ๆ ที่เคยทำเคยนึกคิดมาทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต กับวิชาความรู้ที่เคยศึกษาเคยเล่าเรียน และเคยได้เห็น เคยได้ยินมา เราก็ต้องปล่อยต้องวางเพื่อทำใจให้ว่าง แล้วก็ต้องสำรวมกายโดย

การนั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง ทำกายให้นิ่งไม่เคลื่อนไหว ถ้ากายเคลื่อนไหวใจก็เคลื่อนไหวไปตามกายและก็ให้หลับตาเพื่อไม่เห็นรูปภายนอกเป็นเหตุที่จะให้ใจไปจดในรูปต่าง ๆ ทั้งใกล้และไกลไม่สะดวกแก่การที่จะทำใจให้หยุดนิ่ง เป็นสมาธิ ส่วนการสำรวมใจนั้น ท่านจะเริ่มสำรวมได้ตั้งแต่ออกจากที่พัก อันนี้หมายถึง พระภิกษุ สามเณร และแม่ชีที่อยู่ภายในวัดปากน้ำนะคะ แต่ถ้าหากว่าท่านเดินทางท่าสำรวมละก็อาจไม่เห็นรถราที่เราจะข้ามถนนหนทางอะไรเนี่ย อย่างเมื่อเช้าเนี่ยดิฉันไปเยี่ยมคนไข้ที่โรงพยาบาลธนบุรี เห็นรถชนคนแต่เข้าใจว่าจะตายเป็นผู้ชาย เพราะว่ารถก็ได้ผ่านมาเสียก่อน การสำรวมใจนี้นะเราจะเริ่มตั้งแต่ออกจากที่พักที่อาศัย และก็เข้ามาสู่ภายในบริเวณนี้ และก็เริ่มสำรวมกาย ต่อมาอีกจนกระทั่งสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระ เป็นการนอบน้อมต่อพระรัตนตรัย เพื่อให้ กาย วาจา ใจ บริสุทธิ์ สะอาด การที่เราสวดมนต์ไหว้พระบูชาพระนี้ ถ้าหากสำรวมใจแล้วนี่นะ ใจจะรู้สึกเป็นสุขแช่มชื่น เบิกบาน แต่ถ้าหากว่าไม่ได้สำรวมใจอยู่ในขณะนั้น วาจาก็กล่าว นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ แต่ใจก็ส่งไปในที่อื่นที่ใด เมื่อคณะสวดจบเราก็จบด้วย แต่ว่าไม่ได้รับความแช่มชื่นเบิกบาน เพราะฉะนั้นการสำรวมใจไม่ใช่จะสำรวมตั้งแต่ตอนนั่งสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้ายมือขวาทับมือซ้ายเท่านั้น สำรวมตั้งแต่เริ่มออกจากที่พัก แล้วก็สำรวมมาโดยตลอด จนกระทั่งถึงวาระที่สวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระ ท่านทั้งหลายลองพยายามทำดู ตามที่ดิฉันได้แนะนำนี้ จะรู้สึกแช่มชื่นใจ เบิกบานใจในขณะที่กำลังสวดมนต์ไหว้พระบูชาพระอยู่นั้น ความรู้สึกของท่านทั้งหลายเป็นอย่างไรนั้น ก็แล้วแต่ความรู้สึก แต่สำหรับความรู้ของดิฉันนะแม้จะประพฤติปฏิบัติมาเป็นเวลาถึง ๔๐ ปีก็ตาม แต่ว่าได้ยินเสียงพระคุณเจ้าทั้งหลายที่ได้มาสวดมนต์พร้อมกับอุบาสก อุบาสิกา แม่ชี ฟังแล้วชื่นใจ ฟังแล้วเบิกบานใจ ในขณะที่กำลังสวดมนต์อยู่นั้นมีความรู้สึกอย่างนั้นจริง ๆ และก็เมื่อท่านทั้งหลายได้สำรวมใจ ในขณะที่สวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระ ก็จะมีผลสืบเนื่องมาจนกระทั่งถึงการที่เราจะทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ เมื่อทำใจให้ว่างแล้วก็ได้สำรวมใจ แล้วก็ได้กำหนด ก็ให้กำหนดเครื่องหมายขึ้น เครื่องหมายนี้กำหนดให้เห็นเป็นดวงใส โตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน กลมรอบตัวใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้า การที่กำหนดอุคคหนิมิตขึ้นนี้ ก็เพื่อจะให้เป็นหลักยึดของใจ ให้เป็นที่ตั้งของใจ ให้เป็นที่รองของใจ และเป็นจุดยืนของใจ เพราะใจมีธรรมชาติชอบดิ้นรนสับส่ายไปในอารมณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นไปในทางดี และทางไม่ดี เมื่อกำหนดอุคคหนิมิตขึ้นแล้ว หญิงให้กำหนดเข้าทางปากช่องจมูกซ้าย ชายให้กำหนดทางช่องจมูกขวา ให้หยุดอยู่ตรงกลางของช่องจมูก ไม่ให้ล้ำเข้าไปไม่ให้เหลือมออกมา ให้หยุดอยู่ตรงกลางพอดี แล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่าสัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่กับดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ ประคองเครื่องหมายจากฐานที่หนึ่งช่องจมูก ฐานที่ ๒ ตรงหัวตา หญิงซ้ายชายขวา แล้วก็ภาวนาอีก ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใสใจหยุดนิ่งอยู่กับดวงที่ใส แล้วค่อย ๆ ประคองเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ ตรงหัวตา ไปฐานที่ ๓ จอมประสาทตรงกลางศีรษะเข้าไป ตรงหัวตาเข้าไปข้างใน ให้ไปหยุดอยู่ตรงกลาง แล้วก็ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ แล้วค่อยประคอง เครื่องหมายจากฐานที่ ๓ จอมประสาทไปฐานที่ ๔ ช่องเพดานในขณะที่จะเลื่อนนั้น ให้เหลือบตากลับเข้าข้างใน การเหลือบตากลับเข้าข้างในก็เพื่อจะให้เป็นเครื่องประกอบในการที่จะนำใจซึ่งมีปรกติ ออกข้างนอกให้กลับเข้าไปข้างใน เมื่อค่อย ๆ เลื่อนไปหยุดอยู่ตรงกลางของช่องเพดานฐานที่ ๔ แล้ว ต่อจากนั้นก็ให้หลับตาปรกติ และก็ให้ภาวนาอีก ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ แล้วค่อย ๆ ประคองเครื่องหมายจากฐานที่ ๔ ช่องเพดานไปฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ตรงจุดใต้คางเข้าไปข้างในให้ไปหยุดอยู่ตรงกลางของลำคอ แล้วก็ภาวนาอีก ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ แล้วค่อย ๆ ประคองเครื่องหมายจากฐานที่ ๕ ปากช่องคอให้ดิ่งตรงไปตรงกลางตัว ให้ไปหยุดอยู่ตรงสะดือ ตรงนั้นเป็นฐานที่ ๖ และก็ภาวนา

อีก ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ แล้วค่อย ๆ ประคองเครื่องหมายจากฐานที่ ๖ ตรงสะดือ สูงขึ้นมาเหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้วตรงนั้นเป็นที่สุดของลมหายใจ เมื่อเวลาหายใจเข้าไป ลมหายใจก็จะไปสุดอยู่ตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิด ตรงนั้นเป็นที่ดับ ตรงนั้นเป็นที่ประชุมของธาตุ ขวาธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ใจตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่กับดวงที่ใส และก็ให้ภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ภาวนาไปจนนับครั้งไม่ถ้วน ในขณะที่ภาวนาอยู่นั้น ก็พยายามบังคับใจประคองใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ คือในขณะที่เรากำลังบังคับใจ ประคองใจให้เป็นสมาธิอยู่นั้น การนั่งวางมือเท้าตามปรกติ ผ่อนลมหายใจเข้าออกตามปรกติคือ ไม่ต้องไปเกร็งอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง ไม่ต้องไปกลั้นลมหายใจ ปล่อยผ่อนตามสบายแล้วก็บังคับใจ ก็อย่าให้มากเกินไปอย่าให้น้อยเกินไป การภาวนาก็เหมือนกันอย่าให้เร็วเกินไป อย่าให้ช้าเกินไป ให้เป็นกลาง ๆ ให้ตรงกับคำว่า มัชฌิมาปฏิปทา ซึ่งเป็นทางเดินของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทั้งหลายที่ท่านได้สำเร็จไปแล้วมากน้อยเท่าใด ท่านก็อาศัยเดินทางกลาง เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด บางครั้งจะเกิดอาการเบาสบาย บางทีไม่รู้สึกตัวว่านั่งอยู่ในลักษณะใด วางมือวางเท้าไว้อย่างไร และก็บางครั้งไม่มีความรู้สึกอย่างนั้น แต่อาจจะเห็นดวงที่กำหนดขึ้น หรือจะเห็นโตไปกว่านั้น โตเต็มที่ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือจะเห็นเป็นกายของท่านเองคือ กายมนุษย์ละเอียด กายที่นอนหลับแล้วฝันไป หรือจะเห็นเป็นกายทิพย์ กายพรหม องค์พระ เห็นดอกไม้ใบไม้ เห็นเป็นอะไรใช้ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ให้ยึดเอาสิ่งที่เห็นนั้น ใจตรึกนึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่กับสิ่งที่เห็น แล้วก็ให้หยุดภาวนาได้ แต่ให้เพิ่มกำลังของสมาธิ โดยการทำใจให้หยุด หยุดในหยุด ๆ ๆ ให้นานหนักเข้า สิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนขึ้นตามลำดับ ถ้ามีความรู้สึกว่าเห็นข้างนอก จะเป็นรูปร่างแสงสีชนิดใดก็ตาม ให้พยายามน้อมสิ่งที่เห็นข้างนอกกลับเข้ามาข้างใน ให้มาตั้งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้

ครูตรีธาได้เล่าเรื่องของหลวงพ่อเก่า ๆ ไว้ในเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เดินทางไปศรีลังกา

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

สวัสดีท่านผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน วันนี้ดิฉันก็จะนำเรื่องราวที่เดินทางไปประเทศศรีลังกามาพูดให้ท่านได้รับทราบอีกครั้งหนึ่ง คือวันที่ ๒ สิงหานี้ก็จะออกเดินทางไปประเทศศรีลังกาแล้วก็จะกลับในวันที่ ๗ สิงหาในการที่เดินทางไปครั้งนี้ ก็ด้วยมีเจตนาว่า อยากจะไปชมการแห่พระทันตธาตุ คือพระเขี้ยวแก้วของพระพุทธเจ้า เพราะว่าประเทศศรีลังกานี้ดิฉันได้ไปคราวนี้เป็นครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๒ นั้นก็ไปเพื่อกราบนมัสการพระทันตธาตุ เพราะทางประเทศศรีลังกานั้น ๓ ปีเขาจึงจะเปิดให้นมัสการหนึ่งครั้ง ส่วนการแห่พระทันตธาตุคือพระเขี้ยวแก้วนั้นเขามีทำเป็นประจำทุกปี และก็จะต้องแห่ในเดือน ๙ คือเวลาเข้าพรรษา แล้วก็ถือว่าวันพระจันทร์เต็มดวงนั้นเป็นวันที่มีความสำคัญ เพราะฉะนั้นเขาก็จะทำการแห่พระเขี้ยวแก้วในวันนั้น ก็อยากจะไปนมัสการอีกครั้งหนึ่ง แล้วก็อยากจะไปชมการแห่ขบวนแห่พระเขี้ยวแก้วว่า ชาวพุทธของประเทศศรีลังกานั้นมีความเคารพเลื่อมใสแน่นแฟ้นขนาดไหน อย่างไร ก็เพื่ออยากจะไปดูให้เห็นเพื่อเป็นทัศนศึกษา และก็ในขณะเดียวกันทางคณะสงฆ์ของประเทศศรีลังกา ก็มีเจตนาที่จะถวายสมณศักดิ์แก่ท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสของวัดปากน้ำ คือท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนี ทางคณะสงฆ์ของศรีลังกาก็เลยจัดให้ตรงกันกับที่เราจะไปดูแห่พระเขี้ยวแก้ว และก็การไปในครั้งนี้ทางสถานทูตศรีลังกาก็ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมเป็นอย่างดี โดยขอเปิดห้องวีไอพี ให้แต่สำหรับที่สนามบินที่ประเทศศรีลังกานั้น เมื่อคราวที่แล้วเขาก็ต้อนรับท่านเจ้าคุณที่ห้องวีไอพี แต่คราวนี้ได้ทราบว่าเขาจะมีการต้อนรับให้เอิกเกริก แต่จะเอิกเกริกงดงามขนาดไหนนั้นก็ยังบอกให้ท่านทั้งหลายทราบไม่ได้ เพราะเหตุว่ายังไม่เห็นกับตา ต่อเมื่อไปมาแล้วก็จะนำมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังเพื่อดิฉันจะได้ไม่ต้องถูกต่อว่าทางไปรษณียบัตร ว่าไปที่ไหนไม่เห็นมาเล่าให้ฟังเลย เพราะฉะนั้นก็จะนำมาเล่า และก็ในการเดินทางไปครั้งนี้ดิฉันก็มีจิตศรัทธา จิตศรัทธานี่อยู่บนพื้นฐานแห่งความสงสาร ไม่ทราบว่าเป็นยังไงไปเห็นพระภิกษุ สามเณร ของประเทศศรีลังกาแล้วก็คิดมาเปรียบเทียบความเป็นอยู่ของภิกษุ สามเณรในประเทศไทย แม้จะเป็นจังหวัดที่มีความทุรกันดารไม่อุดมสมบูรณ์เหมือนภาคกลางก็ตาม แต่ก็คิดว่าความเป็นอยู่ของพระภิกษุ สามเณรในประเทศไทยนั้น มีความสะดวกสบายกว่าพระภิกษุ สามเณรของประเทศศรีลังกาเป็นอย่างมากฉะนั้นในการเดินทางไปครั้งนี้ดิฉันก็ได้จัดธรรมาสน์ ไปถวาย ๓ ธรรมาสน์ โดยที่คุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิท เป็นเจ้าภาพหนึ่งธรรมาสน์ คุณอัครพล ทิศุธิวงศ์ เป็นเจ้าภาพหนึ่งธรรมาสน์ นอกนั้นก็เป็นเรื่องของการสามัคคี ดังที่ท่านทั้งหลายได้บริจาคทรัพย์ร่วมทำบุญในครั้งนี้ และก็ยังมีเสื่ออีก ๕๐ ผืน ย่ามอีก ๒๐๐ ใบ แล้วก็ยังมีร่มอีก ๑ โหล และก็ยังจะถวายจตุปัจจัยแก่พระภิกษุ สามเณร ตั้งแต่มหานายกะลงมา และก็ถวายภัตตาหารด้วย ของทุกอย่างเตรียมพร้อมแล้ว และก็ยังมีเสื้อสำหรับที่ไปแจกเด็ก ๆ ความจริงแล้วก็สั่งทางโรงงานให้ทำให้ ๑๐๐ ชุด แต่วันนี้เขาเอาเสื้อเอากางเกงมาส่งก็ได้ประมาณ ๙๐ กว่าชุดเท่านั้น ไม่ถึง ๑๐๐ ชุด เพราะฉะนั้นก็แจ้งให้ท่านทั้งหลายได้ทราบเพื่อจะได้ไมทนาโดยพร้อมเพรียงกัน การที่ดิฉันได้จัดของต่าง ๆ ไปถวายที่ประเทศศรีลังกา และก็นำไปแจกเด็ก ๆ นั้น ถ้าเราจะพูดกันถึงเรื่องลักษณะของการทำบุญแล้ว คือการบริจาคทาน ก็มีอยู่ ๓ อย่าง คือการทำบุญนั้น ปรารภอะไร ถ้าหากว่าปรารภตน

เป็นใหญ่ก็เรียกว่า อัตตาธิปไตย แล้วก็ประเภทที่ ๒ ถ้าปรารภคำสรรเสริญเยินยอ ก็จะเข้าในลักษณะของโลกาธิปไตย คือ ถือโลกเป็นใหญ่ โลกก็คือหมู่สัตว์ที่เราเกิดมา เราประชุมอยู่กันเป็นหมวดหมู่นี้ ส่วนประเภทที่ ๓ นั้น ธรรมาธิปไตยถือธรรมเป็นใหญ่ ไม่ได้ปรารภตน ไม่ได้ปรารภโลก ปรารภธรรมเป็นใหญ่ เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายจะเห็นได้ว่าที่ธรรมาสน์ก็ตาม ดิฉันได้เขียนชื่อไว้ แล้วก็เสื่อที่ห่อทั้งหมดนี้ก็มีด้วยกันทั้งหมดด้วยกัน ๒๐ ห่อ กับของที่บรรจุใส่กล่องทุกกล่องล้วนแล้วแต่มีชื่อท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนีทั้งนั้น ตลอดจนกระทั่งปักที่ย่ามก็มีชื่อท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชมหามุนี เพราะฉะนั้นในการที่ดิฉันได้จัดการรวบรวมวัตถุจตุปัจจัยที่จะนำไปทำบุญที่ประเทศศรีลังกานั้น ก็เข้าในลักษณะปรารภธรรมเป็นใหญ่ ก็ถือว่าทานการบริจาคนั้นเป็นเรื่องสำคัญ หลวงพ่อของเราก็เคยเทศน์สอนไว้ว่า ถ้าจะทำคุณงามความดีอะไรก็ทำไปเถิด แต่ว่าเรื่องทานนี้อย่าได้ทอดทิ้งนะ ถ้าหากว่าทอดทิ้ง เกิดในภพชาติต่อไปก็จะมีแต่ความแห้งแล้ง ความแห้งแล้งในที่นี้ก็หมายถึงความยากจนนั่นเอง การที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์นี้ก็เพื่อจะเสริมสร้างบุญบารมีให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ความปรารถนาอันสูงสุดก็คือปรารถนาถึงที่สุดแห่งทุกข์คือ พระปรินิพพาน และก็ในช่วงที่เราเดินทางเพื่อจะให้ถึงความปรารถนาอันสูงสุดเพื่อถึงที่สุดแห่งทุกข์นั้น ก็เหมือนอย่างเราเดินทาง เหมือนอย่างท่านทั้งหลายเดินทางจากบ้านมาวัดปากน้ำ ถ้าไม่มีสตางค์ค่ารถ ท่านก็นั่งรถไม่ได้ก็ต้องเดิน ถ้าเดินก็เป็นเรื่องที่เหนือความสามารถสำหรับบ้านที่อยู่ไกล ๆ อันนี้สำหรับเรื่องเดินนี่นะคะ ดิฉันเคยคิดถึงพี่ผุสดี เพชรพลาย บ้านแกอยู่ตรงหน้าธนาคารกรุงเทพนั่นแหละ บ้านอยู่แค่นี้แกก็ขับรถมาวัดปากน้ำมานั่งภาวนา

ดิฉันคิดว่า ถ้าหากพี่ผุสนี่นะ อันนี้ขอออกนอกเรื่องหน่อยนะคะว่าถ้าเดินมาเนี่ยก็จะเป็นการออกกำลังกายอย่างดีทีเดียว ทั้งไปและกลับ แต่ว่าด้วยเหตุผลอะไรก็ไม่ทราบก็ยังไม่ได้คุย ไม่ได้ถาม พี่ก็ขับรถมาวัด ถ้าพูดถึงระยะทางก็กิโลเศษ ๆ เท่านั้น ถ้าหากเดินเนี่ยเราก็เป็นการออกกำลังกายเป็นอย่างดีทีเดียว เพราะฉะนั้นการเดินทางมาวัดปากน้ำเรายังต้องใช้ปัจจัยเป็นเครื่องอำนวยความสะดวก นี้ถ้าหากว่าเราเดินทางไปในต่างจังหวัด หรือต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน ก็ต้องอาศัยจตุปัจจัยเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินทางเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นในการที่เราจะเดินทางให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์นั้นเราก็ต้องเตรียมเสบียง เตรียมเสบียงเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก ทั้งเครื่องอุปโภคและบริโภคที่เราจะเดินทางกันในภพชาติต่อ ๆ ไป เพราะว่าเรายังจะต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารนี้อยู่เป็นจำนวนมาก แต่นี้เท่าที่ได้ศึกษาธรรมศึกษามาแล้ว อย่างพระพาหิยะ ท่านเลิศในทางขิปปาภิญญา ซึ่งเป็นเอตทัคคะ พระสาวกที่เป็นพระอรหันต์นั้นก็มีเลิศในทางต่าง ๆ กัน แต่พระพาหิยะนั้นท่านเลิศในทางขิปปาภิญญา ตรัสรู้ธรรมเร็ว เพียงแต่ท่านฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าท่านก็ได้สำเร็จอรหัตผลแล้ว แต่ว่าผู้ที่ได้ฟังธรรมกับองค์สมเด็จพระบรมศาสดานั้น เมื่อสำเร็จพระอรหัตผลก็จะต้องได้เป็น เอหิภิกขุอุปสัมปทา คือจะมีไตรทิพย์สำเร็จ และก็จะได้บวชเฉพาะพระองค์ ซึ่งในวันมาฆบูชา ที่มีพระสงฆ์พระอรหันต์มาประชุมกัน จำนวน ๑.๒๕๐ องค์นั้น ล้วนแล้วแต่เป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทาทั้งนั้น คือท่านเหล่านั้นได้ฟังธรรมแล้วก็ได้สำเร็จอรหัตผล แล้วก็ได้อุปสมบทเป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทา ล้วนแล้วแต่มีไตรทิพย์สำเร็จมาให้ แต่พระพาหิยะนั้น ไม่มีไตรทิพย์ที่จะอุปสมบทให้เป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทาได้ ท่านก็ต้องไปเที่ยวแสวงหาผ้าจากกองขยะเพื่อมาเย็บเป็นสบงเป็นจีวร แต่แล้วในที่สุดท่านก็ถูกโคแม่ลูกอ่อนขวิดตายเสียก่อน แล้วก็เข้านิพพาน เลยไม่ได้บวชเป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทา อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ให้เราทั้งหลายจะต้องคิดว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เมื่อศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจได้แล้ว เราก็จะเข้าใจได้ว่าที่พระพาหิยะท่านเป็นดังนี้ก็เพราะเหตุว่าท่านไม่ได้บริจาคทานไว้ ไม่ได้บริจาคเสื้อผ้าข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ เหล่านี้ ท่านบำเพ็ญบารมีในด้านอื่น ในด้านทานท่านไม่ได้บำเพ็ญ เพราะฉะนั้นแม้ในชาติที่สุดที่จะเข้านิพพาน ก็ต้อง

อยู่ในสภาพอย่างนี้ และก็สภาพของท่านนั้นก็อยู่ในสภาพของคนที่เรือแตกแหวกว่ายอยู่ในมหาสมุทร คลื่นซัดเข้าฝั่งเสื้อผ้าก็หลุดหายไปเหลือแต่ร่างกายที่ปราศจากเสื้อผ้า เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ก็ทำให้คิดว่าการบริจาคทานนั้น เราจะต้องบริจาคให้หลาย ๆ อย่างให้ครบให้ถ้วน เราต้องทำเหตุไว้ เมื่อเราทำเหตุไว้อย่างไรผลก็จะต้องออกมาอย่างนั้น ถ้าเราไม่ทำเหตุแล้วเราจะปรารถนาผลนั้นย่อมไม่ได้ เราก็ต้องศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการบริจาคทานเหล่านี้ มีอีกหลายท่านที่ดิฉันเนี่ยมีความห่วงใยเป็นอย่างมากว่า การทำบุญการบริจาคทานต่าง ๆ เหล่านี้ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเท่าที่ควร ว่าทำบุญอย่างไร บริจาคทานอย่างไรจึงจะได้บุญมากบุญละเอียด การรักษาศีล การเจริญภาวนาก็เช่นเดียวกัน การทำไม่ใช่สักแต่ว่าทำ ไม่ใช่ทำง่าย ๆ ต้องประกอบไปด้วยเจตนา และก็ต้องพร้อมด้วยกาย วาจา ใจ แต่ถ้าหากว่าดิฉันจะนำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังวันนี้ ก็เกรงว่าเวลาที่ปฏิบัติธรรมก็จะน้อยไป เพราะฉะนั้นก็จะขอพักเรื่องการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญที่ถูกต้อง เราควรจะทำกันอย่างไรนั้นไว้โอกาสหน้า และสำหรับวันพรุ่งนี้ก็คงจะไม่ได้พูดเช่นเดียวกัน คงจะต้องกลับจากประเทศศรีลังกา ถึงวาระที่ดิฉันจะมีหน้าที่มาพูดวันนี้ ก็จะนำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง และก็เมื่อเราศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการบริจาคทานนี้ ก็ถือว่าเป็นการเสียสละ เป็นการขจัดตระหนี่ เป็นการขจัดตระหนี่ เป็นการเสียสละ การที่เราบริจาคทานต่าง ๆ กันเหล่านี้ และก็ดิฉันจะนำเรื่องปัจจุบันซึ่งเกิดภายในวันสองวันนี้มาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง คือเรื่องเกิดกับตัวดิฉันเอง ขอท่านทั้งหลายผู้ฟังได้โปรดตั้งใจฟังประกอบด้วยธรรม ที่ดิฉันนำมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนี้ไม่ใช่เอาตัวเองมาอวดอ้าง การพูดธรรมะนี้ต้องตั้งใจเป็นธรรมประกอบด้วยธรรม และก็ต้องการที่จะแนะนำให้ท่านประพฤติปฏิบัติให้ถูกทาง ตามที่ดิฉันได้ศึกษาเล่าเรียนและปฏิบัติมาเท่านั้น เรื่องมีอยู่ว่าทางมหาจุฬาฯ คือมหาวิทยาลัยสงฆ์ของวัดมหาธาตุ ได้ทำหนังสือมาขออาหาร ถวายแด่พระภิกษุสามเณรที่เป็นนิสิตนักศึกษา และก็อาจารย์เพราะว่าที่มหาจุฬาฯ นั้นจะทำบุญครบรอบ ๓๕ ปี ก็จะต้องมีพระเถรานุเถระ พระอาจารย์ และก็พระนิสิตนักศึกษา มาฉันภัตตาหาร อย่างปีที่แล้วเนี่ยก็ได้ไปถวายหนึ่งครั้ง ท่านบอกว่ามีจำนวนพันรูปด้วยกัน เราก็เตรียมอาหารอย่างดีทีเดียวให้เพียงพอ แต่แล้วพระภิกษุ สามเณร ก็ไม่ได้มาตามที่ได้แจ้งจำนวนไป ก็ได้นำอาหารเหล่านี้ไปเลี้ยงเด็กบ้านราชวิถี เพื่อให้หมดไป เมื่อเราทำกับพระซึ่งเป็นเนื้อนาบุญในพระพุทธศาสนาแล้วก็ยังคิดเผื่อแผ่ไปถึงเด็กเหล่านั้น ก็ได้ทำและก็ในปีที่แล้วนั้นก็ยังมีเงินเหลือที่เราตั้งมูลนิธิในนามของหลวงพ่อจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท และก็ปีนี้ พระท่านก็มาขอ ดิฉันก็ได้เรียนถวายท่านว่าปีนี้จะไปประเทศศรีลังกาในวันที่ ๒ สิงหาแล้วก็มีรายการต่าง ๆ อย่างนี้ แต่ถ้าหากว่าจะปฏิเสธท่านเนี่ยก็รู้สึกเสียดายบุญ เพราะฉะนั้นก็ไม่ปฏิเสธ รับแต่ว่าเงินที่จะตั้งมูลนิธิเหมือนอย่างปีที่แล้วเนี่ย จะมีจะได้หรืออย่างไรก็ยังไม่ทราบ ก็เพียงแต่ว่ารับจะจัดอาหารไปถวายจำนวน ๕๐๐ - ๗๐๐ รูป ก็ตั้งใจอย่างนั้น ทีนี้มีท่านหนึ่ง เมื่อวานนี้แกก็มาทำบุญวันเกิดที่วัดปากน้ำ แกก็ทราบว่าดิฉันเนี่ยชอบทานทุเรียน แกก็บอกกับคุณวันทนา บอกว่า ที่แกจะมาเลี้ยงพระวันเกิดนั้นนะขอให้อยู่นะ แกจะซื้อทุเรียนหมอนทองเนี่ยมาให้ ๓ ลูก พอดิฉันทราบอย่างนั้นดิฉันก็บอกว่า ช่วยโทรไปบอกแกทีว่า ทุเรียนน่ะไม่ต้องซื้อมานะ แต่ว่าขอเงินเป็นค่าซื้อไก่เนี่ย ๑๐ กิโล แกก็ถามต่อว่า ๑๐ กิโลเลี้ยงพระขนาดนั้นน่ะพอหรือ ก็บอกว่า เอาละขนาดนี้เพราะว่ามีเงินอยู่มั่งแล้ว ความตั้งใจของดิฉันก็คิดว่าทุเรียนน่ะเราก็ได้ทานมาแล้ว ทานมามากมายแล้ว ก็เราตัดไอ้ความต้องการในเรื่องทุเรียนซะรสอร่อยของทุเรียนออกไปซะ แล้วเราก็จะได้เงินมาซื้อไก่ไปประกอบอาหารถวายพระภิกษุ ก็ตั้งใจอย่างนี้ แกก็บอกว่าไม่เป็นไรแกก็จะซื้อมาให้ ครั้นเมื่อวานนี้ แกมาเนี่ยแกซื้อทุเรียนหมอนทองไม่ได้ แกซื้อไม่ได้ แกก็ซื้อมาได้ลูกเดียว แกก็บอกว่าลูกนึงเนี่ยให้ถวายท่านเจ้าคุณธรรมฯ ด้วย แล้วก็ให้ดิฉันเนี่ยรับประทานด้วย

แต่ความจริงแล้วเมื่อฉีกทุเรียนไปแล้วเนี่ยดิฉันไม่ได้รับประทาน เพราะว่านำไปถวายพระลูกชายของแกที่บวชอยู่ที่วัดปากน้ำกับถวายท่านเจ้าคุณธรรมฯ ๒ องค์ ก็ดิฉันก็ไม่ได้รับประทานทุเรียน

แต่นี้เสร็จแล้วแกก็มาหา แกก็ถามว่าไก่ ๑๐ โลเนี่ยเป็นเงินเท่าไหร่ ดิฉันก็บอกว่าเห็นจะประมาณ ๔๐๐ กว่าบาทมั้ง แต่ถ้าคุณจะทำ ๕๐๐ ก็ได้ ไอ้เงินส่วนเหลือก็จะเอาไปทำอย่างอื่นบ้าง แกก็บอกว่าหนูให้ ๑,๒๐๐ เพราะว่าหนูบอกพวกพ้อง พวกพ้องเขาก็ร่วมทำมาด้วย เพราะฉะนั้นหนูก็ให้ ๑,๒๐๐ แล้วแกก็นำเงิน ๑,๒๐๐ มามอบให้กับดิฉัน ดิฉันก็รู้สึกว่า อื้อเราเสียสละทุเรียน 3 ลูกแต่เราได้เงินที่จะไปถวายภัตตาหารนั้นตั้ง ๑,๒๐๐ ถ้าหากทุเรียน ๓ ลูก ราคาก็คงไม่ถึงแค่นั้น แต่ว่าพอประมาณ ๑๐ โมงกว่า ๆ ปรากฏว่าคุณเกศิณี พาณิชยานนท์ ซื้อทุเรียนหมอนทองมาให้ ๕ ลูก มาให้ ๕ ลูก ที่ดิฉันนำมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนี้นะคะก็ยกเป็นตัวอย่างให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า เราตั้งใจเสียสละและก็ตั้งใจจริงในสิ่งที่เราตั้งใจจะทำนั้น เราเสียสละ ถ้าหากว่าเรามาคิดกันถึงในด้านเศรษฐกิจ ก็เท่ากับว่าเราเสียสละทุเรียนไป ๓ ลูกสำหรับตัวดิฉันนะคะกลับได้เงินมาอีก ๑,๒๐๐ บาท และก็ยังได้ทุเรียนมาอีก ๕ ลูก ถ้าหากว่าดิฉันไม่สละทุเรียน ๓ ลูก เงิน ๑,๒๐๐ ก็ไม่ได้ แล้วทุเรียน ๓ ลูก ก็คงได้ลูกเดียว และก็คงได้ครึ่งลูกเท่านั้นด้วย เพราะฉะนั้นก็การเสียสละท่านทั้งหลายตั้งอกตั้งใจเสียสละกันเถิด แม้ว่าจะได้ผลปัจจุบันทันตาเห็นหรือไม่ก็ตาม แต่สิ่งที่เราเสียสละไปแล้วนั้นนะ เราได้รับความสุขทางใจเป็นอย่างมาก เราได้เสียสละและก็ถ้าพูดถึงเรื่องการเสียสละเนี่ยนักสร้างบารมีพระโพธิสัตว์ อย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น ท่านก็ได้เสียสละมามากมาย เสียสละข้าวของเงินทอง อวัยวะเลือดเนื้อในที่สุดจนกระทั่งชีวิต การเสียสละก็เป็นไปตามขั้นตอนจิตใจ ศรัทธาก็แก่กล้าขึ้นเพราะฉะนั้นก็เสียสละเรื่องที่ยิ่งใหญ่ต่อไปได้ จนกระทั่งในที่สุดท่านก็ได้ตรัสรู้เป็นสัพพัญญูพุทธเจ้าสมกับปณิธาน ความปรารถนา ที่ท่านได้เสียสละและก็ได้บำเพ็ญมาโดยตลอด ทีนี้ดิฉันก็จะนำประวัติของพระสิวลีซึ่งเป็นพระสาวกที่เป็นเอตทัคคะ ท่านเลิศในทางลาภมาก ท่านจะไปที่ไหนก็ตามมีญาติโยมมีจิตศรัทธานำอาหารหวานคาวมาถวายท่านไม่อดไม่อยาก ไม่ว่าจะไปอยู่ ณ ถิ่นที่ใดก็ตามแม้แดนทุรกันดาร ที่ดิฉันนำมาเล่าเนี่ยไม่ใช่ตัวดิฉันเองเนี่ยเป็นคนเห็นแก่กิน แล้วก็จะชี้ชวนแนะนำให้ท่านทั้งหลายเป็นคนเห็นแก่กิน แต่ว่าพระสิวลีนั้นที่ท่านเลิศทางลาภมากนั้นนะ ท่านด้วยบุญด้วยบารมีของท่านที่ท่านได้สั่งสมอบรมมา ท่านยังได้ช่วยเหลือเพื่อนพระภิกษุ สามเณร แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าท่านจะเสด็จในแดนทุรกันดาร แล้วก็มีพระสงฆ์เป็นบริวารตามเสด็จด้วยแล้ว ท่านจะต้องถามหาพระสิวลีว่า สิวลี คราวนี้ไปด้วยกับเราด้วยหรือเปล่า ถ้าหากว่าไปก็เป็นอันหวังได้ แม้ว่าจะเดินทางไปในแดนทุรกันดาร ไม่มีหมู่บ้าน ไม่มีคนที่จะถวายอาหารบิณฑบาตก็ตาม ก็ต้องร้อนถึงเทวดา รุกขเทวดา อากาศเทวดา หรือว่าเทวดาบนสวรรค์ต้องร้อนต้องนำอาหาร ต้องเนรมิตอาหารมาถวายจนได้ ก็ด้วยบุญด้วยบารมีของพระสิวลี นี้เมื่อเราพูดถึงว่าพระสิวลีท่านเลิศในทางลาภมากนั้น ท่านทำบุญทำกุศลอะไรไว้ อันนี้เป็นสิ่งที่เราควรศึกษากันอย่างยิ่งในตำรับ ตำราทางพระพุทธศาสนาท่านได้จดจารจารึกไว้ในพระสูตรว่าในสมัยหนึ่ง ในสมัยพระวิปัสสีพระพุทธเจ้าก็ไม่ทราบว่าเป็นกัปไหนนะคะ ไม่ทราบว่ากัปไหน เพราะเหตุว่าในกัปที่เรามาเกิดกันนี้ก็มีพระพุทธเจ้าที่มาตรัส ๔ พระองค์แล้วคือ พระกกุสันโธ พระโกนาคมโน พระพุทธกัสสโป และองค์ปัจจุบันนี้ก็คือพระสมณโคดม แล้วองค์ต่อไปนั้นก็พระศรีอริยเมตตรัย เพราะนั้นพระวิปัสสีพระพุทธเจ้านั้น จะเกิดในกัปไหนก็ไม่ทราบ แต่ว่าพระสิวลีนี่นะ ท่านได้ชักชวนพวกพ้องประชาชนคนทั้งหลายให้มีจิตศรัทธาเลื่อมใสในพระรัตนตรัย และก็เลื่อมใสในการบริจาคทาน ท่านได้นำคณะของท่านนั้นถวายน้ำผึ้งแก่พระวิปัสสีและพระสงฆ์ทั้งหลายที่เป็นบริวาร และก็ในการบริจาคทานในครั้งนั้น พระสิวลีก็เป็นผู้เสียสละ เป็นผู้เสียสละ

อย่างใหญ่ยิ่ง เพราะเหตุว่าขาดอุปกรณ์ในการที่จะถวายทานในครั้งนั้น ในวันนั้น พระสิวลีท่านก็เป็นผู้เสียสละจัดหาขวนขวายมาจนกระทั่งได้สำเร็จครบถ้วน สำเร็จประโยชน์ในการที่จะถวายทานในครั้งนั้น และก็ด้วยบุญด้วยอานิสงส์อันนี้นะทำให้ท่านเกิดมาท่านก็พบแต่ความอุดมสมบูรณ์ และจนกระทั่งชาติสุดท้ายท่านก็ยังได้เลิศ ได้เอตทัคคะในทางเป็นผู้มีลาภมาก แต่ท่านก็มีทั้งบุญและก็มีทั้งบาป ที่ว่ามีบาปก็เพราะเหตุว่าท่านอยู่ในครรภ์ของพระมารดาของท่าน พระนางสุปปวาสา เป็นเวลาถึง ๗ ปี กับ ๗ วัน อยู่ในครรภ์ของพระมารดาเนี่ย เป็นเวลาถึง ๗ ปีกับ ๗ วัน พระมารดาก็ต้องทนทุกขเวทนา แต่ว่าที่ระงับทุกขเวทนาได้ก็นึกถึงพระพุทธเจ้านึกถึงการตรัสรู้ของสัพพัญญูพุทธเจ้าว่าที่ท่านได้ตรัสรู้มาอย่างนี้ก็ต้องอาศัยการอดทน เพราะฉะนั้นก็ด้วยอาศัยความระลึกถึงพระพุทธเจ้า ถึงพระธรรม ถึงพระสงฆ์ ก็ทำให้จิตใจของพระนางสุปปวาสานั้นอดกลั้นทนทุกขเวทนาอยู่ได้ จนกระทั่งถึงปีที่ ๗ ก็ได้ให้พระสวามีไปเฝ้าพระพุทธเจ้าทูลถามว่า เป็นอย่างไรด้วยเหตุอันใดนะ ด้วยกรรมอันใดที่นางได้ทำไว้ ถึงว่าต้องทนทุกข์ที่ให้ลูกอยู่ในท้องเนี่ยเป็นเวลาถึง ๗ ปี เมื่อพระสวามีของพระนางสุปปวาสาไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านก็ตรัสพระคาถาในเชิงประทานพรว่า ขอให้พระนางสุปปวาสาและลูกนั้นจงมีความสุขเถิด พระสวามีก็ได้นำคาถาของพระพุทธเจ้ามาเล่าให้พระนางสุปปวาสาฟัง แต่เมื่อได้ฟังแล้วก็คลอดพระกุมารออกมา แม่ก็มีความสุขลูกก็มีความสุขสุขด้วยประการทั้งปวงตามที่พระพุทธเจ้าได้ประทานพรนี้ พระนางสุปปวาสาก็มีจิตศรัทธาอยากจะถวายภัตตาหารในพระราชนิเวศน์เป็นเวลาถึง ๗ วัน เพื่อฉลองราชกุมารที่ได้ประสูติออกมาแล้วนั้น แต่ว่าได้มีอุบาสกคนหนึ่งได้ทูลเชิญเสด็จพระพุทธเจ้าให้ไปโปรดที่บ้านของตน เมื่อพระนางสุปปวาสามีจิตศรัทธาเลื่อมใสอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องให้พระโมคคัลลานะ (ข้อความในเทปหายไป)

ผู้ที่ได้ทูลเชิญเสด็จไปก่อนว่าในช่วง ๗ วันนี้ พระองค์พร้อมด้วยพระสงฆ์เป็นบริวารจะเสด็จไปฉันภัตตาหารที่ในพระนิเวศน์ของพระนางสุปปวาสา อุบาสกคนนั้นก็ได้พูดกับพระโมคคัลลานะว่า ในช่วง ๗ วันนี่นะ ท่านรับประกันได้ไหม รับประกันในชีวิตของข้าพเจ้า รับประกันในชีวิตโภคะของข้าพเจ้า และก็รับประกันในศรัทธาของข้าพเจ้า พระโมคคัลลานะ ท่านเป็นผู้ที่เลิศทางฤทธิ์มาก ก็เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายที่เราได้รู้เรื่องนรกสวรรค์ หรือเปรต อสุรกายต่าง ๆ เหล่านี้ เราก็รู้มานี้ พระโมคคัลลานะ ท่านไปเที่ยวดูไปเที่ยวตรวจแล้วก็มาทูลพระพุทธเจ้า แล้วพระพุทธเจ้าก็มาเทศนาสอนพุทธบริษัท พระโมคคัลลานะก็ได้บอกกับอุบาสกนั้นว่า ส่วนอายุและโภคะของท่านนะเรารับประกัน แต่ส่วนศรัทธาของท่านนั้นเราไม่รับประกัน อันนี้ท่านทั้งหลายเมื่อฟังถึงตอนนี้ ท่านก็โปรดคิดนะคะว่า ศรัทธาความเลื่อมใสในการที่จะประพฤติปฏิบัติหรือในการที่จะบริจาคทานก็ตาม เกิดยาก ดับง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย หรือที่อย่างภาษาทั่ว ๆ ไปเขาเรียกว่าศรัทธาหัวเต่า ผลุบเข้าผลุบออก คือไม่ค่อยแน่นอน เพราะว่าไอ้กิเลสคือตัวตระหนี่เนี่ยมันคอยมาเหนี่ยวรั้งพอจิตเกิดศรัทธาเนี่ยมันเป็นจิตดวงหนึ่ง พอจิตที่ประกอบด้วยศรัทธาเกิดขึ้นเมื่อต้องเลื่อนเวลาต้องเปลี่ยนเวลาไปเนี่ยนะ จิตอีกดวงหนึ่งคือดวงที่ประกอบด้วยความตระหนี่เนี่ยก็จะเข้ามาแทนที่ทันทีเลย ให้คิดนู่นคิดนี่ถ้าเราจะพูดแล้วบางคนก็อาจจะเสียใจก็ได้นะคะว่าดูซิเราทูลเชิญเสด็จพระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระสงฆ์เป็นบริวาร แต่พระนางสุปปวาสาเนี่ยนะ มาทูลเชิญเสด็จทีหลัง พระพุทธเจ้ายังเสด็จถ้าหากว่าคิดอย่างนี้แล้วเนี่ยะไอ้ตัวศรัทธา จิตที่ประกอบด้วยศรัทธามันจะดับมันจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทันที เพราะฉะนั้นในการที่ท่านจะบริจาคทาน หรือจะตั้งอกตั้งใจรักษาศีล เจริญภาวนา ประกอบคุณงามความดีต่าง ๆ นั้นนะ ถ้าเกิดศรัทธาแล้วให้รีบทำทีเดียว รีบทำซะอย่าให้จิตที่ประกอบด้วยศรัทธาเกิดการเปลี่ยนแปลงเพราะว่า ไอ้ตัวตระหนี่มันคอยจะมาขัดขวาง จะมาเหนี่ยวรั้งอยู่ทีเดียว เพราะฉะนั้นเราก็ต้องรีบทำ รีบบริจาคทันที วันนี้ก็ต้องขอจบเพียงแค่นี้เพราะว่าเลยเวลาไปเกือบ ๑๐ นาทีแล้วนะคะ

ต่อจากนี้ไปก็ขอเชิญท่านทั้งหลายได้ตั้งใจสวดมนต์ไหว้พระบูชาพระเป็นการนอบน้อมต่อพระรัตนตรัยและก็จะได้ปฏิบัติธรรมกันต่อไป แต่ว่าทุกเสาร์ทุกอาทิตย์นั้นก็มีผู้ที่มาปฏิบัติธรรมใหม่ เพราะฉะนั้นผู้ที่มาปฏิบัติธรรมใหม่เนี่ยนะคะ ก็อยากจะขอเชิญท่านดูภาพแสดงฐานที่ตั้ง ที่อยู่ขวามือของโต๊ะหมู่บูชา ฐานที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ โดยลำดับ เดี๋ยวก็ดูตามจุดไฟที่ท่านมหาสุวิทย์ ท่านจะเปิดให้ดูนะคะ จากฐานที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ เมื่อท่านดูแล้วก็ให้น้อมเอาเข้าสู่กายของท่านว่า ฐานที่ ๑ นั้นตั้งอยู่ตรงไหน ฐานที่ ๒ ตั้งอยู่ตรงไหน ฐานที่ ๓ ตั้งอยู่ตรงไหน ของร่างกาย ๔ ๕ ๖ ๗ เช่นเดียวกัน ก็ขออาราธนาท่านมหาเปิดไฟตามจุดต่าง ๆ นะคะ

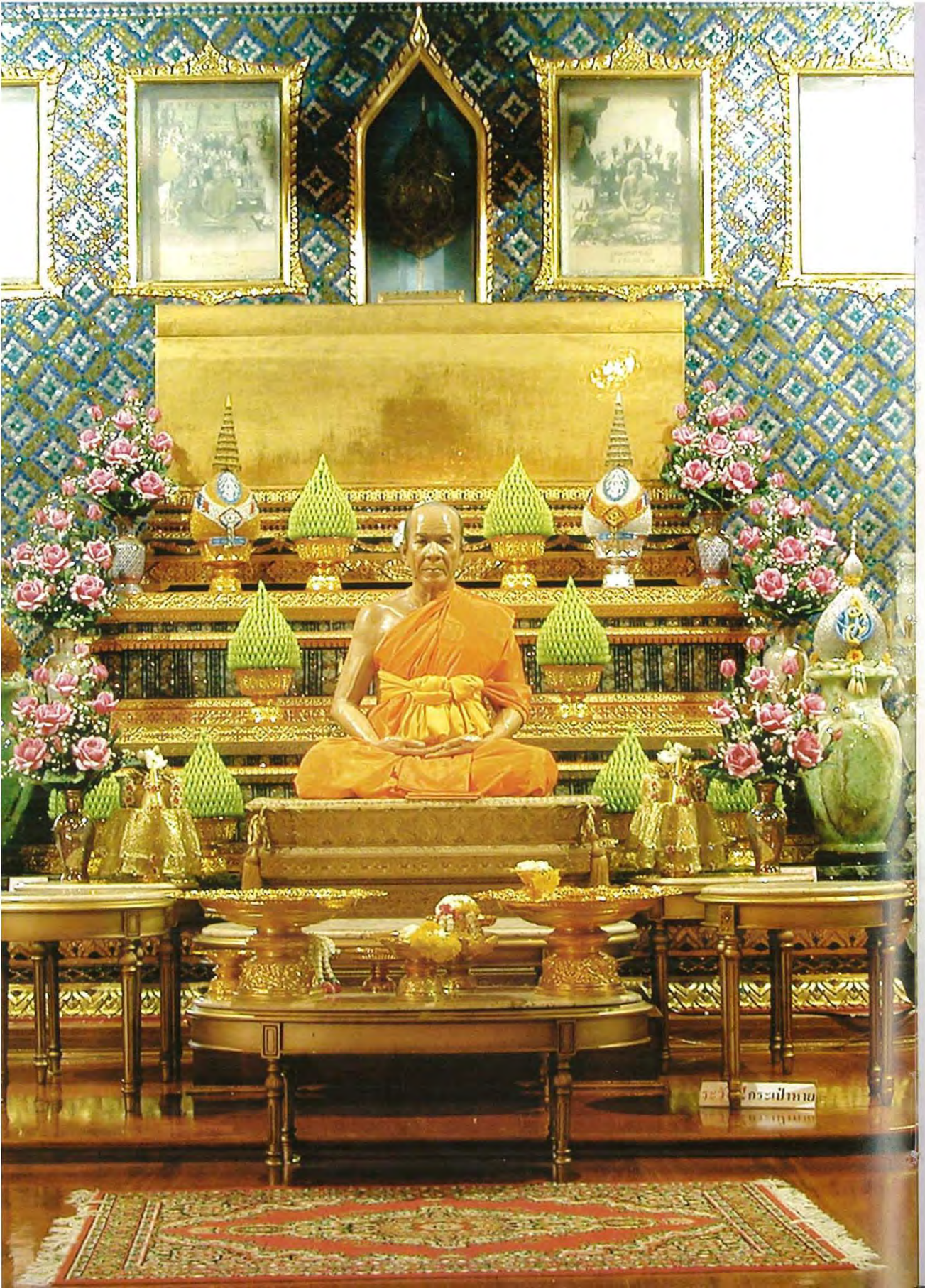

อาสนะเพื่อหลวงพ่อ

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๕

สวัสดีท่านผู้ปฏิบัติธรรมที่รักทุกท่าน วันนี้บางท่านเมื่อได้ฟังแล้วก็อาจจะคิดว่าทำไมดิฉันจึงใช้ถ้อยคำอย่างนี้ ก็จะขอเรียนให้ทราบนะคะ บางท่านที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำก็มีความรู้จักคุ้นเคยสนิทสนมกันเป็นอย่างดี และก็บางท่านก็ไม่รู้จัก แต่ทั้งที่รู้จักสนิทสนมก็ตามหรือไม่สนิทสนมก็ตาม ก็ถือว่าเราได้เดินทางสายเดียวกัน เดินทางโดยสายเดียวกัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วเนี่ย ดิฉันในฐานะที่อยู่วัดปากน้ำเติบโตมาที่วัดปากน้ำ และก็มีความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัยและก็ในหลวงพ่อ กับในวิชชาธรรมกายที่หลวงพ่อได้ค้นพบและก็นำมาสอนที่ให้ท่านทั้งหลายได้ปฏิบัติกันอยู่จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ เพราะฉะนั้นในด้านส่วนตัวของดิฉันแล้วก็ถือว่าผู้ที่มาปฏิบัติธรรม ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใดก็ตาม หรือเพศใดก็ตาม ถือว่าเราเป็นผู้เดินทางสายเดียวกัน คือเดินทางสาย มัชฌิมาปฏิปทา ซึ่งตามแบบคำสอนของหลวงพ่อ เพราะฉะนั้นก็ถือว่าเราเป็นญาติกันโดยธรรม ดังที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่า วิสาสา ปรมา ญาติ ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง แม้เราจะไม่ได้คุ้นเคยทางด้านสนทนาปราศรัยก็ตาม ถือว่าเราได้ร่วมเดินทางสายเดียวกัน หรือลงเรือลำเดียวกัน เพราะฉะนั้น ก็ถือว่าเราเป็นญาติกันไปโดยอัตโนมัติ เพราะฉะนั้นดิฉันก็ขอปวารณาตัวว่า ถ้าท่านผู้ใดมีความขัดข้อง มีความสงสัยเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติก็ตาม ขอเชิญถามได้นะคะ ดิฉันจะให้การแนะนำและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของท่านเท่าที่สติปัญญาความสามารถของดิฉันจะพึงมี และจะพึงทำให้ท่านได้อย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และก็ส่วนถ้าหากมีทุกข์กายทุกข์ใจ ก็ถือว่าเป็นผู้ที่ปรึกษาหารือให้การแนะนำให้การช่วยเหลือแก่ท่านทั้งหลายเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นก็ถือว่า ท่านทั้งหลายเป็นญาติ เป็นลูกพ่อเดียวกัน ฉะนั้นเราจะต้องมีความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน คือเมตตาความรักใคร่ปรารถนาจะให้เป็นสุข และก็มีกรุณา ความสงสารที่อยากจะช่วยให้พ้นทุกข์ เพราะฉะนั้นในใจของดิฉันเนี่ยเต็มเปี่ยมไปด้วยเมตตากรุณา มุทิตา เมื่อได้ยินท่านใดที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ดิฉันก็มีความพลอยยินดีด้วย และก็ถ้าหากว่าบางท่านที่มีความทุกข์ความร้อนซึ่งดิฉันก็ได้ช่วยเหลือแล้ว หรือไม่สามารถจะช่วยเหลือได้ ก็ต้องวางอุเบกขา คือการวางเฉย ที่จะพลอยยินร้ายที่จะให้ท่านได้รับทุกข์รับภัยได้มากกว่านั้นในจิตใจนั้นไม่มี เพราะฉะนั้นดิฉันจึงใช้คำว่า สวัสดีท่านผู้ปฏิบัติธรรมที่รัก ใจจริงของดิฉันเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ แต่ก่อนที่จะบรรยายเรื่องอื่นให้ท่านฟังนั้นก็เรียนว่า วันนี้ท่านมหาสุวิทย์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหอวิปัสสนานี้ได้เขียนหนังสือเตือนดิฉันว่า วันนี้ขอให้ป้าพูดเรื่อง อาสนะของหลวงพ่อด้วย เรื่องนี้ก็สืบเนื่องมาหลายอาทิตย์แล้วนะคะที่ตั้งใจจะพูด แต่เพราะว่าเรื่องอื่นสำคัญกว่าก็พูดไปเสียก่อน แต่วันนี้ไหน ๆ ท่านมหาท่านก็ได้เขียนหนังสือมาให้พูด เพราะฉะนั้นก็จะขอพูดเรื่องอาสนะของหลวงพ่อก่อนเรื่องอื่นนะคะ ท่านคงจะเห็นนะคะว่าที่โต๊ะหมู่บูชาที่หน้าพระประธานที่ประจำหอวิปัสสนานี้ เรามีโต๊ะหมู่บูชาที่สวยงาม ซึ่งประดับไปด้วยมุกและก็โต๊ะหมู่บูชามุกนี้นะ บางท่านอาจจะไม่มีความเข้าใจเพียงพอนะคะ ลวดลายที่เป็นมุกนี้เฉพาะโต๊ะหมู่นี้เขาเรียกว่ามุกผม คือมุกผมนี่ก็หมายความว่า ช่างเขาเอารักลงไปทาที่เนื้อไม้แล้วก็ติดมุก แต่ถ้าหากว่าเป็น

มุกฝังเขาจะแกะเนื้อไม้เนี่ยให้เป็นลวดลายต่าง ๆ แล้วเขาก็เอามุกฝังไปตามที่ได้แกะเนื้อไม้ไว้ เพราะฉะนั้นเราก็ที่โต๊ะหมู่บูชาที่หอวิปัสสนาของเรานี่ก็มีโต๊ะมุก เป็นสถานที่ที่สำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปและก็เป็นสถานที่สำหรับที่มีดอกไม้ กระถางธูป และก็เทียนสำหรับที่บูชาพระรัตนตรัย และก็ที่ตรงหน้าโต๊ะหมู่บูชานี้ก็ได้มีอาสนะใหญ่อยู่หนึ่งอาสนะ อันนี้ก็สืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยที่หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ ในสมัยที่หลวงพ่อมีชีวิตอยู่นั้น ผู้ที่ได้มาเสียชีวิตที่วัดปากน้ำ จะเป็นพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา แม่ชีหรือผู้ที่มาจากที่อื่นแต่ว่าได้สั่งลูกหลานไว้ว่า ถ้าฉันตายละก็ต้องเอาศพฉันไปสวดที่วัดปากน้ำนะ แล้วก็ลูกหลานของผู้ตายนั้นก็จะนำศพมาสวดที่วัดปากน้ำ ทั้ง ๆ ที่วัดปากน้ำไม่มีเมรุเผาศพและก็ไม่มีศาลาโดยเฉพาะอย่างเช่นวัดอื่น ๆ ที่มีศาลาสำหรับสวดศพนั้นของวัดปากน้ำไม่มี และก็ในสมัยนั้นวิหารคตของวัดปากน้ำที่บริเวณโบสถ์นั้นก็ยังไม่ได้สร้างขึ้น ก็มีอยู่แห่งเดียวคือ ศาลาการเปรียญหลังเก่า ศาลาการเปรียญหลังเก่านี้ก็คือสร้างอยู่ตรงศาลาการเปรียญหลังใหม่นั่นเอง ศพก็จะตั้งอยู่บนนั้น พระภิกษุ สามเณร ก็จะฉันอาหารกันอยู่บนนั้น และบนศาลาการเปรียญนั้น ก็เป็นที่พักของแม่ชีด้วย เพราะฉะนั้นก็ศพก็อยู่บนศาลาการเปรียญ แม่ชีก็พักอยู่บนศาลาการเปรียญ พระภิกษุ สามเณร ฉันอาหารเช้า เพล ก็ที่ศาลาการเปรียญ ก็ใช้ที่แห่งนั้นเป็นที่เป็นอเนกประสงค์ คือเป็นประโยชน์ในทุกแง่ทุกทาง คือศาลาการเปรียญของวัดปากน้ำในสมัยนั้น และก็การสวดอภิธรรมศพแต่ละศพนั้นนะ หลวงพ่อก็จะสั่งให้ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายออกไปคุมบุญด้วย คือหมายความว่าตอนที่พระ ๔ รูปท่านสวดอภิธรรมก็ตาม หรือว่าสวดสังคหะ หรือสวดพระมาลัย ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายก็จะออกไปฟังด้วย และก็ต้องนั่งเข้าที่ และก็ต้องคุมบุญ การนั่งเข้าที่คุมบุญ แล้วก็ยังต้องเชิญวิญญาณของผู้ตายผู้ตายนั้นจะไปสถิตประดิษฐานอยู่ ณ ที่ใด จะอยู่บนสวรรค์ชั้นใดชั้นหนึ่งก็ตาม หรือว่าจะไปเป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์นรก ยกเว้นกับที่ไปถือกำเนิดเป็นมนุษย์ หรือสัตว์เดียรัจฉาน วันนี้ดิฉันก็จะพูดเรื่องเหลือเชื่อนะคะ แต่ว่าก็พูดเรื่องจริงตามเท่าที่ได้ยินได้ฟังได้ศึกษามาจากหลวงพ่อ เพราะฉะนั้นก็นำเรื่องเหลือเชื่อทั้งหลายมาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง และก็ในการสวดอภิธรรมแต่ละครั้งนั้น ก็หลวงพ่อจะให้ปูอาสนะไว้แห่งหนึ่ง เพื่อวิญญาณของผู้ตายนั้นก็จะได้มานั่งยังอาสนะที่ได้ปูที่ได้ลาดไว้ และก็การเชิญวิญญาณนั้นก็เชิญตั้งแต่ก่อนที่จะเริ่มขอศีล ก่อนที่พิธีกรจะอาราธนาศีล และก็ก่อนที่พระสงฆ์จะสวดอภิธรรม ครั้นเมื่อพระสงฆ์ให้ศีลแล้ว และก็สวดอภิธรรม หรือสังคหะ หรือพระมาลัย จบไปหนึ่งจบ หลวงพ่อก็จะถามพวกธรรมกายว่า วิญญาณที่ได้เชิญมานั้นน่ะมาหรือเปล่า การที่เชิญวิญญาณนั้นหลวงพ่อก็มีวัตถุประสงค์ว่า เพื่อให้วิญญาณของผู้ตายนั้นได้มาสมาทานศีล และก็ได้ฟังสวดอภิธรรมด้วย และก็พอสวดจบที่หนึ่ง จบที่สอง จบที่สาม จบที่สี่ หลวงพ่อจะต้องถามไปทุกจบ และก็ในสมัยนั้นถ้าเราจะพูดแล้ว ก็ตอนนั้นดิฉันก็ยังเป็นชีเล็ก ๆ พึ่งจะรุ่น ๆ สาวนะคะ ก็ถูกหลวงพ่อใช้ให้ไป ถ้าพอหลวงพ่อถามเนี่ย อายเขา อายที่จะตอบให้คนได้ยินทีหลายสิบ หลาย ๆ ร้อยคนฟังในศาลานั่นนะ เพราะฉะนั้นความรู้สึกของดิฉันในสมัยนั้นเนี่ยไม่ได้อยากให้ใครตาย ไม่ได้อยากให้ใครมาสวดที่ศาลาวัดปากน้ำเลย เพราะว่าอายเขาที่หลวงพ่อถามอะไรแล้ว เราจะต้องตอบ เพราะว่าที่เกิดความรู้สึกอย่างนั้นก็เพราะเหตุว่าหนึ่งยังอยู่ในวัยเด็ก สองความรู้ก็ยังน้อยเพราะคิดว่าที่เรารู้เราเห็นที่เราพูดไปเนี่ย คนอื่นเขาจะไม่เห็นด้วย เมื่อเขาไม่เห็นด้วยเขาไม่เชื่อ ในใจเขาจะคิดอย่างไร เพราะฉะนั้นก็มีความกระดากอาย แต่ว่าความกลัวหลวงพ่อเนี่ยมีมากกว่า เพราะฉะนั้นถ้าถูกใช้ก็ต้องไปทำ ทีนี้ก็เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมา สิ่งที่สืบเนื่องปฏิบัติกันมาว่า ผู้ที่มาบำเพ็ญกุศลที่วัดปากน้ำมาเกี่ยวกับการมรณกรรมแล้วเนี่ย ทางวัดปากน้ำก็จะทำเป็นอย่างนี้ ครั้นต่อมาเมื่อหลวงพ่อของเราได้มรณภาพลง ทางคณะศิษย์ในสมัยนั้นก็มีท่านเจ้าคุณราชโมลีที่ท่านได้เสียชีวิตไปแล้ว ที่เป็นเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม ท่านก็จะถือแบบ

หลวงพ่อเนี่ยปฏิบัติต่อมาท่านก็จะจัดอาสนะเป็นของหลวงพ่อไว้อาสนะหนึ่ง แล้วก็สั่งทางโรงครัวให้จัดอาหารมาถวาย ตอนเช้า ตอนเพล เป็นประจำ แต่ก็ยังมีลูกศิษย์บางส่วนของหลวงพ่อนะคะ แต่ก็ไม่ทราบว่าเป็นใครมาจากไหน ซึ่งในสมัยนั้นศพของหลวงพ่อก็ได้ประดิษฐานอยู่บนโรงเรียนปริยัติธรรมชั้น ๓ ด้านตะวันออกนี้ พอตอนเย็นพวกเราขึ้นไปกันก็เพื่อจะไปดูว่า สถานที่สะอาดไหมที่จะสวดอุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่ออีก ก็ปรากฏว่ามีขวดเหล้า และก็มีหัวหมู มีเป็ด มีไก่ เขาก็เอามาถวายหลวงพ่อ อันนี้ก็ไม่ทราบว่าเป็นของใครมาจากไหน ซึ่งในสมัยนั้นก็มีลูกศิษย์บางส่วนที่เขาคิดว่าเขาคงทำอย่างดีที่สุดแล้ว ที่เอามาถวายหลวงพ่อ จนกระทั่งท่านเจ้าคุณราชโมลี ท่านต้องเขียนหนังสือว่าผู้ที่จะนำอาหารมาถวายหลวงพ่อนั้น ต้องมาก่อนเวลาเที่ยง คือตั้งแต่เช้าถึงเที่ยง และก็ห้ามนำสุราขึ้นมาถวาย ท่านต้องเขียนเป็นหนังสือในเชิงขอร้องไว้ และต่อจากนั้นก็หายไป ครั้นต่อมาที่สร้างหอที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อโดยเฉพาะก็มีอีกมีเหล้า มีหัวหมู มีเป็ด มีไก่ มาถวายหลวงพ่ออีกเหมือนกัน อันนี้ก็ไม่ทราบว่าเป็นของใครนะคะ แล้วต่อมาก็สิ่งที่ถวายเหล่านี้ก็หายไป แล้วทีนี้พูดถึงเรื่องอาสนะนะคะ อาสนะที่บนหอเนี่ย ท่านทั้งหลายก็คงจะทราบว่าตรงโอ่งน้ำมนต์นั้นนะจะมีเตียง และก็มีอาสนะ มีหมอนเป็นที่เรียบร้อย อันนั้นก็ถือว่าได้ปูไว้ ได้จัดตกแต่งไว้เพื่อหลวงพ่อจะได้มานั่งอยู่ตรงนั้น ตามความเชื่อถือ และก็มีบางท่านที่ขึ้นไป บางทีเด็ก ๆ นะคะ เด็ก ๆ ที่แกไม่เดียงสาเนี่ย แกบอกพ่อบอกแม่แกว่าเห็นพระมานั่งอยู่ตรงนั้น มานั่งอยู่บนเตียงที่บนหอนี่นะคะ นั่นก็เป็นเรื่องที่ที่เกิดขึ้นเกี่ยวแก่บนโรงเรียน หรือบนหอที่หน้าศพของหลวงพ่อนะคะ แต่นี้การปฏิบัติธรรมที่เราปฏิบัติกันเมื่อก่อนนี้ก็มีแต่เฉพาะวันอาทิตย์ ก็ที่ปฏิบัติเป็นการถาวรก็คือใช้สถานที่ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมชั้นล่างด้านเหนือ ก็เดิมทีก็ไม่มีอะไรเลย ต่อมาสมบัติก็เกิดพอกพูนขึ้น มีโต๊ะหมู่บูชา แล้วก็มีอาสนะที่เราปูไว้ถวายหลวงพ่อ ก็ด้วยที่ว่าในการที่เราสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระเป็นการนอบน้อมต่อพระรัตนตรัย ก็มีอยู่ตอนหนึ่งที่ว่า ขอเดชคุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรมเจ้า คุณพระสงฆ์เจ้า คุณครูบาอาจารย์ ถ้าผู้หญิงว่าอย่างนั้นนะคะ ถ้าผู้ชายก็อุปัชฌาอาจารย์ แต่ว่าอุปัชฌาอาจารย์ หรือครูบาอาจารย์อื่นจะมาสถิตประดิษฐาน ณ ที่นั้นไม่ได้ก็มีต้องหลวงพ่อเราเท่านั้น

เพราะฉะนั้นในสมัยนั้นก็ปูอาสนะไว้ ก็ได้มีผู้มีจิตศรัทธาคนหนึ่ง อยากจะให้ดิฉันเนี่ยนั่งอย่างสบายมีที่นั่งเป็นพิเศษ แกก็ทำอาสนะสวยงามพอสมควร ก็ได้นำมาบอกว่าให้ดิฉันนั่งสอนธรรมบนอาสนะนี้ แต่ดิฉันก็ไม่ประสงค์จะนั่ง และก็ได้นำอาสนะนั้น ไปเปลี่ยนจากที่เราได้ปูไว้ให้หลวงพ่อเดิมก็เปลี่ยน อาสนะอันนั้นก็ปูไว้สำหรับที่หลวงพ่อจะมานั่งคุมเวลาพวกเราจะปฏิบัติธรรมกัน ครั้นต่อมาเมื่อการปฏิบัติเลื่อนมาที่ตึกวิปัสสนานี้ก็ปูไว้อีก ปูไว้ซึ่งในสมัยนั้นก็ยัง ยังไม่มีรูปหล่อรูปเหมือนของหลวงพ่อนะคะ และก็ธรรมมาสน์ ก็ยังไม่มี แต่เราก็ปูอาสนะไว้เพื่อรอคอยหลวงพ่อจะมาควบคุมดูแลการปฏิบัติธรรมของพวกเรา ก็ได้ปูไว้ แต่นี้บางท่านอาจจะมีความสงสัยนะคะว่า ถ้าหากว่าถ้าหลวงพ่อเรามานั่งเนี่ยกับพื้นข้างล่าง และก็พระสงฆ์ ซึ่งเป็นท่านเจ้าคุณ ท่านพระครู หรือท่านมหาองค์หนึ่งองค์ใดที่มาบรรยายธรรม ขึ้นนั่งบนธรรมมาสน์ มิจะสูงกว่าหลวงพ่อไปหรือ ท่านอาจจะมีความสงสัยอย่างนั้นนะคะ ก็อันนี้ดิฉันก็ขอเรียนให้ทราบว่า หลวงพ่อของเราเป็นผู้รู้ ถ้าพูดถึงรู้อดีต ปัจจุบัน อนาคต อันนี้ ดิฉันขอเรียนได้เต็มปากเลย เรียนได้เต็มปากเรียนจากจริงใจเลยว่า หลวงพ่อเราเนี่ยเป็นผู้รู้ รู้ทั้งอดีตของแต่ละคน และก็รู้ปัจจุบัน และก็รู้อนาคตด้วย หลวงพ่อเราเป็นผู้รู้ เพราะฉะนั้นเมื่อยามใดเนี่ยนะ ที่ท่านเจ้าคุณ หรือท่านพระครู หรือท่านมหาขึ้นธรรมมาสน์บรรยายธรรม หลวงพ่อก็คงจะไม่มานั่ง หลวงพ่อคงไม่มานั่งที่อาสนะ แต่เมื่อท่านบรรยายเสร็จแล้วท่านลงไปแล้วเนี่ยก็เชื่อว่าหลวงพ่อต้องมานั่ง เพราะฉะนั้นบางท่านที่ไม่ทราบโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นสุภาพสตรีนะคะ

ก็นำดอกไม้บ้างพวงมาลัยบ้างมาบูชาพระ ก็จะขึ้นไปอยู่บนนั้น ไปนั่งอยู่บนนั้น ไปกราบอยู่บนนั้น อันนี้ก็ถือว่าท่านไม่มีความเข้าใจ ไม่รู้ความหมายวัตถุประสงค์ว่าที่ปูไว้นั้นเพื่ออะไร เพราะฉะนั้นวันนี้ก็ขอเรียนให้ทราบว่า ณ สถานที่ที่มีอาสนะใหญ่หน้าโต๊ะหมู่บูชานั้น กรุณาอย่าได้ขึ้นไปนั่งเด็ดขาด เพราะเป็นที่ของหลวงพ่อ เป็นที่ที่เราจะต้องสงวนไว้ เป็นที่สูงสุดเป็นที่ควรกราบไหว้สักการบูชาเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนให้ทราบนะคะ แต่ถ้าหากว่าญาติสนิทมิตรสหายของท่านที่เคยมาปฏิบัติธรรมที่หอวิปัสสนานี้แต่ไม่ได้มาวันนี้ ก็ขอท่านได้โปรดนำข่าวนี้แจ้งให้ทราบต่อ ๆ ไปด้วยนะคะ จะได้ทราบว่าอะไร ตรงไหน มีความสำคัญอย่างไร ก็จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง สำหรับวันนี้นะคะก็มีเรื่องราวที่ดิฉันก็รู้ตัวเมื่อคืนนี้ว่าจะต้องมาพูดแทนท่านมหาสุชาติก็ตั้งใจว่า จะนำเรื่องของประเทศศรีลังกามาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้ฟังอีก แต่ก็มีเวลาไม่ถึง ๕ นาที เพราะฉะนั้นดิฉันขอเสียงส่วนมากนะคะว่า จะให้จบบรรยายเพียงแค่นี้หรือท่านจะฟังเรื่องประเทศศรีลังกาต่อก็กรุณายกมือขึ้น ถ้าฟังต่อนะคะ ถ้าท่านอยากจะฟังต่อกรุณายกมือขึ้นนะคะ แต่ถ้าหากว่า ต้องการปฏิบัติธรรมไม่ฟังต่อก็ไม่ต้องยกมือ เพราะฉะนั้นก็ถือว่าผู้ที่ยกมือมีจำนวนน้อย เพราะฉะนั้นวันนี้ก็ไม่พูดนะคะ แล้วก็จะได้ปฏิบัติธรรมกันต่อไป แล้วก็มีเรื่องที่ดิฉันจะเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า วันที่ ๓๑ นี้นะคะ ที่จะถึง ๓๑ ของสิงหาคมนี้ ก็ทางคณะศิษย์ของหลวงพ่อของเราจะไปถวายภัตตาหารเพล ที่วัดสระเกศซึ่งมี พระภิกษุสามเณร จำพรรษาอยู่จำนวน ๑๕๘ รูปด้วยกัน เพราะฉะนั้นถ้าท่านผู้ใดว่างนะคะ ก็ขอเชิญ ขอเชิญไปช่วยกันจัดอาหารถวายพระ เพราะว่าก็ไม่ใช่วันหยุดราชการ เพราะว่าท่านเจ้าคุณพรหมคุณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดสระเกศท่านก็ได้บอกว่า ถ้าจะมาเลี้ยงก็ขอให้เป็นวันธรรมดา แต่นี้บางท่านก็อาจจะสงสัยว่า ทำไมจึงต้องไปเลี้ยงพระที่วัดสระเกศ อันนี้ด้วยความตั้งใจแน่วแน่เด็ดเดี่ยวในด้านส่วนตัวของดิฉันนะคะ ก็คิดว่าการบริจาคทานนั้นนะถ้ามีโอกาส มีกำลังแล้วเนี่ย เราควรจะบริจาคให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ไม่ว่า ณ ที่หนึ่งที่ใดก็ตาม อย่างเมื่อวันที่ ๑๘ ที่ผ่านมานี้ ดิฉันก็กับคณะหลายท่านด้วยกัน ได้เดินทางไปจังหวัดนครสวรรค์ ก็เพื่อจะไปพบกับช่างที่ให้เขาสลักหินอ่อนจะไปติดที่หลังฐานพระประธาน ที่วัดประสาทวิถี อำเภอบรรพตพิสัย ว่าเขียนจดหมายถึงเขา เขาได้รับหรือเปล่า เขาหายเงียบไป เขาไม่ตอบมาก็เลยถือโอกาสแวะที่วัดคีรีวงศ์ ก็ที่วัดคีรีวงศ์นั้นตอนนี้ก็กำลังจัดการบวช ที่วัดนั้นเรียกว่า ศีลจาริณี คือมีผู้มาบวชกับท่านเป็นจำนวนมาก แล้วก็มีพระภิกษุ สามเณร จำพรรษาอยู่ที่วัดนั้นก็จำนวนร้อยกว่ารูป ดิฉันและคณะก็ได้ชวนกัน ชวนกันถวายภัตตาหาร และก็ร่วมบริจาคทรัพย์ ร่วมบริจาคทรัพย์สร้างโรงเรียนกับท่านด้วย เพราะฉะนั้นดิฉันก็ขอแผ่ส่วนบุญส่วนกุศลที่ดิฉันได้ไปบำเพ็ญแก่ท่านทั้งหลายได้โปรดอนุโมทนาโดยพร้อมเพรียงกันนะคะ แต่นี้สำหรับการไปเลี้ยงพระที่วัดสระเกศนั้น ก็เมื่อหลายเดือนมาแล้วคะ คุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิท ไปเลี้ยงที่วัดชนะสงครามดิฉันก็ได้ไปด้วย ก็เห็นพระภิกษุ สามเณร ท่านเต็มอกเต็มใจฉัน ตั้งใจฉันกันอย่างดี และก็ได้คุยกับบางองค์ ก็สอบถามท่านว่า การเป็นอยู่ของท่านเป็นอย่างไร ท่านก็บอกว่า บิณฑบาตพอฉันบ้างไม่พอฉันบ้าง ถ้าหากว่าวันไหนได้น้อยก็ต้องไปซื้อหาเอามา ก็ฉันพอประทังชีวิตไปเท่านั้น ท่านก็ตอบตบท้ายว่า ความอุดมสมบูรณ์แล้วเนี่ย ก็ไม่มีที่ไหนเหมือนวัดปากน้ำหรอก อันนี้ก็ดิฉันก็ทราบมานะคะ แต่นี้สำหรับวัดสระเกศนั้นก็ ก็เห็นว่ามีพระภิกษุ สามเณร เป็นจำนวนมาก วันนั้นก็ไปฟังสวดศพของลูกศิษย์ของแม่ชีรัมภาเนี่ยค่ะ แม่เขาเสีย ในขณะที่นั่งฟังสวดศพอยู่เนี่ย ใจมันคิดเกิดศรัทธาขึ้นมาว่า พรรษานี้เราจะต้องมาถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณรที่วัดสระเกศสักวันหนึ่ง ก็คิดว่าอย่างนั้นแล้วก็ไปเรียนถามท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาส ท่านก็บอกว่าถ้าหากเลี้ยงก็ขอให้มาเป็นวันธรรมดา เพราะฉะนั้นก็ได้กำหนดไว้ว่า วันที่ ๓๑ สิงหาที่จะถึงนี้นะคะ ถ้าหากว่าท่านผู้ใดที่มีเวลาว่าง ก็ขอให้ไปช่วยกันนะคะ เราจะเลี้ยงภายในบริเวณวิหารคต

ที่รอบ ๆ โบสถ์ เพราะฉะนั้นก็ ดิฉันคิดว่าตัวดิฉันอาจจะไปถึงที่นั่นประมาณสัก ๙ โมงเช้า เพราะฉะนั้นถ้าท่านว่างก็ขอเชิญไปช่วยกัน จัดอาหารที่จะถวายพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๕๘ รูป ถ้าพูดถึงวัดปากน้ำเราเนี่ยเพียงแต่มอบเงินเข้าไปก็สะดวกสบาย เพราะว่าโรงครัวของเรามีตั้งมาตั้ง ๖๐ กว่าปีแล้ว และก็แรงงานเกิดจากแม่ชี เพราะฉะนั้นนี่เราต้องอาศัยแรงงานของเราเอง แล้วก็คิดว่าถ้วยชามก็เห็นจะต้องขนไปเองด้วย เพราะว่าเคยไปในงานที่มีแท่นที่บรรจุอัฐิบิดามารดา ไว้ที่นั่นก็รู้สึกว่าถ้วยชามไม่ค่อยจะพอใช้ เพราะฉะนั้นการเลี้ยงการถวายภัตตาหารในวันที่ ๓๑ เนี่ยเราก็ต้องขนถ้วยชามรามไหของเราไปด้วย เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนอีกครั้งหนึ่งนะคะ ถ้าท่านว่างขอเชิญไปช่วยกันนะคะ แต่ท่านที่ไปทำงานก็ขอเชิญไปทำงานตามปกติ เพราะว่าบางท่านเนี่ยเมื่อดิฉันบอกอะไร ชวนอะไรบางทีเกรงใจ อยากจะไป บางทีก็หลบหลีกงาน เพราะฉะนั้นก็ ถ้าหากจะเสียเวลางานละก็ ก็ไม่ต้องเสียนะคะ เชิญเฉพาะผู้ที่ว่าง ๆ เท่านั้นล่ะค่ะ และก็ขอแนะนำสำหรับท่านผู้ที่มาปฏิบัติใหม่ ผู้ที่มาปฏิบัติใหม่นะคะ ให้มองภาพแสดงฐานที่ตั้งตรงขวามือของโต๊ะหมู่บูชานะคะ จะมีภาพแสดงฐานที่ตั้ง ตั้งแต่ฐานที่ ๑ ถึง ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ โดยลำดับ ก็ให้เมื่อมองแล้วให้ท่านน้อมเอาเข้าสู่กายของท่านนะคะว่าฐานที่ ๑ อยู่ตรงไหน ฐานที่ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ อยู่ตรงไหน มองแล้วก็ให้น้อมเข้าสู่กายของท่าน ก็ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูกหญิงซ้ายชายขวา เมื่อภาวนา ๓ ครั้งแล้วเราก็เลื่อนเครื่องหมายไปฐานที่ ๒ ตรงหัวตาหญิงซ้ายชายขวา เมื่อภาวนาอีกสามครั้งก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ ไปฐานที่ ๓ จอมประสาท เลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป เลื่อนเป็นเส้นตรงนะคะ อันนี้บางท่านก็ไม่เข้าใจ อ่านหนังสือแล้วก็ตาม หรือว่าดูที่ภาพแสดงฐานที่ตั้งก็ตาม ก็ยังเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ ไปฐานที่ ๓ เลื่อนตามเส้นโค้งของรูปศีรษะ อันนี้ไม่ถูกนะคะต้องเลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไปนะคะ และเมื่อไปหยุดอยู่ตรงฐานที่ ๓ ภาวนาสามครั้งแล้ว เราก็เลื่อนไปฐานที่ ๔ ส่วนฐานที่ ๓ ไปฐานที่ ๔ นี้หลวงพ่อของเราท่านสอนไว้ว่าให้เหลือกตากลับเข้าข้างใน การเหลือกตากลับเข้าข้างในนั้นก็เพื่อจะให้เป็นเครื่องประกอบ ในการที่จะนำใจซึ่งมีปรกติออกข้างนอกตั้งแต่เราตื่นนอนก็รู้สึกตัว ใจของเราจะโลดแล่นออกข้างนอกทันที เพราะฉะนั้นการปฏิบัติธรรมเนี่ย เราต้องเอาใจของเรากลับเข้าข้างใน เมื่อกลับเข้าข้างในการเหลือกตาเนี่ยก็เป็นเครื่องประกอบ ในการที่จะนำใจซึ่งมีปรกติออกนอกให้กลับเข้าไปข้างใน เมื่อเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ ไปฐานที่ ๔ แล้ว ต่อจากนั้นก็ให้หลับตาอย่างปรกติธรรมดา หลับพอเปลือกตาติด ๆ กันเท่านั้น และก็ยังมีท่านที่มีความสงสัยอยู่นะคะว่า เมื่อหลับตาแล้วเนี่ยนะความรู้สึกของดวงตาเนี่ย โดยปรกติที่เราลืมตาขึ้นเราจะเพ่งไปข้างหน้า ไปมองรูปต่าง ๆ ที่เป็นข้างหน้า แต่ถ้าหากว่าเราจะเหลียวซ้าย แลขวาเราก็ต้องหันหน้าไป ตาของเราจึงจะเห็นรูปด้านข้าง หรือด้านหลัง แต่ว่าความเคยชินเนี่ย สายตาของเราจะพุ่งไปข้างหน้า เพราะฉะนั้นเมื่อเวลาเราหลับตาแล้วเนี่ยนะ ความรู้สึกของดวงตานั้นจะทำยังไง อันนี้ให้เราปล่อยวางเลยนะคะ การปฏิบัติธรรมนี้เราสำรวมกาย โดยการนั่งขัดสมาธิเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรงเพื่อสำรวมกายให้นิ่ง เป็นเกิดอาการวิเวกทางกาย และเรายังต้องสำรวมตา คือหลับตาเพื่อไม่เห็นรูปภายนอก แล้วก็ยังต้องสำรวมหู ที่จะแว่วเสียงอย่างหนึ่งอย่างใดก็ไม่ไปรับมาให้เกิดอาการรบกวนสมาธิในขณะที่กำลังปฏิบัตินั้น แล้วถ้าหากมีอะไรกระทบกระทั่งทางกาย เราก็ปล่อยซะ เราปล่อยเราวางความรู้สึกต่าง ๆ นั้นเหล่านั้นซะ คือเอาใจไปจดอยู่ตรงฐานที่ ๗ และก็เมื่อเราเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ มาถึงฐานที่ ๔ ภาวนา ๓ ครั้งแล้วก็เลื่อนต่อไปฐานที่ ๕ ปากช่องคอตรงจุดใต้คาง และเมื่อภาวนาสามครั้งก็เลื่อนเป็นเส้นตรงลงไปภายในนะคะ ไม่ใช่ข้างนอกนะคะ เลื่อนไปภายในลำตัว ไปหยุดอยู่ตรงสะดือ ตรงนั้นเป็นฐานที่ ๖ และเมื่อภาวนาสามครั้งแล้วเราก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๖ ตรงสะดือสูงขึ้นมาเหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นศูนย์เป็นที่ตั้งของใจ เมื่อเราจะทำบุญ

กุศล คุณงามความดีใด ๆ ก็ต้องตั้งใจอยู่ตรงนั้น เราจะเจริญภาวนาก็ต้องเอาใจไปหยุดอยู่ตรงนั้น ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ดังธาตุที่มีแสดงเป็นวงกลม ๆ ไว้นั้นนะ คือขวาธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ พร้อมกับใจของเราซึ่งประกอบไปด้วย เห็น จำ คิด รู้ ๔ อย่างนี้ ไปหยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ แล้วก็คอยประคองใจให้ติดกับเครื่องหมาย ถึงแม้ว่าจะนิมิตเครื่องหมายยังไม่ปรากฏก็ตาม แต่ให้เอาใจจดอยู่ตรงนั้นใจนึกอยู่ตรงนั้น อยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ แล้วก็ภาวนา สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ภาวนาไปจนนับครั้งไม่ถ้วน ร้อยครั้งพันครั้งหมื่นแสนครั้งก็หยุดอยู่ตรงนั้น ดินจะถล่มฟ้าจะทลาย คอขาดบาดตายเราไม่เคลื่อน เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด ก็อาจจะเห็นดวงเท่าที่กำหนดขึ้น หรือจะเห็นโตลงไป

เบื้องต้นแห่งการปฏิบัติ

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ไม่ต้องกลัวใครอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้น และก็สำหรับในวันนี้นะคะ ดิฉันก็จะขอแนะนำเบื้องต้นแห่งการปฏิบัติ เพราะเหตุว่ามีหลายท่านด้วยกันที่มีความสงสัย มีความสงสัยต่าง ๆ และดิฉันก็ได้แก้ความสงสัยไปแล้ว แต่ก็ยังมีความห่วงว่า คงจะต้องมีผู้ที่มีความสงสัยแต่ไม่กล้าไต่ถามเพราะเกรงใจ ก็เลยคิดว่าความสงสัยที่มีผู้มาถามดิฉันนั้น วันนี้ดิฉันก็จะนำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง ท่านที่ไม่มีความสงสัยเมื่อฟังแล้วก็จะได้เกิดความแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น แต่ท่านที่มีความสงสัยอยู่ ความสงสัยนั้นก็จะได้หมดไป การปฏิบัติธรรมตามคำสอนของหลวงพ่อของเรานั้น ดิฉันก็ได้เคยเล่ามาหลายครั้งแล้ว ว่าหลวงพ่อของเรานั้นท่านได้ศึกษาจากพระไตรปิฎก ท่านอ่านพระไตรปิฎกเนี่ย จบถึง ๒ ครั้งซึ่งยากนะคะที่จะอ่านพระไตรปิฎกจบได้ง่าย ๆ เพราะว่าไม่มีสิ่งที่จูงใจเลย เรื่องสนุกสนานก็ไม่มีในเรื่องพระไตรปิฎก นอกจากว่าผู้มีจิตศรัทธามีความเลื่อมใสในการที่จะศึกษาเล่าเรียนในธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว จึงจะตั้งอกตั้งใจที่จะอ่านพระไตรปิฎกให้จบ และก็ทำความเข้าใจในข้อธรรมต่าง ๆ ที่ได้อ่านนั้น และเมื่อหลวงพ่อได้อ่านพระไตรปิฎกแล้ว ท่านก็ได้ทดลองปฏิบัติด้วยองค์ของท่านเอง โดยการที่หาวิธีที่ง่ายที่สุด สะดวกที่สุด และก็การปฏิบัติธรรมของหลวงพ่อนี้ ก็ยังมีผู้สงสัยอีกเป็นจำนวนมากว่าอารมณ์ของกัมมัฏฐานมีถึง ๔๐ นั้น การปฏิบัติแบบของหลวงพ่อหรือแบบวิชชาธรรมกายนี้ จะอยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งของกัมมัฏฐาน ๔๐ ก็จะขอเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบเผื่อว่าจะมีผู้อื่นได้มาถามท่าน ว่าที่ท่านได้มาวัดปากน้ำ มาเจริญภาวนา หรือทำสมาธินั้น ทำแบบไหนชนิดไหน เพราะเหตุว่ามีหลายแบบหลายอย่างด้วยกัน มีถึง ๔๐ อย่าง แต่การปฏิบัติธรรมของพวกเรานั้นอยู่ในประเภท พุทธานุสติ ในประเภทพุทธานุสติก็เป็นหนึ่งใน ๔๐ ของอารมณ์ของกัมมัฏฐาน และก็การปฏิบัติธรรมนั้น หลวงพ่อก็ได้หาวิธีง่าย ๆ ถ้อยคำที่จะพูดนั้น ท่านก็พูดเป็นภาษาชาวบ้านให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย ๆ ก็จะได้นำมาปฏิบัติ นี้อย่างท่านให้กำหนดอุคคหนิมิต ให้เห็นเป็นดวงกลมใสโตขนาดเท่าแววตาดำข้างใน กลมรอบตัวใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้า และก็ให้เลื่อนเข้าไปทางปากช่องจมูก หญิงซ้าย ชายขวา และก็ฐานที่ ๒ ตรงหัวตา ฐานที่ ๓ จอมประสาท ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน ฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ฐานที่ ๖ ตรงสะดือ ฐานที่ ๗ เหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้ว ท่านก็สอนมาอย่างนี้ และก็ในการสอนนี้ ก็ได้เขียนเป็นแบบ เป็นแบบครึ่งซีกของร่างกายของมนุษย์เราเนี่ย แสดงฐานที่ตั้งต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน และก็ได้พิมพ์หนังสือแจกกันมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว และก็ยิ่งไปกว่านั้นในขณะที่เราได้ใช้สถานที่นี้เป็นที่ปฏิบัติธรรม ก็ยังมีภาพแสดงผังที่ตั้งตรงขวามือของโต๊ะหมู่บูชานะคะ ก็ส่วนมากนี้นะ ก็จะได้ขอความกรุณาท่านพระมหาสุวิทย์ ให้เปิดไฟแสดงฐานต่าง ๆ ตั้งแต่ฐานที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ไปโดยลำดับ ถึงกระนั้นก็ยังมีผู้ที่มีความสงสัยว่า การเลื่อนจากฐานที่ ๒ ที่ตรงหัวตาไปฐานที่ ๓ จอมประสาทนั้น ถ้าหากว่าในขณะนี้นะคะ ท่านที่นั่งตรง นั่งตรงภาพแสดงฐานที่ตั้งก็กรุณาเพ่งมองภาพแสดงฐานที่ตั้งนะคะ แล้วดิฉันก็จะอธิบายให้ฟังด้วย การเลื่อนอุคคหนิมิต จากฐานที่ ๑ ไปฐานที่ ๒ ก็หญิงซ้ายชายขวา เมื่อเราเลื่อนจากฐานที่ ๑ ไปถึงฐานที่ ๒ แล้วก็ยังคงต้องอยู่ในลักษณะหญิงซ้ายชายขวาเหมือนกับฐานที่ ๑ ถึงฐานที่ ๒ นะคะ ทีนี้เมื่อเราภาวนา ๓ ครั้งแล้ว เราก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ ตรงหัวตาไปฐานที่ ๓ จอมประสาท เลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป เลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไปจากฐานที่ ๑ ขอโทษจาก

ฐานที่ ๒ ถึงฐานที่ ๓ นะคะ เราเลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป แต่ว่ายังมีผู้สงสัยว่าที่จะเลื่อนจากฐานที่ ๒ ไปฐานที่ ๓ นั้น ทั้ง ๆ ที่ภาพก็แสดงให้เห็นว่าเราต้องเลื่อนอุคคหนิมิตเป็นเส้นตรงเข้าไป ก็ยังมีบางท่านเลื่อนตามเส้นโค้งตามเส้นโค้งของรูปศีรษะ เลื่อนตามเส้นโค้งเข้าไป ซึ่งที่ถูกแล้วก็ควรจะเลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป จากฐานที่ ๒ ถึงฐานที่ ๓ นั้นต้องเลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป ไม่ใช่เลื่อนตามเส้นโค้งของศีรษะของกะโหลกศีรษะของเรานะคะ ให้เราเลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไป ให้ไปหยุดอยู่ตรงกลางของศีรษะ ตรงนั้นเป็นฐานที่ ๓ ตรงนั้นเป็นฐานที่ ๓ เมื่อเราภาวนา ๓ ครั้งแล้ว เราก็เลื่อนเป็นเส้นตรงลงไป ๔๕ องศา จากฐานที่ ๓ เลื่อนเป็นเส้นตรงลงไปเป็นฐานที่ ๔ ช่องเพดาน หลวงพ่อของเราก็ได้เคยสอนไว้ว่า ให้เหลือกตากลับเข้าข้างใน การเหลือกตากลับเข้าข้างในนี้ก็เป็นเครื่องประกอบ ในการที่จะนำใจซึ่งมีปรกติออกข้างนอก เพราะว่าพอเรานอนหลับ แล้วตื่นขึ้นมาเหมือนอย่างเช้าวันเนี่ย พอเราตื่นปุ๊บเรารู้สึกตัวใจมันก็จะไปจดอยู่ที่ต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ ที่เราเคยทำคั่งค้างเอาไว้หรือว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มากระทบเข้าในขณะ ปัจจุบันนั้นใจของเราก็แล่นโลดไป ไปรับอารมณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นใจของเราก็พอตื่นปุ๊บ ก็ออกข้างนอกทีเดียว แต่นี้ในการที่เราจะทำสมาธิ จะทำให้ใจของเราไปหยุดนิ่งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุได้นั้น ก็ต้องอาศัยที่ทำใจให้ว่าง โดยการปล่อยวาง แล้วก็ในการที่เหลือกตานั้นก็เป็นเครื่องประกอบเป็นเครื่องประกอบในการที่จะนำใจซึ่งมีปรกติออกข้างนอกให้กลับเข้าไปข้างในเท่านั้น เมื่อเราเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ มาฐานที่ ๔ แล้ว ต่อจากนั้นก็ให้หลับตาอย่างปรกติหลับอย่างธรรมดาไม่ต้องเหลือกตาแล้วนะคะ ไม่ต้องเหลือกตาหลับตาอย่างปรกติธรรมดา หลับพอเปลือกตาติด ๆ กันเท่านั้น เมื่อถึงจุดนี้ก็ยังมีผู้มีความสงสัยอีกว่า โดยปรกติธรรมดาแล้วเนี่ย ตาของเราก็จะพุ่งไปข้างหน้าสายตาของเราพุ่งไปเพื่อไปรับรูปต่าง ๆ ที่ที่เราจะมองเห็นได้ เราก็พุ่งไปข้างหน้า แต่นี้ในเมื่อหลับตาหลับตาแกก็เกิดปัญหาขึ้นมาอีกว่า ทั้ง ๆ ที่หลับตาแล้ว แต่ตาก็ยังมีความรู้สึกว่ามองไปข้างหน้า ตาก็มีความรู้สึกว่ามองไปข้างหน้า สำหรับปัญหานี้นะคะ ดิฉันก็เคยทดลองเปรียบเทียบกับตัวของดิฉันเองว่า ตั้งแต่ปฏิบัติธรรมมานั้นนะ ไอ้ความรู้สึกเหล่านี้มันไม่มี พอเมื่อรู้สึกว่าหลับแล้วมันก็หลับ แล้วใจที่จะไปอยู่ตามฐานต่าง ๆ นั้น มันก็ไปอยู่ตามฐานต่าง ๆ อันนี้ไม่ใช่หมายถึงว่าตอนที่ได้วิชชาธรรมกายแล้วนะคะ แม้ตอนแรกที่ที่ได้ฝึกในการปฏิบัตินั้น ก็ไม่มีความรู้สึกว่าเมื่อเราหลับตาแล้วนี่นะ ไอ้ความรู้สึกของลูกนัยน์ตาของเรานะมันพุ่งออกไปข้างหน้าเพื่อจะไปมองรูปข้างหน้า มองรูปภายนอกต่าง ๆ เหล่านี้ก็ไม่เคยมีความรู้สึกเช่นนั้น แต่ถ้าหากว่าบางท่านถ้ามีความรู้สึกอย่างนั้นก็ให้พยายามตัดความรู้สึกที่มันจะพุ่งสายตาออกไปข้างหน้าเพราะว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้องเมื่อเราหลับตาแล้วเราก็ไม่เห็นรูป เมื่อไม่เห็นรูปเนี่ยเราจะพุ่งสายตาพุ่งความรู้สึกออกไปทำไมในเมื่อตาของเราหลับปิดสนิทเราก็ไม่สามารถที่จะเห็นรูปต่าง ๆ ได้แล้ว เพราะฉะนั้นไอ้ความรู้สึกที่มันพุ่งออกไปข้างหน้านั้น เราก็ต้องตัดความรู้สึกเหล่านั้น ให้ความรู้สึกของเรานั้นไปจดตามฐานต่าง ๆ ที่เราจะเลื่อนอุคคหนิมิตเข้าไปนี้เมื่อเราเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ มาฐานที่ ๔ แล้วเราก็ภาวนา ๓ ครั้ง แล้วก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๔ ไปปากช่องคอไปฐานที่ ๕ ฐานที่ ๕ ก็คือตรงจุดใต้คางเข้าไปข้างในไปหยุดอยู่ตรงกลางของลำคอ ไม่ให้ล้ำไม่ให้เหลื่อมไปทางซ้าย ขวา หน้า หลัง ให้หยุดอยู่ตรงกลาง แล้วเราก็ภาวนาอีก ๓ ครั้งแล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายดิ่งตรงลงไปตรงกลางตัว ไปตรงกลางตัวนะคะ พอถึงจุดนี้ก็ยังมีผู้มีความสงสัยอีกแกเลื่อนเหมือนกัน เลื่อนจากฐานที่ ๕ เหมือนกัน แต่เลื่อนมาข้างนอก มาเลื่อนอยู่ตรงข้างนอกอันนี้แกพูดให้ฟังแกบอกคุณครูคะ ดิฉันเลื่อนมาข้างนอกแล้วก็เอา พยายามเอาอุคคหนิมิตเนี่ยไปไว้ไอ้ตรงตรงสะดือพอดีเลย แต่ความจริงไม่ใช่อย่างนั้นสิ่งที่ถูกต้องนะคะ เราไม่ใช่เลื่อนออกมาข้างนอก ต้องเลื่อนเข้าไปข้างใน ในกลางของลำตัวของเราเลื่อนไปข้างใน เมื่อเราสามารถบังคับใจของเราให้กำหนดอุคคหนิมิตเข้าไปทางปากช่องจมูกหญิงซ้ายชายขวา เข้าไปข้างในแล้ว แล้วพอถึงหัวตาก็ต้องเข้าไปข้างในฐานที่ ๓ ที่ ๔

ที่ ๕ แล้วที่ ๖ เนี่ยเราจะเลื่อนออกมาข้างนอกทำไม มันก็ต้องเลื่อนเข้าไปข้างในจึงจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามแบบฉบับ ตามแบบแผนที่หลวงพ่อของเราได้สอนไว้ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องเลื่อนเข้าไปข้างในตรงสะดือ เมื่อภาวนา ๓ ครั้งแล้วเนี่ยนะจึงค่อย ๆ เลื่อน เครื่องหมายจากฐานที่ ๖ ตรงสะดือสูงขึ้นมาเหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นที่ตั้งของใจ ตรงนั้นเป็นที่ประชุมของธาตุ ขวาธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้เรานำเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดนิ่งอยู่ตรงนั้น ใจของเราซึ่งประกอบไปด้วย เห็น จำ คิด รู้ ๔ อย่างไปหยุดอยู่ตรงกลางของฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุนั้น นี่ก็คือเสร็จฐานที่ ๗ ทั้ง ๗ ฐานนะคะ ทีนี้ก็มีปัญหาอีกว่าในการที่กำหนดอุคคหนิมิตให้เห็นเป็นดวงกลมใสโตขนาดเท่าแววตาดำข้างในกลมรอบตัวใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้านั้น กำหนดยังไงก็กำหนดไม่ได้ มันกำหนดไม่ได้สักที ปฏิบัติมาหลายหนหลายครั้งแล้ว ก็ยังยังกำหนดไม่ได้ เมื่อกำหนดไม่ได้เนี่ย แกก็เกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายคิดว่ายังไงซะก็คงไม่สามารถจะทำสมาธิให้เกิดมีเกิดเป็นขึ้นได้

อันนี้ก็ขอเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า อย่าเพิ่งท้อแท้นะคะ การจะปฏิบัติ สิ่งใดก็ตามหรือว่าเราจะทำธุรกิจอันเป็นไปทั้งทางโลกและทางธรรมก็ตาม ก็ต้องอาศัยการประพฤติปฏิบัติด้วยความจริง ด้วยความพากเพียร และก็ทำสม่ำเสมอ เมื่อปฏิบัติครั้งแรกหรือฟังการบรรยายแนะนำเหล่านี้ ครั้งแรกก็คงอาจจะยังไม่เข้าใจ หรือบางท่านก็อาจจะเข้าใจบ้างเล็กน้อย ครั้นฟังต่อ ๆ ไป ปัญญาความรู้ ความเข้าใจก็จะเพิ่มพูนขึ้นตามลำดับ แล้วก็ในขณะเดียวกัน เมื่อยังกำหนดอุคคหนิมิตไม่ได้ เรา ๆ ได้ยินเสียงหลวงพ่อนะคะ เสียงหลวงพ่อของเราเนี่ยนะ ถ้าจะพูดแล้วก็เป็นเสียงที่ทำความอบอุ่น แล้วก็เป็นเสียงที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนัก เพราะฉะนั้นในการฟังเสียงหลวงพ่อที่ท่านได้อธิบายให้เรากำหนดอุคคหนิมิต แล้วก็เลื่อนจากฐานที่ ๑ ช่องจมูกไปถึงฐานที่ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ โดยลำดับนั้น แต่ถ้าหากว่าท่านยังมิสามารถที่จะกำหนดอุคคหนิมิตได้แล้ว ก็ให้เอาใจอยู่ตรงนั้น อยู่ตรงฐานต่าง ๆ นั้น ทั้ง ๆ ที่ยังกำหนดอุคคหนิมิตไม่ได้ก็ตาม เราต้องเอาใจของเราจดอยู่ตามฐานต่าง ๆ เมื่อหลวงพ่อบอกว่ากำหนดอุคคหนิมิต แล้วก็เข้าทางปากช่องจมูกหญิงซ้ายชายขวา เมื่อเรายังกำหนดอุคคหนิมิตไม่ได้ ใจของเราก็ต้องไปจดอยู่ตรงช่องจมูกหญิงซ้ายชายขวา เมื่อหลวงพ่อบอกว่าให้ภาวนาสัมมาอะระหัง ๓ ครั้งเราก็ภาวนาสัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แต่ใจของเราไม่ไปที่อื่น ไม่ไปรับอารมณ์ที่อื่นทั้งที่เป็นไปในอดีต ปัจจุบัน อนาคต ให้ใจของเรานั้นจดอยู่ตรงฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก พอหลวงพ่อบอกว่าให้เลื่อนไปฐานที่ ๒ ตรงหัวตาหญิงซ้ายชายขวา เราก็เอาใจของเราเลื่อนตามไปแล้วก็ไปจดอยู่ตรงฐานที่ ๒ ตรงหัวตาเมื่อหลวงพ่อบอกให้ภาวนาอีกเราก็ภาวนาไป และก็ท่านบอกให้เลื่อนไปฐานที่ ๓ เราก็ทำตามไปอย่างนั้นล่ะ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ เราก็เอาใจของเราไปจรดอยู่ตามฐานต่าง ๆ ให้ ให้เราทำอย่างนั้น เพราะฉะนั้นในการที่เรากำหนดอุคคหนิมิตยังไม่ได้นั้นนะ เราก็อย่าเพิ่งท้อแท้เบื่อหน่าย หรือถ้าหากจะมีอีกวิธีหนึ่ง โดยอาศัยสิ่งเปรียบเทียบ เหมือนอย่างในขณะนี้ท่านกำลังมาประชุมอยู่ที่หอวิปัสสนานี้ ถ้าหากท่านจะลองนึกกลับไปถึงบ้านที่เคยอยู่ เคยอาศัย และท่านก็จะนึกถึงรูปร่างลักษณะขนาดสีสันได้ถูกต้องนั่น เพราะเหตุว่าเราเคยสัมผัสมาแล้วทั้งทางประสาทกาย ประสาทตาเรานี้ เพราะฉะนั้นนิมิต ที่เราจะกำหนดขึ้นเนี่ย เราก็ต้องอาศัยสิ่งเปรียบเทียบเหล่านี้แล้วเราก็ลองนึก ลองนึกดูหรือว่าใช้เวลาว่าง เวลาที่เราว่างเนี่ย จะนั่ง นอน เดิน ยืน อยู่ ณ สถานที่ใดเนี่ย ลองนึกดูซิว่าที่หลวงพ่อเราสอนให้กำหนดอุคคหนิมิตนั่นนะ เราลองนึกดูซิให้เป็นดวงกลมใสเล็ก หรือว่าถ้าไม่สะดวกในการนึกให้เห็นดวงกลมใสโตขนาดเท่าแววตาดำ ข้างในนั้น จะนึกให้ให้โตกว่านั้นก็ได้เอาตามสบาย ตามสะดวก แต่เราก็ต้องใช้ความพยายาม ใช้การกำหนดนึกขึ้นมาก่อน แล้วก็เมื่อเรานึกบ่อย ๆ นึกบ่อย ๆ ก็จะเกิดความชำนาญ เมื่อเกิดความชำนาญแล้วก็เชื่อว่าต้องทำได้ เราต้องสามารถ

ที่จะกำหนดอุคคหนิมิตได้ แต่ก็มีหลายท่านด้วยกันนะคะที่ยังกำหนดอุคคหนิมิตไม่ได้แต่ก็พยายามประคองใจเข้าไปตามที่หลวงพ่อสั่ง ตามที่หลวงพ่อสอนจากฐานที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ โดยลำดับ พอถึงฐานที่ ๗ นั้นเกิดใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนก็เลยเห็นดวงปฐมมรรคเกิดขึ้นตรงฐานที่ ๗ นั้นพอดี ก็มีนะคะที่มีผู้ปฏิบัติที่เคยมาเล่ามาบอกให้ดิฉันฟังนะ เยอะ มีลักษณะนี้ก็มี เพราะฉะนั้นก็ในการที่ท่านกำหนดอุคคหนิมิต ถ้าหากว่ายังไม่ได้ใจของเราก็ไม่ไปที่อื่น ไม่ไปคิดไปนึกอะไร ใจของเราให้จดอยู่กับฐานที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ตามลำดับให้เราพยายามทำตามที่หลวงพ่อได้บอกตามที่หลวงพ่อได้สอนทุกประการ เพราะว่าดวงธรรมก็ตาม หรือกายก็ตามต่าง ๆ เหล่านี้มีอยู่ในกายของเราแล้วทุกท่านทุกคน เพียงแต่ทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิ ถูกส่วนเท่านั้นก็สามารถที่จะรู้เห็นธรรมะ รู้เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่เราจะต้องศึกษาค้นคว้ากันต่อไปซึ่งมีอยู่ในกายของเราเนี่ย เพราะฉะนั้นก็ถ้าหากว่าท่านปฏิบัติเป็นแล้วหรือในขณะที่ฟังดิฉันได้อธิบายให้ฟังนี้ถ้าหากท่านมีความสงสัยอะไรให้ถามได้เลยนะคะ ถามขึ้นมาเดี๋ยวนี้เลยนะคะ แล้วดิฉันจะอธิบายให้ฟังอีก มีไหมคะ วันนี้เราอาจจะต้องเกินเวลากันนิดหน่อยเพราเหตุว่า ในระยะก่อน ๆ นี้นะดิฉันไม่ค่อยได้เจอปัญหาเกี่ยวกับความสงสัยจากฐานต่าง ๆ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่า มีความสงสัยตั้งแต่เริ่มต้นแล้วเนี่ย การปฏิบัติในขั้นต่อไปก็ยังรู้สึกว่าเป็นเรื่องยาก เรื่องหนัก เพราะฉะนั้นที่เท่าที่ดิฉันได้อธิบายมาให้ฟังเนี่ย ท่านมีความสงสัยอะไรบ้างนะคะ กรุณาถามได้เลย แล้วก็จะแก้ปัญหาให้เดี๋ยวนี้มีไหมคะ ที่ฟังแล้วยังมีความสงสัยอะไรไหมคะ ถ้ามีความสงสัยกรุณาถามได้เลย มีไหมคะ แสดงว่าทุกท่านมีความเข้าใจแล้วนะคะ เมื่อมีความเข้าใจแล้วเนี่ย ดิฉันก็ดีใจเพราะว่าเมื่อฟังข้อสงสัยต่าง ๆ เหล่านี้ก็หนักใจ หนักใจว่าทำยังไงเราถึงจะได้ชี้แจงแนะนำให้ท่านทั้งหลายได้มีความรู้ความเข้าใจ เพราะว่าท่านที่มาปฏิบัติแล้วเนี่ยก็อยากให้รู้เห็น ให้มีธรรมเสมอกัน เพราะฉะนั้นก็จึงเอาเรื่อง ถ้าจะพูดแล้วตามภาษาโบราณท่านก็บอกว่า หญ้าปากคอก วันนี้ก็ได้นำมาแนะนำอธิบายให้ท่านทั้งหลายได้ฟังอีกครั้งหนึ่งนะคะ และก็ถ้าหากว่าถ้าไม่กล้าถามต่อในที่ประชุมนี้ เมื่อฟังคำอธิบายแล้วหรือปฏิบัติไปแล้ว ถ้ามีความสงสัยอะไรนะคะก็ถามได้ อย่าได้เก็บความสงสัยนั้น เพราะความสงสัยนั้นก็คือ วิจิกิจฉาเป็นหนึ่งในห้าของนิวรณ์ นิวรณ์นี้เขาเป็นข้าศึกแก่เราเค้า ไม่ได้เป็นมิตรกับเราเค้า เป็นข้าศึกเพราะฉะนั้นอย่าปกป้อง อย่าปิดบังข้าศึกเอาไว้เป็นอันตรายแก่ตัวเราเอง เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านยังไม่กล้าที่จะถามในที่ประชุมนี้ ท่านมีความสงสัยก็ เมื่อหลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้วก็มาถามได้นะคะ ที่ตึกวิปัสสนานี้จะช่วยชี้แจงแนะนำให้ท่านทั้งหลายเท่าที่ดิฉันจะมีความสามารถชี้แจงแนะนำให้ท่านทั้งหลายเข้าใจได้ และก็สำหรับผู้ที่มาปฏิบัติแล้วมีหลายท่านด้วยกันที่เคยเห็นดวงอุคคหนิมิตนะคะ เวลานั่งก็ไม่ต้องกำหนดอุคคหนิมิต และก็ไม่ต้องเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ไม่ต้องเลื่อนนะคะ พอท่านมาสถานที่นี้ พอสำรวมกายเรียบร้อยแล้ว หรือว่าในขณะที่ฟังคำบรรยายของพระคุณเจ้า หรือว่าที่ดิฉันได้นำเรื่องราวต่าง ๆ มาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนั้นก็เอาใจจรดอยู่ตรงกลางของดวง กลางของดวงที่เห็นนั้น ให้เอาใจจรดลงไปและท่านที่เคยเห็นกาย กายต่าง ๆ บางท่านก็เห็นกายมนุษย์ บางท่านก็เห็นกายทิพย์ บางท่านก็เห็นกายธรรม แต่เราจะต้องถือว่ากายธรรมนี้เป็นกายที่เราจะต้องเข้าไปหยุดนิ่ง และก็เป็นกายที่เราจะต้องยึดเอาไว้เป็นหลักที่เราจะปฏิบัติในขั้นต่อไป เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าในบางครั้งถ้านั่งเนี่ยเห็นกายมนุษย์ละเอียด คือกายของท่านเองบ้าง หรือบางทีก็เห็นกายทิพย์ กายพรหม แล้วก็พอมานั่งครั้งต่อมาก็เห็นกายธรรม ก็ไม่ต้องไปยึดเอากายมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม ให้ยึดกายธรรมเอาใจหยุดนิ่งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ของกายธรรมแล้วก็ให้พยายามบังคับใจให้หยุด ให้นิ่ง หยุดในหยุด ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นานหนักเข้า สิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนขึ้นตามลำดับ ถ้าเห็นเป็นดวงเล็ก ๆ ดวงก็จะขยายส่วนออกไป ๆ ตามกำลังของสมาธิ เมื่อขยายส่วนเต็มที่ก็มีขนาดโตขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และก็ถ้าเห็นไม่ชัดถ้าหากเราเพิ่มกำลังของสมาธิ สิ่งที่เห็นนั้นก็จะชัดเจนแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น หรือว่าเห็นกายธรรม อย่าง

มีเห็นไม่ชัดเจนก็เอาใจไปหยุดนิ่งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุของกายธรรม หรือองค์ธรรมกายนั้น และก็ทำใจให้หยุด หยุดในหยุด ๆ ๆ นิ่งในนิ่ง ๆ ๆ ให้นานหนักเข้าองค์พระนั้นก็จะค่อย ๆ ขยายส่วนไปและก็จะเพิ่มความใสความละเอียด ความประณีตขึ้นโดยลำดับ หยุดตัวเดียว หยุดอย่างเดียว ท่านก็คงจะเคยฟังเทปที่ได้บันทึกเสียงของหลวงพ่อของเราไว้นะคะว่า หยุดเท่านั้นสำเร็จหมด เพราะฉะนั้นการหยุดเนี่ยเป็นจุดใหญ่จุดสำคัญ และก็ใจที่จะหยุดได้ก็ต้องอาศัยใจว่าง ใจที่จะว่างได้ก็ต้องอาศัยการปล่อยการวางจากภารธุระต่าง ๆ ที่เคยทำเคยนึกคิดมาทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต กับวิชาความรู้ที่เคยศึกษาเคยเล่าเรียนมาหรือเคยได้เห็นเคยได้ยินมา เราต้องปล่อยต้องทำใจให้ว่างซะชั่วขณะหนึ่งในขณะนี้และก็มีบางท่านที่เคยได้ไปศึกษายังสำนักต่าง ๆ ก็พอมาถึงวัดปากน้ำก็ได้ยินว่าเรากำหนดอุคคหนิมิต แล้วก็เลื่อนไปตามฐานต่าง ๆ ถึงฐานที่ ๗ คำภาวนาว่าสัมมาอะระหังก็มาเปรียบเทียบเชียว เอ ไอ้ที่เราเคยศึกษาเล่าเรียนมาแล้วเนี่ย ไม่ได้สอนให้ภาวนาอย่างนี้ สอนวัดปากน้ำสอนให้สัมมาอะระหัง ก็มาเปรียบเทียบว่า เอ เราจะควรภาวนาแบบไหนดี เราควรกำหนดนึกอย่างไรดี ก็เลยมีการถกเถียงอยู่ในใจของตัวท่านเอง ก็เวลาที่เราจะปฏิบัติธรรมมันก็ผ่านไปอย่างเร็วเชียว และเวลานั้นก็ไม่ย้อนกลับมาหาอีก และที่ผ่านไปนั้นก็ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย เพราะฉะนั้นในการที่ท่านได้ไปศึกษาเล่าเรียนยังสถานที่ต่าง ๆ สำนักต่าง ๆ กันแล้วแล้วก็กำลังขณะนี้เดี๋ยวนี้กำลังจะปฏิบัติตามแบบของหลวงพ่อของวัดปากน้ำนั้น ก็ปล่อยวางซะ ละทิ้งซะ เพิกถอนซะขณะหนึ่งในขณะที่เรากำลังจะปฏิบัติอยู่ขณะนี้ แต่ถ้าหากว่า ถ้าหากว่าเมื่อปฏิบัติตามแบบของหลวงพ่อแล้วก็ยังไม่ถูกกับอัธยาศัย ก็ไม่ควรจะปล่อยเวลาให้ผ่านไป ก็ควรจะกลับไปสู่สำนักเดิมที่ท่านถูกอัธยาศัย ที่ท่านมีความพอใจควรจะปฏิบัติไป คืออย่าจับปลาสองมือและก็อย่าฝักใฝ่ ณ ที่โน้นบ้างที่นี้บ้าง จะทำให้เสียเวลาเปล่า ๆ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านมุ่งมาที่วัดปากน้ำก็ควรจะทำตามแบบฉบับของหลวงพ่อที่ท่านได้สอนไว้ ไม่ควรจะเอาที่อื่นอย่างอื่นมาปฏิบัติเพราะว่าจะเป็นการทำให้ท่านเสียเวลาเปล่า ๆ นะคะ วันนี้ก็ขอจบเพียงแค่นี้ และก็จะขอต่ออีกนิดหนึ่งว่าสำหรับวันอุโบสถนั้นนะ ถ้าหากว่าตรงกับวันหยุดราชการ หรือวันเสาร์วันอาทิตย์เนี่ย ดิฉันก็ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายว่าได้รักษาอุโบสถศีลกันเถิดค่ะ เพราะเหตุว่าถ้าหากท่านคิดว่ากลับไปบ้านเนี่ยจะต้องไปเจอปัญหาต่าง ๆ ไม่สะดวก จะค้างวัดก็มีที่ค้างทั้งสุภาพบุรุษ และทั้งสุภาพสตรี ที่พักก็มีให้ ที่จะให้ความสะดวกแก่ท่านแม้แต่กระทั่งอาหารการรับประทาน ที่วัดปากน้ำก็ให้ความสะดวกและก็การรักษาอุโบสถศีลนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็ได้แสดงอานิสงส์ไว้มากมายว่า สมบัติของจักรพรรดิ จักรพรรดินั้นมีจุลจักร มหาจักร บรมจักร โลกเราเนี่ยถ้าหากว่าว่างจากสัพธัญญพุทธเจ้า ก็จะต้องมีปัจเจกพุทธเจ้ามาเป็นที่พึ่งของสัตว์โลก มาเป็นที่พึ่งของสัตว์โลก และก็ถ้าหากว่างจากปัจเจกพุทธเจ้า ก็ต้องมีพระเจ้าจักรพรรดิ และพระเจ้าจักรพรรดินั้นก็มี อยู่ ๓ ชั้นด้วยกัน คือ จุลจักร มหาจักร และก็บรมจักร จุลจักรก็เป็นจักรพรรดิที่มีบุญน้อยมีบารมีน้อยกว่ามหาจักร กว่าบรมจักร และก็ส่วนมหาจักรน้อยกว่าบรมจักร เมื่อจักรพรรดิ ที่เป็นขั้นของบรมจักรนั้นก็มีสมบัติมีบุญมีบารมีมากกว่าจุลจักร มหาจักร แต่ถึงกระนั้นสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดินั้น ยังเป็นเพียงเศษหนึ่งส่วนสิบหกของอานิสงส์ของการรักษาอุโบสถศีลเท่านั้น เพียงเศษหนึ่งส่วนสิบหกเท่านั้นนะคะ เพราะฉะนั้นก็วันพระนี้ก็ปล่อยทานไป ยังมีวันพระต่อไปอีกมาก เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าวันหยุดราชการ หรือวันเสาร์วันอาทิตย์ ก็ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายได้รักษาอุโบสถศีลนะคะ วันนี้ก็ขอจบเพียงแค่นี้ ขอเชิญสวดมนต์ไหว้พระ บูชาพระ และก็ปฏิบัติธรรมกันต่อไปนะคะ

บุญกถา

โดยอาจารย์ตรีธา เนียมขำ

ก่อนที่ดิฉันจะบรรยายธรรมให้ฟังนะคะ ก็ใคร่จะเตือนท่านทั้งหลายว่า เมื่อตะกี้นี้ ดิฉันได้ไปสำนักงานแล้วก็เดินกลับมา ปรากฏว่ามีรองเท้าที่หน้าประตูน่ะมากมายหลายคู่เลยนะคะ อันนี้ขอให้ท่านระวังนะคะ ถ้าหากท่านไม่เก็บเข้ามาข้างในเนี่ย สักวันหนึ่งท่านจะต้องเดินเท้าภายในนะคะ จะได้ไม่ต้องห่วงว่าของจะหาย เพราะฉะนั้นวันนี้ไหน ๆ ก็ขึ้นมาแล้วก็เสี่ยงบารมีเอาว่าถ้าหากลงไป ถ้าไม่มีรองเท้าก็ถือขันติบารมีเดินเท้าเปล่าไปก็ต้องใช้แบบนี้นะคะ ทีนี้สิ่งที่ดิฉันจะนำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังในวันนี้นะคะ ก็เกี่ยวกับบารมีหลวงพ่อรู้สึกว่าตัวดิฉันเองนั้นเมื่อได้ทราบข่าว เกี่ยวกับหลวงพ่อเนี่ยก็ยังความปลาบปลื้มปีติยินดีมาให้อย่างล้นพ้น ความรู้สึกซึ่งเกิดขึ้นภายในจิตใจนั้น ไม่สามารถจะนำมาบรรยายเป็นคำพูดให้ตรงกับความรู้สึกของจิตใจให้ท่านทั้งหลายได้ฟังได้ แต่ถึงกระนั้นก็พอที่จะพูดเท่าที่สามารถจะพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง พอรู้เรื่องราวซึ่งจะได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ และก็มีความเชื่อมั่นในองค์หลวงพ่อและก็บารมีหลวงพ่อมากยิ่งขึ้น ในการที่ท่านทั้งหลายได้สละเวลามาเจริญภาวนาที่วัดปากน้ำนี้ ก็เชื่อว่าทุกท่านนั้นมีความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัย มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งเป็นที่ระลึก และก็มีหลวงพ่อเป็นที่เคารพนับถือ ซึ่งถ้าเราจะเปรียบแล้วก็เหมือนหลวงพ่อนั้นเหมือนประทีปแก้ว ที่คอยส่องแสงสว่างชี้นำทางเดินให้สู่ถึงจุดหมายปลายทาง อันควรแก่การปฏิบัติของแต่ละท่าน เพราะฉะนั้นเมื่อพูดถึงหลวงพ่อแล้ว ก็เชื่อว่าท่านทั้งหลายก็คงจะตั้งอกตั้งใจฟังเป็นอย่างดี คือเมื่อประมาณสัก ๙ โมงเช้าวันนี้นะคะ ก็ได้มีท่านหนึ่งได้นำเงินมาจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท เพราะว่าแกมาแจ้งความประสงค์ไว้ว่าขอเป็นประธานในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของวัดปากน้ำในปีนี้ และก็ปีนี้นะคะในวันออกพรรษา คือวันแรม ๑ ค่ำก็ตรงกับวันอาทิตย์พอดี เพราะฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายซึ่งมีความปรารถนาอยากจะใส่บาตรเทโวก็เชิญได้นะคะ ตอนเช้าที่วัดปากน้ำ เพราะว่าบางท่านถ้าหากว่าวันออกพรรษานั้นไม่ตรงกับวันเสาร์วันอาทิตย์ แล้วก็ไม่สามารถที่จะมาใส่บาตรได้ที่บ้านไกล ๆ เพราะว่าจะต้องรีบไปทำงานทำการวันนี้ปีนี้ก็ตรงกับวันอาทิตย์และก็เมื่อเราใส่บาตรกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณรแล้ว ก็จะทำการหล่อพระพุทธรูป จำนวนอีก ๕ องค์ด้วยกันประมาณ ๙ โมงเช้า เพราะฉะนั้นในวันนั้นที่ท่านมาแต่เช้าก็ได้มาใส่บาตรแล้วก็ได้มาหล่อพระพุทธรูป เมื่อหล่อเสร็จแล้วก็ขอเชิญขึ้นมาปฏิบัติธรรมที่หอวิปัสสนาตามปรกติธรรมดาที่เราเคยปฏิบัติกันมา นี้ส่วนในวันที่ ๙ นั้นก็จะตั้งองค์กฐินแล้วปีนี้ก็มีเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งโดยปรกติแล้วจะนิมนต์สามเณรทั้งวัดสวดมาติกาบังสุกุล และนิมนต์พระมาสวดอภิธรรมเพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อ แต่ปีนี้ก็จะมีการฉลองรูปเหมือนและพระพุทธรูปจำนวน ๑๔ องค์และรูปด้วยกันแต่ว่าทางเจ้าภาพนั้นก็เป็นหมู่เดียวคณะเดียวเป็นพี่น้องกัน เพราะฉะนั้นก็ได้นิมนต์พระจำนวน ๑๐๘ รูปเจริญพระพุทธมนต์ เป็นการฉลองพระพุทธรูป และรูปเหมือนของหลวงพ่อเวลา ๕ โมงเย็น หรือ ๑๗.๐๐ นของวันเสาร์ที่ ๑๗ อ้อ ขอโทษวันเสาร์ที่ ๙ และเมื่อเวลา ๖ โมงเย็นก็จะบำเพ็ญกุศลถวายหลวงพ่อตามปรกติ เพราะฉะนั้นก็ขอเรียน ขอเชิญให้ท่านทั้งหลายได้ทราบโดยพร้อมเพรียงกันนะคะ แต่นี้สำหรับที่ดิฉันยกตัวอย่าง

สำหรับบุคคลที่จะนำเงิน จะเป็นประธานกฐินมามอบให้ดิฉันเมื่อเช้านั้นก็สืบเนื่องมาจากว่า แกเคยมาที่วัดปากน้ำได้นานแล้ว แกบอกย้อนหลังไปประมาณ ๑๔ ปี และก็ก่อนที่จะมาที่วัดปากน้ำเคยมาค้างมานอนค้างที่วัดปากน้ำ แกเศยมารับพระจากหลวงพ่อแล้วก็ติดตัวไปไหนมาไหนติดตัวไปด้วย ปรากฏว่า พระของหลวงพ่อที่แขวนคออยู่นั้นนะตกน้ำ แกหาแกงมเท่าไหร่ ๆ ใช้คนมาช่วยงมเท่าไหร่ก็ไม่ได้ ไม่สามารถที่จะงมพระมาได้จนกระทั่งอ่อนอกอ่อนใจ ด้วยความเสียดายเป็นอย่างยิ่งแกก็ไม่รู้จะว่ายังไง แกก็เลยตั้งใจว่าอธิษฐานว่าขอให้แกได้พระกลับคืนมาเถอะ แล้วแกจะมาเป็นประธานกฐินที่วัดปากน้ำ เพราะฉะนั้นเป็นช่วงระยะเวลา ๑๔ ปีที่แกได้ตั้งใจไว้เพราะแกบอกว่ามีผู้เตือนแก มีผู้เตือนผู้ทักท้วงว่าตั้งใจแล้วทำไมถึงไม่มาทำ เพราะฉะนั้นวันนี้แกก็นำเงินมามอบให้ แต่ก่อนที่จะนำเงินมามอบนี้แกก็ได้แจ้งความประสงค์ไว้หลายเดือนแล้ว ว่าแกจะเป็นขอเป็นประธานกฐินวัดปากน้ำ อันนี้ก็ชี้ให้เห็นว่าในการที่เรามีความปรารถนาอันใดก็ตาม ในการที่ขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วยนั้นน่ะก็ต้องเป็นเรื่องที่ประกอบด้วยเหตุด้วยผล และก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ตามปรกติวิสัย ถ้าหากว่ามีท่านผู้ใดที่ขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วยเหลือซึ่งโดยปราศจากเหตุผลและก็ผิดปรกติวิสัยแล้วเนี่ยหลวงพ่อก็ไม่สามารถจะช่วยได้ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านมีทุกข์ร้อน ความขัดข้องกับชีวิตประจำวัน ในการประกอบการงาน หรือการเจ็บไข้ไม่สบายต่าง ๆ เหล่านี้

ถ้าหากท่านขอบารมีหลวงพ่อแล้ว ก็เชื่อว่าหลวงพ่อต้องช่วยได้ แล้วหลวงพ่อก็ช่วยมาแล้วมากมายทีนี้ ก็มีท่านที่มีความสงสัยนะคะว่าหลวงพ่อของเราเนี่ยท่านได้มรณภาพไปเป็นเวลาถึง ๒๓ ปีแล้ว โดยมากคนเราก็มีความรู้สึกมีความเข้าใจว่า เมื่อตายเนี่ย บางคนก็ตายถือว่าตายแล้วก็ศูนย์ เขาเรียกสัตสัตทิฏฐิ เพราะว่า ไม่ได้เชื่อว่าภพหน้ามีจริง ชาติหน้ามีจริง ตายไปแล้วก็ศูนย์ บางประเภทก็ถือว่าตายแล้วเกิด ตายแล้วเกิดในที่นี้ก็ยังเชื่อว่าอาจไปเกิด ไปเป็นมนุษย์ คิดว่าเกิดก็คือเกิดอย่างดีที่สุดก็คือเป็นมนุษย์ แต่ความจริงเมื่อคนเราเนี่ยตายแล้ว ตายแล้วก็เกิด แต่การเกิดนั้นอาจจะไปเกิดเป็นมนุษย์ก็ได้ คือเมื่อดับจิตไปแล้วก็ไปถือปฏิสนธิในครรภ์ของมารดาก็เกิดเป็นมนุษย์ได้เลยหรือจะไปเกิดเป็นสัตว์เดียรัจฉาน เปรต อสุรกาย สัตว์นรก สัตว์โลกันตร์หรือจะไปเป็นเทวดา พรหม อรูปพรหม เมื่อปฏิบัติถึงทางที่สุดแห่งทุกข์ก็ไปนิพพาน อันนั้นก็ถือเป็นเรื่องเกิดแต่ในส่วนที่เราเชื่อถือกันว่า ในการที่เราให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนานี้ เหมือนอย่างเมื่อตะกี้นี้นะคะ เราได้สมาทานศีล พระท่านก็ได้บอกอานิสงส์ของศีลว่า สีเลนะ สุคติ ยันติ สีเลนะ โภคสัมปทา สีเลนะ นิพพุติง ยันติ บุคคลจะถึงซึ่งความสุขได้ก็ด้วยอำนาจแห่งศีล บุคคลจะถึงสุคติโลกสวรรค์ได้ก็เพราะศีล บุคคลที่จะเข้าถึงซึ่งนิพพานสมบัติได้ก็เพราะศีล เมื่อตะกี้พระท่านบอกอานิสงส์ศีลว่า หลังจากที่เราได้สมาทานศีลเสร็จแล้วท่านก็ได้บอกอานิสงส์ศีล แต่นี้เราก็เชื่อกันว่าในกามภพนี้ประกอบไปด้วย เทวดา มนุษย์ สวรรค์ สัตว์เดียรัจฉาน เปรต อสุรกาย สัตว์นรก และก็ในกามภพนี้ก็ยังมีภูมิต่าง ๆ อยู่ในภพนี้ คือ เทวดาก็มีสวรรค์ ๖ ชั้นแล้วมนุษย์ ก็ที่พวกเราอยู่กันนี่แล้วก็ที่ที่มนุษย์อยู่นี่ก็ยังมีสัตว์เดียรัจฉาน มีเปรต มีอสุรกายปะปนอยู่ แต่ถ้าหากว่าเป็นภูมิของนรกนี่ก็ต่ำลงไป ต่ำกว่าที่อยู่ของมนุษย์ลงไป นรกขุมที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ จนกระทั่งถึงที่ ๘ ก็ต่ำลงไปอีกตามลำดับ แล้วก็มีนรกที่เป็นบริวารอีก ๔๕๖ ขุม ตามที่เราเชื่อถือตามตำรับตำราทางพระพุทธศาสนา ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เทศนาไว้และที่เรารู้เรื่องนรกสวรรค์เหล่านี้ก็รู้ได้จากพระโมคคัลลานะ ซึ่งเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย ท่านเลิศทางฤทธิ์มาก ท่านจะไปในที่ต่าง ๆ เหมือนอย่างไปบนสวรรค์นี่นะ ท่านก็จะไปซักถามของเทวดาแต่ละตนถึงบุพพกรรมว่าได้ทำกรรมอะไรไว้ ถึงได้มาเกิดสวรรค์ชั้น ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ เทวดาเหล่านั้นก็จะเล่าบุพพกรรมให้ฟังเมื่อพระโมคคัลลานะได้ทราบเรื่องราวและบุพพกรรมของเทวดาเหล่านั้นก็จะนำมากราบทูลพระพุทธเจ้าว่าท่านได้ไปยังสวรรค์ชั้นนั้นชั้นนี้ ไปถามบุพพกรรมของเทวดาแลก็ได้มากราบทูลให้

พระพุทธเจ้าทรงทราบ แล้วพระพุทธเจ้าก็นำเรื่องราวที่พระโมคคัลลานะได้ไปนั้นมาเทศนาสั่งสอนพุทธบริษัทอีกต่อหนึ่ง นี้ในส่วนที่เป็นเปรต เป็นอสุรกาย หรือสัตว์นรกก็เช่นเดียวกัน ก็ส่วนมากก็เป็นเรื่องของพระโมคคัลลานะทั้งนั้น ที่ท่านไปในที่ต่าง ๆ เหมือนอย่างที่เวลาสวดศพเนี่ย ท่านทั้งหลายก็คงจะเคยได้ยินนะคะ พระท่านสวดเรียกว่าสวดพระมาลัย อันนี้ก็เป็นเรื่องที่พระโมคคัลลานะท่านลงไปในนรก แล้วก็ไปดูการเสวยกรรมของสัตว์นรก แล้วก็ไปถามถึงบุพพกรรมของสัตว์นรก แล้วท่านก็นำมากราบทูลองค์สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ทรงทราบ แล้วก็พระองค์ก็ได้เทศนาสั่งสอนอย่างที่เคยเทศนาสั่งสอนมา เพราะฉะนั้นพวกเราก็มีโอกาสที่ได้รู้เรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้ก็ในตำรับตำราทางพระพุทธศาสนา

ที่ได้จดจารจารึกไว้ นี้การที่มีบางท่านที่เคยมาถามดิฉันนะคะว่า หลวงพ่อของเราท่านได้มรณภาพไปตั้งนานแล้ว เป็นเวลาถึง ๒๓ ปี ถ้าหากเราจะเปรียบเทียบการมรณภาพของหลวงพ่อกับการเกิดของเด็กสักคนหนึ่ง จะเป็นเด็กหญิงก็ตามหรือเด็กชายก็ตาม อายุ ๒๓ ปีนี้ก็เป็นหนุ่มเป็นสาวเต็มที่ ช่วงระยะเวลาที่ที่หลวงพ่อเราได้จากพวกเราไปเป็นเวลาถึงขนาดนี้ หลวงพ่อมิไปเกิดแล้วหรือ มีหลายท่านที่มีความสงสัยก็ได้มาถามดิฉันเนี่ย ปัญหานี้ถามบ่อยถามมากทีเดียว เป็นปัญหาที่มีผู้สงสัยมากทีเดียว ดิฉันก็ตอบปัญหาแต่ละรายไป ถ้าหากว่าถามที่บ้านดิฉันก็ตอบ ไปพบปะเจอะเจอกันที่ไหนบางทีไปงานศพแกไปเห็นเขาสวดศพ นึกถึงหลวงพ่อขึ้นมาได้ก็มากระซิบถาม ว่าเวลานี้หลวงพ่อเราไปเกิดแล้วหรือยัง ไปเกิดเป็นลูกใครอยู่ที่ไหน คิดจะติดตามไปดู คิดจะติดตามไปดูว่าหลวงพ่อเนี่ยไปเกิดเป็นลูกใครที่ไหน คิดจะไปถึงขนาดนั้น แต่ตามความเชื่อถือ และก็ดิฉันได้รู้และก็ได้เห็นมาว่า หลวงพ่อของเรานั้นยังอยู่ ยังไม่ได้ไปเกิดเป็นมนุษย์ ยังอยู่ ถ้าเราจะเปรียบเทียบว่าสวรรค์ เป็นที่พักผ่อนของผู้ที่มีบุญ หลวงพ่อเราก็ยังพักผ่อนอยู่ แล้วก็ยังมีผู้ถามต่อไปอีกว่าในการที่มากราบไหว้ขอบารมีหลวงพ่อ ที่วัดก็ตามหรือที่บ้านก็ตามเนี่ย หลวงพ่อจะรู้ไหม หลวงพ่อจะได้ยินไหม หลวงพ่อจะช่วยได้ไหม อันนี้ก็มีผู้มาถาม ดิฉันก็ตอบว่าหลวงพ่อท่านรู้สิ ทำไมท่านจะไม่รู้ และก็หลวงพ่อท่านก็ช่วย เพราะฉะนั้นบางคนเนี่ยนะ ขนาดเจ็บไข้ไม่สบายหมอลงความเห็นว่าไม่ไหวแล้ว ไม่มีทางแล้วโรคนี้ไม่มีทางที่จะรักษาให้หายได้ แต่ว่าเจ้าของไข้ได้มากราบขอบารมีหลวงพ่อ ได้มาบอกให้ช่วยแก้โรคแก้อะไรเหล่านี้ ครั้นต่อมาได้เห็นหลวงพ่อคนไข้นั้นหายยังกะปาฏิหาริย์ทีเดียว ซึ่งหมอก็แปลกใจอันนี้มี มีเป็นจำนวนมากเลยนะคะ ที่ที่มาขอบารมีหลวงพ่อ และดิฉันก็ได้ชี้แจงให้ฟังว่าถ้าหากหลวงพ่อของเรานี่นะ ท่านได้ไปถือกำเนิดเป็นมนุษย์ซะแล้วนี่นะ วัดปากน้ำของเราคงไม่เจริญรุ่งเรืองขึ้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ เหมือนอย่างท่านที่นำเงินมาประธานกฐินมาให้นั้นดิฉันก็ถามว่า ๑๔ ปีวัดปากน้ำในอดีตกับปัจจุบันนั้นเป็นยังไง แกบอกต่างกันมากเปลี่ยนแปลงไปมากทีเดียววัดปากน้ำ อันนี้ก็แสดงให้เห็นว่าหลวงพ่อของเรายังอยู่ และก็ยังอยู่ ยังอยู่แน่ ๆ ทีเดียวอยู่ดูการกระทำของพวกเราทั้งหลายเพราะหลวงพ่อท่านเป็นประทีปนำทางให้เราเสริมสร้างบารมีโดยการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา เหมือนอย่างการให้ทานนี่นะ ท่านก็วางโครงการสร้างโรงครัวไว้สำหรับ การบริจาคทาน ถ้าจะทำแบบทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี ก็ย่อมทำได้ตามกำลังศรัทธาของแต่ละท่าน ส่วนรักษาศีลเล่าในสมัยที่หลวงพ่อมีชีวิตอยู่เนี่ยใครมาก็ตาม หลวงพ่อจะชวนให้รักษาศีลอย่างน้อยศีล ๕ ก็ยังดีถือว่าเป็นการให้อภัยทาน ผู้ที่สมาทานศีล ๕ ผู้ที่รักษาศีล ๕ นั้นก็ถือว่าเป็นผู้ที่ให้อภัยทาน และการเจริญภาวนาหลวงพ่อก็เน้นหนักในเรื่องการเจริญภาวนา เพราะว่าท่านต้องการพัฒนาคนก่อนวัตถุ การพัฒนาคนนั้นก็ต้องเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาจิตใจนั่นเองเพราะฉะนั้นหลวงพ่อก็จึงสอนภาวนา สอนภาวนาสอนด้วยองค์ของท่านเองใช้ลูกศิษย์ลูกหาสอนเรื่อยมาตลอดมา ทีนี้สิ่งที่ยืนยันว่าหลวงพ่อของเราเนี่ยยังอยู่กับพวกเราหรือไม่นั้นนะก็คือเมื่อวานนี้ เมื่อวันศุกร์นะคะ คุณสุวรรณา ประวัฒโน แกก็เป็นลูกศิษย์หลวงพ่อคนหนึ่ง อยู่ที่ตลาด

ปากน้ำสมุทรปราการ คนนี้เขามีความเคารพเลื่อมใสเชื่อถือหลวงพ่ออย่างมากมายทีเดียว บางที ๓ ทุ่ม ๔ ทุ่มแกอยากจะกราบหลวงพ่อเนี่ย แกก็มา เมื่อก่อนนี้หอหลวงพ่อเราปิดดึก เดี๋ยวนี้ ๒ ทุ่มก็ปิดแล้ว แกก็มามากราบมาไหว้ การทำมาค้าขายของแกเนี่ยเจริญรุ่งเรืองดีมากเลยทีเดียว นี้แกก็โทรศัพท์มาเพื่อที่จะพูดกับดิฉันเผอิญดิฉันก็เตรียมตัวที่จะไปฟังเทศน์คาถาพัน ก็แกก็พูดกับหลานที่บ้านว่าแกจะสั่งเรื่องราวไว้บอกดิฉันด้วยว่าแกฝันไป ฝันว่าหลวงพ่อเนี่ยมาหา แล้วก็บอกว่าขอลำไย ๑ ปี๊บ และน้ำตาลทราย ๑ กระสอบเพราะฉะนั้นแกก็สงสัยว่า หลวงพ่อเนี่ยนะจะขอเอามาทำไม จะขอเอามาเลี้ยงพระหรืออะไร ในใจแกพอแกตื่นขึ้นมาแกก็ดีใจนะ แกก็คิดว่ายังไงเนี่ยวัดต้องมีอะไรสักอย่างหนึ่ง ต้องมีงานอะไรใหญ่ ๆ มีงานสำคัญ ๆ สักอย่างหนึ่ง

ความจริงแล้วเนี่ยซองกฐินของเราปีนี้พิมพ์ตั้ง ๒๕,๐๐๐ ซอง ตอนนี้ดิฉันก็ไม่ได้ส่งไปให้แก เพราะถือว่าคน ๆ นี้รู้แล้วไม่ต้องส่งซองแกก็ต้องมาทำบุญ เพราะฉะนั้นก็คิดว่าข่าวการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานวัดปากน้ำก็คงต้องไปถึงหูแกแน่ แต่ในที่สุดมันก็ไม่เป็นไปอย่างนั้น แกก็ไม่รู้ว่าที่วัดปากน้ำเราจะถวายกฐินพระราชทานวันไหน เมื่อแกโทรมาถามหลานก็ตอบไปบอกว่า วันที่ ๑๐ ตุลาเนี่ยที่วัดจะถวายกฐิน แกบอกว่าพอแกได้ยินหลานตอบเท่านั้นนะ แกบอกว่าน้ำตาแกนะไหล แกบอกแกดีใจแกปลาบปลื้มใจว่าโอ้หลวงพ่อเนี่ยหลวงพ่อต้องการอะไร หลวงพ่ออยากได้อะไรก็มาบอก มาบอกกับแก เพราะนั้นแกบอกแกทูนหัวให้แล้ว แกก็บอกว่าให้ดิฉันนั้นนะช่วยหาซื้อลำไยให้ที เพราะแกหาแล้วหาอย่างดีไม่มี แกบอกลักษณะมาเสร็จเทียวช่วยซื้อให้สักปี๊บนึงนะ ปี๊บจะต้องเป็นปี๊ปสีฟ้าและก็จะต้องมีรูปของลำไยด้วย และก็น้ำตาลนั้นนะจะซื้อเอาดีขนาดไหนอย่างไรก็ตามแล้วแกจะมาจ่ายเงินให้ และก็วันถวายผ้าพระกฐินให้ต้มลำไย ให้หมดจำนวนหนึ่งปี๊บนี่ล่ะให้เลี้ยงกันให้เต็มที่ทีเดียว อันนี้ก็เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าหลวงพ่อของเรายังอยู่กับพวกเรานะคะ เพราะหลวงพ่อเราเป็นกายทิพย์ ความรู้สึกนึกคิดของจิตใจของมนุษย์ปุถุชนธรรมดาอย่างพวกเรา ๆ เนี่ย เหมือนอย่างเวลานี้เวลานี้ท่านกำลังนั่งอยู่หอวิปัสสนาและก็ถ้าหากจะส่งใจไปที่บ้านเนี่ยแวบเดียวถึงแล้ว หรือจะส่งไปไกลกว่านั้น อย่างบางท่านเนี่ยบ้านอยู่ต่างจังหวัดได้ย้ายภูมิลำเนามาอยู่ในกรุงเทพมหานครนั้นนะ จะส่งไปจังหวัดที่ท่านเกิดนั้นก็ส่งไปได้เดี๋ยวเดียวถึงเร็วด้วย หรือว่าจะส่งออกไปนอกประเทศ อย่างวันที่ ๑๑ คณะวัดปากน้ำจะเดินทางไปฝังลูกนิมิต และก็กฐินที่วัดไทยที่ลอสแองเจลิส วันที่ ๑๑ นะคะถ้าเราจะส่งใจไปอเมริกาตอนนี้ถึงทันที แต่ว่าพวกกายทิพย์เนี่ย พวกกายทิพย์ พวกกายเทวดา กายพรหม กายอรูปพรมต่าง ๆ เหล่านี้มีความเร็วมาก มีความเร็ว เร็วกว่าความรู้สึกนึกคิดของประชาชนของปุถุชนคนธรรมดานั้นมากมายนัก มีความกำลังแรงมากมายนัก เพราะฉะนั้นหลวงพ่อเราจะสถิต ประดิษฐานอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม ท่านมีหูทิพย์ และก็มีตาทิพย์ตาของท่านเนี่ยรอบตัวไม่ใช่เหมือนอย่างเรา ถ้าหากเราจะมองอะไรนี่ เราก็จะเห็นตรงหน้าเท่านั้น จะเหลือบเหลียวซ้าย แลขวา หรือมองข้างหลัง เราก็ต้องหันหน้าไปเราจึงจะสามารถเห็นรูปต่าง ๆ ได้ หรือฟังเสียงก็เหมือนกันถ้าหากว่าเสียงนั้นมาไม่ตรง หรือว่ามีอะไรที่แทรกแซงปิดบังเสีย เราก็ไม่สามารถที่จะฟังสียงนั้นได้แต่ว่าผู้มีตาทิพย์ หูทิพย์นั้นน่ะก็มีตารอบตัว หูรอบตัวสามารถที่จะได้ยินแม้เสียงเล็กเสียงน้อยเสียงอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ก็สามารถที่จะสดับตรับฟังได้ เพราะฉะนั้นในการที่ดิฉันได้นำเกี่ยวกับเรื่องท่านที่ได้นำเงินมามอบในการถวายผ้าพระกฐินและก็ผู้ที่หลวงพ่อไปเข้าฝันขอลำไยกับน้ำตาลนั้น ที่นำมาพูดให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนั้นก็เพื่อจะให้ท่านทั้งหลายนั้นจงตั้งอกตั้งใจเดินตามหลวงพ่อเราไป หลวงพ่อเราได้เขียนแผนที่ไว้แล้วเขียนแผนที่ตามแนวทางที่ท่านได้เดินไปนะคะ เราจงเดินต่อไปอย่าได้หยุดยั้งแม้หนทางนั้นจะไกลสักเพียงใดก็ตามก็ขอให้ท่านใช้ความพยายาม คือวิริยะ และก็ขันติ และก็มีสัจจะด้วยมีความจริงใจต่อการประพฤติต่อการปฏิบัติที่เราจะเดินตามทางหลวงพ่อ หลวงพ่อเราได้เขียนแผนที่แล้วก็ได้เขียนลูกศรชี้ทางไว้ให้แล้วท่านอย่าได้รวนเร และก็อย่าได้เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาไป เดินตามลูกศรที่หลวงพ่อเราชี้ไว้ เดินตามไป เดินตามไป

อย่างชนิดที่ว่าเอาชีวิตเป็นเดิมพันกัน และจุดหมายปลายทางที่ปรารถนาคือวิชชาธรรมกายนั้น ท่านจะต้องรู้ ท่านจะต้องเห็น ท่านจะต้องเป็นแน่นอน ในการปฏิบัตินั้นหลวงพ่อในสมัยที่ท่านมีชีวิตอยู่ ท่านสอนธรรมะเอง ท่านพูดออกมาเลย ท่านบอกว่าการที่จะให้เห็นธรรมกายนั้นนะ ถ้าจะพูดว่าง่ายมันก็ไม่ง่ายนักนะ ถ้าจะว่ายาก มันก็ไม่มีใครทำเป็น ท่านบอกว่านี่เด็กเล็ก ผู้หญิงผู้ชายวัยไหน ๆ เขาก็ทำเป็นกันได้ แต่ว่าให้ปฏิบัติตรงตาม คำแนะนำ ให้ปฏิบัติตรงตามคำแนะนำของท่าน อย่าให้ผิดนะ อย่าให้ผิดนะผิดแม้จะเท่าเส้นผมไม่ได้ ก็ไม่ได้ ถ้าหากไม่ผิดปฏิบัติตรงตามที่ท่านสอนไว้ละก็ ถ้าไม่ได้ ท่านบอกมาตัดหัวข้า หลวงพ่อสอนอย่างนี้เลยนะคะ ดิฉันเคยได้ยินได้ฟังมา ท่านบอกให้มาตัดหัวท่านเลย แต่ที่ไม่ได้เพราะไม่จริง ปฏิบัติไม่จริง สอนอย่างนั้น อย่างนี้ก็เอาใจไปในที่อื่นซะ ไม่ทำใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิ อันนี้หลวงพ่อเราเน้นหนักนะคะ เพราะฉะนั้นขอให้ท่าน ทั้งหลายจงตั้งอกตั้งใจนะคะปฏิบัติธรรมตามที่หลวงพ่อเราได้สอนไว้ จากการอธิบายของท่านบ้างหรือ ของแม่ชีรัมภา หรือของพระคุณเจ้าที่ท่านได้มาชี้แจงแนะนำบรรยายธรรมให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง และก็อ่าน จากตำรับตำราที่ทางวัดได้พิมพ์ไว้ ซึ่งเป็นคำสอนหลวงพ่อในสมัยเมื่อมีชีวิตอยู่ และท่านทั้งหลายก็ยัง โชคดีว่า แม้หลวงพ่อเราจะมรณภาพไปถึงเวลา ๒๓ ปีแล้วก็ตาม ท่านไม่สามารถจะเห็นกายเนื้อของหลวงพ่อ แต่ก็ยังได้ยินเสียง ได้ยินเสียงของหลวงพ่อเรา ก็นับว่าพวกเราเนี่ย ก็มีบุญนะคะ ถ้าหากว่าหลวงพ่อเราจะ เสียเร็วกว่านี้ก่อนที่นักวิทยาศาสตร์เขาจะคิดการบันทึกเทป บันทึกเสียงขึ้นมานี้นะ เราก็จะไม่ได้อะไรของ หลวงพ่อไว้เลยได้แต่รูปถ่าย แล้วก็กับคำสอนที่ได้พิมพ์หนังสือกันไว้เล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น แต่นี่เราได้ ได้ยิน เสียงของหลวงพ่อ เพราะฉะนั้นก็ให้ท่านทั้งหลายตั้งใจปฏิบัติตามคำสอนของหลวงพ่ออย่างจริงจัง แล้วก็เชื่อว่า ท่านทั้งหลายก็จะต้องได้บรรลุถึงซึ่งธรรมกายเช่นเดียวกันนะคะวันนี้ก็ขอจบเพียงแค่นี้นะคะต่อจากนี้ไปก็ขอเชิญ ตั้งใจสวดมนต์ไหว้พระบูชาพระ เป็นการนอบน้อมต่อพระรัตนตรัย เพื่อให้กาย วาจา ใจ บริสุทธิ์สะอาด การตั้งใจนั้นก็ขอให้ตั้งตรงฐานที่ ๗ นะคะ ตรงเหนือสะดือ ๒ นิ้วนะคะ สำหรับท่านที่มาปฏิบัติใหม่นะคะ

พี่ตรีธา เนียมขำ

โดย ลุงหว่าง[๑]

๑ อาจารย์สว่าง รัตนรัตติ หรือ อดีตพระมหาสว่าง ปภากโร สอบได้ ป.ธ.๙ รูปแรก ในสังกัดสำนักเรียนวัดปากน้ำ ตั้งแต่สมัยที่หลวงพ่อวัดปากน้ำยังมีชีวิตอยู่ พ.ศ. ๒๕๐๐.

ข้าพเจ้าได้รู้จักพี่ตรีธา เนียมขำ เมื่อมาอยู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ราวปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ซึ่งขณะนั้นข้าพเจ้าบวชเป็นสามเณรแล้ว พี่ตรีธา เป็นอุบาสิกา นุ่งขาวห่มขาว (เป็นแม่ชี)

พี่ตรีธา เท่าที่ข้าพเจ้าทราบ เดิมชื่อว่า "ปิ่น" ต่อมาพระเดชพระคุณหลวงพ่อเปลี่ยนให้ใหม่ว่า "ตรีธา" ค้นในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ก็ไม่มีคำนี้ มีแต่คำว่า ตรีเนตร แปลว่า สามตา, ตรีรัตน์ แก้วสามดวง เป็นต้น เลยแปลเอาตามความรู้ ความเข้าใจของตนเอง จะผิดหรือถูกอย่างไร โปรดอภัยด้วย จึงขอแปลว่า "ผู้ทรงไว้ซึ่งรัตนะสาม"(พระรัตนตรัย), ผู้ได้แก้วสามดวง โดยตั้งวิเคราะห์ตามหลักไวยากรณ์ว่า "ตีณิ รตนานิ ธาเรตีติ ติธา (ตรีธา) อุบาสิกาใด ทรงไว้ซึ่งรัตนะทั้งสาม, อุบาสิกานั้นชื่อว่า ติธา (ตรีธา)"

ที่วัดปากน้ำนี้ ยังมีอุบาสิกาที่ข้าพเจ้าเรียกว่าพี่ เหลืออีกเพียง ๒ คนคือ

- พี่ตรีธา เนียมขำ นายิกาสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ
- พี่ธัญญาณี สุดเกษ ผู้อำนวยการโรงครัววัดปากน้ำ เป็นแม่ครัวมาตั้งแต่หลวงพ่อยังอยู่ สมัยคุณแม่ท้วม หุตานุกรม เป็นแม่ครัวใหญ่

ส่วนพี่ชายคือ พี่มหาถนอม ทรงสาระ อดีตไวยาวัจกรวัดปากน้ำ ก็ไปสวรรค์แล้ว ป่านนี้คงไปสนทนาธรรมกับพระอินทร์บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์อยู่ เพราะอดีตเคยเป็นนักเทศน์

คณะกรรมการที่ร่วมตรวจทานพระไตรปิฎกเพื่อจารึกลงในแผ่นหินอ่อน ไปประดิษฐาน ณ มหาวิหารพระไตรปิฎกหินอ่อน ณ พุทธมณฑล ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ก็ล่วงลับไปแล้ว ๒ คน คือ พี่มหาถนอม ทรงสาระ และคุณมหาต้อม มีสัตย์ ยังเหลืออยู่อีก ๒ คนคือ คุณมหาประเสริฐ ช้างเขียว ผัดก่วยเตี๋ยวขายตรงทางเข้าวัดปากน้ำนั่นแหละ อีกคนหนึ่งคือผู้เขียนนี่เอง จะไปเมื่อไรยังรู้ไม่ได้ จะอยู่ถึงอายุ ๘๐ ปี เท่าพี่ตรีธาหรือเปล่าก็ไม่รู้

เรื่องชีวิตของคนเรานี้ พระสารีบุตรเถระ พระอัครสาวกเบื้องขวา ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้แสดงธรรมกถา แก่พระนางมัลลิกา ภริยาของพันธุลเสนาบดี เมืองสาวัตถี แคว้นโกศล เมื่อพันธุลเสนาบดี พร้อมด้วยบุตรชายถูกโจรชายแดนซุ่มโจมตีเสียชีวิตหมดว่า

"อนิมิตฺตมนญฺญาติ มจฺจานํ อิธ ชีวิตํ
กสิรญฺจ ปริตฺตญฺจ ตญฺจ ทุกฺเขน สํยุตฺตํ"

(ธรรมบทภาค ๓)

แปลเอาใจความว่า "ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้ ไม่มีนิมิตเครื่องหมายอะไร รู้ไม่ได้ (ว่าจะตายเมื่อไร) ฝืดเคือง น้อยนิด (ไม่ถึงร้อยปี) และประกอบด้วยทุกข์ (นานาประการ)"

การที่พี่ตรีธามีอายุยืนยาวมาถึง ๘๐ ปีเช่นนี้ นับว่าเป็นบุญกุศลมหาศาลช่วยเสริมส่ง

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า คนจะมีอายุยืนยาวนั้น ต้องมีศีลข้อที่ ๑ คือเว้นจากปาณาติบาต ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต มีเมตตา กรุณาต่อคน และสัตว์ทั่วไป อีกเหตุหนึ่งพระองค์ตรัสเหตุให้อายุยืนไว้ว่า

"อภิวาทนสีลิสฺส นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายิโน
จตฺตาโร ธมฺมา วฑฺฒนฺติ อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ"

(ธรรมบทภาค ๔)

แปลเอาความว่า "ผู้มีปกติกราบไหว้ (พระรัตนตรัย) ประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนต่อ วุฑฒบุคคล (ชาติวุฑฒะ บุคคลผู้เจริญด้วยชาติตระกูล อาทิ พระราชา พระราชินี, วัยวุฑฒะ บุคคลผู้เจริญด้วยอายุ อาทิ บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา คุณวุฑฒะ บุคคลผู้เจริญด้วยคุณงามความดี มีศีล ทรงธรรม อาทิ ภิกษุ สามเณร ครูบาอาจารย์ ย่อมเจริญด้วยพร ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ" ฉะนี้แล

ศีลธรรมดังกล่าวมานี้ มีพร้อมในตัวพี่ตรีธาอย่างครบถ้วน พี่ตรีธาพื้นเพเป็นคนบางบ่อ จ.สมุทรปราการบรรพบุรุษเป็นชาวนา คาดว่าคงเรียนจบชั้นประถมศึกษามาแล้วมาเป็นลูกหลวงพ่อตั้งแต่เด็ก ก่อนข้าพเจ้ามาอยู่วัดปากน้ำ พี่ตรีธามีความรู้ทางธรรม สอบได้ "ธรรมศึกษาเอก" เป็นลูกของหลวงพ่อเรียนวิชาธรรมกายจากหลวงพ่อ เป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาธรรมกายคนหนึ่ง ได้ช่วยหลวงพ่อเผยแผ่วิชาธรรมกายเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน จะเรียกว่าเป็นอาจารย์ใหญ่วิปัสสนาฝ่ายอุบาสิกาก็คงจะได้นะ

ปีนี้ พี่ตรีธามีอายุ ๘๐ ปี มีศิษยานุศิษย์เรียกว่า คุณครู อาจารย์ คุณแม่ คุณป้า คุณยาย คุณย่า มีลูกเต็มบ้านมีหลานเต็มเมือง คือ ลูกศิษย์นั่นเอง พี่ได้ช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ผู้ที่มาขอคำแนะนำ ไปเท่าที่จะช่วยได้ เป็นที่เคารพ นับถือ รักใคร่ ของคนทั่วไป ทั้งใกล้และไกล

ในวโรกาสอันเป็นมหามงคล อสีติสังวัจฉรายุกาล นี้ ข้าพเจ้า (น้องชายคนหนึ่ง) ขออ้างคุณพระศรีรัตนตรัย บุญบารมีของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ และกุศลบุญราศีที่พี่ได้บำเพ็ญมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน จงมาเป็นตบะเดชะ พลวะ ปัจจัย ดลบันดาลให้พี่ปราศจากทุกข์โศก โรคภัย อันตรายทั้งปวง คิดสิ่งใดในทางที่ชอบ ประกอบด้วยธรรม ขอสิ่งนั้นพลันสำเร็จสมปรารถนาจงทุกประการ และขอให้มีอายุยาวยืนนานไปถึง ๑๐๐ ปี

โอวาทหลวงพ่อ (วัดปากน้ำ)

เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว
พบแล้วไม่กำจะเกิดมาทำไม
อ้ายที่อยากมันก็หลอก
อ้ายที่หยอกมันก็ลวง
ทำให้จิตมันเป็นห่วงเป็นใย
เลิกอยากลาหยอกรีบออกจากกาม
เดินตามขันธ์สามเรื่อยไป
เสร็จกิจสิบหกไม่ตกกันดาร
เรียกว่า "นิพพาน" ก็ได้

พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ)

เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว
พบแล้วรีบกำอย่ามัวร่ำไร
เลิกอยากลาหยอกรีบออกจากกาม
เดินตามขันธ์สามเร็วไว
เสร็จกิจสิบหกไม่ตกกันดาร
บรรลุพระนิพพานแสนสบาย

เกิดมาเป็น มนุษย์ นั้นดีแล้ว
ได้พบแก้ว แวววาม งามสดใส
การเข้าถึง พระรัต- นตรัย
ประชาชน คนไทย ได้ถือมา

ส.ร.

"การเกิดบ่อย ๆ เป็นทุกข์"
ทุกฺขา ชาติ ปุนปฺปุนํ

(ขุททกนิกาย ธรรมบท)

เมื่อเกิดมาแล้ว ก็ต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย และมีทุกข์ สารพัดอย่าง เศร้าโศกเสียใจ พิไรรำพัน โดยรวบยอด คือ ทุกข์เพราะเข้าไปยึดมั่นถือมั่นว่า "จิตใจร่างกายนี้ เป็นเรา เป็นของเรา" นั่นเอง ! (สงฺขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา)

ทุกข์ใดไม่เปรียบเบื้อง เบญจขันธ์
เพราะรวบรวมทุกข์สรรพ์ สิ่งสิ้น
ชราพยาธิอนันต์ อเนกนับ เหลือแฮ
โศกปริเทพสิ้น ด่าวแท้ แดยัน

พุทธภาษิตคำโคลง

อันทุกข์ใดในโลกที่โศกเศร้า
ไม่มีเท่าทุกข์ครองในกองขันธ์
ทุกข์เกิดแก่เจ็บตายวายชีวัน
สุดจะดิ้นดิ้นรนไปหนใด

แม้นไม่ตัดวัฏฏะสละขาด
ยังมีชาติมีภพหลบไปไหน
ต้องดิ้นรนทนทุกข์กันต่อไป
เหลือวิสัยเลิกละอวิชชา

พุทธศาสนสุภาษิตคำกลอน

ปุถุชนอยากเกิด
พระอรหันต์กลัวเกิด

ทุกข์มีเพราะยึด
ทุกข์มากเพราะพลอย
ทุกข์น้อยเพราะหยุด
ทุกข์หลุดเพราะปล่อย

ธรรมสาธก

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย แปลว่า แก้ว ๓ ดวง อันประเสริฐ

๑. พุทธรัตนะ รัตนะคือพระพุทธเจ้า
๒. ธรรมรัตนะ รัตนะคือพระธรรม
๓. สังฆรัตนะ รัตนะคือพระสงฆ์

เรียกสั้น ๆ ว่า "พระรัตนตรัย"

๑. พระพุทธ ได้แก่ท่านผู้รู้ความจริง แล้วสั่งสอนให้ประชุมชนประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ด้วยกาย วาจา ใจ ตามพระธรรมวินัย ที่เรียกว่า พระพุทธศาสนา ชื่อว่า "พระพุทธเจ้า"

๒. พระธรรม คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

คำสั่ง คือ ระเบียบแบบแผนที่บุคคลจะต้องปฏิบัติตาม มีทั้งข้อห้าม และข้ออนุญาต

คำสอน คือธรรมะที่เป็นความจริง ความดีงาม ความถูกต้อง ซึ่งเกิดจาก การตรัสรู้ของพระองค์ ทรงนำมาสั่งสอนให้ประชุมชนรู้ในสิ่งที่ควรรู้ ละเว้นสิ่งที่ควรละเว้น ทำสิ่งที่ควรทำ ได้รับผลเป็นความสุข ความเจริญตามควรแก่การปฏิบัติ

๓. พระสงฆ์ คือ กลุ่มชนที่เกิดศรัทธาเลื่อมใสในคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า สละเพศฆราวาส ออกบวช ในพุทธศาสนา ทำหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย อันเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เรียกว่า "พระสงฆ์" มี ๒ ประเภท คือ อริยสงฆ์ และ สมมติสงฆ์

พระพุทธ, พระธรรม, พระสงฆ์ ได้ชื่อว่าเป็น รัตนะ เพราะ

- เป็นปูชนียะ อันบุคคลควรเทิดทูนไว้ในดวงใจ
- เป็นของมีค่ามาก ทรงคุณอันมิอาจชั่งได้
- บุคคลเห็นได้ยาก คนอัธยาศัยต่ำไม่อาจสัมผัสได้

การถึงพระรัตนตรัย

- การศึกษาเล่าเรียนพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่เรียกว่า "พระธรรม"
- ปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่เรียกว่า "พระสงฆ์"
- รู้แจ้งเห็นจริงในพระธรรมนั้น จนเกิดภาวะที่เรียกว่า "พุทธะ"

เรียกว่า "พระพุทธ" ได้แก่ทำความเป็นพุทธะ ธรรมะ สังฆะ ให้เกิดมีในตนนั่นเอง จะเรียกว่า ทำตนให้เป็นพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ก็ได้ เมื่อได้เกิดมาเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนาแล้ว พึงรีบขวนขวายกำเอาแก้ว คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไว้ให้ได้ จะได้ไม่เสียชาติเกิด เพราะการเกิดเป็นมนุษย์เป็นของยากยิ่ง (กิจฺโฉ มนุสฺสปฏิลาโภ)

เลิกอยากลาหยอกรีบออกจากกาม

กาม ในที่นี้หมายถึงอารมณ์อันน่ารัก น่าใคร่ ๕ ประการ คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส นั่นเอง

ออกจากกาม คือ ให้ถือเพศพรหมจรรย์ หรือประพฤติพรหมจรรย์ ไม่เกี่ยวข้องพัวพันในกามนั้น

บางทีเรียกว่า กามสุขัลลิกานุโยค คือ การหมกมุ่นพัวพันอยู่ในกาม ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นสุดโต่งประการหนึ่ง มิใช่ทางพ้นทุกข์ และหมายถึงกิเลส คือ รัก โลภ โกรธ หลง เป็นต้นด้วย

กาม

เพราะกำหนัดกลกามตามดำริ
ยิ่งตรองตริอยากกามตามเสวย
ราคจิตติดตามอยู่ตามเคย
ก็ลงเอยเพราะกามมันตามกวน
เลิกดำริตริกามไม่ตามคิด
กำหนดจิตตั้งมั่นไม่ผันผวน
สมาธินั่งธรรมอย่ารำจวน
กามก็ม้วนลดละดังพระวาง
ก็เพราะกามราคีจึงมีทุกข์
ไร้ความสุขด้วยกามติดตามขวาง
มันรุมจิตปิดกันเข้ากั้นกาง
ไม่เสื่อมสร่างกามาตัวราคี

พระพิพัฒน์ปริยัตยานุกูล

เดินตามขันธ์สามเรื่อยไป

ขันธ์ ๓ คือ

๑. สีลขันธ์ กองศีล
๒. สมาธิขันธ์ กองสมาธิ
๓. ปัญญาขันธ์ กองปัญญา

ศีล การรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย เป็นปกติ ไม่เบียดเบียนตนและคนอื่น มีรักษาศีล ๕ เป็นต้น

สมาธิ ทำใจให้แน่วแน่เป็นสมาธิ ปราศจากนิวรณ์ ๕ ประการ คือ

๑. ความรักใคร่ พอใจในอารมณ์ อันน่ารัก น่าใคร่ คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส (กามฉันทะ)
๒. ความอาฆาตพยาบาท ผูกใจเจ็บ จองเวรกัน (พยาบาท)
๓. ความท้อแท้ ท้อถอย ง่วงเหงา หาวนอน (ถีนมิทธะ)
๔. ความฟุ้งซ่าน งุ่นง่าน หงุดหงิดใจ รำคาญ เคร่งเครียด (อุทธัจจกุกกุจจะ)
๕. ความลังเลสงสัย สองจิตสองใจ ตัดสินใจไม่ได้ (วิจิกิจฉา)

ปัญญา ความรอบรู้ รู้ชัดในสิ่งทั้งปวง ทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต พิจารณาให้เห็นเป็น:-

อนิจจัง ไม่เที่ยงแท้แน่นอน เปลี่ยนแปรไปทุกขณะ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป

ทุกขัง เป็นทุกข์ทั้งกาย และใจทนอยู่ในสภาพนั้นไม่ได้ ต้องสลายไปในที่สุด

อนัตตา ไม่ควรจะยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นตัวเป็นตน เราเขา ว่าไม่ฟัง สั่งไม่ได้ ไม่อยู่ในอำนาจของใคร ไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรา

อนิจจังทั้งนั้นไม่ทันคิด
พอเห็นฤทธิ์อนิจจังลงนั่งเหงา
ว่าโอ้โอ๋ อกเอย เอ๋ยอกเรา
มามัวเมาว่านิจจังจีรังกาล
ยังไม่เคยฟังใครที่ไหนหนา
ว่าเกิดมาเป็นสุขสนุกสนาน
มีแต่บ่นเรื่องทุกข์ไม่สุขสราญ
ทั้งชาวบ้านชาววัดซัดกันไป
อนัตตาสังขารนี้ด้านดื้อ
ไม่เชื่อถือถ้อยคำที่ร่ำไข
จะพูดจาว่าขานประการใด
ไม่ตามใจข้องขัดอนัตตา
ไตรลักษณ์ต้องเป็นหลักสำหรับจิต
จงหมั่นคิดหมั่นนึกหมั่นศึกษา
เราต้องตายเป็นแท้แน่ละวา
จะมัวมานอกครูอยู่ทำไม

อุทานธรรม

ความรู้แจ้งเห็นจริงนี้แหละจะทำลาย

อวิชชา ความไม่รู้แจ้ง ไม่รู้จริง
ตัณหา ความทะยานอยาก และ
อุปาทาน ความยึดมั่นถือมั่นว่า "ตัวเรา ของเรา" ให้หมดไป

เจริญศีล สมาธิ พินิจนึก
ขยันฝึก จิตสงบ สบหรรษา
วันเดือนปี หมุนเวียนไป ตามเวลา
ใช้ปัญญา หาเหตุผล พ้นทุกเอย

ศีลสมาธิปัญญา อย่าเลยละ
อุตสาหะสืบสร้างทางสุขสันติ์
นิสัยมีคงนิพพานไม่นานครัน
เกษมสันติ์แสนสุขสิ้นทุกข์ภัย

อณังคโนภิกขุ

เสร็จกิจสิบหกไม่ตกกันดาร เรียกว่านิพพานก็ได้

กิจ ๑๖ ในอริยสัจ ๔

ทุกข์ มี อรรถ ๔

๑.	ปีฬนตฺโถ	เบียดเบียน, บีบคั้น
๒.	สงฺขตตฺโถ	ปรุงแต่ง
๓.	สนฺตาปนตฺโถ	เผาลน, เร่าร้อน
๔.	วิปริณามตฺโถ	แปรปรวน เปลี่ยนแปลง

สมุทัย มีอรรถ ๔

๑.	อายูหนตฺโถ	นำมาซึ่งทุกข์
๒.	นิทานตฺโถ	เป็นเหตุแห่งทุกข์
๓.	สํโยคตฺโถ	ประกอบสัตว์ไว้ ในสังสารวัฏ
๔.	ปริโพธนตฺโถ	เป็นเครื่องกังวล

นิโรธ มีอรรถ ๔

๑.	นิสฺสรณตฺโถ	รื้อถอนทุกข์ออก
๒.	วิเวกตฺโถ	สงัดจากทุกข์
๓.	อสงฺขตตฺโถ	ปัจจัยปรุงแต่งไม่ได้
๔.	อมตตฺโถ	เป็นอมตธรรม

มรรค มีอรรถ ๔

๑.	นิยฺยานตฺโถ	นำสัตว์ออกจากสังสารวัฏ
๒.	เหตวตฺโถ	เป็นเหตุแห่งนิพพาน
๓.	ทสฺสนตฺโถ	เห็นพระนิพพาน
๔.	อธิปเตยฺยตฺโถ	เป็นใหญ่ในวิมุติญาณทัสสนะ

(ฎีกาธัมมจักกัปปวัตตนสูตร)

อรรถแห่งทุกข์, สมุทัย, นิโรธ, มรรค อย่างละ ๔ นี้ เรียกว่า โสฬสกิจ (กิจ ๑๖) ในอริยสัจ ๔

อันความทุกข์ ทั้งมวล ควรเรียนรู้
บรมครู สั่งไว้ อย่าได้หลง
สมุทัย ควรละ อย่าพะวง
นิโรธจง ประจักษ์ มรรคบำเพ็ญ
การเห็นแจ้ง สัจจะ อันประเสริฐ
มีผลเลิศ พาตน พ้นทุกข์เข็ญ
ย่อมสุขกาย สุขใจ ไร้ลำเค็ญ
สงบเย็น ชีวิต ชื่นจิตใจ

พระราชปริยัติสุธี

กันดาร ๒

๑. กันตารัทธา ทางไกล คือ ทางกันดาร ได้แก่ทางเดินปกติที่เรากำหนดไว้ เมื่อเดินทางถึงแล้ว ก็ชื่อว่าถึงจุดหมาย ปลายทาง

๒. วัฏฏัทธา ทางไกล คือ วัฏสงสาร การเวียนว่ายตายเกิด ถ้ายังเดินไม่ถึง ก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดกันต่อไป เมื่อถึงแล้ว เรียกว่า "อยู่จบพรหมจรรย์" เป็นพระอรหันต์ วัฏฏะสิ้นไปแล้ว

ไม่ตกกันดารในที่นี้ หมายถึง สิ้นกิเลส ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป จะเรียกว่า "นิพพาน" ก็ได้

นิพพาน คือ การทำราคะ โทสะ โมหะ ให้สิ้นไป หมดไป ด้วยอาสวักขยญาณ ดังพระบาลีว่า **ราคกฺขโย โทสกฺขโย โมหกฺขโย นิพฺพานนฺติ วุจฺจติ**

"การทำราคะ โทสะโมหะ ให้สิ้นไป หมดไป เรียกว่า นิพพาน"

นิพพานนี้ มี ๒ ประเภท คือ

๑. ดับกิเลสได้หมดแล้ว แต่ยังมีชีวิตอยู่ เรียกว่า "สอุปาทิเสสนิพพาน"

๒. ดับกิเลสได้หมดแล้ว เมื่อสิ้นชีพลง เรียกว่า "อนุปาทิเสสนิพพาน"

อย่างพระพุทธเจ้านี้ พระองค์นิพพาน ๒ ครั้ง คือ นิพพานใต้ต้นโพธิ์ ในวันวิสาขปุณณมี วันเพ็ญเดือน ๖ ณ ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ใกล้เมืองราชคฤห์ ครั้งหนึ่ง นิพพานที่ระหว่างต้นรังทั้งคู่ ในสาลวโนทยาน ใกล้เมืองกุสินารา ในวันวิสาขปุณณมีเหมือนกัน แต่ต่างปีกัน ครั้งหนึ่ง

นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ
"พระนิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง"

ขุททกนิกาย ธรรมบท

พระนิพพานนั้นหรือคือวิมุติ
เป็นสุขสุดวัฏฏะอวสาน
กิเลสลับดับแล้วไม่แผ้วพาน
จีรังกาลสดใสไร้มลทิน
พระนิพพานผลาญทุกข์สุขสงบ
สิ้นชาติภพแอ่งโอฆโลกถวิล
ไม่กำเนิดเกิดกายวายชีวิน
เป็นสุดสิ้นวงวัฏตัดอาลัย

พุทธศาสนสุภาษิตคำกลอน

จิตสิ้นอาสวะแล้ว จิตเกษม
สบสุขศานติปรีดิ์เปรม สุขแท้
ราคะโทสะโมหะไม่เล็ม ก่อทุกข์ อีกนา
สภาพธรรมฉะนั้นแล้ เที่ยงแท้นิพพาน

กองสังขารเกลศล้วน วิมุติ
เกิดแก่เจ็บตายหลุด ล่วงพ้น
เป็นธรรมะสูงสุด สิ้นตฤษ- ณาแล
เรียกวิโมกข์ธรรมล้น เลิศแล้งเหลือหา

พุทธภาษิตคำโคลง
ลุงหว่าง
๒๑ ม.ค. ๔๙

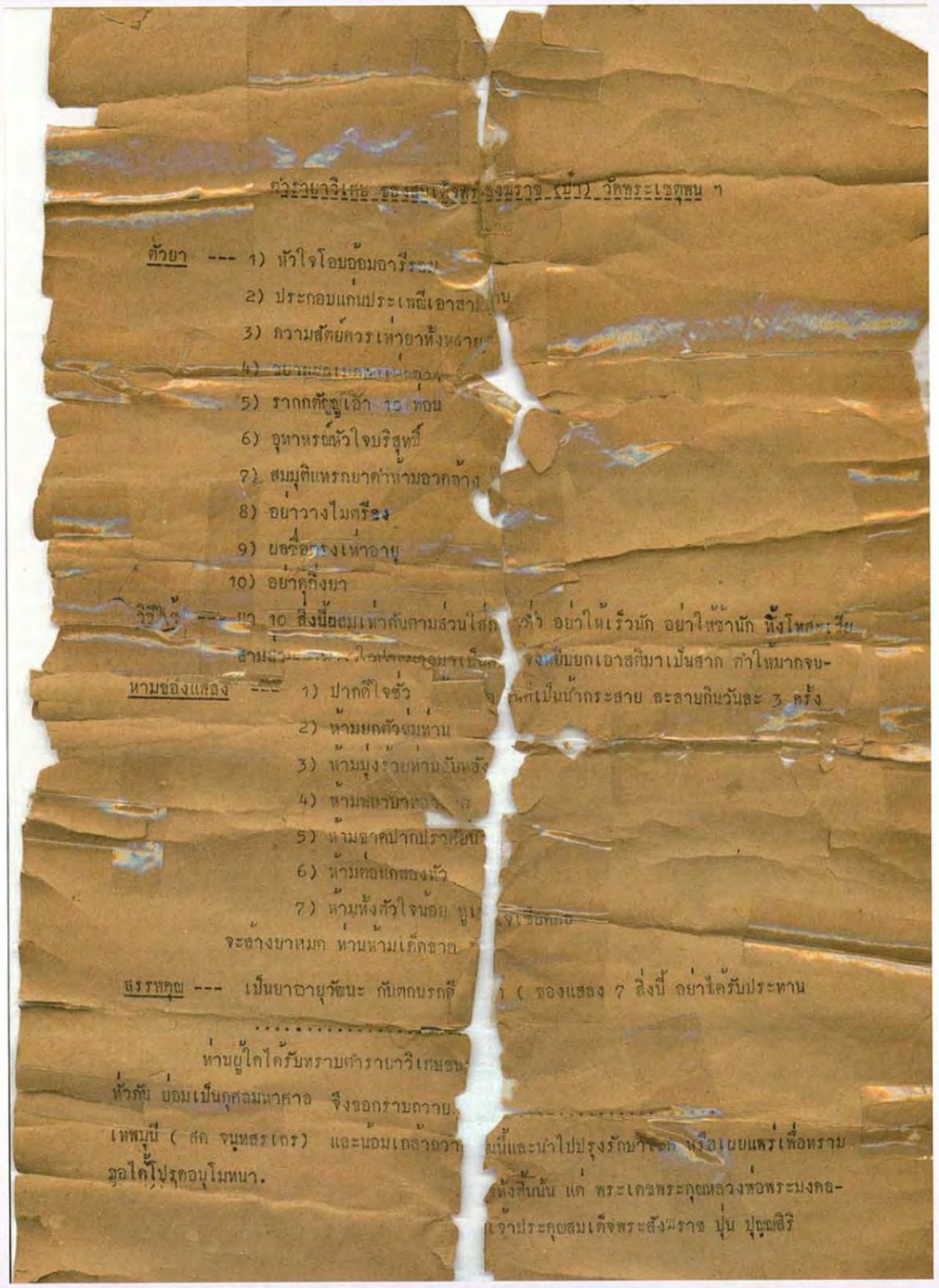

ตำรายาวิเศษ ของสมเด็จพระสังฆราช (ป๋า) วัดพระเชตุพน ฯ

ตัวยา --- 1) หัวใจโอบอ้อมอารีรอบ
2) ประกอบแก่นประเพณีเอาสาม[illegible]
3) ความสัตย์ควรเท่ายาทั้งหลาย
4) ขยายผลเมตตาเท่าอายุ
5) รากกตัญญูเอา 10 ท่อน
6) อุทาหรณ์หัวใจบริสุทธิ์
7) สมมุติแทรกยาตำห้ามอวดอ้าง
8) อย่าวางไมตรีลง
9) ผลซื่อตรงเท่าอายุ
10) อย่าดุกิ่งยา

วิธีใช้ --- ยา 10 สิ่งนี้ผสมเท่ากันตามส่วนใส่กระ[illegible] อย่าให้เร็วนัก อย่าให้ช้านัก ทิ้งโทสะเสีย สามส่วน จงเอาใจประมวลมาเป็นครก จงหยิบยกเอาสติมาเป็นสาก ตำให้มากจน-[illegible] จงเอาปัญญาปั้นเป็นก้อน เอายินดีเป็นน้ำกระสาย ละลายกินวันละ 3 ครั้ง

ห้ามของแสลง --- 1) ปากดีใจชั่ว
2) ห้ามยกตัวข่มท่าน
3) ห้ามมุ่งร้ายท่านลับหลัง
4) ห้ามพยาบาทอาฆาต
5) ห้ามขาดปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ
6) ห้ามต่อนกสองหัว
7) ห้ามทั้งตัวใจน้อย หูเบา (ของแสลง 7 สิ่งนี้ อย่าได้รับประทานจะล้างยาหมด ท่านห้ามเด็ดขาด)

สรรพคุณ --- เป็นยาอายุวัฒนะ กัเตกบรกดี [illegible] (ของแสลง 7 สิ่งนี้ อย่าได้รับประทาน

.....

ท่านผู้ใดได้รับทราบตำรายาวิเศษอน[illegible] หัวกัน ย่อมเป็นกุศลมหาศาล จึงขอกราบถวาย[illegible] เพพมุนี (สด จนฺทสรเถร) และน้อมเกล้าถวา[illegible]นี้และนำไปปรุงรักษา[illegible] หรือเผยแพร่เพื่อหราม ขอได้ปุรุถอนุโมทนา.

[illegible]ทั้งสิ้นนั้น แด่ พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระมงคล-[illegible]เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ปุ่น ปุญฺญสิริ

ตำรายาวิเศษ

ของ สมเด็จพระสังฆราช (ป๋า) วัดพระเชตุพนฯ

ตัวยา ๑) หัวใจโอบอ้อมอารีรอบ
๒) ประกอบแก่นประเพณีเอาสามส่วน
๓) ความสัตย์ควรเท่ายาทั้งหลาย
๔) ขยายผลเมตตาเท่าอายุ
๕) รากกตัญญูเอา ๑๐ ท่อน
๖) อุทาหรณ์หัวใจบริสุทธิ์
๗) สมมุติแทรกยาดำห้ามอวดอ้าง
๘) อย่าวางไมตรีลง
๙) ผลซื่อตรงเท่าอายุ
๑๐) อย่าดุกิ่งยา

วิธีใช้ ยา ๑๐ สิ่งนี้ผสมเท่ากันตามส่วนใส่กระทะคั่ว อย่าให้เร็วนัก อย่าให้ช้านัก ทิ้งโทสะเสียสามส่วน จงเอาใจประมวลมาเป็นครก จงหยิบยกเอาสติมาเป็นสาก ตำให้มากจนละเอียดดี เอาปัญญาปั้นเป็นก้อน เอายินดีเป็นน้ำกระสาย ละลายกินวันละ ๓ ครั้ง ถ้ากินเป็นนิจหาโรคมิได้เลย

ห้ามของแสลง ๑) ปากดีใจชั่ว
๒) ห้ามยกตัวข่มท่าน
๓) ห้ามมุ่งร้ายท่านลับหลัง
๔) ห้ามพยาบาทอาฆาต
๕) ห้ามขาดปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ
๖) ห้ามต่อนกสองหัว
๗) ห้ามทั้งตัวใจน้อย หูเบา (ของแสลง ๗ สิ่งนี้ อย่าได้รับประทานจะล้างยาหมด ท่านห้ามเด็ดขาด)

สรรพคุณ เป็นยาอายุวัฒนะ กันตกนรกดีนักแล

ท่านผู้ใดได้ทราบตำรายาวิเศษขนานนี้และนำไปปรุงรักษาโรค หรือเผยแพร่เพื่อทราบทั่วกัน ย่อมเป็นกุศลมหาศาล จึงขอกราบถวายกุศลทั้งสิ้นนั้น แด่ พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรเถร) และน้อมเกล้าถวายเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ปุ่น ปุณฺณสิริ ขอได้โปรดอนุโมทนา.

น.ส.ตรีธา เนียมขำ

ความเป็นมา

ตำรายานี้ อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ได้รับมาจากเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และได้พิมพ์แจกจ่ายเป็นธรรมทาน คุณดำรงค์ คุณจริยา บุญอุทิศ เป็นผู้เก็บรักษาต้นฉบับนี้ไว้ ๓๐ ปี อยู่ในสภาพชำรุดมาก ได้นำมามอบให้คุณครูตรีธา เมื่อ ๙ มกราคม ๔๙ พระมหา ดร.วรัญญู สอนชุน ซ่อมแซมและตรวจชำระข้อความที่ขาดหายไป เมื่อ ๑๑ มกราคม ๔๙ โดยได้รับความช่วยประสานงานค้นหาข้อมูลเทียบเคียงจากคุณพิเชษฐ์ บุศรังษี

ขอกราบขอบพระคุณ/ขอบคุณ

หนังสือเล่มนี้สำเร็จลงด้วยความช่วยเหลือของหลายท่านทั้งด้านข้อมูล คำแนะนำ และให้ยืมรูปถ่าย ตลอดถึงการอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ณ สถานที่จริง จึงขอกราบขอบพระคุณ/ขอบคุณ และขออนุญาตประกาศนามให้อนุโมทนาโดยทั่วกัน

พระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ.๙)

พระราชรัตนวิมล (พาย ภทฺทโก ป.ธ.๖)

พระมหาบุญชอบ สุนฺทโร

พระครูนิเทศธรรมกิจ จักรพล ฉฏฺฐภาคี

คุณวิรัช สุวรรณนภาศรี

คุณวันทนา บุญมาก

คุณวลี คุณารัตน์พานิช

พันเอกพิเศษหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ

คุณศิริศักดิ์ ศิริจรัสตระกูล

คุณดวงพร ศิริจรัสตระกูล

ร้านเฟิร์น แอนด์ ฟิล์ม คัลเลอร์แล็บ

หจก. อรุณการพิมพ์

บรรณานุกรม

ตรีธา เนียมขำ, **ที่ระลึกพิธีเปิดอาคารกตัญญูเนียมขำ.** กรุงเทพฯ : อาทรการพิมพ์, ๒๕๔๑.

---, **ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำ.** กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, พิมพ์ครั้งที่ ๔, ๒๕๓๕.

---, **ตรีธาเล่าเรื่องสมเด็จฯ วัดปากน้ำ.** กรุงเทพฯ : หจก.อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๘.

ประยูร พณิชยานนท์, **พระพุทธธรรมกายมงคลปยุรเกศานนท์สุพพิธาน.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๗.

พระมหาวรัญญู วรญฺญู, **จดหมายเหตุ วัดปากน้ำญี่ปุ่น**, กรุงเทพฯ : บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด, ๒๕๔๘.

มหามกุฏราชวิทยาลัย, **ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล ภาค ๑.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ ๘, ๒๕๔๔.

วัดปากน้ำและสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ., **ประวัติหลวงพ่อวัดปากน้ำ และคู่มือสมภาร.** กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๘.

---, **พระมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๑.

สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ., **สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. (ส.ศ.ป.) ปีที่ ๑๓.** กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, ๒๕๒๗.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, **ธมฺมปทฏฺฐกถา (ทุติโย ภาโค).** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

พิมพ์ที่ : หจก. อรุณการพิมพ์
๙๙/๒ ซอยพระศุลี ถนนดินสอ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๐๓๓-๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๒๑๘๗-๘
E-mail : aroonprinting@yahoo.com http://www.aroonprinting.com

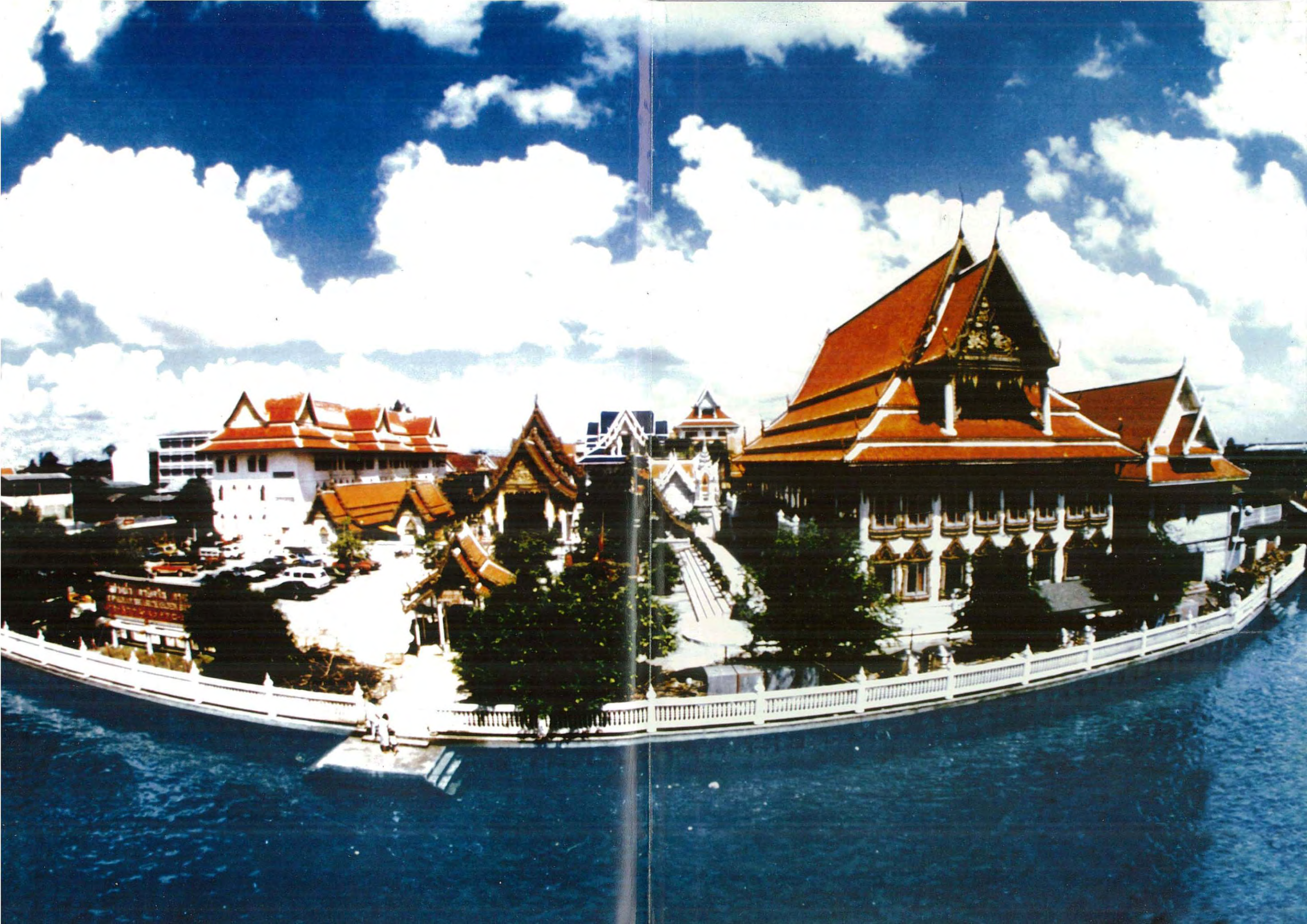

สำคัญที่ใจ

ใจหยุดนิ่ง เพื่อสละ ละความโกรธ
ใจหยุดนิ่ง เพื่อสลัด ตัดโลภหลง
ใจหยุดนิ่ง เพื่อพิสุทธิ์ ตามพุทธองค์
ใจหยุดนิ่ง เพื่อเข้าตรง องค์ธรรมกาย

มงคลธิดา
(ตรีธา เนียมขำ)